

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2005–2006)

FOR BUDSJETTÅRET 2006

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk i finanspolitikken .	7	3.14	Miljøverndepartementet	54
1.1	Den økonomiske politikken	7	3.15	Moderniseringsdepartementet	55
1.2	Budsjettpolitikken	7	3.16	Finansdepartementet	57
1.2.1	Hovedelementene i budsjett- politikken	7	3.17	Forsvarsdepartementet	58
1.2.2	Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken	8	3.18	Olje- og energidepartementet	59
1.2.3	Veksten i statsbudsjettets utgifter .	10	3.19	Ymse utgifter og inntekter	60
1.2.4	Lånetransaksjoner og finansieringsbehov	11	4	Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter	61
1.2.5	Skatter og avgifter	11	4.1	Innledning	61
1.2.6	Kommuneøkonomien	11	4.2	Oversikt over budsjettets utgifter .	61
1.3	Forslag til vedtak	12	4.2.1	Oversikt over budsjettets samlede utgifter	61
1.4	Sammendrag av statsbudsjettet	12	4.2.2	Driftsutgifter (postene 1-29)	62
2	Hovedprioriteringer i budsjettet	19	4.2.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	64
2.1	Samarbeidsregjeringens politikk for vekst og framgang	19	4.2.4	Overføringer til andre (postene 50-89)	64
2.2	Gjennomføring av skattereformen	21	4.2.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)	65
2.3	Kunnskapsløftet - reformen i grunnopplæringen	23	4.3	Oversikt over statsbudsjettets inntekter	65
2.4	Internasjonal bistand	23	4.3.1	Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter	65
2.5	Forskning og innovasjon	24	4.3.2	Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)	66
2.6	Tiltak mot fattigdom og rusmiddelproblemer	25	4.3.3	Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg (postene 30-49)	68
2.7	Full barnehagedekning og kompe- tanseheving i barnehagene	27	4.3.4	Overføringer fra andre (postene 50-89)	68
2.8	Styrket kommuneøkonomi	27	4.3.5	Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)	70
2.9	Kollektivtransport og investeringer i veger og jernbane	28	4.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	71
2.10	Satsing på psykisk helse	28	4.4.1	Oversikt over petroleumsvirksom- hetens utgifter og inntekter	71
3	Oversikt over utgifter under de ulike departementene	30	4.4.2	Statens petroleumsfond	72
3.1	Innledning	30	4.5	Oppsummering. Saldering av stats- budsjettet og finansieringsbehov ..	73
3.2	Utenriksdepartementet	30	5	Folketrygdens utgifter og inntekter	74
3.3	Utdannings- og forsknings- departementet	32	5.1	Folketrygdens utgifter	74
3.4	Kultur- og kirke departementet	34	5.2	Folketrygdens finansieringsbehov	79
3.5	Justis- og politidepartementet	36	6	Bestillingsfullmakt, tilsagnsfull- makt og garantifullmakt	81
3.6	Kommunal- og regional- departementet	37	6.1	Bestillings- og tilsagnsfullmakter ..	81
3.7	Arbeids- og sosialdepartementet ...	40	6.2	Statlige garantier	84
3.8	Helse- og omsorgsdepartementet .	43			
3.9	Barne- og familiedepartementet	46			
3.10	Nærings- og handelsdepartementet	48			
3.11	Fiskeri- og kystdepartementet	50			
3.12	Landbruks- og matdepartementet .	51			
3.13	Samferdselsdepartementet	52			

7	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	85
7.1	Anslag på regnskap 2005	85
7.1.1	Statsbudsjettets utgifter	85
7.1.2	Statsbudsjettets inntekter	86
7.1.3	Folketrygdens utgifter og inntekter. Finansieringsbehov	86
7.1.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	87
7.1.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	88
7.2	Statsregnskapet medregnet folketrygden for 1. halvår 2005	89
7.2.1	Statsbudsjettets utgifter	89
7.2.2	Statsbudsjettets inntekter	89
7.2.3	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	90
7.2.4	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	90
8	Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside, 1997-2005	91
9	Økonomistyring i staten mv.	98
9.1	Økonomistyring i staten	98
9.1.1	Tiltak for å styrke økonomistyringen i staten	98
9.1.2	Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen	100
9.1.3	Oppføring av Folketrygdfondet i statens kapitalregnskap	100
9.2	Gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige driftsutgifter	101
10	Flerårige budsjettkonsekvenser 2007-2009	103
10.1	Bakgrunn	103
10.2	Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	103
10.3	Gjennomgang av ulike bevilgningstyper	103
10.4	Tallmessig presentasjon	104
10.5	Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskivingene	112

Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2006	115
Det kongelige hus	118
Regjering	118
Stortinget og underliggende institusjoner	118
Høyesterett	118
Utenriksdepartementet	119
Utdannings- og forskningsdepartementet	122
Kultur- og kirkedepartementet	125
Justis- og politidepartementet	128
Kommunal- og regionaldepartementet	131
Arbeids- og sosialdepartementet	134
Helse- og omsorgsdepartementet	136
Barne- og familiedepartementet	139
Nærings- og handelsdepartementet	142
Fiskeri- og kystdepartementet	144
Landbruks- og matdepartementet	145
Samferdselsdepartementet	147
Miljøverndepartementet	149
Moderniseringsdepartementet	152
Finansdepartementet	154
Forsvarsdepartementet	155
Olje- og energidepartementet	157
Ymse utgifter	158
Statsbankene	158
Petroleumsvirksomheten	159
Statens forretningsdrift	159
Folketrygden	160
Statens petroleumsfond	162
Inntekter under departementene	163
Inntekter fra petroleumsvirksomheten	174
Avskrivninger, avsetninger til investeringsfond og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.	174
Skatter og avgifter	174
Renter og utbytte	176
Folketrygden	177
Statens petroleumsfond	178
Statslånemidler	178

Vedlegg

1	Statsbudsjettet medregnet folketrygden ..	215
2	Bevilgningsregnskapet	226
3	Antall arbeidstakere/årsverk i staten per 1. mars 2004	232

Tabelloversikt

Tabell 1.1	Statsbudsjettets og Statens petroleumsfonds inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner	10	Tabell 7.2	Statsbudsjettets inntekter	86
Tabell 1.2	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten	11	Tabell 7.3	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	87
Tabell 1.3	Artsgruppering av statsbudsjettet	14	Tabell 7.4	Statens petroleumsfond. Inntekter og utgifter 2005	88
Tabell 4.1	Statsbudsjettets utgifter	62	Tabell 7.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	88
Tabell 4.2	Driftsutgifter (postene 1-29)	62	Tabell 7.6	Statsbudsjettets utgifter	89
Tabell 4.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	64	Tabell 7.7	Statsbudsjettets inntekter	89
Tabell 4.4	Overføringer til andre (postene 50-89)	64	Tabell 7.8	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	90
Tabell 4.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)	65	Tabell 8.1	Bevilgninger over statsbudsjettet fordelt på politikkområder i faste 2005-priser (1997, 2001, 2005) og gjennomsnittlig årlig realvekst 1997-2005 i prosent	92
Tabell 4.6	Statsbudsjettets inntekter	66	Tabell 10.1	Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer fra Gul bok 2006, utgifter	104
Tabell 4.7	Driftsinntekter (postene 1-29)	66	Tabell 10.2	Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2007-2009, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2006	106
Tabell 4.8	Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2006 for statens forretningsdrift	67	Tabell 10.3	Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2007-2009, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2006	111
Tabell 4.9	Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg (postene 30-49)	68	Vedleggstabeller		
Tabell 4.10	Overføringer fra andre (postene 50-89)	68	Tabell 1.1	Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2000-2006	215
Tabell 4.11	Utbytte fra statlig eide selskaper	70	Tabell 1.2	Samlede utgifter etter departement 2000-2006	216
Tabell 4.12	Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99)	70	Tabell 1.3	Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2000-2006	217
Tabell 4.13	Utgifter til petroleumsvirksomheten	71	Tabell 1.4	Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2000-2006	218
Tabell 4.14	Inntekter fra petroleumsvirksomheten	71	Tabell 1.5	Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2000-2006	219
Tabell 4.15	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	72	Tabell 1.6	Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2000-2006	220
Tabell 4.16	Statens petroleumsfond. Inntekter og utgifter 2005-2006 ..	73	Tabell 1.7	Skatter og avgifter i perioden 2000-2006	221
Tabell 4.17	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	73			
Tabell 5.1	Folketrygdens utgifter	74			
Tabell 5.2	Utviklingen i sentrale ordninger i folketrygden 1999-2006	78			
Tabell 6.1	Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter	81			
Tabell 7.1	Utgifter - totaloversikt	85			

Tabell 1.8	Samlede inntekter i perioden 2000-2006	222	Tabell 2.2	Bevillingsregnskapet for 1. halvår 2004 og 2005	228
Tabell 1.9	Saldert budsjett 2005, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer	223	Tabell 2.3	Statens utgifter pr 30. juni 2004 og 2005 fordelt etter programområde	231
Tabell 1.10	Forslag for 2006, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	224	Tabell 3.1	Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon per 1. mars 2005	234
Tabell 1.11	Statsbankenes innvilgninger 2000-2004, saldert budsjett 2005 og forslag til rammer for 2006	225	Tabell 3.2	Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune per 1. mars 2005. Heltids- og deltidsansatte	243
Tabell 2.1	Utgifter i bevilgingsregnskapet pr. 1. halvår 2005	226			

Figuroversikt

Figur 8.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 1997-2004. Anslag på regnskap 2005	91	Figur 8.2	Årlig realvekst fordelt på politikk-områder i perioden 1997-2005	94
			Figur 8.3	Statsbudsjettets utgifter i 2005	95

Oversikt over bokser

Boks 4.1	Statsbudsjettets inndeling	61	Boks 8.1	Datagrunnlaget for beregningene .	93
----------	----------------------------------	----	----------	-----------------------------------	----

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2005–2006)

Den kongelige proposisjon om statsbudsjettet for budsjettåret 2006

*Tilråding fra Finansdepartementet av 7. oktober 2005,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Hovedtrekk i finanspolitikken

1.1 Den økonomiske politikken

Regjeringens hovedmål for den økonomiske politikken er arbeid til alle, videreutvikling av det norske velferdssamfunnet, valgfrihet, økt verdiskaping, rettførdig fordeling og langsiktig bærekraftig utvikling. Et sterkt og konkurransedyktig næringsliv er en forutsetning for å nå disse målene.

Det er veksten i fastlandsøkonomien som bestemmer utviklingen i velferden i Norge. Bidraget som bruken av petroleumsinntekter kan gi over tid, er lite sammenliknet med verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Den økonomiske politikken må derfor legge avgjørende vekt på å fremme verdiskaping og produktivitet både i offentlig og privat sektor. Skattereformen og et lavere skatte- og avgiftsnivå kan bidra til å øke arbeidsstyrken, styrke kapitaltilførselen til næringslivet og bedre utnyttelsen av våre samlede ressurser. Forskning og utvikling, utdanning og godt fungerende markeder er viktig for å sikre langsiktig vekst i økonomien. Moderniseringsarbeidet i offentlig sektor sikter mot et bedre og mer kostnadseffektivt tjenestetilbud.

Den økonomiske politikken må være opprettholdbar på lang sikt. Regjeringen følger retningslinjene for en forsvarlig, gradvis innfasing av oljeinntektene i økonomien som Stortingets har sluttet seg til. Samtidig må den økonomiske politikken bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Retningslinjene for pengepolitikken innebærer at Norges Banks rentesetting skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon. På den måten har pengepolitikken en klar rolle i å stabilisere den økonomiske utviklingen.

Regjeringen legger stor vekt på å videreføre det inntektspolitiske samarbeidet. Moderate inntektsoppgjør er nødvendig for å sikre en fortsatt sterk konkurranseutsatt sektor og lav arbeidsledighet.

1.2 Budsjettpolitikken

1.2.1 Hovedelementene i budsjettpolitikken

Retningslinjene for budsjettpolitikken sikter mot en langsiktig, forsvarlig innfasing av oljeinntektene i norsk økonomi, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens petroleums-

fond (handlingsregelen). Budsjettpolitikken skal være opprettholdbar over tid. Samtidig skal budsjettpolitikken bidra til en stabil økonomisk utvikling. Det åpnes derfor for at den handlefriheten petroleumsinntektene gir, kan utnyttes til å stimulere produksjon og sysselsetting i perioder med høy arbeidsledighet. Motsatt vil det være behov for å holde igjen i finanspolitikken i perioder med høy kapasitetsutnyttelse og presstendenser i økonomien.

Olje og gass er ikke-fornybare ressurser. En vesentlig del av de løpende innbetalingene fra petroleumsvirksomheten kan ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand, men innebærer en omplassering av olje- og gassressursene til finansiell formue i Statens petroleumsfond. Innbetalingene til staten motsvares dermed langt på vei av reduserte petroleumsressurser. Skal vi ha glede av petroleumsinntektene på varig basis, må bruken av inntektene frikoples fra de løpende innbetalingene til staten. Retningslinjene for budsjettpolitikken ivaretar dette hensynet. Varierende innbetalinger fra oljevirkosomheten overføres i sin helhet til Statens petroleumsfond, mens det over tid er realavkastningen av fondet som skal brukes over statsbudsjettet. På denne måten skjermes statsbudsjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen. Samtidig unngår vi å tære på formuen i fondet, slik at petroleumsinntektene kan bidra til å opprettholde velferden også for kommende generasjoner. Mens kapitalen i fondet bare kan brukes én gang, kan realavkastningen brukes varig.

Aldringen av befolkningen og økende tilleggs-pensjoner vil gi et sterkt underliggende press i retning av økte utgifter framover. Høy yrkesdeltakelse og store petroleumsinntekter gir oss et godt utgangspunkt for å møte en slik utvikling. Likevel vil veksten i utgifter knyttet til en økende andel eldre være så sterk at den bare i begrenset grad kan finansieres av avkastningen på den kapitalen som bygges opp i Petroleumsfondet. Gjennomføringen av en pensjonsreform og opprettelsen av Statens pensjonsfond er derfor viktige skritt i retning av en økonomisk politikk som er opprettholdbar på lang sikt. I tillegg vil det over tid være nødvendig med reformer også på andre områder i offentlig sektor for å sikre langsiktig bærekraft i statsfinansene.

Økning i bruken av petroleumsinntekter har i noen år bidratt til å dempe virkningene av en svak økonomisk utvikling. Nå tilsier ikke bare langsiktige hensyn, men også konjunktursituasjonen, at det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet må nærme seg nivået på forventet realavkastning av Petroleumsfondet. Med utsikter til fortsatt sterk vekst gjennom inneværende og neste år må

hensynet til en stabil utvikling i økonomien, og behovet for å opprettholde et sterkt konkurranseutsatt næringsliv, tillegges stor vekt ved utformingen av statsbudsjettet for 2006.

Dersom de høye oljeprisene og den sterke veksten i Petroleumsfondet vedvarer, gir det mulighet til raskt å lukke avstanden mellom underskudd og realavkastning. Med en slik gunstig utvikling vil det være i tråd med retningslinjene om underskuddene noen år deretter blir liggende under realavkastningen av fondet. En slik tilbakeholdenhet i finanspolitikken vil også bidra til å opprettholde et bærekraftig konkurranseutsatt næringsliv.

1.2.2 Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken

Det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Retningslinjene for budsjettpolitikken innebærer at bruken av petroleumsinntekter, målt ved det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet, over tid skal være lik forventet realavkastning av Statens petroleumsfond.

Bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet ligger på et høyt nivå. Anslaget på det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet i 2005 ligger rundt 22 mrd. kroner over forventet realavkastning av Statens petroleumsfond. Høyere oljepriser enn tidligere lagt til grunn innebærer at anslagene for utviklingen i kapitalen i Statens petroleumsfond de nærmeste årene er justert opp etter at Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble lagt fram. Dette påvirker ikke handlingsrommet for budsjettpolitikken i 2006, men bidrar til å redusere avstanden mellom den faktiske bruken av petroleumsinntekter og forventet realavkastning av Petroleumsfondet. Også med de oppjusterte anslagene for oljeprisen viser generasjonsregnskapet et betydelig behov for reduserte utgifter eller økte inntekter for å gi langsiktig balanse i offentlige finanser, jf. nærmere drøfting i kapittel 3 i St.meld. nr. 1 (2005-2006) Nasjonalbudsjettet 2006.

Høyere bruk av oljeinntekter nå kan øke utfordringene for pengepolitikken og gi press i retning av en sterkere krone. Hvis kronen styrker seg ytterligere, er det konkurranseutsatt sektor som igjen må bære byrden gjennom svakere lønnsomhet, avskalling av virksomheter og lavere sysselsetting. Det er derfor avgjørende at finanspolitikken også i årene framover legges opp slik at den bidrar til å stabilisere økonomien.

Handlingsregelen må fortsatt utgjøre budsjettpolitikken ankerfeste. Av hensyn til en balansert utvikling i norsk økonomi framover og behovet for statlig sparing knyttet til en aldrende befolkning,

foreslår Regjeringen et budsjett for 2006 der bruken av petroleumsinntekter målt som andel av verdiskapingen i fastlandsøkonomien holdes på samme nivå som i 2005.

De sentrale hensynene som her er nevnt, er reflektert i budsjettoplegget for 2006 på følgende måte:

- Et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 65,9 mrd. kroner, som tilsvarer 4,6 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Bruken av petroleumsinntekter utover forventet realavkastning av kapitalen i Petroleumsfondet ved inngangen til 2006 anslås til vel 12 mrd. kroner. For inneværende år kan den tilsvarende forskjellen anslås til rundt 22 mrd. kroner.
- Regnet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge er det strukturelle underskuddet uendret fra 2005 til 2006. Budsjettet anslås dermed å være konjunktturnøytralt. Dette bildet understøttes også av økonomiske modellberegninger.
- En reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på om lag $\frac{3}{4}$ pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2005. Som gjennomsnitt over perioden 2002-2006 anslås utgiftsveksten til 1,7 pst., mens gjennomsnittlig BNP-vekst for Fastlands-Norge i samme periode anslås til 2,3 pst.
- Samlet sett innebærer Regjeringens forslag nye netto skattelettelser i 2006 på om lag 2,8 mrd. kroner bokført.

Selv med det oppjusterte anslaget for oljeprisen i inneværende og neste år, ligger den beregnede bruken av petroleumsinntekter i 2006 noe høyere enn forventet avkastning av Petroleumsfondet i 2007. Ser vi lenger fram i tid, vil rommet for bruk av petroleumsinntekter øke noe. På den annen side vil veksten i aldersrelaterte utgifter om få år slå inn i budsjettet. Det understreker at kostnadskrevenne satsinger framover i hovedsak må finansieres ved å redusere statens utgifter på andre områder.

Som ledd i oppfølgingen av skattereformens mål om et mer rettferdig og effektivt skattesystem, foreslår Regjeringen nye netto skatte- og avgiftslet-

telsler i 2006 på om lag 2,8 mrd. kroner bokført. *Samlede* netto skatte- og avgiftslettelser utgjør nesten 4,2 mrd. kroner bokført i 2006, inkludert virkninger for budsjettet i 2006 av vedtak for 2005. Påløpte skattelettelser for 2006 utgjør nær 6,7 mrd. kroner.

Med Regjeringens forslag er hovedelementene i skattereformen på plass, i tråd med planen som ble skissert i skattemeldingen. Ifølge reformskissen gjenstår nå ytterligere lettelsler i formuesskatten, samtidig som arbeidet med å forenkle og rydde opp i skattesystemet bør videreføres.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Statens petroleumsfond

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd i 2006 anslås til 77,0 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens petroleumsfond.

Det oljekorrigerte underskuddet er 11,0 mrd. kroner større enn det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Forskjellen forklares dels av særskilte regnskapsforhold og dels av aktivitetskorreksjoner mv., jf. nærmere omtale i kap. 3 i St.meld. nr. 1 (2005-2006) Nasjonalbudsjettet 2006.

Basert på en forutsetning om en gjennomsnittlig oljepris i 2006 på 350 kroner pr. fat, anslås statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten til 328 mrd. kroner. Netto avsetning til Statens petroleumsfond, der overføringen til statsbudsjettet på 77,0 mrd. kroner er trukket fra, anslås til 251,1 mrd. kroner i 2006. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i fondet på 54,0 mrd. kroner. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond anslås dermed til 305,1 mrd. kroner.

Når en også tar hensyn til omvurderinger, bl.a. som følge av valutakursendringer, anslås den samlede kapitalen i Statens petroleumsfond å øke fra 1 335 mrd. kroner ved utgangen av 2005 til 1 670 mrd. kroner ved utgangen av 2006.

Tabell 1.1 Statsbudsjettets og Statens petroleumsfonds inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner

		Mill. kroner		
		Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
<i>1.</i>	<i>Statsbudsjettets stilling</i>			
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	785 100	863 067	920 513
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	227 677	306 722	348 439
A.2	Inntekter utenom petroleumsinntekter	557 423	556 345	572 074
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	654 965	649 711	669 449
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	23 200	23 732	20 400
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	631 765	625 979	649 049
	Statsbudsjettets oljekorrigerede overskudd (A.2-B.2)	-74 342	-69 634	-76 975
+	Overført fra Statens petroleumsfond	74 342	69 634	76 975
=	Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
<i>2.</i>	<i>Statens petroleumsfond</i>			
	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens petroleumsfond	204 477	282 990	328 039
-	Overført til statsbudsjettet	74 342	69 634	76 975
+	Renteinntekter og utbytte i fondet mv.	39 600	42 100	54 000
=	Overskudd i Statens petroleumsfond	169 735	255 456	305 064
<i>3.</i>	<i>Statsbudsjettet og Statens petroleumsfond samlet</i>			
	Overskudd	169 735	255 456	305 064

Kilde: Finansdepartementet

1.2.3 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet kan beskrives ved den såkalte underliggende utgiftsveksten. Regjeringens mål er at den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter skal være lavere enn veksten i verdiskapingen i Fastlands-Norge.

Ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten korrigeres de faktiske utgiftene for utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer. For en nærmere redegjørelse for beregningen av den reelle, underliggende utgiftsveksten vises det til omtale i kapittel 3 i Nasjonalbudsjettet 2006.

Ved beregning av den reelle, underliggende utgiftsveksten er det korrigert for prisendringer. Den nominelle, underliggende veksten i statsbud-

sjettets utgifter fanger i tillegg opp betydningen av lønns- og prisutviklingen i økonomien.

Den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2005 til 2006 anslås til om lag $\frac{3}{4}$ pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2005. Det tilsvarer om lag 5 mrd. kroner målt i 2006-priser. I forhold til saldert budsjett for 2005 anslås den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 0 pst. Dette må ses i lys av reduserte anslag for folketrygdens utgifter i 2005. I løpende priser anslås den underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 3,7 pst. målt i forhold til anslag på regnskap for 2005 og 2,7 pst. målt i forhold til saldert budsjett 2005.

Som årlig gjennomsnitt over perioden 2002-2006 anslås den reelle, underliggende utgiftsveksten til 1,7 pst. Til sammenlikning anslås den gjennomsnittlige BNP-veksten for Fastlands-Norge til 2,3 pst. i samme periode.

1.2.4 Låntransaksjoner og finansieringsbehov

Det føres et beløp på 77,0 mrd. kroner tilbake fra Statens petroleumsfond til statsbudsjettet slik at statsbudsjettet gjøres opp i balanse. Det innebærer at staten ikke lånefinansierer utgifter til drift, inves-

teringer og overføringer. Statsbudsjettets finansieringsbehov tilsvarende derfor netto utlån mv. over statsbudsjettet. Utenom gjeldsavdrag på tidligere låneopptak, utgjør finansieringsbehovet 47,1 mrd. kroner. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov, inkludert gjeldsavdrag, forventes å utgjøre 47,4 mrd. kroner.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets låntransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
<i>Låntransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	68 810	67 322	101 548
- Tilbakebetalinger	53 181	58 515	54 450
- Statsbudsjettets overskudd	0	0	0
= Netto finansieringsbehov	15 630	8 807	47 098
+ Gjeldsavdrag	500	500	328
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	16 130	9 307	47 426

Kilde: Finansdepartementet

1.2.5 Skatter og avgifter

Skatte- og avgiftsanslagene for 2006 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2005, hvor bl.a. ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2006. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og gjennomføringen av skattereformen.

Anslagene for skatteinntektene til staten i 2006 er også påvirket av gjeninnføring av kommunal selskapskatt og av forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører gjennom opplegget for kommuneøkonomien.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 528 mrd. kroner i 2006, en økning på 13,2 mrd. kroner eller 2,6 pst. fra anslag på regnskap for 2005.

Skatter på inntekt og formue er anslått til 122,9 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2006, tilsvarende en reduksjon på knapt 5 pst. fra anslag på regnskap for 2005. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2006 er samlet anslått til 167,1 mrd. kroner, som tilsvarende en økning på 5,9

pst. fra 2005. Merverdiavgiften er anslått å utgjøre 157,8 mrd. kroner i 2006, som tilsvarende en økning på 5,5 pst. fra året før. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 80,2 mrd. kroner i 2006. Det er en økning på 2,6 pst. fra året før.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2006 er nærmere omtalt i avsnitt 2.2, i St.prp. nr. 1 (2005-2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og i Ot.prp. nr. 1 (2005-2006) Skatte- og avgiftsopplegget 2006 - Lovendringer.

1.2.6 Kommuneøkonomien

Kommunesektoren leverer mange viktige velferdstjenester. Gjennom moderniseringsprogrammet bidrar Regjeringen til kommunenes arbeid for å bli mer effektive og bedre tjenesteprodusenter. For å sikre kommuner og fylkeskommuner størst mulig grad av frihet til å tilpasse tjenesteytingen til brukernes behov, mener Regjeringen at rammefinansiering skal være hovedmodellen for finansiering av kommunesektoren.

Den reelle veksten i kommunenes samlede inntekter anslås nå til om lag 5¼ mrd. kroner fra 2004 til 2005, tilsvarende 2½ pst. Dette er noe høyere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett

2005, der inntektsveksten i 2005 ble beregnet til drøyt 4 mrd. kroner. Oppjusteringen skyldes blant annet at skatteinntekten har vært bedre enn ventet.

I Kommuneproposisjonen 2006 ble det lagt opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter fra 2005 til 2006 på mellom 2 og 3 mrd. kroner og en reell vekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 1,3 og 2,3 mrd. kroner.

Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2006 innebærer en reell vekst i kommunenes samlede inntekter på 2,9 mrd. kroner, tilsvarende drøyt 1¼ pst. Kommunesektorens frie inntekter anslås å øke med 1,9 mrd. kroner, tilsvarende 1,2 pst. Veksten er regnet i forhold til det nivået på kommunesektorens inntekter i 2005 som ble lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Regnet i forhold til anslag på regnskap for 2005 innebærer Regjeringens forslag en reell økning i de samlede inntektene på knapt 1,7 mrd. kroner og en økning i de frie inntektene på i underkant av 1 mrd. kroner. Når den beregnede inntektsveksten er lavere med utgangspunkt i anslag på regnskap for 2005 enn med utgangspunkt i Revidert nasjonalbudsjett 2005, skyldes dette at skatteinntektene for 2005 og bevilgningsbehovet til finansieringsordningen for ressurskrevende brukere er oppjustert i forhold til anslagene i Revidert nasjonalbudsjett 2005.

1.3 Forslag til vedtak

Forslag til vedtak som presenteres i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 for de enkelte fagdepartementene. Bevilgninger som en ikke har funnet det naturlig å omtale i fagdepartementenes proposisjoner, er kort omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kapittel 2309 Tilfeldige utgifter og kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 3.19. Renter og avskrivninger fra statens forretningsdrift under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 4.3.

Overføringer til og fra Statens petroleumsfond fastsettes slik at netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet overføres til fondet, og at statsbudsjettet gjøres opp i balanse (utenom lånetransaksjoner) etter tilbakeføringen fra fondet. Overføringer fra og til Statens petroleumsfond er omtalt i avsnitt 4.4.

Statsbudsjettets finansieringsbehov dekkes gjennom lån som er bevilget på kapittel 5999, jf. avsnitt 4.5.

Folketrygdens finansieringsbehov er nærmere omtalt i avsnitt 5.2.

For mange utgiftskapitler vises det i forslag til vedtak til et tilhørende inntektskapittel. For en del

av disse inntektskapitlene er det ikke foreslått bevilgning i denne proposisjonen. Det kan imidlertid bli regnskapsført inntekter på disse kapitlene selv om det ikke er budsjettet med et beløp. Det gjelder f.eks. refusjoner for utgifter som etatene pådrar seg i løpet av året, bl.a. utgifter til fødselspenger, sykepenger, arbeidsmarkedstiltak eller lærlinger.

1.4 Sammendrag av statsbudsjettet

Tabell 1.3 gir et sammendrag av saldert budsjett 2005, anslag på regnskap 2005 og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2006. Tabellen omfatter statsbudsjettets inntekter, utgifter og lånetransaksjoner. Hver del av budsjettet er inndelt i ulike kategorier med utgangspunkt i bevilgningsreglementets postinndeling. Statsbudsjettets inntekter er gruppert i 5 hovedkategorier, der skatter og avgifter fra Fastlands-Norge og petroleumsinntekter er de viktigste. Utgiftene er inndelt i 8 ulike kategorier. De største utgiftskategoriene er overføringer til private, overføringer til kommunesektoren og driftsutgifter.

Tallene vil ikke alltid være direkte sammenlignbare mellom år. For 2005 er avsetningen på kapittel 2309 Tilfeldige utgifter redusert i anslag på regnskap som følge av tilleggsbevilgninger knyttet til bl.a. reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2005 og lønnsoppgjøret i staten. Bevilgningen på andre områder er dermed økt, mot at bevilgningen på kapittel 2309 er redusert tilsvarende.

Videre vil det ikke alltid være samsvar mellom bevilgninger på de enkelte områdene i de forskjellige budsjettårene. Dette kan bl.a. skyldes øremerkede bevilgninger til kommuneforvaltningen som legges inn i rammetilskuddet.

I anslag på regnskap 2005 er i hovedsak bevilgninger vedtatt i løpet av første halvår lagt til grunn. For petroleumsvirksomheten, skatter og avgifter fra Fastlands-Norge, netto renteinntekter og dagpenger er anslagene oppdatert etter Revidert nasjonalbudsjett 2005. Imidlertid er øvrige overslagsbevilgninger, for eksempel utgifter under folketrygden og helseforetakene, ikke oppdatert med nye anslag. Det forutsettes at netto utgiftsøkninger i andre halvår dekkes av reserven for tilleggsbevilgninger.

Bevilgningstallene i tabell 1.3 er gruppert etter utgiftsart. Bevilgningene til de enkelte formålene kan derfor være fordelt på driftsutgifter, investeringer og/eller overføringer. For eksempel er ikke administrasjonsutgifter knyttet til utviklingshjelpen inkludert i posten utviklingshjelp under utgiftsarten overføringer til private, men plassert

under driftsutgiftene. På samme måte er utgifter til formål som veg eller jernbane fordelt mellom flere utgiftsarter. De ulike bevilgningene som er fordelt

på forskjellige utgiftsarter, må derfor sees i sammenheng med bevilgninger samme formål under andre utgiftsarter.

Tabell 1.3 Artsgruppering av statsbudsjettet

Mill. kroner

Inntekter			
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Skatt på formue og inntekt	128 780	129 166	122 871
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	158 460	157 800	167 100
Merverdiavgift	149 450	149 600	157 800
Tobakksavgift	7 509	6 810	7 151
Avgift på bil, bensin mv.	39 452	40 775	41 452
Avgift på alkohol	9 672	9 219	9 772
Elektrisitetsavgift	6 550	6 025	6 327
Avgift på mineralolje og mineralske produkter	4 906	4 620	5 061
Tollinntekter	1 338	1 785	1 784
Dokumentavgift	5 720	4 621	4 517
Andre avgifter	4 483	4 334	4 157
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	516 320	514 755	527 992
Inntekter av statens forretningsdrift	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Renter av statens kapital	8	47	62
Avskrivninger	319	337	436
Tilbakeføring av midler fra GIEK	383	384	400
Avsetning til investeringsformål mv.	726	726	736
Sum statens forretningsdrift	1 436	1 494	1 633
Renter og aksjeutbytte	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Renter fra statsbankene	8 558	7 189	7 345
Renter av kontantbeholdningen og andre fordringer	2 654	2 913	4 359
Andre renteinntekter	876	821	686
Aksjeutbytte, ekskl. utbytte fra Statoil	8 229	10 180	9 760
Sum renter og aksjeutbytte	20 316	21 103	22 150
Andre inntekter	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Spilleoverskudd Norsk Tipping AS	800	800	800
Rettsgebyr	1 851	1 770	1 149
Brønnøysundregistrene	411	411	412
Inntekter under Folketrygden	2 093	2 149	2 157

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner			
Inntekter			
Tilfeldige inntekter	850	560	588
Andre inntekter under departementene	13 346	13 303	15 193
Sum andre inntekter	19 351	18 993	20 298
Petroleumsinntekter	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
SDØE, driftsresultat	73 200	113 400	121 100
SDØE, andre inntekter	22 600	21 483	23 000
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	127 000	163 700	196 200
Aksjeutbytte fra Statoil	4 877	8 139	8 139
Sum petroleumsinntekter	227 677	306 722	348 439
Statsbudsjettets inntekter (eksklusiv overføring fra oljefondet og lånetransaksjoner)	785 100	863 067	920 513

Mill. kroner			
Utgifter			
Driftsutgifter (postene 01-29)	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Forsvaret	20 307	19 938	19 176
Riksveger	6 069	6 094	5 916
Jernbane	2 909	2 984	3 093
Politi og påtalemyndighet	8 211	8 285	8 384
Rettsvesen	1 582	1 647	1 802
Kriminalomsorg	1 943	1 962	1 955
Trygdeetaten og trygderetten	5 019	4 934	4 784
Skatte- og avgiftsadministrasjon	4 479	4 541	4 450
Arbeidsmarkedsetaten	2 114	2 135	2 076
Statens Pensjonskasse mv.	5 496	5 973	6 771
Departementene, utenriksstasjonene og Statsministerens kontor	4 328	4 436	5 131
Reserveavsetning	8 338	967	5 970
Lønnsoppgjør for statsansatte	0	510	0
Statens forretningsdrift	-247	-400	-358
Nettoordning for statlig betalt merverdiavgift	0	0	4 937
Andre driftsutgifter	25 022	25 356	25 103
Sum driftsutgifter	95 570	89 362	99 192

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Utgifter			
Investeringer (postene 30-49)	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Forsvaret	9 101	8 906	8 548
Riksveganlegg	5 159	5 199	4 647
Statsbygg	1 801	1 710	1 339
Bygg utenfor husleieordningen	908	931	1 107
Jernbaneverket	1 388	1 573	1 335
Andre investeringsbevilgninger	1 756	1 790	1 943
Sum investeringer	20 113	20 108	18 920
Overføringer til andre statsregnskap (postene 50-59)	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Høyere utdanning	17 659	17 641	18 335
Fond innen kultur, media, billedkunst	525	535	565
Jordbruksavtalen og Reindriftsavtalen, fond	330	341	446
Andre overføringer	11 113	11 393	11 535
Sum overføringer til andre statsregnskap	29 627	29 909	30 881
Overføringer til kommunesektoren (postene 60-69)	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	48 051	48 230	49 628
Tilskudd til barnehager	11 835	11 981	13 450
Tilskudd til opplæring av språklige minoriteter i grunn- opplæringen	930	940	865
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2 723	2 483	1 437
Kompensasjon for merverdiavgift	11 506	11 587	10 200
Andre tilskudd	12 896	12 777	14 361
Sum overføringer til kommunesektoren	87 941	87 997	89 941
Overføringer til private (postene 70-89)	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Folketrygden, sykepengeutbetalinger	29 114	26 065	25 189
Folketrygden, alderspensjoner	83 635	85 457	88 052
Folketrygdens øvrige sosiale formål (uførhet mv.)	68 850	68 402	70 204
Folketrygdens helsedel	20 305	19 800	19 298
Folketrygden, arbeidsliv	22 079	22 851	22 016

Tabell 1.3 fortsetter

	Mill. kroner		
Utgifter			
Fødsels- og adopsjonspenger	10 401	10 284	10 741
Andre pensjoner	1 558	1 591	1 555
Regionale helseforetak	64 820	65 712	69 625
Barnetrygd	14 310	14 310	14 310
Kontantstøtte	2 860	2 954	2 680
Jordbruksavtalen	10 471	10 464	10 634
Utviklingshjelp	14 461	15 570	16 468
Annen internasjonal bistand	249	288	252
Betaling for transport- og posttjenester	3 677	3 747	3 634
Film- og pressestøtte	409	409	393
Kulturformål	2 638	2 678	2 647
Sysselsettingstiltak	4 890	4 923	5 008
Husbanken, bostøtte og andre tilskudd	2 764	2 761	2 888
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	3 223	3 225	2 972
Andre overføringer	21 716	21 215	22 653
Sum overføringer til private	382 429	382 704	391 218
Renteutgifter	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Renter innenlandsk statsgjeld	16 085	15 900	18 896
Sum renter	16 085	15 900	18 896
Petroleumsvirksomheten	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
SDØE, investeringer	22 000	23 000	19 400
SDØE, overføringer	1 200	732	1 000
Andre utgifter	0	0	0
Sum petroleumsvirksomheten	23 200	23 732	20 400
Statsbudsjettets utgifter (eksklusiv overføring til Petroleumsfondet og lånetransaksjoner)	654 965	649 711	669 449

Mill. kroner

Lånetransaksjoner			
Tilbakebetalinger ekskl. petroleumsvirksomheten	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Avdrag fra statsbankene	47 325	49 740	48 065
Salg av aksjer	10	2 317	10
Salg av aksjer i Statoil ASA	0	12 478	0
Andre tilbakebetalinger	5 845	6 458	6 375
Sum tilbakebetalinger	53 181	70 993	54 450
Utlån og avdrag			
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Avdrag innenlandsk statsgjeld	500	500	328
Lån og egenkapital til statsbankene	60 466	59 053	58 736
Boliglån til statsansatte	1 200	500	200
Fondet for forskning og nyskaping	3 200	3 200	39 000
Lån til regionale helseforetak	3 115	3 115	2 865
Forvaltning av statlig eierskap	0	200	0
Andre lånetransaksjoner	830	1 254	747
Sum utlån og avdrag	69 311	67 822	101 876

Kilde: Finansdepartementet

2 Hovedprioriteringer i budsjettet

2.1 Samarbeidsregjeringens politikk for vekst og framgang

Hovedmålene for Samarbeidsregjeringen har vært *arbeid til alle, videreutvikling av det norske velferds-samfunnet, rettferdig fordeling, bærekraftig utvikling og økt valgfrihet*. Et sterkt og konkurransedyktig næringsliv er en forutsetning for å nå disse målene. Samarbeidsregjeringen har lagt avgjørende vekt på langsiktighet i den økonomiske politikken og følger retningslinjene for budsjettpolitikken som Stortinget har sluttet seg til, med en langsiktig, jevn og forsvarlig innfasing av petroleumsinntektene i norsk økonomi.

Norsk økonomi går godt. Verdiskapingen øker raskt, og det er stor optimisme både blant husholdninger og næringsdrivende. Renten er på et meget lavt nivå, og forholdene er lagt godt til rette for *fortsatt sterk økonomisk vekst, økt sysselsetting og redusert arbeidsledighet*.

Over tid er det vekstevnen i fastlandsøkonomien som bestemmer velferdsutviklingen i Norge. Uansett utvikling i petroleumspriser og produksjon, vil verdiskapingen i Fastlands-Norge være langt større enn inntektene fra petroleumssektoren. Samarbeidsregjeringen har lagt vekt på tiltak som fremmer *verdiskaping og produktivitet* i både offentlig og privat sektor.

Samarbeidsregjeringen har bl.a. oppnådd følgende resultater:

- Rammevilkårene for *privat næringsvirksomhet* er forbedret gjennom skatterreform og *skatte- og avgiftslettelse* på i alt 31 mrd. kroner medregnet forslag i budsjettet for 2006. Investeringsavgiften og flypassasjeravgiften er avviklet og avskrivningssatser økt. Alle inntektsgrupper har fått lavere skatt, og nedtrappingen av formuesskatten er godt i gang. Regjeringen har innført Skattefunnordningen, som gir støtte til dekning av FoU-kostnader. Fleksibiliteten i arbeidsmarkedet er økt som følge av endringer i arbeidsmarkedslovgivningen. Politikken gir resultater. I 2005 ble det satt rekord i antallet nye bedrifter med over 28 000 etableringer, og det er fortsatt sterk vekst i 2005. Eksporten fortsetter å øke, etter å ha nådd et historisk høyt nivå i 2004.

- Satsingen på *innovasjon, forskning og utdanning* er forsterket. Offentlige bevilgninger til forskning er økt med om lag 4,3 mrd. kroner fra 2002 til 2006. I tillegg vil avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping øke med ytterligere knapt 1,4 mrd. kroner i 2007 som følge av forslaget om fondsøkning i 2006. Det er innført en rekke nye virkemidler. Sårkornfondene og fokuset på kommersialisering av forskning er styrket, og Innovasjonsløftet har blitt lansert. Regjeringen har reformert utdanningssektoren og satset sterkt på den offentlige skolen. Kvalitätsreformen i høyere utdanning er fullfinansiert, og Kunnskapsløftet forutsetter 2-3 mrd. kroner til kompetanseutvikling for skoleeiere, skoleledere, lærere og instruktører. Videre er det innført en ny friskolelov som sikrer grunnlag for etablering av friskoler som supplement til det offentlige skoletilbudet.
- Samarbeidsregjeringen har fått fart på *moderniseringen av offentlig sektor* gjennom bedre og økt bruk av ny teknologi, større konkurranse om offentlige innkjøp og tjenesteproduksjon, måling av resultater og bedre organisering. Tiltakene medfører at ressurser flyttes fra administrasjon til tjenesteyting.
- Regjeringen har ført en aktiv konkurransepolitikk, med bl.a. en ny og strengere konkurranselov. Dette har bidratt til lavere priser og reduserte kostnader for bedrifter og husholdninger, blant annet i markedene for flyreiser og bøker.
- Det er satset på *samferdsel* i hele landet. *Veinvesteringene* er økt med om lag 20 pst. nominelt i perioden fra 2001 til 2005, og det er bygget 400 km ny veg. Stamvegnettet og de viktige transportkorridorene for næringslivet er prioritert. Modernisering av samferdselsetatene og konkurranseutsetting av oppdrag gir i tillegg *flere og bedre veier for pengene*.
- Regjeringen har satset sterkt på *kollektivtiltak*. Bevilgningene til kollektivtrafikken er økt med til sammen 1,7 mrd. kroner reelt i perioden fra 2001 til 2005. Jernbaneinvesteringene er i samme periode økt med mer enn 50 pst. nominelt, og en rekke store prosjekter er igangsatt. Kollektivtrafikken vokser, og har blitt styrket gjennom lav og gunstig merverdiavgiftssats,

- bedre fremkommelighet, egen belønningsordning for storbyene og 40 pst. rabatt for elever og studenter på lokal kollektivtrafikk.
- Det er satset offensivt på utvikling av *norske olje- og gassressurser* gjennom utlysninger av leteareal, tilpassede rammebetingelser, økte midler til petroleumsforskning og en aktiv nordområdepolitikk. Gjennom en aktiv konsesjonspolitikk og etableringen av Energifondet og Gassteknologifondet er grunnlaget lagt for økt tilgang på *miljøvennlig kraftproduksjon* i Norge.
 - Det er ført en aktiv *miljøpolitikk* med nye virkemidler for reduksjon av klimagasser. Lavutslippsutvalget skal utrede ytterligere reduksjoner. Vernearealet er økt med om lag 50 pst. i regjeringperioden, og det er opprettet 8 nye nasjonalparker. Kulturminnefondet er opprettet, kulturminnevernet styrket og kampen mot miljøgifter forsterket.
 - Regjeringen har gjennomført strukturelle tiltak som gir et bedre grunnlag for lønnsomhet for *landbruket* i distriktene. Næringen har fått økt fleksibilitet og bedre mulighet til å gjennomføre nødvendige omstillinger gjennom bl.a. økte konsesjonsgrenser, friere selskapsdannelser, liberalisert omsetning av melkekvoter og heving/fjerning av produksjonstak. Det er lagt til rette for alternativ næringsutvikling innen bl.a. turisme, bioenergi, pleie av kulturlandskapet og matmangfold.
 - Konkurranseskraften i *fiskeri- og havbruksnæringen* er styrket gjennom økt vekt på industri og marked og endret regelverk. Lønnsomheten og optimismen i næringen øker. Regjeringen har vist sterkt engasjement for bedret markedsadgang, stabilitet og forutsigbarhet i ressursfordelingen. Det er utarbeidet en ny akvakulturlov og iverksatt tiltak for å redusere ressurskriminalitet. Det har også vært en sterk satsing på forskning og utvikling, bl.a. gjennom etablering av et nytt marint innovasjonsprogram.
- Samarbeidsregjeringen har ført en politikk for *forbedring og videreutvikling av velferdstjenestene i Norge*. Målet har vært at alle skal gis et likeverdig tilbud av omsorgs- og helsetjenester, uavhengig av bosted og økonomi. Folketrygden, som er bærebjelken i velferdssamfunnet, er videreutviklet. Samarbeidsregjeringen har satset på målrettede tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom, både i Norge og internasjonalt. Regjeringen har samtidig lagt vekt på at det viktigste velferdstiltaket er å få flest mulig personer i arbeid. Samarbeidsregjeringen har bl.a. oppnådd følgende resultater:
- Aktiviteten i *sykehusene* har fra 2001 økt med om lag 11 pst. for inneliggende pasienter. Poliklinisk aktivitet har økt vesentlig mer enn dette. Gjennomsnittlig ventetid for behandlede pasienter er redusert med 16 dager, fra en gjennomsnittlig ventetid på 96 dager for de som fikk behandling i første tertial 2001 til en gjennomsnittlig ventetid på 80 dager for de som fikk behandling i første tertial 2005. Antall pasienter som har ventet over ett år på behandling, er redusert fra 47 000 i 1. tertial 2001 til 5 400 i tilsvarende periode i 2005.
 - Opptrappingsplanen for psykisk helse er fulgt opp. Det årlige bevilgningsnivået til drift er økt med om lag 3 mrd. kroner fra 2001 til 2006. Det er videre lagt til rette for 3 mrd. kroner i investeringer innen spesialisthelsetjenesten og for om lag 2700 omsorgsboliger i kommunene.
 - Regjeringen har fått bred tilslutning i Stortinget til en *pensjonsreform for fremtiden* som sikrer grunnlaget for en *bærekraftig folketrygd med god sosial profil*, med blant annet levealderjustering og endret indeksering. Sykefraværet har falt med 10 pst. siden 2001 som følge av regelverksendringer og samarbeid med partene i arbeidslivet (IA-avtalen). Lavere sykefravær vil over tid bidra til å redusere antallet personer som mottar rehabiliterings- og attføringspenger eller ulike uføreytelser i stedet for å delta i arbeidslivet.
 - *Kommunenes handlefrihet* er styrket bl.a. gjennom økte frie inntekter. Regjeringen har sørget for bedre samsvar mellom oppgaver og finansiering i kommunesektoren bl.a. gjennom ny toppfinansieringsordning for ressurskrevende brukere.
 - *Eldreomsorgen* er styrket. Regjeringen har godkjent utbygging og modernisering av om lag 9 000 sykehjemsplasser og om lag 5 000 omsorgsboliger i perioden. Regjeringen har dermed lagt til rette for at handlingsplanen for eldreomsorg og eneromsreformen fullføres med totalt 38 600 plasser utbygde fra 1997 til 2005.
 - Regjeringen har forbedret og styrket *arbeidet med integrering* av innvandrere og flyktninger. Introduksjonsordningen og innføring av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap er de to mest sentrale reformene. I tillegg kommer bedre juridisk vern mot diskriminering og organisatorisk styrking av integrerings- og mangfoldsarbeidet gjennom opprettelse av et eget direktorat. Målsettingen er at nyankomne raskere skal komme inn i arbeidslivet og klare seg selv, og dermed bli en bedre støtte for sine barn i det norske samfunnet.

- Bevilgningene til *internasjonal bistand* er økt med mer enn 6 mrd. kroner siden 2001, tilsvarende en nominell vekst på om lag 50 pst. Bistandsbudsjettet er økt fra 0,89 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt (BNI) i saldert budsjett 2001 til 0,96 pst. av anslått BNI i 2006. Bistand til Afrika, utdanning, hiv- og aidsbekjempelse og godt styresett er særlig prioritert. Samtidig er *hele bistandsforvaltningen reformert*. De fattigste utviklingslandene har fått full tollfrihet og kvotefri *adgang til norske markeder*. Siden 2002 har Regjeringen bidratt med nær 1,4 mrd. kroner til internasjonale gjeldsletteoperasjoner og relatert faglig bistand. I tillegg er 1,5 mrd. kroner av *utviklingslands gjeld til Norge slettet* uten bevilgning over bistandsbudsjettet.
- Regjeringen har igangsatt en *tiltaksplan mot fattigdom i Norge*. I perioden fra 2002 til 2005 er bevilgningene innenfor tiltaksplanen mot fattigdom økt nominelt med om lag 1,3 mrd. kroner. I 2006 legges det opp til en ytterligere økning på 263 mill. kroner. Med dette har Regjeringen økt nivået på bevilgningene til fattigdomstiltak, inkl. tiltak for de tyngste rusmisbrukerne, med nær 1,6 mrd. kroner i perioden fra 2002 til 2006. Dette kommer i tillegg til etablerte velferdsordninger under folketrygden og velferdstiltak i regi av kommunene.
- Det er satset sterkt på at flest mulig skal kunne forsørge seg selv gjennom eget arbeid. Regjeringen har fått tilslutning til å samle arbeidskontor, trygdekontor og den økonomiske sosialhjelpen i kommunene til en *ny arbeids- og velferdsforvaltning*. Videre har det i regjeringsperioden vært en kraftig økning i antallet *arbeidsmarkeds-tiltak for yrkeshemmede* arbeidssøkere. Fornyelser i *arbeidsmiljøloven* som reduserer tersklene inn til arbeidsmarkedet og motvirker utstøting fra arbeidslivet for ungdom og andre utsatte grupper, er vedtatt.
- Regjeringen har lagt til rette for at *full barnehagedekning* kan oppnås i løpet av 2006, med utbygging av om lag 30 000 plasser i perioden fra 2001 til 2005. Budsjettforslaget for 2006 legger til rette for ytterligere 7600 plasser i 2006. Sammen med videreføring av *kontantstøtten*, sikrer dette *valgfrihet for barnefamiliene*.

Samarbeidsregjeringen har hatt som hovedmål å fremme et velferdssamfunn hvor den enkelte tar medansvar og opplever tilhørighet gjennom *familie, nærmiljø og frivillig engasjement*. Regjeringen har bidratt til å sikre et bredt kulturliv og sørget for gode vilkår for frivillige organisasjoner bl.a. gjennom skattefradrag for gaver. Folkekirken er styrket gjennom en omfattende trosopplæringsreform.

Bevilgningene til kultur- og kirkeformål har økt med 25 pst. i denne regjeringsperioden. Samarbeidsregjeringen har hatt som mål å bevare, styrke og videreutvikle *samenes livsform*, språk, kultur, næringsliv og rettigheter. Vedtakelsen av finnmarksloven i juni 2005 markerer en milepæl i en prosess som har vart i 25 år.

Utenrikspolitikken har hatt som overordnet mål å sikre sentrale verdier som *frihet og rettferdighet, fred og sikkerhet, demokrati og menneskerettigheter*. Samarbeidsregjeringen har tatt initiativet til en helhetlig nordområdepolitikk og prioritert arbeidet med å sikre stabile rammebetingelser for næringslivet i de pågående WTO-forhandlingene. Regjeringen har lagt vekt på at Norge utvikler et *moderne og sterkt nasjonalt forsvar*, med evne både til å løse nasjonale forsvarsoppgaver og til å bidra effektivt i alliert og internasjonalt samarbeid for fred og sikkerhet.

Rettsikkerhet og trygghet for liv, helse og eiendom er viktige forutsetninger for livsutfoldelse. Derfor har *forebygging og bekjempelse av kriminalitet*, både hverdagskriminalitet og organisert kriminalitet, vært en viktig oppgave for Samarbeidsregjeringen. Samfunnssikkerheten styrkes også gjennom utbygging av første del av et nytt felles, digitalt radiosamband for nødnetene (nødnett).

Samarbeidsregjeringens hovedprioriteringer gjenspeiles også i budsjettforslaget for 2006, hvor det særlig er satset på følgende områder:

- Gjennomføring av skattereformen
- Kunnskapsløftet - reformen i grunnopplæringen
- Økt internasjonal bistand
- Forskning og innovasjon
- Tiltak mot fattigdom og rusmisbruk
- Full barnehagedekning
- Kollektivtransport og investeringer i veg og bane
- Psykisk helse
- Styrket kommuneøkonomi.

2.2 Gjennomføring av skattereformen

Regjeringen fremmet i mars 2004 forslag til omfattende endringer i skattesystemet, jf. St.meld. nr. 29 (2003-2004) Om skattereform (skattemeldingen) og Innst. S. nr. 232 (2003-2004). I skattemeldingen ble det lagt opp til at reformen skulle fases inn over budsjettårene 2005, 2006 og 2007.

Det overordnede målet med skattereformen er et mer effektivt og rettferdig skattesystem gjennom økt likebehandling og redusert skatte- og avgiftsnivå. Et effektivt skattesystem er viktig for å sikre høyest mulig verdiskaping. Bedrifts- og kapitalbeskatningen bør innrettes slik at samfunnsøko-

nomisk lønnsomme investeringer blir gjennomført. Dette krever bl.a. forutsigbarhet, stabile regler og stor grad av skattemessig likebehandling av ulike næringer og investeringer. Samtidig må skattesystemet legges til rette for god utnyttelse av arbeidsstyrken.

Skattereformen bygger videre på prinsippene fra reformen i 1992 med lave satser, brede skattegrunnlag som bidrar til at alle reelle inntekter blir skattlagt, og stor grad av likebehandling mellom næringer og investeringer. Reformen sikrer at kapital kan overføres skattefritt mellom selskaper (fritaksmetoden), og at kun avkastning utover risikofri rente får høyere skatt enn 28 pst. (skjermingsmetoden). De vedtatte reglene innebærer også stor grad av likebehandling mellom ulike finansieringsformer og stor grad av skattemessig likebehandling uavhengig av om virksomheten organiseres som enkeltpersonforetak, deltakerlignet selskap eller aksjeselskap. Fritaksmetoden kombinert med skjermingsmetoden m.m. sikrer at den norske skattingen av aksjeinntekter er i samsvar med EØS-avtalen.

Reformen bygger på at formuesskatten skal halveres i løpet av 2006 og 2007, og deretter trappes videre ned med sikte på avvikling. Lavere skatt på sparing kan bl.a. bedre kapitaltilgangen til små og mellomstore bedrifter som ofte vil være avhengige av norske investorer. Sett i sammenheng med innføringen av skjermingsmetoden, som fører til økt skatt på aksjeinntekter, er det en forutsetning for reformen at formuesskatten trappes ned. Dette er nødvendig for at ikke den samlede beskatningen av kapital skal øke, noe som ville være stikk i strid med utviklingen i andre land.

Skal skattesystemet bli allment akseptert bør inntekter fra arbeid skattlegges likt, enten de er opptjent av en lønnstaker, aktiv eier i eget aksjeselskap eller personlig næringsdrivende. Med Regjeringens forslag vil marginalskattesatsene på aksjeinntekt og arbeidsinntekt bli om lag de samme. Det er dette som gjør det mulig å fjerne delingsmodellen.

Skattereformen innebærer lavere marginalskatt for de aller fleste arbeidstakere. Det bidrar til å styrke tilgangen på arbeidskraft, særlig blant arbeidstakere med lave og middels inntekter, og til å redusere motivene til å unndra og omgå skatt.

I skattereformen er det lagt vekt på å forenkle og rydde opp i skattesystemet. Det er også fornuftig av hensyn til likebehandling og omfordeling. Særlig personbeskatningen kjennetegnes av særregler som ikke alltid er godt begrunnet. Disse snevrer inn skattegrunnlaget, svekker omfordelingen gjennom skattesystemet, gjør det vanskeligere

å holde lave skattesatser samt øker kompleksiteten og kostnadene ved skatting.

Hovedtrekkene i Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg for 2006 er:

- Toppskatten reduseres fra 12 pst. til 7 pst. i trinn 1 og fra 15,5 pst. til 12 pst. i trinn 2. Dette er nødvendig for å oppnå tilstrekkelig tilnærming av marginalskatten på arbeidsinntekt og aksjeinntekt når delingsmodellen avvikles og skjermingsmetoden innføres fra 2006 i tråd med Stortingets vedtak. Regjeringen foreslår at også grupper som ikke betaler toppskatt, skal få redusert marginalskatt, slik at det blir mer lønnsomt å arbeide. Med forslaget til redusert toppskatt og økt minstefradrag i 2006 vil i underkant av 1 mill. personer få redusert marginalskatt. Med Regjeringens forslag vil anslagsvis 290 000 færre personer betale toppskatt i 2006 enn i 2001.
- For å hindre at den samlede beskatningen av kapital øker når skjermingsmetoden innføres, må formuesskatten gradvis trappes ned med sikte på fjerning. Regjeringen foreslår å redusere formuesskatten med 1,9 mrd. kroner påløpt i 2006.
- Regjeringen ønsker også å videreføre arbeidet med å rydde opp i og forenkle skattesystemet slik Skaugautvalget anbefalte. I 2006 foreslås det blant annet å forenkle og stramme inn i hjemme-PC-ordningen og i skatting av telefon betalt av arbeidsgiver.
- Regjeringen foreslår å øke avskrivningssatsen for maskiner mv. fra 20 pst. til 25 pst.
- Det foreslås å doble innslagspunktene for betaling av arveavgift til 500 000 kroner i trinn 1 og 1,1 mill. kroner i trinn 2, samt innføre betalingsutsettelse for arveavgift i familiebedrifter.
- Regjeringen foreslår enkelte endringer i merverdiavgiften, blant annet å øke merverdiavgiften på matvarer fra 11 til 13 pst., øke den laveste satsen i merverdiavgiften fra 7 til 8 pst. og ta overnattingstjenester inn i merverdiavgiftssystemet med en sats på 8 pst.
- Bruken av miljøavgifter styrkes. De reduserte CO₂- og SO₂-avgiftssatsene justeres opp slik at de tilsvarer den generelle avgiftssatsen for mineralolje. Videre foreslås det å innføre en miljødifferensiert årsavgift på kjøretøy mellom 7,5 og 12 tonn.
- Regjeringen foreslår å avvikle avgiften på sjokolade- og sukkervarer fra 1. desember 2006.

Regjeringens forslag innebærer nye netto skatte- og avgiftslettelser i 2006 på om lag 2,8 mrd. kroner bokført. Samlede netto skatte- og avgiftslettelser utgjør nesten 4,2 mrd. kroner bokført i 2006 inkludert

dert virkninger for budsjettet i 2006 av vedtak for 2005. Påløpte skattelettelser for 2006 utgjør nær 6,7 mrd. kroner.

Med Regjeringens forslag er hovedelementene i skattereformen på plass, i tråd med planen som ble skissert i skattemeldingen. Ifølge reformskissen gjenstår nå ytterligere lettelser i formuesskatten, samtidig som arbeidet med å forenkle og rydde opp i skattesystemet bør videreføres.

2.3 Kunnskapsløftet - reformen i grunnopplæringen

Kunnskapsløftet er den omfattende reformen i grunnopplæringen som Stortinget sluttet seg til i 2004. Målet med reformen er å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter, blant annet ved å sette tydeligere kompetansemål for fagene. Reformen omfatter nye læreplaner, ny fag- og timefordeling, ny struktur i videregående opplæring, kompetanseutvikling og videreutvikling av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Reformen stiller store krav til at skoleeiere og skoler utnytter den lokale handlefriheten, de nasjonale virkemidlene og tilgjengelig kunnskap om tilstanden i grunnopplæringen til å finne gode lokale løsninger for å realisere reformen. Kvaliteten på opplæringen skal heves og elevenes læringsutbytte styrkes. For å gjennomføre Kunnskapsløftet vil Regjeringen bruke 2–3 mrd. kroner til kompetanseutvikling.

Kunnskapsløftet innebærer at 1.–9. trinn i grunnskolen og videregående trinn 1 skal ta i bruk nye læreplaner og ny fag- og timefordeling fra høsten 2006. Reformen blir innført høsten 2007 på 10. trinn i grunnskolen og videregående trinn 2, og fra høsten 2008 også på videregående trinn 3.

Regjeringen foreslår en økning i bevilgningen til Kunnskapsløftet på i overkant av 700 mill. kroner fra 2005 til 2006. Totalt foreslår Regjeringen å bevilge om lag 1,6 mrd. kroner til reformen i 2006. Dette inkluderer hele bevilgningen til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen på om lag 960 mill. kroner. Av dette vil om lag 600 mill. kroner gå til kompetanseutvikling for skoleeiere, skoleledere, lærere og instruktører. Dette gir rom for oppfølging av «Strategi for kompetanseutvikling 2005–2008» og andre høyt prioriterte tiltak som allerede er satt i gang i tråd med intensjonene i reformen. Av bevilgningen til kompetanseutvikling vil 375 mill. kroner gå direkte til skoleeier. Om lag 80 mill. kroner skal gå til ferdigstilling av nye læreplaner. Innføring av nye læreplaner i alle fag krever en raske utskifting av læremidlene enn normalt. I Regjeringens forslag til vekst i kommunenes frie inntekter er det derfor lagt til grunn at 400 mill. kroner er kompensasjon for merutgifter i forbin-

delse med utskifting av læremidler i grunnskolen i 2006. Videre er 190 mill. kroner i rammeoverføringene til kommunene helårseffekten av å utvide timetallet i grunnskolen med fire uketimer fra høsten 2005.

2.4 Internasjonal bistand

Regjeringen legger stor vekt på den globale kampen mot fattigdom. Regjeringen foreslår at det bevilges 18,5 mrd. kroner til offisiell utviklingshjelp (ODA) under programområde 03 Internasjonal bistand i 2006. Dette innebærer en økning på knapt 1,9 mrd. kroner fra 2005. Bistandsbudsjettets andel av anslått bruttonasjonalinntekt (BNI) øker fra 0,95 pst. i saldert budsjett 2005 til 0,96 pst. i 2006. I saldert budsjett 2001 utgjorde bevilgningen til offisiell utviklingshjelp 0,89 pst. av anslått BNI. Den nominelle veksten fra 2001 til 2006 er om lag 6,2 mrd. kroner.

St.meld. nr. 35 (2003-2004) Felles kamp mot fattigdom og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 93 (2004-2005), er grunnlaget for norsk utviklingspolitikk. FNs åtte globale utviklingsmål, de såkalte tusenårsmålene, kan bare nås gjennom en helhetlig tilnærming til fattigdomsbekjempelse. Bistand er ett av flere virkemidler i denne sammenhengen. Norge må arbeide på flere fronter samtidig, og vi må arbeide sammen med andre. Bedring av markedsadgang og øvrige internasjonale rammebetingelser og bedre styresett i mange utviklingsland, er også viktige forutsetninger for å nå tusenårsmålene.

For å sikre at bistanden blir effektiv og bærekraftig, vil Regjeringen forsterke samarbeidet med multilaterale organisasjoner, andre giverland og samarbeidsland. Utgangspunktet er utviklingslandenes egne strategier for å bekjempe fattigdommen. Paris-erklæringen om bistandseffektivitet fra mars 2005 vil stå sentralt i utviklingssamarbeidet framover.

FNs statusgjennomgang viser at det er landene i Afrika som har hatt svakest framgang i forhold til tusenårsmålene. Regjeringen vil derfor markere 2006 som første år for satsingen «Et løft for Afrika» ved å øke bistanden til denne regionen med 1 mrd. kroner. Dette løftet støtter opp om den samlede offensiven som afrikanske ledere har startet gjennom NEPAD (The New Partnership for Africa's Development) og Den afrikanske unionen, for å styrke kampen mot fattigdom, for økonomisk vekst og for å bedre styresettet og bekjempe korrupsjonen. Satsingen er også et ledd i oppfølgingen av G8-landenes vedtak i 2005 om en fordobling av bistanden til Afrika innen 2010. Det legges opp til å

øke andelen av den langsiktige bilaterale bistanden som går til Afrika til 65 pst. i 2010.

Regjeringen vil i tillegg legge større vekt på at norsk bistand skal gå til de fattigste landene i verden. Regjeringen legger opp til å øke andelen av den langsiktige bilaterale bistanden som går til lavinntektsland, til 70 pst. fram mot 2010. Samtidig vil målet om at 40 pst. av bistanden skal gå til de minst utviklede landene opprettholdes.

Innenfor opptrappingsplanen for bistand til Afrika og lavinntektsland vil Regjeringen i 2006 videreføre satsingen på flere områder.

Utdanning. Det ligger an til at Regjeringen både når målet om doubling av bistand til utdanningsformål fra 2002 til 2005 og målet om en økning av utdanningsrettet bistand med om lag 1 mrd. kroner i samme periode. Støtten til utdanning vil videreføres i 2006.

Hiv og aids. Siden hiv og aids har store konsekvenser på alle samfunnsområder, er kontroll over epidemien en forutsetning for å nå også de øvrige tusenårsmålene. Regjeringen foreslår en egen «hiv- og aids-pakke» på 300 mill. kroner i ny satsing. Regjeringen er spesielt opptatt av at sårbare grupper skal skånes for epidemien, og vil bl.a. arbeide for at jenter og kvinner gis muligheter til å beskytte seg mot hivsmitte.

Fredsbygging, fredsprosesser og humanitært arbeid. Interne og regionale voldelige konflikter er en vedvarende trussel mot arbeidet for utvikling. Fredsprosesser må suppleres med fredsbyggende innsats og humanitær bistand. Støtten vil oftest omfatte et bredt spekter av aktiviteter for å fremme sikkerhet og politisk, sosial og økonomisk utvikling. Regjeringen vil i 2006 legge særlig vekt på en helhetlig tilnærming og internasjonal koordinering og samarbeid. FN's toppmøte i september 2005 vedtok å opprette en fredsbyggingskommisjon og et fond for fredsbygging. Regjeringen ønsker å delta aktivt i kommisjonen og foreslår å øke bevilgningene til overgangsbistand og fred, forsoning og demokratiltak for å støtte fredsbyggingsfondet. Videre foreslås det å støtte FN's planlagte, utvidede nødhjelpsfond.

Bærekraftig utvikling. Oppfølging av toppmøtet i Johannesburg i 2002 er en viktig del av Regjeringens innsats for å bidra til en bærekraftig utvikling. Regjeringen tar sikte på å legge fram en handlingsplan for den samlede miljøinnsatsen i norsk utviklingssamarbeid innen utgangen av 2005.

Gjeldslette. G8-landene foreslo i juli 2005 å slette 100 pst. av gjeldsforpliktelsene som alle land som fullfører HIPC-initiativet (Heavily Indebted Poor Countries), har overfor Verdensbanken, Afrikabanken og Det internasjonale valutafondet, IMF. Norge støtter G8-landenes forslag siden dette kan

gi betydelige tilleggsmidler og dermed øke de fattige landenes mulighet til å nå tusenårsmålene. For at man fra norsk side skal kunne påvise addisjonalitet av gjeldsletten, foreslås budsjettposten for deltagelse i internasjonale gjeldsletteoperasjoner økt med 100 mill. kroner som en del av den totale økningen av bistanden.

Næringsutvikling og handel. Det samlede nivået på bistanden til næringsutvikling og handel vil bli økt i 2006. Innsatsen for å bygge opp institusjonelle rammebetingelser for økonomisk vekst og næringsutvikling vil bli styrket. Mangelen på dokumenterte rettigheter til økonomiske verdier som bolig, jord og næringsvirksomhet, er et grunnleggende problem i de fleste utviklingsland. Regjeringen har derfor tatt en ledende rolle i arbeidet med å etablere en internasjonal høynivåkommisjon for styrking av de fattiges bruks- og eiendomsrettigheter. Satsingen på landbruket i utviklingsland vil styrkes med utgangspunkt i Regjeringens handlingsplan for landbruk i utviklingspolitikken fra 2004.

Godt styresett. Regjeringen vil styrke arbeidet med å fremme godt styresett i samarbeidslandene gjennom å samarbeide med statlige organer, multilaterale organisasjoner og frivillige organisasjoner. Regjeringen legger vekt på å bidra til at korrupsjonsbekjempelse står høyt på dagsordenen bilateralt og i ulike internasjonale fora.

2.5 Forskning og innovasjon

Forskning og utvikling (FoU) skal framskaffe ny innsikt og bidra til kunnskapsoppbygging i samfunnet. Et høyt kunnskapsnivå er en viktig forutsetning for velferd og verdiskaping. Forskning og utvikling er derfor et av Regjeringens hovedsatsingsområder. Regjeringen la våren 2005 fram St.meld. nr. 20 (2004–2005) *Vilje til forskning*, som trekker opp viktige ambisjoner og veivalg i forskningspolitikken fram mot 2010. Det er et mål at den samlede satsingen på forskning og utvikling skal øke til 3 pst. av BNP innen 2010. De offentlige bevilgningene skal utgjøre 1 pst. av BNP, mens målsettingen for næringslivet, internasjonale kilder og andre kilder er 2 pst. av BNP. Stortinget sluttet seg til hovedlinjene i meldingen, og ba Regjeringen komme tilbake med en opptrappingsplan for den offentlige forskningsinnsatsen fram mot 2010. Opptrappingsplanen presenteres i kap. 6 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Utdannings- og forskningsdepartementet.

De offentlige bevilgningene til forskning og utvikling har økt med 3 mrd. kroner i perioden fra 2002 til 2005. I perioden frem til 2010 tar Regjeringen sikte på å sikre videre økning i tråd med målet

i opptrappingsplanen. Det innebærer en realvekst på om lag 6,5 mrd. kroner fra 2006 til 2010. Det foreslås en samlet vekst i bevilgningene til forskning og utvikling i 2006 på om lag 1,4 mrd. kroner. Videre foreslår Regjeringen å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 39 mrd. kroner. Det vil gi knapt 1,4 mrd. kroner i økte bevilgninger til forskning i 2007.

De totale bevilgningene til forskning og utvikling over statsbudsjettet for 2006 blir om lag 15,4 mrd. kroner. I tillegg kommer ordningen med skattefradrag for bedrifters kostnader til FoU, Skattefunn, som ble innført i 2002. For 2004 har Forskningsrådet godkjent om lag 6 000 prosjekter som gir rett til skattefradrag. Støtten til prosjekter som blir gjennomført er anslått til om lag 1,6 mrd. kroner i 2004. Søknader til Norges forskningsråd så langt i 2005 indikerer at bruken av Skattefunn fortsetter på om lag samme nivå.

I tråd med St.meld. nr. 20 (2004–2005) foreslår Regjeringen for 2006 å øke bevilgningene til grunnforskning, internasjonalisering og forskningsbasert nyskaping og innovasjon i næringslivet og offentlig sektor. Forskning og virkemidler som kan utløse økt FoU-innsats i næringslivet er særlig prioritert.

Satsingen på grunnforskning inkluderer blant annet økte basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene og de teknisk-industrielle instituttene med 30 mill. kroner. Videre foreslår Regjeringen å opprette 350 øremerkede doktorgradstillinger og å styrke rammene for frie prosjekter gjennom Forskningsrådet med 50 mill. kroner. Det foreslås også å etablere en tidsavgrenset ordning for finansiering av enkelte, mindre driftsutgifter for forskere, samt en ordning for offentlig gaveforsterkning av private donasjoner til grunnforskning. Det legges opp til å øremerke en stor del av avkastningen fra kapitaløkningen i Forskningsfondet i 2006 til vitenskapelig utstyr i 2007.

Budsjettforslaget innebærer en styrking av internasjonalt forskningssamarbeid både gjennom økt kontingent til EUs rammeprogram for forskning og økt vektlegging av bilateralt samarbeid. Forskningssamarbeidet med Nord-Amerika er særlig prioritert og styrkes over flere departementers budsjetter. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningene til internasjonal romforskning og polarforskning.

Høsten 2005 er det to år siden Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik, «Fra idé til verdi», ble lagt frem. I planen lanserte Regjeringen visjonen om at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land. Nærings- og handelsdepartementet, som koordinerer arbeidet med Regjeringens innovasjonspolitik, la i august 2005 fram en

tilstandsrapport som presenterer hva Regjeringen har gjort i innovasjonspolitikken etter framleggelsen av planen.

Innenfor satsingen på forskningsbasert nyskaping og innovasjon har Regjeringen prioritert en kraftig vekst i bevilgningene til brukerstyrt forskning, forsknings- og utviklingskontrakter og kommersialisering av forskningsresultater. Samlet foreslås det en vekst på rundt 250 mill. kroner til disse formålene over budsjettet til Nærings- og handelsdepartementet. I tillegg kommer midler fra andre næringsdepartement. Det lanseres også to nye, større satsinger: «Senter for forskningsdrevet innovasjon», som skal fremme langsiktig forskningssamarbeid mellom academia og næringsliv og «Norwegian Centres of Expertise», som skal styrke de regionale nettverkene mellom FoU-institusjoner, næringsliv og myndigheter. Petroleumsrelatert forskning foreslås styrket med om lag 100 mill. kroner for andre år på rad. I tillegg foreslås det et betydelig løft for marin forskning og utvikling.

I tillegg til FoU-satsingen, legges det til rette for økt innovasjon blant annet gjennom å øke bevilgningene til øvrige virkemidler under Innovasjon Norge med om lag 235 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. Økningen vil blant annet brukes til å styrke tiltak for etablerere, oppfinnere, små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial og Innovasjon Norges apparat i utlandet. Videre foreslås satsingen på reiseliv og kompetanse- og nettverksaktiviteter styrket. Det foreslås en ny bevilgning til maritim utvikling. I tillegg vil Regjeringen styrke innovasjonsaktivitetene i regi av SIVA med 40 mill. kroner. SIVA skal også tilføres 50 mill. kroner ved konvertering av statskasselån til egenkapital. Samlet sett innebærer statsbudsjettfremlegget for 2006 en nominell økning på 377 mill. kroner til innovasjonstiltak i forhold til 2005, utenom særskilte bevilgninger til såkornfond.

2.6 Tiltak mot fattigdom og rusmiddelproblemer

Regjeringen la høsten 2002 fram St.meld. nr. 6 (2002-2003) Tiltaksplan mot fattigdom.

De overordnede målene for Regjeringens innsats mot fattigdom er at flest mulig i yrkesaktiv alder skal klare seg selv ved eget arbeid, og at alle som i en kortere eller lengre periode ikke kan arbeide, skal sikres en trygd til å leve av.

Regjeringens hovedstrategi for å forebygge fattigdom og hjelpe personer ut av fattigdom er å gjøre flere i stand til å forsørge seg selv gjennom eget arbeid. Fra 2002 til 2005 er bevilgningene innenfor tiltaksplanen økt med om lag 1,3 mrd.

kroner. I 2006 legges det opp til en ytterligere økning i bevilgningene til fattigdomstiltak på 263 mill. kroner. Med dette har Regjeringen økt nivået på de årlige bevilgningene til fattigdomstiltak med nær 1,6 mrd. kroner i perioden fra 2002 til 2006. Tiltaksplanen omfatter også tiltak rettet mot de tyngste rusmiddelmissbrukerne. Etter at Samarbeidsregjeringen tiltrådte kommer den samlede innsatsen i 2002-2006 opp i 4,9 mrd. kroner til målrettede tiltak mot fattigdom, inklusive tiltak mot rusmiddelproblemer.

Fattigdomsbekjempelsen omfatter en rekke tiltak på ulike departementers ansvarsområder. Sentralt står målrettede tiltak for langtidsmottakere av sosialhjelp, ungdom og enslige forsørgere som mottar sosialhjelp, samt innvandrere. I tillegg er det gjennomført bl.a. forbedringer i bostøtteordningen, forbedringer i stønadsordningene for enslige forsørgere, styrking av oppfølgingstjenester for bostedsløse, tiltak for å hindre frafall i videregående opplæring, ungdomstiltak i større bysamfunn og styrking av samarbeidet med frivillige organisasjoner.

Regjeringen viderefører satsingen på tiltak for å styrke arbeidslivstilknytningen for personer som står helt eller delvis utenfor arbeidsmarkedet. Bruk av arbeidsmarkedstiltak er et viktig virkemiddel i Regjeringens tiltaksplan mot fattigdom. Det foreslås derfor en satsing på om lag 157 mill. kroner til arbeidsrettede tiltak i 2006. Bevilgningsforslaget vil gi rom for om lag 1 100 nye tiltaksplasser i løpet av 2006. Totalt vil det med dette være etablert 3 700 plasser ved utgangen av 2006. Satsingen på målrettede arbeidsmarkedstiltak utvides i 2006 til kommuner som så langt ikke har vært omfattet, med sikte på å gjøre ordningen landsomfattende. Regjeringens arbeidsrettede satsing omfatter også tiltak for tettere individuell oppfølging av personer som trenger bistand for å kunne nyttiggjøre seg arbeidsrettede tiltak, styrking av kvalifiseringsprogrammet «Ny sjanse» for sosialhjelpsavhengige innvandrere med lang botid i landet og utdanningstiltak for rom (sigøynere).

Regjeringen foreslår at mottakere av tidsbegrenset uførestønad får behovsprøvd barnetillegg etter samme regler som uførepensjonister. Dette vil innebære en inntektsøkning for stønadsmottakere med lav inntekt som har forsørgeransvar for barn under 18 år. Nye tiltak i 2006 omfatter bl.a. også fjerning av arealkravet i bostøtten for personer med grunnstønad, hjelpestønad, sosialhjelp o.l., informasjonstiltak og kompetanseoppbygging i boligsektoren, forsøk med nye samarbeidsformer mellom forskning, utdanning og praksis i sosialtjenesten og tilpasset utdanning og kompetanseheving for innsatte i fengsler.

Regjeringen har lagt fram en ny handlingsplan mot rusmiddelproblemer for perioden 2006-2008. Hovedmålet er en betydelig reduksjon i de sosiale og helsemessige skadene som følger av rusmiddelmissbruk. Regjeringen legger opp til et langsiktig, målrettet arbeid for å redusere rusmiddelproblemene.

I tillegg til tiltak rettet mot de tyngste rusmiddelmissbrukerne innenfor rammen av tiltaksplanen mot fattigdom, ble det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 bevilget 70 mill. kroner til andre tiltak på rusområdet. Midlene gikk til å øke behandlingsskapiteten for rusmiddelmissbrukere ved de regionale helseforetakene og til frivillig rusmiddelforebyggende arbeid. Midlene foreslås videreført i 2006, og Regjeringen foreslår en ytterligere satsing på tiltak mot rusmiddelproblemer på til sammen 64 mill. kroner i 2006. Regjeringen foreslår 10 mill. kroner til forebygging og tidligere intervensjoner og 14 mill. kroner til tiltak for barn med rusmiddelmissbrukende foreldre. Det iverksettes et narkotikaprogram med domstolskontroll for rusmiddelmissbrukere som er dømt for narkotikarelatert kriminalitet, og Regjeringen foreslår at det settes av 12 mill. kroner til tiltaket i 2006. Videre foreslås det å styrke bevilgningene til helhetlig rehabilitering og behandling av rusmiddelmissbrukere med ytterligere 17,5 mill. kroner. Regjeringen ønsker å styrke forskningen på rusmiddelfeltet og foreslår en økning i bevilgningen på 10,5 mill. kroner.

Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne

St.meld. nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer, viste at vi fortsatt står overfor store utfordringer i arbeidet med å gi personer med nedsatt funksjonsevne de samme mulighetene som andre. Viktige strategier i Regjeringens politikk for personer med nedsatt funksjonsevne er å styrke sektoransvaret, bedre kunnskapen, øke brukermedvirkningen og legge mer vekt på prinsippene om universell utforming. I mai 2005 la Regjeringen fram «Strategiplan for familier med barn med nedsatt funksjonsevne». I planen skisseres ulike strategier og tiltak for at familiene skal kunne ivareta barna på en best mulig måte, og i så stor grad som mulig kunne leve et liv som andre familier. Hovedstrategiene i planen er ulike tiltak for å bedre koordineringen av ulike tjenester rettet mot familiene, bedre informasjonen om rettigheter og tjenester og utvikling av kvalitativt gode tjenester.

Siden fremleggelsen av St.meld. nr. 40 (2002-2003) har Regjeringen økt innsatsen for personer med nedsatt funksjonsevne. I 2004 ble det bevilget

i underkant av 83 mill. kroner til styrking av tiltak overfor personer med nedsatt funksjonsevne. I 2005 ble innsatsen styrket med ytterligere 91 mill. kroner. I tillegg kommer satsingen på flere tiltaksplasser for yrkeshemmede innenfor arbeidsmarkeds-satsingen.

For 2006 foreslår Regjeringen en ytterligere styrking av innsatsen for personer med nedsatt funksjonsevne på 107 mill. kroner. Satsingen omfatter flere tiltak for familier med barn med nedsatt funksjonsevne. For å styrke foreldrenes muligheter til å holde kontakten med arbeidslivet foreslås det at det kan ytes graderte pleiepenger til foreldre som må ha tilsyn med og pleie av sykt barn. Videre foreslås en økning på 20 mill. kroner til stimuleringsstøtte knyttet til ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA). På Samferdselsdepartementets budsjett foreslås det 50 mill. kroner til tiltak som skal bidra til at flere funksjonshemmede kan benytte kollektive transportordninger uten behov for spesielle løsninger. Regjeringens nye forslag til tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne omfatter også endringer på hjelpe-middelområdet og tiltak på kulturområdet.

2.7 Full barnehagedekning og kompetanseheving i barnehagene

Regjeringens viktigste mål på barnehageområdet er barnehageplass til alle som ønsker det. Dette er også et av hovedmålene i barnehageforliket. Regjeringens budsjettforslag for 2006 legger til rette for at målet om full behovsdekning ved trinn 1 i maksimalprisen kan nås i løpet av året. Regjeringen foreslår også et omfattende kompetanseløft for personalet i barnehagesektoren.

I budsjettet for 2006 foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til barnehager under Barne- og familiedepartementets budsjett med om lag 1,67 mrd. kroner nominelt i forhold til saldert budsjett 2005. Dette tilsvarer en reell vekst på om lag 1,3 mrd. kroner. Samlet innebærer Regjeringens forslag at midler til barnehagesektoren er økt med vel 8,5 mrd. kroner nominelt fra regnskap 2001 til 2006. Dette tilsvarer en økning på om lag 175 pst.

Barne- og familiedepartementet legger til grunn at 6 400 barn vil stå på venteliste ved inngangen til 2006. I Barne- og familiedepartementet anslag for 2006 er det lagt til grunn at det i løpet av 2005 vil bli gitt et tilbud til de aller fleste som ønsker barnehageplass til barn over 3 år. Regjeringens budsjettforslag gir rom for en kapasitetsvekst i barnehagesektoren tilsvarende 7 600 heltidsplasser for barn under 3 år. Regjeringen antar at den forventede kapasitetsveksten i sektoren i 2006 vil

være tilstrekkelig til at full behovsdekning ved trinn 1 i maksimalprisen kan nås i løpet av året.

Det er flere grunner til at det budsjettmessig legges til rette for en høyere kapasitetsvekst enn det beregnede antallet barn på venteliste skulle tilsi. Det er usikkert hvor mange barn som vil stå på venteliste ved inngangen til 2006, og det er usikkert i hvilken grad etterspørselen etter heltidsplasser vil øke også i 2006. Prognoser for utbygging som Barne- og familiedepartementet innehentet våren 2005, kan imidlertid tyde på at måltallet på 9 000 nye barn i barnehage i 2005 er noe lavt. Barne- og familiedepartementet innhenter nye ventelistetall fra kommunene høsten 2005. På grunn av store endringer i ventelistetallene gjennom året må disse tallene innhentes etter at hovedopptaket er avsluttet. Det har derfor ikke vært mulig å framskaffe nye, sikre ventelistetall før framleggelsen av statsbudsjettet for 2006.

Gode driftsvilkår for private barnehager er viktig for å nå målet om barnehageplass til alle som ønsker det. Fra 1. august 2005 er forskriften om likeverdig behandling endret. Kommunene har fortsatt plikt til å sørge for kostnadsdekning i de ikke-kommunale barnehagene, men tilskuddet skal utgjøre minst 85 prosent av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd. I budsjettet for 2006 foreslås skjønnsmidler til barnehager til dette formålet økt med 320 mill. kroner, til 550 mill. kroner.

Det er igangsatt arbeid med en plan for kompetanseheving innenfor barnehagesektoren. Planen skal bl.a. omfatte opplæringsaktiviteter og støtte til utviklingsarbeid. Bevilgningen til dette formålet er økt med 50 mill. kroner. I tillegg styrkes forskningen på barnehageområdet med 2,5 mill. kroner.

I tråd med forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren fra 2005 til 2006, settes maksimalprisen til 2 830 kroner per måned og 31 130 kroner per år fra 1. januar 2006.

2.8 Styrket kommuneøkonomi

Regjeringen legger opp til reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 2,9 mrd. kroner i 2006, eller drøyt 1¼ pst. Veksten er regnet fra det inntektsnivået i 2005 som ble lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Regnet fra anslag på regnskap 2005 blir realveksten i de samlede inntektene i 2006 knapt 1,7 mrd. kroner. Det er da tatt hensyn til at inntektsanslaget for 2005 er oppjustert med 1,2 mrd. kroner etter at Revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram, hvorav drøyt 0,9 mrd. kroner er knyttet til oppjusterte skatteinntekter.

Av veksten i de samlede inntektene er 1,9 mrd. kroner frie inntekter. Veksten er fordelt med 1 350

mill. kroner til kommunene og 550 mill. kroner til fylkeskommunene. Dette gir en noe sterkere relativ vekst for fylkeskommunene. Dette er begrunnet med den sterke elevtallsveksten i videregående opplæring.

Av veksten i de frie inntektene til kommunene er 400 mill. kroner kompensasjon for merutgifter til utskifting av læremidler i forbindelse med reformen i grunnopplæringen (Kunnskapsløftet).

Realveksten i øremerkede overføringer til kommunesektoren er om lag 800 mill. kroner. De viktigste satsingsområdene med øremerket finansiering er barnehagesektoren og opptrappingsplanen for psykisk helse.

Som tidligere forutsatt skjer det nå en gradvis avvikling av det øremerkede oppstartingsstilskuddet innenfor handlingsplanen for eldreomsorg. Årsaken er at mesteparten av oppstartingsstilskuddet til sykehjemsplasser og omsorgsboliger er utbetalt. I 2006 vil utbetalte tilskudd bli om lag 1,1 mrd. kroner lavere enn i 2005. Når en ser bort fra avviklingen av oppstartingsstilskuddet, blir dermed den samlede inntektsveksten i 2006 om lag 1,1 mrd. kroner høyere enn den foreslåtte veksten på 2,9 mrd. kroner.

Investeringsrammen for opprusting av skolebygg foreslås økt med 2 mrd. kroner i 2006. Dette innebærer at i alt 12 mrd. kroner av den totale investeringsrammen på 15 mrd. kroner for perioden 2002-2009 er faset inn. Ordningen innebærer at staten dekker renteutgifter for investeringer i skolebygg innenfor investeringsrammen.

Investeringsrammen for opprusting av kirkebygg foreslås økt med 0,5 mrd. kroner i 2006. Som for tilsvarende ordning for skolebygg dekker staten renteutgifter for investeringer i kirkebygg innenfor investeringsrammen.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006 er nærmere omtalt i St.meld. nr. 1 (2005-2006) Nasjonalbudsjettet 2006 og i Kommunal- og regionaldepartementets budsjettproposisjon for 2006.

2.9 Kollektivtransport og investeringer i vegger og jernbane

I tråd med Sem-erklæringen har kollektivtransporten blitt styrket kraftig fra 2001 til 2005. Også i budsjettforslaget for 2006 er kollektivtransport prioritert. Kollektivsatsingen skjer gjennom bevilgninger til veg- og jernbaneinfrastruktur og ulike ordninger for kjøp av persontransport. I tillegg kommer tilskudd til kollektivtransport og avgiftsendringer i 2004 som bidrar til å bedre kollektivtransportens vilkår.

Gjennom belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bruk av bil i byområdene ønsker Regjeringen å premiere byområder som lykkes med å vri transportbruken fra personbil til kollektivtransport. Formålet med belønningsordningen er å stimulere til bedre helse, miljø og framkommelighet i storbyområdene ved å dempe veksten i transportbehovet og øke antall kollektivreiser på bekostning av reiser med personbil. I budsjettet for 2006 foreslås en bevilgning på 150 mill. kroner, som er en økning på 35 mill. kroner fra saldert budsjett 2005. Som en nysatsing i budsjettet for 2006, er det satt av 50 mill. kroner til tiltak for funksjonshemmede gjennom tilgjengelighetsprogrammet BRA (Bedre infrastruktur, Rullende materiell, Aktiv logistikkforbedring), som skal bidra til at flere kan benytte kollektive transportløsninger uten behov for spesielle løsninger.

Innenfor Statens vegvesens ansvarsområde videreføres satsingen på tiltak for kollektivtransporten, som nå bl.a. omfatter midler til T-banen i Oslo, fullføring av T-baneringen, utbedring av Furusetbanen, opprusting av Kolsåsbanen, samt oppstart av Bybane i Bergen.

Budsjettforslaget innebærer en økning av bevilgningene til riksveginvesteringer, inkludert Bjørvika, på 4,5 pst. fra saldert budsjett 2005. Det legges opp til anleggsstart på de store stamvegprosjektene E6 Vinterbru-Asurtjern (inn mot Oslo) og E18 Frydenhaug-Eik (Drammen), mens det på øvrige riksveger er planlagt anleggsstart på seks nye og større prosjekter.

Det foreslås en økning av budsjettet til jernbaneformål på om lag 3,6 pst. fra saldert budsjett 2005, korrigert for engangsutgifter relatert til etableringen av BaneService AS. Budsjettet for drift og vedlikehold foreslås økt med 4,5 pst. Forslaget til investeringsbudsjett gir en svak nedgang. Handlingsrommet i investeringsbudsjettet øker imidlertid fordi storprosjektet nytt dobbeltspor Sandvika-Asker fullføres i 2005. Innenfor investeringsbudsjettet til Jernbaneverket er det derfor avsatt midler til følgende fire nye og større prosjekter:

- 140 mill. kroner til Lysaker stasjon
- 150 mill. kroner til nytt dobbeltspor Sandnes-Stavanger
- 40 mill. kroner til Brattøra godsterminal
- 35 mill. kroner til nytt dobbeltspor Kolbotn-Ski, inkludert ombygging av Ski stasjon.

2.10 Satsing på psykisk helse

Stortinget sluttet seg i juni 1998 til en forpliktende opptrappingsplan over åtte år for å styrke tilbudet til mennesker med psykiske lidelser og intensivere det forebyggende arbeidet. I forbindelse med

behandlingen av statsbudsjettet for 2003 ble planen utvidet med to år fra 2006 til 2008. Det skal investeres for om lag 6,3 mrd. kroner i løpet av planperioden, og driftsutgiftene skal økes gradvis til et nivå som ligger reelt 4,6 mrd. kroner over utgiftsnivået i 1998. Prismregnet til 2006-nivå utgjør dette 8,2 mrd. kroner i investeringer og 5,9 mrd. kroner i økte driftsutgifter.

Regjeringen prioriterer videre opptrapping av satsingen på feltet psykisk helse, og det avsettes 5,2 mrd. kroner til gjennomføring av planen i budsjettforslaget for 2006. Dette tilsvarer en økning av driftsbevilgningene med 785 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2005.

Veksten i bevilgningene til drift er i 2006 på samme nivå som gjennomsnittlig vekst må være de resterende årene av planperioden for å nå målsettingene for planen. Regjeringens forslag innebærer at opptrappingsplanen for psykisk helse er i rute.

Bevilgningsveksten i 2006 gjelder i sin helhet driftsmidler til kommuner, helseforetak og statlige tjenester. Veksten i øremerkede tilskudd til kommunesektoren er på om lag 400 mill. kroner, veksten i bevilgningene til helseforetakene er på om lag 350 mill. kroner og veksten i bevilgningene til statlige tiltak er på om lag 35 mill. kroner. Bevilg-

ningsforslaget innebærer dessuten at investeringsnivået i spesialisthelsetjenesten på 760 mill. kroner i 2005 videreføres i 2006. I tillegg til dette kommer utbyggingen av tilrettelagte boliger i kommunene, hvor det er gitt tilsagn til utbygging av 3 400 boliger. Alle boligene antas å stå ferdig i 2006.

I de årlige budsjettframleggene er det gjort rede for oppnåelse av resultater i forhold til målene som er satt i St.prp. nr. 63 (1997-1998). Kapasitets- og aktivitetsutviklingen er i hovedsak tilfredsstillende både for tiltak for barn og unge og tiltak for voksne. Det er imidlertid fortsatt behov for å få aktiviteten i alle kommuner opp på riktig nivå, og sikre at de distriktpspsykiatriske sentrene blir opprettet som forutsatt. Tilbudet til barn og unge må prioriteres framover.

Til tross for tilfredsstillende oppnåelse av konkrete måltall, er det betydelige utfordringer knyttet til å kunne innfri de overordnede målene om at mennesker med psykiske lidelser skal kunne leve verdige liv i mest mulig normale omgivelser, kunne bruke egne ressurser og mestre sin egen tilværelse. I den gjenstående delen av opptrappingsperioden er det derfor nødvendig å legge sterk vekt på det kvalitative innholdet i tjenestene.

3 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

3.1 Innledning

I dette kapitlet omtales hovedtrekkene i utgiftene per departement, samt ymse utgifter og inntekter. I omtalen av utgiftene under de enkelte departementene er det tatt inn en tabell som viser utgiftsrammer fordelt på programområde og programkategori i saldert budsjett 2005 og forslag til statsbudsjett for 2006. Budsjettrammene for de to årene trenger nødvendigvis ikke å være fullt ut sammenliknbare. I tabellene er det ikke tatt hensyn til bl.a. overføring av oppgaver, med tilsvarende overføring av bevilgninger mellom departementer. Slike overføringer vil fremstå som en endring i bevil-

ningsrammene, uten at dette er uttrykk for en reell omprioritering mellom formål.

I tabellen oppgis saldert budsjett 2005. Tilleggsbevilgninger i 1. halvår er derfor ikke inkludert i 2005-tallene. I den grad tilleggsbevilgninger i 1. halvår er videreført i 2006-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2005 til 2006 som ikke er reell. Det vil for eksempel gjelde virkningen av trygdeoppgjøret og lønnsoppgjøret i staten våren 2005 som ikke var fordelt på departement i saldert budsjett. Helårsvirkningen av trygdeoppgjøret og lønnsoppgjøret i staten i 2005 er imidlertid innarbeidet i 2006-budsjettet.

3.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltning</i>			
02.00 Administrasjon av utenriktjenesten	1 406,9	1 443,7	2,6
02.10 Utenriksformål	1 796,7	1 589,8	-11,5
Sum før lånetransaksjon	3 203,6	3 033,5	-5,3
Lånetransaksjoner	0,4	0,4	0,0
Sum Utenriksforvaltning	3 204,0	3 033,9	-5,3
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Administrasjon av utviklingshjelpen	815,0	910,3	11,7
03.10 Bilateral bistand	2 929,5	3 549,0	21,1
03.20 Globale ordninger	6 601,5	7 316,6	10,8
03.30 Multilateral bistand	5 932,6	6 397,0	7,8
Sum ODA-bistand før lånetransaksjoner	16 278,6	18 172,9	11,6
Lånetransaksjoner	341,3	341,3	0,0
Sum ODA-bistand	16 619,9	18 514,1	11,4
03.50 Øvrig bistand (ikke ODA-bistand)	249,2	252,4	1,3
Sum Internasjonal bistand	16 869,1	18 766,6	11,2
Sum Utenriksdepartementet	20 073,0	21 800,5	8,6

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 34,3 mill. kroner overført fra Utenriksdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Programområde 02 Utenriksforvaltning

Forslaget til bevilgninger til utenriksforvaltningen innebærer en reduksjon på 170,1 mill. kroner (-5,3 pst.) i forhold til saldert budsjett for 2005. Reduksjonen har i hovedsak sammenheng med en nedjustering av forventede utbetalinger under EØS-finansieringsordningene. Bevilgningene skal i tillegg dekke drift av utenriktjenestens hjemme- og uteapparat, utgifter i forbindelse med regjeringens representasjon og kongefamiliens offisielle reiser til utlandet, presse-, kultur og informasjonsformål, samt Norges medlemskontingenter til internasjonale organisasjoner.

Programområde 03 Internasjonal bistand

For 2006 foreslås det bevilget 18 748,7 mill. kroner til internasjonal bistand, fordelt med 18 496,3 mill. kroner til offisiell utviklingshjelp (ODA-bistand) under programområde 03 Internasjonal bistand, og 252,4 mill. kroner til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak. I tillegg kommer 17,8 mill. kroner som føres under Finansdepartementets budsjett kap. 1633 som følge av innføringen av nettoordningen for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift.

Offisiell utviklingshjelp (ODA-bistand)

Bevilgningsforslaget til offisiell utviklingshjelp (ODA) under programområde 03 Internasjonal bistand innebærer en økning på 1 876,5 mill. kroner (11,3 pst.) fra saldert budsjett 2005. Dermed trappes bistanden opp fra 0,95 pst. til 0,96 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt (BNI). Utgifter til merverdiavgift er da tatt med ved beregningen av ODA-bistand som andel av BNI.

Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak

Bevilgningen går i hovedsak til tiltak i nordområdene og foreslås fordelt med 221,3 mill. kroner til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid, 4,3 mill. kroner til fred og demokratitiltak og 26,8 mill. kroner til internasjonale klima- og miljøtiltak.

Hovedprioriteringer

Bekjempelse av fattigdom, terrorisme, spredning av masseødeleggelsesvapen og miljøproblemer er avhengig av et aktivt internasjonalt samarbeid. Til grunn for norsk utenrikspolitikk ligger forankringen i FN og det transatlantiske fellesskapet. Sam-

arbeidet med EU, som nå utgjør 25 land i Europa, er av avgjørende betydning for Norge.

Regjeringen har som mål å trappe opp bistanden til 1 pst. av BNI. Bistandsbudsjettets andel av anslått BNI øker fra 0,95 pst. i saldert budsjett 2005 til 0,96 pst. i 2006. Sentralt i arbeidet for økt fattigdomsbekjempelse står styrkingen av samarbeidet med de minst utviklede landene, spesielt i Afrika. Land i gruppen lavinntektsland er også prioritert. Andre prioriterte områder er innsatsen mot hiv og aids og innsats for fred, forsoning og humanitær bistand.

Evalueringen av Utenriksdepartementets innsats etter flodbølgekatastrofen rundt Det indiske hav i desember 2004, viste behov for forbedringer i departementets kriseberedskap. De tiltakene som er iverksatt i 2005, og de som planlegges gjennomført i 2006, vil gjøre utenriktjenesten bedre rustet til å bistå nordmenn som rammes av omfattende kriser i utlandet. Regjeringen legger stor vekt på å yte god bistand og service til nordmenn i slike kresituasjoner som berører mange.

Sentrale utviklingstrekk

Globale utfordringer krever samarbeid på tvers av landegrensene. For å ivareta globale og nasjonale interesser, fører Norge en politikk basert på internasjonalt samarbeid.

En god forvaltning av EØS-avtalen, videreutvikling av justissamarbeidet med EU og tilknytning til EUs ulike programmer er viktig bl.a. for å trygge norske arbeidsplasser og sørge for effektiv kriminalitetsbekjempelse. Regjeringen vil føre en aktiv europapolitikk for å sikre norsk innflytelse i EUs beslutningsprosesser. Gjennom EØS-finansieringsordningene vil Norge bidra til sosial og økonomisk utjevning i Europa.

Norge har som et lite land med en åpen økonomi og mye internasjonalt rettet næringsliv, interesse av at WTO-forhandlingene lykkes. Regjeringen vil bidra aktivt og konstruktivt til at den såkalte Doha-runden slutføres i løpet av 2006.

Arbeidet med å styrke respekten for menneskerettighetene er en sentral målsetting for norsk utenrikspolitikk. Norge vil styrke FNs arbeid på dette området og bidra til å bedre situasjonen for enkeltindivider og organisasjoner som forsvarer menneskerettighetene.

Regjeringens hovedmål i utviklingspolitikken er å bidra til kampen mot fattigdommen, herunder at fattige land når FNs åtte globale utviklingsmål. Den ODA-godkjente bistandens andel av anslått BNI har i løpet av regjeringensperiode økt for hvert år, fra 0,89 pst. av anslått BNI i saldert budsjett for 2001 til 0,96 pst. i 2006. Bistanden til de minst utvi-

klede landene som andel av samlet norsk bilateral bistand økte fra 42 pst. i 2003 til 44 pst. i 2004.

Bistanden til utdanningsformål har økt betydelig de siste årene. Regjeringen har i budsjettet for 2006 lagt opp til å videreføre bevilgningsnivået fra 2005, som er en fordobling av denne bistanden sammenlignet med 2002. Det sterke norske engasjementet innen bekjempelse av hiv og aids styrkes betydelig i 2006. Bistand til økonomisk utvikling og handel har økt i inneværende regjeringsperiode og utgjorde 21,3 pst. i 2004.

Arbeidet for å fremme bistandseffektiviteten gjennom økt giversamarbeid og harmonisering med mottakerlandenes planer, er bl.a. fulgt opp

ved å kanalisere en økende del av den bilaterale bistanden til sektorprogrammer og som budsjettstøtte når forholdene ligger til rette for det. Videre har man fra norsk side arbeidet aktivt i ulike internasjonale fora for å fremme økt koordinering mellom bilaterale og multilaterale givere.

Norge er ett av de land som har gått i bresjen for gjeldslette internasjonalt. Gjennom oppfølging av gjeldsplanen fra 1998, som ble oppdatert og utvidet i 2004, hadde Norge ved utgangen av 2004 slettet knapt 1,9 mrd. kroner av de fattigste landenes gjeld til Norge. Dette er ikke belastet bistandsbudsjettet, men kommer i tillegg til dette.

3.3 Utdannings- og forskningsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ³	Endring i pst.
<i>Programområde 07 Utdannings- og forskningsdepartementet</i>			
07.10 Administrasjon	211,3	218,2	3,3
07.20 Grunnopplæringen	5 611,1	6 158,5	9,8
07.40 Andre tiltak i utdanningen	102,2	0 ¹	-100,0
07.50 Tiltak for å fremme kompetanseutvikling	1 098,2	790,6 ²	-28,0
07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	19 259,3	20 282,5	5,3
07.70 Forskning	2 832,5	3 344,4	18,1
07.80 Utdanningsfinansiering	9 323,9	9 709,9	4,1
Sum før lånetransaksjoner	38 438,7	40 504,1	5,4
Lånetransaksjoner	19 783,5	55 890,3	182,5
Sum Utdannings- og forskningsdepartementet	58 222,2	96 394,4	65,6

Det er foretatt enkelte større tekniske endringer i budsjettet slik at budsjettallene for 2005 og 2006 ikke er direkte sammenlignbare.

¹ Bevilgningen til særskilte IKT-tiltak i utdanningen er flyttet fra kategori 07.40 Andre tiltak i utdanningen til kategori 07.20 Grunnopplæringen

² Bevilgningen til tekniske fagskoler er flyttet fra kategori 07.50 Tiltak for å fremme kompetanseutvikling til kategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning

³ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 113,1 mill. kroner overført fra Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

I 2006-budsjettet har Regjeringen prioritert følgende områder under Utdannings- og forskningsdepartementet:

- En kraftig satsing på Kunnskapsløftet i grunnopplæringen, jf. Innst. S. nr. 268 (2003-2004) og St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring.
- En betydelig styrking av forsknings- og innovasjonsbevilgningene, herunder økt kapital i Forskningsfondet.

- Startbevilgning til modernisering av IKT-systemet i Statens lånekasse for utdanning.

Grunnopplæringen

Regjeringen arbeider for en skole som i større grad ivaretar likeverd og mangfold, og som styrker den enkeltes utviklingsmuligheter uavhengig av bakgrunn. Regjeringen vil utvikle en skole som er

blant de beste i verden med hensyn til kunnskap, ferdigheter og kompetanse. Regjeringen vil i tråd med disse målene styrke arbeidet med nye læreplaner, kompetanseutvikling for lærere og videreutvikling av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet gjennom Kunnskapsløftet. Regjeringen foreslår en økning i bevilgningen til Kunnskapsløftet på i overkant av 700 mill. kroner fra 2005 til 2006. Totalt foreslår Regjeringen å bevilge om lag 1,6 mrd. kroner til reformen i 2006. Om lag 600 mill. kroner av bevilgningen skal gå til ulike kompetanseutviklingstiltak for skoleledere, lærere, instruktører og andre ansatte. Om lag 80 mill. kroner foreslås bevilget til ferdigstilling av nye læreplaner. Regjeringen foreslår å bevilge 400 mill. kroner over rammetilskuddet til kommunene i kompensasjon til kommunene for merkostnader knyttet til utskifting av læremidler i grunnskolen. Videre blir det i 2006 lagt inn om lag 190 mill. kroner i rammeoverføringer til kommunene for å dekke helårsvirkningen av å utvide timetallet i grunnskolen med fire uketimer fra høsten 2005.

Regjeringen innførte i 2002 en ordning med rentekompensasjon for investeringer i skoleanlegg. Gjennom ordningen får kommuner og fylkeskommuner tilskudd til dekning av rentekostnader til investeringer i skoleanlegg. Regjeringen foreslår å øke investeringsrammen med 2 mrd. kroner i 2006 til totalt 12 mrd. kroner. Per 15. august 2005 er 1 240 byggeprosjekter igangsatt eller ferdigstilt, fordelt på 1 005 skoler.

Kompetansepolitikken

Regjeringen har som langsiktig målsetting at ingen voksne skal støtes ut av arbeidslivet på grunn av manglende grunnleggende ferdigheter. Regjeringen foreslår derfor å opprette programmet «Ny sjanse!» som skal bidra til at flere voksne får tilstrekkelige ferdigheter i regning, lesing, skriving og IKT som grunnlag for bedre å mestre krav og utfordringer i arbeids- og samfunnsliv. Programmet skal stimulere til opplæring i kombinasjon med arbeid både for arbeidstakere og arbeidssøkere. Regjeringen vil bevilge om lag 15 mill. kroner til dette programmet. Samtidig foreslår Regjeringen å avvikle Kompetanseutviklingsprogrammet i 2006.

For å skaffe rom for andre tiltak foreslår Regjeringen å redusere bevilgningen til studieforbund med om lag 54 mill. kroner.

Høyere utdanning

Kvalitetsreformen i høyere utdanning ble fullfinansiert med en bevilgning på 1 144 mill. kroner i bud-

sjettet for 2004. Bevilgningen til reformen foreslås videreført også i 2006.

Den resultatbaserte undervisningsfinansieringen gir en økning i budsjetttrammene for universitetene og høyskolene på 156 mill. kroner i forhold til 2005.

Regjeringen foreslår å bevilge 10 mill. kroner i startbevilgning til nybyggprosjektet Samisk vitenskapsbygg i Kautokeino og 30 mill. kroner i startbevilgning til rehabilitering av Sørhellingabygningen ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. Regjeringen foreslår videre å bevilge 130 mill. kroner til byggeprosjektene ved Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo og samlokalisering ved Høgskolen i Vestfold. Flere andre byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren blir ferdigstilt og tatt i bruk i løpet av 2006. Dette gjelder Norges musikkhøgskole, Høyskolene i Nesna og Østfold, Universitetet i Stavanger og Studentsenteret ved Universitetet i Bergen. Svalbard forskningspark ble ferdigstilt høsten 2005. Samlet foreslås 172 mill. kroner bevilget i utstyr og husleiemidler til disse byggene. I tillegg foreslås 100 mill. kroner til kjøp av utstyr til ny universitetsklinikk i Trondheim ført videre i 2006.

Regjeringen foreslår at tilskuddet til studentbarnehager blir redusert med 20 mill. kroner i 2006. Forslaget må ses i sammenheng med Regjeringens generelle satsing på barnehager.

Forskning

Forskning er et av Regjeringens satsingsområder. Den totale bevilgningen til forskning over statsbudsjettet er økt med 3 mrd. kroner i perioden 2002-2005. I perioden frem til 2010 tar Regjeringen sikte på å sikre videre økning i tråd med opptrappingsplanen for offentlige forskningsbevilgninger, anslått til 6,5 mrd. kroner. Den totale bevilgningen til FoU over statsbudsjettet for 2006 blir om lag 15,4 mrd. kroner, tilsvarende en økning på om lag 1,4 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. I tillegg kommer ordningen med skattefradrag for bedrifters investeringer i FoU, Skattefunn, som ble innført i 2002. For 2004 har Forskningsrådet godkjent om lag 6 000 prosjekter som gir rett til skattefradrag. Provenytapet av prosjekter som blir gjennomført er anslått til om lag 1,6 mrd. kroner i 2004.

Budsjettforslaget for 2006 er i tråd med prioriteringene i St.meld. nr. 20 (2004-2005) *Vilje til forskning*, som Regjeringen la frem våren 2005. Over Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett er grunnforskning og internasjonalisering prioritert. Forslaget innebærer en samlet økning av departementets forskningsbevilgninger med om lag 700 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge 132 mill. kroner til 350 nye stipendiatstillinger fra høsten 2006 og helårsvirkning av 100 nye stipendiatstillinger opprettet høsten 2005. Av de 350 nye stipendiatstillingene blir 250 lagt til universitets- og høyskolesektoren, mens 100 blir lagt til Norges forskningsråd. Bevilgningen til fri prosjektstøtte i Forskningsrådet er foreslått styrket med 50 mill. kroner. Hovedtyngden av veksten kommer innenfor naturvitenskaplige, teknologiske og medisinske fag. Ordningen «Yngre fremragende forskere» foreslås styrket med 10 mill. kroner. Det er satt av 40 mill. kroner til en tidsavgrenset ordning for finansiering av mindre driftsutgifter for forskere ved universiteter og høyskoler. I tillegg foreslås en bevilgning på 50 mill. kroner til en ny ordning med offentlig gaveforsterkning av private donasjoner til grunnforskning. Økte bevilgninger til internasjonalisering går i hovedsak til økt kontingent til EUs rammeprogram for forskning. I tillegg foreslår departementet å styrke bilateralt forskningssamarbeid og polarforskning.

Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 39 mrd. kroner til 75 mrd. kroner i 2006. Med dagens rentenivå innebærer dette at avkastningen i 2007 øker med knapt 1,4 mrd. kroner.

Studiefinansiering

Regjeringen ønsker å modernisere Statens lånekasse for utdanning for å øke servicenivået overfor

kundene og for å sikre effektiv forvaltning av utdanningsstøtten. Regjeringen foreslår å bevilge 93,5 mill. kroner til modernisering av IKT-systemet i Lånekassen.

Statens lånekasse for utdanning har opplevd sterk vekst i kunde- og saksvolum de senere årene. For å legge til rette for effektivisering av søknadsbehandlingen og sikre et godt servicenivå i moderniseringsperioden, foreslås det å øke driftsbudsjettet til Statens lånekasse for utdanning med om lag 11 mill. kroner i 2006.

Som ledd i arbeidet med å få til mer effektive og brukerrettede tjenester i Statens lånekasse for utdanning, blir det også foreslått å fjerne gebyret på 35 kroner for førstegangsvarsel for kunder som velger e-faktura.

Fra undervisningsåret 2006-2007 foreslår Regjeringen å øke lånet til dekning av skolepenger for elever og studenter ved private læresteder fra 20 860 kroner per undervisningsår til 50 000 kroner per undervisningsår. Forslaget gjelder alle elever og studenter ved private læresteder som tar annen utdanning enn vanlig videregående opplæring med rett etter opplæringslova § 3-1.

Basisstøtten for studenter i høyere utdanning og all annen utdanning enn vanlig videregående opplæring med rett etter opplæringslovas § 3-1, økes fra 8 000 kroner til 8 140 kroner per måned fra undervisningsåret 2006-2007.

3.4 Kultur- og kirkedepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kultur- og kirkeformål</i>			
08.10 Administrasjon	483,0	521,6	8,0
08.20 Kulturformål	3 863,5	3 941,7	2,0
08.30 Film- og medieformål	776,4	790,2	1,8
08.40 Den norske kirke	1 127,8	1 222,2	8,4
Sum Kultur- og kirkedepartementet	6 250,7	6 475,7	3,6

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 49,1 mill. kroner overført fra Kultur- og kirkedepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Bevilgningen til kultur- og kirkeformål foreslås økt med 225 mill. kroner, tilsvarende en nominell økning på 3,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2005.

Regjeringen legger fram et kultur- og kirkebudsjett for 2006 der bl.a. følgende områder er prioritert:

- Styrking og utvikling av museene i hele landet.
- Videreutvikling av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.
- Styrking av tilskuddet til Den Norske Opera – omstilling av driften frem mot innflytting i nytt operahus.
- Styrking av tilskuddet til Hålogaland Teater og Nordland Teater, som begge tar i bruk nytt bygg i løpet av 2005.
- Nasjonalbiblioteket – drift i rehabilitert hovedbygg i Oslo.
- Styrking av Arkivverket – nye lokaler for Statsarkivet i Trondheim og drift i den utvidede riksarkivbygningen.
- Ibsenmarkeringen i 2006.
- Styrking av tilskuddet til fri scenekunst, musikensemble og symfoniorkestre.
- Bevilgning til Stavanger som europeisk kulturhovedstad i 2008.
- Styrket satsing på norsk filmproduksjon.
- Fortsatt opptrapping av bevilgningen til trosopplæring i Den norske kirke.
- Økning av bevilgningene til den pågående omstillingen av prestetjenesten.
- Utvidelse av rentekompensasjonsordningen for kirkebygg.

Kulturmeldingen, St. meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014, jf. Innst. S. nr. 155 (2003-2004), ligger til grunn for prioriteringene i budsjettforslaget for 2006. Regjeringen har i budsjettforslaget fulgt opp kulturmeldingen særlig med forslag om bevilgninger til styrking og utvikling av museer i hele landet, videreutvikling av Nasjonalmuseet for kunst og styrking av tilskuddet til Den Norske Opera. Arkivverket har fått styrket budsjettet i forbindelse med at nye lokaler skal tas i bruk for Statsarkivet i Trondheim og til driften i den utvidede riksarkivbygningen i Oslo.

Stavanger er utpekt til europeisk kulturhovedstad i 2008. Stortinget ga i 2003 tilsagn om et tilskudd på inntil en tredjedel av driftsutgiftene, begrenset oppad til 100 mill. kroner. For 2006 foreslås det bevilget 20 mill. kroner til dette.

Regjeringen foreslår videre at Kortfilmfestivalen i Grimstad, Ultimafestivalen, Festspillene i Elverum og Norsk Litteraturfestival - Sigrid Undset-dagene gis status som knutepunktinstitusjoner fra og med 2006.

Regjeringen ønsker i budsjettet for 2006 å styrke satsingen på norsk filmproduksjon gjennom å øke bevilgningen til Norsk filmfond med i overkant av 17 mill. kroner. Dette vil bidra til å videre-

føre den positive utviklingen norsk film har vist de siste årene.

Regjeringen foreslår å øke kringkastingsavgiften med 48 kroner, til 1 888 kroner ekskl. merverdiavgift. Inkludert merverdiavgift blir kringkastingsavgiften for 2006 på 2 039 kroner. Forslaget innebærer en økning på om lag 2,6 pst. ekskl. merverdiavgift. Økningen skal dekke forventet prisvekst og éngangskompensasjon for merutgifter som følge av at NRK i 2003 ble innlemmet i merverdiavgiftssystemet.

Det foreslås 4 mill. kroner til å starte arbeidet med utvikling av teknologi for talegjenkjenning. Tiltaket vil sikre at de hørselshemmede får bedre tilgang til nyheter og aktualitetsstoff i mediene, slik at også disse gruppene kan delta på linje med andre i samfunnsdebatten. Det foreslås en ordning hvor utgiftene deles mellom staten og allmennkringkasterne (NRK og TV 2).

Pressestøtten videreføres på samme nominelle nivå som i 2005.

I 2005 ble det etablert en ordning som gir rettighetshaverne til åndsverk kompensasjon for at det i åndsverksloven gjøres et unntak fra deres rettigheter slik at den enkelte kan ta kopi av åndsverk til privat bruk. Ordningen foreslås videreført på samme nivå som i 2005.

I budsjettforslaget for Den norske kirke foreslås en fortsatt opptrapping av bevilgningene til trosopplæringsreformen. Forslaget for 2006 er en økning på 23 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. Bevilgningen til formålet vil dermed være 78 mill. kroner i 2006.

Den statlige rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirker ble innført fra og med 2005. Investeringsrammen som det gis rentekompensasjon for, ble fastsatt til 500 mill. kroner. På grunn av økt behov foreslås investeringsrammen utvidet med ytterligere 500 mill. kroner fra 2006. Det foreslås at også investeringer i påbygg og nybygg inkluderes i ordningen.

Over lengre tid har det pågått et omstillingsarbeid overfor prestetjenesten, der bl.a. styrking av prostenes rolle som ledere er et særlig viktig element. Den pågående omstillingen av prestetjenesten innebærer en betydningsfull fornyelse av tjenestens organisering og rammevilkår. Det foreslås i denne sammenheng en økning av bevilgningene til prestetjenesten med 6 mill. kroner i 2006.

Statstilskuddet til de kirkelige fellestrådene foreslås videreført på samme nivå som i 2005. Bevilgningsforslaget er på 92,5 mill. kroner og inkluderer videreføring av fellestiltak bl.a. for kirkebyggene.

3.5 Justis- og politidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	215,0	236,4	10,0
06.20 Rettsvesen	1 581,6	1 843,5	16,6
06.30 Kriminalomsorg	2 104,7	2 205,2	4,8
06.40 Politi og påtalemyndighet	8 223,0	8 661,3	5,3
06.50 Redningstjenesten, samfunnsikkerhet og beredskap	1 131,0	1 521,0	34,5
06.60 Andre virksomheter	616,5	647,2	5,0
06.70 Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.	859,0	961,4	11,9
06.80 Svalbardbudsjettet	135,9	96,6	-29,0
Sum før lånetransaksjoner	14 866,6	16 172,6	8,8
Lånetransaksjoner	0,0	0,0	0
Sum Justissektoren	14 866,6	16 172,6	8,8
Sum Justisdepartementet	14 866,6	16 172,6	8,8

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 683 mill. kroner overført fra Justisdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Justisdepartementets overordnede mål er trygghet og redusert kriminalitet, god og effektiv konfliktforebygging og -løsning. Justisdepartementet vil ivareta rettssikkerheten for individer og grupper, sikre gode og tilgjengelig rettslige rammevilkår for borgerne, næringslivet og det offentlige, sørge for økt samfunnsikkerhet, en helhetlig forvaltning av norsk politikk for polarområdene og ivareta Norges forpliktelser og interesser internasjonalt innenfor Justisdepartementets ansvarsområder. Justisdepartementet vil sørge for en åpen, effektiv og kvalitetsbevisst justissektor.

Regjeringens forslag til bevilgning til justissektoren i 2006 utgjør 15 489,5 mill. kroner. Hovedtyngden av bevilgningene går til straffesakskjeden, dvs. politiet, påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen.

I budsjettforslaget for 2006 prioriteres tiltak innenfor trygghet, samfunnsikkerhet, sivil beredskap og kriminalomsorgen. Bevilgningen til oppstart av første utbyggingsområde for et nytt felles radiosamband for nødetatene foreslås økt med om lag 360 mill. kroner. I tillegg prioriteres følgende områder:

- 20 mill. kroner til styrking av Justisdepartementets krisehåndteringsevne som en oppfølging av

meldingen om flodbølgekatastrofen (bl.a. til etablering av ny sentral krisestøtteenhet).

- 38 mill. kroner i økt IKT-innsats i politiet og justissektoren.
- 20 mill. kroner i startbevilgning til Halden fengsel (251 plasser).
- 5 mill. kroner til videre prosjektering av Indre Salten fengsel (100-125 plasser).

Regjeringen legger vekt på å få til en hurtig flyt i hele straffesakskjeden. Det er derfor lagt vekt på en systematisk og balansert ressurstilførsel til de ulike leddene i straffesakskjeden. Både politi og påtalemyndighet, domstolene og kriminalomsorgen er blitt styrket de senere årene. Det er fortsatt nødvendig med systematisk arbeid for å redusere soningskøen, selv om den ordinære soningskapasiteten vil ha økt med om lag 400 nye fengselsplasser fra 2002 til 2005. Ut over startbevilgning til Halden fengsel og prosjekteringsmidler til nytt fengsel i Indre Salten, som budsjetteres under Moderniseringsdepartementets budsjett, foreslås kriminalomsorgen styrket med om lag 65 mill. kroner, hvorav 48,2 mill. kroner til drift av de kapasitetsutvidende tiltakene som iverksettes i 2005 (tilsvarende 125 plasser i 2006). Den betydelige styrkingen av politibudsjettet i 2005 for å få et mer aktivt

politi, videreføres i all hovedsak i 2006. Samlet legger Justisdepartementet til grunn at aktivitetsnivået i politi- og lensmannsetaten i 2006 videreføres på tilnærmet samme nivå som i 2005. Endringene som følge av fase II av politireformen vil bli samordnet med endringene i den sivile rettspleie på grunnplanet som i sin helhet skal samles i politi- og lensmannsetaten i hele landet fra 1. januar 2006.

Det foreslås bevilget om lag 41 mill. kroner til domstolene i 2006 til dekning av merutgifter forbundet med lokalprosjekter og omstillingsutgifter i forbindelse med sammenslåing av førsteinstansdomstoler og overføring av ansvaret for tinglysing i fast eiendom til Statens kartverk. Det er lagt opp til at enkelte sammenslåinger der det ikke er inngått bundne leiekontrakter, forskyves til 2007, og at enkelte merutgifter dekkes innenfor domstolenes samlede budsjetttrammer i 2006. Justisdepartementet viser i den forbindelse til at domstolene er tilført betydelige ekstra midler de senere årene, bl.a. til gjennomføring av strukturtiltak i tilknytning til domstolene, og at disse tiltakene samlet bør gi domstolene økt mulighet for en mer effektiv ressursutnyttelse. Justisdepartementet legger derfor til grunn at domstolene med budsjettforslaget for

2006 kan videreføre aktivitetsnivået på tilnærmet samme nivå som i 2005.

Regjeringen foreslår å redusere tilskuddet til Svalbardbudsjettet, bl.a. som følge av forslag til endringer av skattereglene på Svalbard (endringer i skjermingsmetoden og i formueskattereglene, samt økt skattesats i lønnstrekkingen), jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) og Ot.prp. nr. 1 (2005-2006). Regjeringen har satt ned en arbeidsgruppe som skal se nærmere på det samlede skatte- og avgiftssystemet på Svalbard.

Det foreslås å redusere tinglysningsgebyret ved flytting av lån med samme panteobjekt innenfor samme låneramme fra henholdsvis 2,25 ganger rettsgebyret (1 901 kroner) og 1,8 ganger rettsgebyret (1 521 kroner) til 0,25 ganger rettsgebyret (211 kroner) med virkning fra 1. januar 2006. Dette vil bidra til å skjerpe konkurransen i lånemarkedet ved å gjøre det billigere å flytte slike lån.

Det foreslås endringer i stykkprisordningen i forbindelse med straffesaksutgifter med virkning fra 1. januar 2006. Endringene vil redusere advokatutgiftene i straffesaker og utgiftene ved fritt rettsråd med til sammen 38,3 mill. kroner (inkl. merverdiavgift).

3.6 Kommunal- og regionaldepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 13 Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
13.10 Administrasjon m.m.	240,9	218,5	-9,3
13.19 Integrering og mangfold	0,0	4 036,5	
13.20 Beskyttelse og innvandring ²	5 894,4	1 372,5	-76,7
13.21 Nasjonale minoriteter	4,9	8,8	81,4
13.40 Samiske formål	150,0	169,3	12,8
13.50 Regional- og distriktpolitikk	2 316,6	2 751,0	18,8
13.70 Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner	48 058,3	49 634,8	3,3
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	6 149,2	5 019,1	-18,4
Sum før lånetransaksjoner	62 814,3	63 210,5	0,6
Lånetransaksjoner	13 115,2	11 601,0	-11,5
Sum Kommunal- og regionaldepartementet	75 929,5	74 811,5	-1,5

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 51,8 mill. kroner overført fra Kommunal- og regionaldepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

² Fra 2006 er bevilgninger knyttet til integrerings- og mangfoldspolitikken skilt ut som en egen programkategori 13.19 Integrering og mangfold. Programkategori 13.20 er redusert tilsvarende.

Regjeringen har prioritert følgende områder på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2006:

- reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 2,9 mrd. kroner i 2006, eller drøyt 1¼ pst.
- økt kompensasjon som følge av omleggingen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift og økt satsing på nyskaping
- styrket innsats for integrering og mangfold, bl.a. gjennom opprettelsen av et Integrerings- og mangfoldsdirektorat
- styrket innsats overfor samer og minoritetsgrupper
- bidra til et velfungerende boligmarked og fortsatt innsats for de mest vanskeligstilte på boligmarkedet gjennom å forbedre bostøtten.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006

Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 2,9 mrd. kroner i 2006, eller drøyt 1¼ pst. i forhold til anslått inntektsnivå for 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Regnet fra anslag på regnskap 2005, blir realveksten i de samlede inntektene i 2006 knapt 1,7 mrd. kroner. Det er da tatt hensyn til at inntektsanslaget for 2005 er oppjustert med 1,2 mrd. kroner etter framleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Av veksten i de samlede inntektene er 1,9 mrd. kroner frie inntekter, hvorav 1 350 mill. kroner til kommunene og 550 mill. kroner til fylkeskommunene. Dette gir en noe sterkere relativ inntektsvekst for fylkeskommunene, og er begrunnet med elevtallsveksten i videregående opplæring.

Av veksten i de frie inntektene til kommunene er 400 mill. kroner kompensasjon for merutgifter i forbindelse med utskifting av læremidler i 2006 i forbindelse med reformen i grunnsopplæringen (Kunnskapsløftet).

Realveksten i øremerkede overføringer til kommunesektoren er om lag 0,8 mrd. kroner, hvorav barnehager og opptrappingsplan for psykisk helse er de viktigste satsingsområdene.

Som tidligere forutsatt skjer det nå en gradvis avvikling av det øremerkede oppstartingsstilskuddet innenfor handlingsplanen for eldreomsorg. I 2006 vil utbetalte tilskudd bli om lag 1,1 mrd. kroner lavere enn i 2005. Når en ser bort fra avviklingen av oppstartingsstilskuddet, blir inntektsveksten i 2006 om lag 1,1 mrd. kroner høyere enn den foreslåtte veksten på 2,9 mrd. kroner.

Rammetilskuddet bevilges over programkategori 13.70. For 2006 foreslås om lag 49,6 mrd. kro-

ner i rammetilskudd til kommunesektoren. Dette utgjør om lag 21 pst. av sektorens samlede inntekter. Bevilgningen foreslås fordelt med 37,4 mrd. kroner på kommunene og 12,2 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006 er nærmere omtalt i Nasjonalbudsjettet 2006 (St.meld. nr. 1 (2005-2006)) og i Kommunal- og regionaldepartementets budsjettproposisjon (St.prp. nr. 1 (2005-2006), kapittel 2).

Integrering og mangfold

Regjeringen vil bidra til å skape et inkluderende samfunn som anerkjenner det økte mangfoldet i befolkningen. For å styrke innsatsen for integrering og mangfold, blir Utlendingsdirektoratet delt og et nytt direktorat, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI), opprettet 1.1.2006.

En aktiv integreringspolitikk skal sikre at innvandrere av begge kjønn får de samme mulighetene som andre deler av befolkningen til å delta i samfunns- og arbeidslivet. Derfor har Regjeringen innført to viktige reformer, introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, som ble obligatorisk for kommunene 1.9.2004, og rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere som ble innført 1.9.2005.

Som en del av Regjeringens tiltaksplan mot fattigdom, er tiltak rettet mot innvandrere med lang botid og som ikke er tilknyttet arbeidsmarkedet, «Ny sjanse», økt med 10 mill. kroner til 20 mill. kroner i 2006. For å sikre bedre norskkunnskaper ved skolestart hos barn med innvandrerbakgrunn er det satt av 10 mill. kroner til språkkartlegging av førskolebarn ved helsestasjoner.

Beskyttelse og innvandring

Regjeringens målrettede innsats for å redusere tilstrømmingen av asylsøkere har gitt resultater. De siste årene har det vært en kraftig nedgang i antall personer med grunnløse asylsøknader. Regjeringen vil jobbe videre med tiltak for å hindre tilstrømming av asylsøkere som ikke har behov for beskyttelse i Norge.

Regjeringen vil fortsette arbeidet for å gi bedre service i utlendingsforvaltningen og å redusere behandlingstiden i alle utlendingssaker. Som en følge av dette, er det i bevilgningsforslaget satt av midler bl.a. til restansenedbygging i UDI og UNE.

For å oppfylle Norges forpliktelser i Schengen-samarbeidet på visumområdet, foreslås det bevilget midler til Norges andel av felleskostnadene knyttet til et felles dataregister for alle visumutsteder i EU/Schengen, Visa Information System

(VIS). Det blir også foreslått bevilget midler til videre utvikling av det nasjonale systemet som er tilknyttet VIS (NORVIS).

Nasjonale minoriteter

Regjeringen foreslår at det bevilges 2 mill. kroner til tiltak for rom (sigøynere). Midlene skal bl.a. kunne benyttes til tiltak for å forbedre skolesituasjonen og til å etablere et samlingssted for rom. I tillegg kommer en økning på 1,8 mill. kroner i økt avkastning av Romanifolkets fond, som ble opprettet i 2004.

Samiske formål

Sametingets bevilgning foreslås satt til 155,4 mill. kroner i 2006. Dette inkluderer en økning på 3 mill. kroner til investeringer i samiske bokbusser og 2 mill. kroner til Samisk utviklingsfond. Til videreføring av Regjeringens satsing på samisk språk og informasjon settes det av 5,5 mill. kroner, hvorav 1,6 mill. kroner er knyttet til informasjonstiltak om finnmarksloven. Regjeringen foreslår også at det bevilges et etableringslån på inntil 5 mill. kroner til etablering av Finnmarkseiendommen.

Regional- og distriktpolitikk

Målet for regional- og distriktpolitikken er å bevare hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og å utløse verdiskapingspotensialet i alle deler av landet. Bosettingsmålet for de neste 20 årene er en mer balansert utvikling, der alle landsdeler har vekst i folketallet.

Regjeringen mener at de økte avgiftsinntektene som følge av omleggingen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift skal tilbakeføres til de berørte områder. Det foreslås en bevilgning på 1 405 mill. kroner til kompensierende tiltak i forbindelse med omleggingen.

Viktige satsinger innen regional- og distriktpolitikken i 2006 er et nytt program for utvikling av regionale næringsmiljøers internasjonale spisskompetanse (Norwegian Centres of Expertise), nytt næringshageprogram, videreføring av inkubatorprogrammet, en egen høyskolesatsing innenfor Forskningsbasert Nyskaping og økt satsing på ordningen Ungt Entreprenørskap.

Bolig, bomiljø og bygg

Det skal legges til rette for at alle skal kunne bo godt og trygt. Dette skal oppnås gjennom å legge til rette for et velfungerende boligmarked. Regjeringen vil fortsette arbeidet med å redusere byggekostnadene, forenkle plan- og bygningsloven og utvikle elektronisk plan- og byggesaksbehandling gjennom ByggSøk.

Regjeringen legger spesielt vekt på at vanskeligstilte skal kunne skaffe seg bolig og beholde den. Det er sentralt å målrette politikken gjennom de økonomiske virkemidlene som bostøtte, boligtilskudd og Startlån slik at de som ellers ville falt utenfor boligmarkedet får hjelp. Bostøtten er blitt styrket de siste årene, og Regjeringen foreslår at kravet om at boligen må være på over 40 kvm fjernes for husstander med mottakere av grunn- eller hjelpestønad, tidsbegrenset uførestønad, langvarig sosialhjelp og lignende. Husbankens kompetansetilskudd styrkes.

Regjeringen foreslår at Husbankens utlånsramme settes til 13,5 mrd. kroner. Innenfor ordningen med grunnlån skal Husbanken prioritere boliger til vanskeligstilte, miljøhensyn og universell utforming. Det skal også kunne gis lån til boligbygging i deler av landet der det er vanskelig å få lån til å bygge boliger. Regjeringen vil bygge videre på Startlånet til unge og vanskeligstilte, slik at de skal kunne etablere seg i egen bolig. Lånefinansiering av nye barnehageplasser skal prioriteres også i 2006.

3.7 Arbeids- og sosialdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	129,6	446,8	244,8
09.20 Tiltak for bedre levekår, forebygging av rusmiddelproblemer mv.	607,6	682,4	12,3
09.30 Arbeidsmarked	7 517,0	7 675,7	2,1
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	696,9	613,4	-12,0
09.60 Kontantytelser	2 279,0	2 442,0	7,2
Sum Arbeid og sosiale formål	11 230,1	11 860,4	5,6
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.10 Administrasjon	5 170,2	5 207,6	0,7
29.50 Inntektssikring ved sykdom, uførhet og rehabilitering	83 111,1	80 272,8	-3,4
29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.	8 116,9	8 284,5	2,1
29.70 Alderdom	83 635,0	88 052,0	5,3
29.80 Forsørgertap og eneomsorg for barn mv.	6 542,5	6 611,0	1,0
29.90 Diverse utgifter	190,0	221,0	16,3
Sum Sosiale formål, folketrygden	186 765,7	188 648,9	1,0
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	22 038,5	21 978,0	-0,3
Sum Arbeidsliv, folketrygden	22 038,5	21 978,0	-0,3
Sum, folketrygden	208 804,2	210 626,9	0,9
Sum Arbeids- og sosialdepartementet	220 034,3	222 487,2	1,1

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 431,8 mill. kroner overført fra Arbeids- og sosialdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Arbeids- og sosialdepartementets samlede budsjettforslag for 2006 er på om lag 222,5 mrd. kroner. Folketrygdens utgifter på 210,6 mrd. kroner utgjør en dominerende andel med om lag 95 pst. av de samlede utgiftene på departementets budsjett. Budsjettforslaget innebærer en samlet vekst i utgiftene på vel 2,4 mrd. kroner målt i løpende priser, eller 1,1 pst. sammenlignet med saldert budsjett 2005. Det er innarbeidet virkning av pensjonsreguleringen pr. 1. mai 2005 på om lag 5,1 mrd. kroner og antatt lønns- og prisvekst på om lag 1,5 mrd. kroner, til sammen om lag 6,6 mrd. kroner. Reell nedgang i bevilgningene blir dermed på om lag 4,2 mrd. kroner eller i underkant av 2 pst. Nedgangen

skyldes først og fremst reduksjon i utgiftene til sykepengene og rehabiliteringspenge og ventet nedgang i arbeidsledigheten.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget fra Arbeids- og sosialdepartementet for 2006 er:

- Tiltak mot fattigdom
- Tiltak mot rusmiddelproblemer
- Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne
- Arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede
- Ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV) og pensjonsreform.

Det vises til nærmere omtale av hovedprioriteringene under de ulike programområdene nedenfor.

Programområde 09 Arbeid og sosiale formål

Under programområde 09 Arbeid og sosiale formål foreslås en bevilgning på 11 860 mill. kroner, inkl. forventet betalt merverdiavgift 2006, mot 11 230 mill. kroner i saldert budsjett 2005. Økningen i utgiftene under dette programområdet skyldes bl.a. økt innsats mot fattigdom, flere tiltaksplasser for yrkeshemmede, tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne, økte bevilgninger til Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet, økt tilskudd til Pensjonstrygden for sjømenn og innføringen av en ny supplerende stønad til personer over 67 år.

Regjeringen la høsten 2002 fram St.meld. nr. 6 (2002-2003) Tiltaksplan mot fattigdom. Målet med tiltaksplanen er å forebygge fattigdom og hjelpe personer ut av fattigdom. Regjeringen legger særlig vekt på å styrke evnen til selvforsørgelse og tilknytning til arbeidslivet, målrette velferdsordningene og å sikre sosial inkludering. Regjeringen har økt nivået på de årlige bevilgningene til målrettede tiltak mot fattigdom med om lag 1,3 mrd. kroner i løpet av tiltaksplanperioden 2002-2005. Tiltaksplanen inkluderer også tiltak rettet mot de tyngste rusmiddelmissbrukere. Det foreslås i statsbudsjettet for 2006 en vekst i bevilgningene til tiltak mot fattigdom på til sammen 263 mill. kroner, hvorav om lag 145 mill. kroner gjelder tiltak som ble vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005. Med dette har Regjeringen økt nivået på bevilgningene til fattigdomstiltak med nær 1,6 mrd. kroner i perioden 2002-2006. Etter at samarbeidsregjeringen tiltrådte, kommer den samlede innsatsen i 2002-2006 opp i 4,9 mrd. kroner til målrettede tiltak mot fattigdom inkl. tiltak mot rusmiddelproblemer.

Arbeids- og sosialdepartementet koordinerer Regjeringens innsats for å bekjempe fattigdom. Den økte bevilgningen i 2006 foreslås fordelt på tiltak på Arbeids- og sosialdepartementets, Kommunal- og regionaldepartementets, Helse- og omsorgsdepartementets og Utdannings- og forskningsdepartementets budsjetter. Under Arbeids- og sosialdepartementets budsjett er det foreslått bevilget om lag 206 mill. kroner til nye tiltak mot fattigdom, hvorav 147 mill. kroner under programområde 09 Arbeid og sosiale formål og 59 mill. kroner under programområde 29 Sosiale formål, folketrygden.

Bevilgningene til tiltak mot rusmiddelproblemer foreslås økt med 64 mill. kroner fordelt på tiltak under Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Undervisnings- og forskningsdepartementet, Justisdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet. Under Arbeids- og sosialdepartementet er det foreslått en

økning av bevilgningen på 20,5 mill. kroner til forebygging av rusmiddelproblemer og til forskning på dette området.

Arbeids- og sosialdepartementet koordinerer den samlede politikken for personer med nedsatt funksjonsevne. St.meld. nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer beskriver mål, strategier og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne. Som ledd i oppfølgingen av stortingsmeldingen, foreslås økte bevilgninger på om lag 107 mill. kroner for 2006 fordelt på tiltak på Arbeids- og sosialdepartementets, Barne- og familiedepartementets, Helse- og omsorgsdepartementets, Kultur- og kirkedepartementets, Moderniseringsdepartementets og Samferdselsdepartementets budsjetter. Under Arbeids- og sosialdepartementets budsjett er det foreslått bevilget om lag 27 mill. kroner til nye tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne.

Regjeringen vil legge til rette for å videreutvikle og sikre et velfungerende arbeidsmarked og et inkluderende samfunn med høy yrkesdeltakelse. For arbeidsledige legges det gjennom hele ledighetsfasen vekt på aktiv jobbsøking, slik at disse raskest mulig kan komme over i ordinært arbeid. Aetat spiller en sentral rolle i gjennomføringen av arbeidsmarkedspolitikken bl.a. gjennom aktiv oppfølging av arbeidssøkere som trenger bistand i arbeidssøkingprosessen. Arbeidsmarkedstiltak er et viktig virkemiddel for å styrke den enkeltes muligheter på arbeidsmarkedet. Langtidsledige, langtidsmottakere av sosialhjelp, innvandrere og ungdom vil, i tillegg til ventestønadsmottakere og personer med lange dagpengeperioder bak seg, bli prioritert ved inntak på arbeidsmarkedstiltak. Samlet gir Regjeringens budsjettforslag rom for et gjennomsnittlig nivå på om lag 10 400 plasser under de ordinære arbeidsmarkedstiltakene i 2006, fordelt med 12 700 plasser i første halvår og 8 000 plasser i andre halvår. Nivået i første halvår 2006 innebærer en videreføring av nivået i andre halvår 2005. Det legges til grunn at tiltaksomfanget for andre halvår 2006 skal vurderes på nytt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006, på grunnlag av ny informasjon om arbeidsmarkedet på det tidspunktet. Omfang og innretning av arbeidsmarkedstiltakene vil være med å understøtte Regjeringens arbeid for å bekjempe fattigdom. Den arbeidsrettede delen av Regjeringens satsing mot fattigdom vil gjøres landsomfattende i 2006.

Regjeringen legger vekt på at yrkeshemmede med usikre yrkesmessige forutsetninger på arbeidsmarkedet, raskt skal komme i gang med et attføringsopplegg. Avklaring og utprøving av yrkeshemmedes arbeidsevne er en prioritert oppgave. Målet er å få flere yrkeshemmede over til

ordinært arbeidsliv uten unødige forsinkelser. Forslaget for 2006 gir alt i alt rom for gjennomsnittlig om lag 26 300 tiltaksplasser under de spesielle arbeidsmarkedstiltakene for yrkeshemmede. Det er en økning på om lag 1 200 tiltaksplasser i forhold til det som bevilgningen for 2005 gir rom for. Forslaget for 2006 inkluderer økt innsats i forbindelse med Regjeringens tiltaksplan for å bekjempe fattigdom.

Stortinget ga 31. mai 2005 sin tilslutning til Regjeringens forslag om å etablere en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV). Det skal etableres en førstelinjetjeneste med et arbeids- og velferdskontor i hver kommune. Dette kontoret skal være brukernes kontaktsted for alle ytelser og tjenester som trygdeetaten og Aetat har i dag, og som et minimum forvaltningen av økonomisk sosialhjelp. Førstelinjetjenesten skal baseres på et forpliktende samarbeid mellom stat og kommune nedfelt i lokale samarbeidsavtaler. Samarbeidsavtaler og samlokalisering skal ha en lovmessig forankring. Det statlige ansvaret, som i dag er delt på Aetat og trygdeetaten, samles i én ny arbeids- og velferdsetat. Sosialhjelpen vil fremdeles være kommunenes ansvar. Regjeringen tar sikte på at de aller fleste arbeids- og velferdskontorene skal være på plass innen 2010. Det foreslås bevilget 320 mill. kroner for 2006 bl.a. til utvikling av basis IKT-plattform, utarbeiding av en samlet gjennomføringsplan for hele arbeids- og velferdsforvaltningen mv. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 vil departementet komme tilbake med en grundig gjennomgang av planer og anslått ressursbehov for gjennomføring av reformen i årene fremover.

Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden

Under programområde 29 Sosiale formål, folketrygden, foreslås bevilget 188 649 mill. kroner, inkl. forventet betalt merverdiavgift for 2006, mot 186 766 mill. kroner i saldert budsjett for 2005. Regelverket for folketrygdens ytelser innenfor dette området videreføres i hovedsak uendret i 2006. Det foreslås imidlertid enkelte nye tiltak for å styrke tilbudet til utsatte grupper, jf. omtale nedenfor.

Som ledd i tiltakene mot fattigdom, foreslås det at mottakere av tidsbegrenset uførestønad skal få behovsprøvd barnetillegg etter samme regler som for uførepensjonister. Omleggingen vil innebære en inntektsøkning for stønadmottakere med lav inntekt som har forsørgingsansvar for barn under 18 år. Alle mottakere av tidsbegrenset uførestønad med barn under 18 år skal få omregnet sin ytelse. Dagens stønadmottakere som ikke vil ha krav på behovsprøvd barnetillegg, får beholde det standar-

diserte tillegget på 17 kroner per dag. For nye tilfeller vil det standardiserte barnetillegget bli avvirket. Omleggingen foreslås å tre i kraft 1. juni 2006. Merutgiftene er anslått til om lag 59 mill. kroner i 2006.

For å styrke foreldrenes muligheter til å holde kontakten med arbeidslivet, foreslås det at graderte pleiepenger kan ytes til foreldre som må ha tilsyn og pleie med et sykt barn. Pleiepenger ytes når barnet har vært innlagt på sykehus eller barnet er svært alvorlig sykt og i en ustabil fase. Denne ordningen foreslås derfor styrket med 12 mill. kroner i 2006. Tiltaket er en del av Regjeringens forslag til nye tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne.

Videre foreslås det nye tiltak på samlet om lag 15 mill. kroner under området tekniske hjelpemidler. Dette skal bidra til en enklere hverdag for personer med nedsatt funksjonsevne. Det har vært gjennomført et prøveprosjekt med billedtelefon som hjelpemiddel for tegnspråkbrukere i arbeidslivet, og det foreslås at dette gjøres til en permanent ordning. Tiltaket foreslås gjennomført fra 1. april 2006. Årlig merutgift er beregnet til 9,5 mill. kroner.

Det foreslås å gi stønad til skjermlesingsprogram for mobiltelefon til blinde og sterkt svaksynte punktskriftbrukere med oppstart 1. april 2006. Det foreslås videre at det gis stønad til programvare som muliggjør bruk av mobiltelefon for personer med kognitive funksjonsnedsettelse. Merutgiften til disse tiltakene anslås til 3,5 mill. kroner i 2006. Et ettårig prosjekt ledet av Rikstrygdeverket foreslås iverksatt for å prøve ut modeller for akutt beredskap for tolketjeneste. Målet er en best mulig samordning av tjenester fra trygdeetaten, brannvesen, politi og ambulanse til akutt behov for hjelp.

Regjeringen foreslår at praksisen for rett til stønad til enslig mor eller far endres fra og med 1. januar 2006, slik at ytelsene opphører fra måneden etter at et samboerforhold har vart i 12 av de siste 18 månedene. Innsparingen for 2006 anslås til 46 mill. kroner. Det foreslås at trygdeetaten pålegges å ha et sterkere fokus på revurdering av grunnstønadssaker. Tiltaket anslås å gi en innsparing på 10 mill. kroner.

På bakgrunn av et bedre tilbud i den ordinære helsetjenesten, ble bevilgningen til kjøp av helse-tjenester i 2005 tilpasset til nivået på forbruket i 2004. For 2006 foreslås det å opprettholde nivået på aktivitetet i 2005, og det foreslås bevilget 67,4 mill. kroner. Bevilgning til tilretteleggingstilskuddet for 2006 foreslås satt til 42,7 mill. kroner, dvs. om lag tilsvarende faktisk forbruk for ordningen i 2004.

Det foreslås bevilget 53 mill. kroner til gjennomføring av en forstudie/forprosjekt vedrørende IKT-utviklingen i trygdeetaten som følge av Stortingets vedtak om pensjonsreformen.

Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden

Under Arbeids- og sosialdepartementets del av programområde 33 foreslås bevilget 21 978 mill. kroner for 2006 mot 22 039 mill. kroner for 2005. Dette innebærer en nominell reduksjon på om lag 60 mill. kroner. Dette skyldes bl.a. at bevilgningene til dagpenger og til statsgaranti for lønnskrav ved konkurs foreslås redusert med henholdsvis 915 mill. kroner og 80 mill. kroner. Bevilgningen til yrkesrettet attføring foreslås økt med 935 mill. kroner.

Dagpenger under arbeidsløshet skal gi økonomisk trygghet ved inntektsbortfall på grunn av arbeidsledighet og samtidig stimulere til å komme tilbake i arbeid. Dagpengeordningen støtter opp under den aktive arbeidsmarkedspolitikken ved at det stilles krav om at man skal være reell arbeids-

søker. Dette forutsetter aktivitet og mobilitet hos den arbeidsledige.

Arbeidsgivers lønnspliktperiode under permittering foreslås utvidet fra 5 til 10 dager. Endringen vil gjelde fra 1. januar 2006 og vil isolert sett redusere dagpengebevilgningen med om lag 65 mill. kroner i 2006.

Dagpengebevilgningen for 2006 foreslås satt til 8 700 mill. kroner, mot 9 615 mill. kroner i saldert budsjett for 2005. Til grunn for forslaget ligger bl.a. utsikter til bedring på arbeidsmarkedet med lavere arbeidsledighet.

Det foreslås enkelte forenklinger i lønnsgarantiordningen som vil kunne bidra til raskere saksbehandling og utbetaling til arbeidstakerne. Endringene anslås å gi en samlet innsparing i 2006 på 46 mill. kroner. Samtidig øker utgiftene i 2006 med 86 mill. kroner som følge av at lønnsgarantiordningen i 2005 er foreslått utvidet ved at også arbeidstakere som har vært daglig leder eller aksjonærvalgt styremedlem i bedriften omfattes av ordningen.

3.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	296,0	318,9	7,7
10.10 Folkehelse	712,4	874,9	22,8
10.20 Helsetjeneste	1 706,9	1 245,6	-27,0
10.30 Regionale helseforetak	64 835,7	69 641,9	7,4
10.40 Psykisk helse	3 844,8	4 672,8	21,5
10.50 Legemidler	256,8	225,9	-12,0
10.60 Omsorgstjeneste	2 610,5	3 011,6	15,4
Sum Helse og omsorg før lånetransaksjoner	74 263,1	79 991,5	7,7
Lånetransaksjoner	3 115,0	2 865,0	-8,0
Sum Helse og omsorg	77 378,1	82 856,5	7,1
<i>Programområde 30 Stønad til helsetjenester</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	2 984,4	2 498,0	-16,3
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	17 030,0	16 422,0	-3,6
30.90 Andre helsetiltak	486,0	563,0	15,8
Sum Stønad til helsetjenester	20 500,4	19 483,0	-5,0
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	97 878,5	102 339,5	4,6

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 84,5 mill. kroner overført fra Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Helse- og omsorgsdepartementets samlede budsjettforslag for 2006 er på om lag 102,3 mrd. kroner. Dette fordeler seg med 82,8 mrd. kroner på programområde 10 Helse og omsorg og 19,5 mrd. kroner på folketrygdens programområde 30 Stønad ved helsetjenester.

Budsjettforslaget innebærer en vekst på 4 ½ pst. regnet i løpende priser, tilsvarende om lag 4,5 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett for 2005. Bevilgningsforslaget er påvirket av at 84,5 mill. kroner til merverdiavgift foreslås budsjettet over kap. 1633 med virkning fra og med 2006. Fordelingen mellom de ulike programkategoriene er også påvirket av forslag om ansvarsoverføringer til regionale helseforetak og enkelte tekniske endringer.

Helse- og omsorgssektoren omfatter det forebyggende folkehelsearbeidet, spesialisthelsetjenesten, de kommunale helse- og sosialtjenestene og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Spesialisthelsetjenesten finansieres i hovedsak over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. De kommunale helse- og omsorgstjenestene finansieres i all hovedsak over kommunenes frie inntekter fra skatt og rammetilskudd og i liten grad fra øremerkede tilskudd. Den generelle kommuneøkonomien utgjør derfor en viktig rammebetingelse for kommunal tjenesteproduksjon. Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Helse- og omsorgsdepartementet er (vekst i forhold til saldert budsjett for 2005):

- 785 mill. kroner mer til drift gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse
- 700 mill. kroner mer til drift i helseforetakene (videreføring av vedtatt tilleggsbevilgning fra St.prp. nr. 65 (2004-2005))
- 240 mill. kroner i økt samlet støtte til ressurskrevende brukere i kommunene
- 115 mill. kroner til fritak for egenbetaling ved helsetjenester for barn under 12 år
- 113 mill. kroner til styrking av tiltak for rusmiddelmissbrukere.

Regjeringen prioriterer psykisk helse høyt, og det foreslås om lag 785 mill. kroner mer til drift gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse (1999–2008) sammenliknet med saldert budsjett 2005. Bevilgningsforslaget innebærer dessuten at investeringsnivået i spesialisthelsetjenesten på 760 mill. kroner i 2005 videreføres til 2006. I tillegg til dette kommer utbyggingen av tilrettelagte boliger i kommunene, hvor det er gitt tilsagn til utbygging av 3 400 boliger, og alle boligene er beregnet å stå ferdig i 2006.

Det skal investeres for om lag 6,3 mrd. kroner i løpet av planperioden, og driftsutgiftene skal økes

gradvis til et nivå som ligger reelt 4,6 mrd. kroner over utgiftsnivået i 1998. Omregnet til 2006-priser, utgjør dette 8,2 mrd. kroner i investeringer og 5,9 mrd. kroner i økte driftsutgifter. Det er fortsatt behov for å få aktiviteten i alle kommuner opp på ønsket nivå, og sikre at de distriktpsykiatriske sentrene blir opprettet som forutsatt. Tilbudet til barn og unge må prioriteres framover. For den gjenstående delen av opptrappingsperioden er det nødvendig å legge sterk vekt på det kvalitative innholdet i tjenestene.

Ved behandling av St.prp. nr. 65 (2004–2005) vedtok Stortinget en tilleggsbevilgning til helseforetakene på 680 mill. kroner. Regjeringens opplegg innebærer at denne tilleggsbevilgningen videreføres i 2006 med 700 mill. kroner. Det legges opp til at den sykehusaktiviteten som omfattes av innsatsstyrt finansiering (ISF), kan videreføres på om lag samme nivå som anslått for 2005. Ressursbruken skal være i tråd med helsepolitiske målsettinger og prioriteringer, og tilbudet til psykiatriske pasienter og rusmiddelmissbrukere skal prioriteres. En lavere refusjonsandel i innsatsstyrt finansiering som dekker somatisk behandling, vil understøtte dette målet. Regjeringen foreslår derfor å redusere ISF-satsen til 40 pst. i 2006. Basisbevilgningen økes tilsvarende.

Utviklingen så langt i 2005 viser at flere regionale helseforetak ser ut til å kunne nå resultatkravene for 2005, men utfordringene er fortsatt store for å oppnå økonomisk balanse. Balansekravet, som våren 2005 ble utsatt fra 2005 til 2006, står fast. Det innebærer at de regionale helseforetakene ikke skal ha underskudd i 2006 (i korrigererte årsregnskap).

Det er meget høy investeringsaktivitet i helseforetakene. Blant annet gjennomføres nå utbyggingsprosjektene Nye Ahus, ny universitetsklinikk i Trondheim og nytt forskningsbygg ved Radiumhospitalet. Statens bidrag som legger til rette for realisering av disse prosjektene, foreslås økt med 360 mill. kroner i 2006.

Siden sykehusreformen i 2002 er det overført flere oppgaver til de regionale helseforetakene. Helseforetakene har blant annet fått et betydelig finansieringsansvar for pasienttransport og større ansvar for både det offentlige og private tilbudet av laboratorie- og radiologitjenester. Målet er å samle ansvaret og legge til rette for mer kostnadseffektive helsetjenester. For 2006 foreslås det at de regionale helseforetakene skal ha fullt finansieringsansvar for pasienttransport (i 2005 har de 75 pst. finansieringsansvar) og for private opptreningsinstitusjoner. Videre foreslås det at finansieringsansvaret for premiene til Norsk pasientskadeerstatning og for legemiddelgruppen TNF-hemmere

(som brukes i behandlingen av revmatiske sykdommer) overføres til de regionale helseforetakene.

Ressurskrevende brukere er personer med store hjelpebehov som mottar omfattende helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Det har i 2005 vært en kraftig vekst i utbetalingene til dette formålet. Det foreslås bevilget 1,87 mrd. kroner til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende brukere i 2006. Regnet i faste priser utgjør dette 240 mill. kroner mer enn saldert budsjett 2005. Det foreslås at statens dekningsgrad av utgifter over 745 000 kroner reduseres fra 80 til 70 pst.

Regjeringen vil bedre kvaliteten og styrke kapasiteten i det samlede behandlings- og rehabiliteringstilbudet til rusmiddelmissbrukere gjennom sin handlingsplan mot rusmiddelproblemer 2006–2008. Budsjettet foreslås styrket med til sammen 113 mill. kroner til disse formålene, sammenliknet med saldert budsjett for 2005.

Stortinget vedtok ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005 at forsøksordningen for kiropraktorer skal utvides til en nasjonal og permanent ordning. Dette innebærer blant annet at krav om henvisning fra lege for trygderefusjon avvikles og lavere egenbetaling for pasientene. Med planlagt iverksetting fra 1. januar 2006 gir dette økte utgifter for staten, anslått til 30 mill. kroner.

Ordningen med et årlig utgiftstak for egenandeler, egenandelstak 1, foreslås oppjustert fra 1585 til 1615 kroner for 2006, i tråd med forventet prisvekst. Samtidig foreslås det at fritaket for egenandel for barn under 7 år utvides til å omfatte barn under 12 år fra 1. januar 2006. Dette antas å gi merutgifter på 115 mill. kroner.

Omfanget av gratis fysioterapi på grunnlag av diagnoselisten i stønadsforskriftens § 3 er økt betydelig over en årrekke, og er nå på mer enn halvparten av behandlingsvolumet. En stadig større andel

gratis behandling har medvirket til at refusjonsutgiftene samlet har økt med 70 pst. fra 1999 til 2004. For pasienter som kommer inn under diagnoselisten som i dag gir rett til gratis behandling, foreslås det innført en egenandel på 50 kroner per undersøkelse/behandling fra 1. januar 2006. Barn og yrkesskadde vil fortsatt ha rett til full dekning av utgiftene. Egenandeler ved fysioterapi inngår i ordningen med egenandelstak 2. Forslaget er anslått å gi en innsparing på 265 mill. kroner i 2006.

Maksimumsbeløpet for egenandel for legemidler og sykepleieartikler på blå resept foreslås økt fra 490 til 500 kroner fra 1. januar 2006. Det regnes med en innsparing på 20 mill. kroner.

Egenandelen for reise i forbindelse med fritt sykehusvalg utenom egen region foreslås økt fra 220 til 400 kroner hver vei fra 1. januar 2006. Det regnes med en innsparing på 15 mill. kroner.

For kolesterolsenkende behandling er det anslått at ordningen med foretrukket legemiddel vil gi en innsparing på 200 mill. kroner i 2006. Det arbeides nå med å innføre foretrukket produkt også for allergimedisin (antihistaminer). Det er anslått at dette vil gi en innsparing på 10 mill. kroner i 2006.

Det foreslås å utvide og forbedre ordningen med anbud på gråsonelgemidler, det vil si legemidler som dels finansieres over folketrygden på blå resept, og dels gjennom sykehusenes legemiddelbudsjetter. Det anslås at tiltaket vil gi en innsparing over folketrygden på 17 mill. kroner.

Et legemiddel får konkurranse av byttbare alternativer i det patentbeskyttelsen utløper. Et utvalg legemidler er underlagt et såkalt trinnprissystem, der legemidlets pris reduseres i faste trinn i løpet av det første året etter patentperioden. Det er vedtatt ytterligere priskutt for noen av virkestoffene som inngår i systemet. Denne endringen anslås å gi en innsparing i 2006 på 35 mill. kroner.

3.9 Barne- og familiedepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Familie- og forbrukerpolitikk</i>			
11.00 Administrasjon	87,3	88,5	1,4
11.10 Tiltak for familie- og likestilling	17 650,7	17 529,8	-0,7
11.20 Tiltak for barn og ungdom	15 694,0	17 691,3	12,7
11.30 Forbrukerpolitikk	137,7	142,1	3,2
Sum Familie- og forbrukerpolitikk	33 569,7	35 451,7	5,6
<i>Programområde 28 Fødselspenger</i>			
28.50 Stønad ved fødsel og adopsjon	10 400,5	10 741,3	3,3
Sum Fødselspenger	10 400,5	10 741,3	3,3
Sum Barne- og familiedepartementet	43 970,2	46 193,0	5,1

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen, er om lag 70,7 mill. kroner overført fra Barne- og familiedepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Barne- og familiedepartementets budsjett omfatter programområde 11 Familie- og forbrukerpolitikk og programområde 28 Fødselspenger. For 2006 foreslås en bevilgning under disse to programområdene på om lag 46,2 mrd. kroner, hvorav 35,5 mrd. kroner under programområde 11 og 10,7 mrd. kroner under programområde 28. Totalt sett innebærer dette en økning av departementets budsjett i forhold til saldert budsjett 2005 på 5,1 pst. Barne- og familiedepartementet har som hovedmål å legge til rette for gode oppvekst- og levekår for barn og ungdom, en trygg økonomisk og sosial situasjon for barnefamilie, styrking av foreldrerollen, stabile og varige samliv og likestilling mellom kvinner og menn. Andre hovedmål er å ivareta forbrukerens rettigheter, interesser og sikkerhet, samt videreutvikle barne-, familie- og forbrukerforvaltningen.

Hovedprioriteringene i Barne- og familiedepartementets budsjettforslag for 2006 er:

- valgfrihet for foreldrene gjennom kontantstøtte og barnehageutbygging
- full barnehagedekning og kompetanseheving i barnehagene
- utvide fedrekvoten med ytterligere én uke fra 1. juli
- øke adopsjonsstøtten og innføre obligatorisk adopsjonskurs for adoptivsøkere
- gjøre kurstilbudet «Godt samliv! Parkurs for førstegangsførelde» landsdekkende
- øke bemanningen ved familievernkontorer med stor pågang og lang ventetid

- videreutvikle barnevernet
- opprette et nytt Likestillings- og diskrimineringsombud
- innføre ny finansieringsordning for incestsentre.

Regjeringens viktigste mål på barnehageområdet er barnehageplass til alle som ønsker det. Dette er også et av hovedmålene i barnehageforliket. Regjeringen foreslår i budsjettet for 2006 å øke bevilgningene til barnehager med om lag 1,67 mrd. kroner nominelt i forhold til saldert budsjett 2005. Dette tilsvarer en reell vekst på om lag 1,3 mrd. kroner. Regjeringens budsjettforslag legger tilrette for at målet om full behovsdekning ved trinn 1 i maksimalprisen kan nås i løpet av 2006. Det legges tilrette for en kapasitetsvekst i barnehagesektoren i 2006 tilsvarende 7 600 heltidsplasser for barn under tre år. Videre foreslår Regjeringen et omfattende kompetanseløft for personalet i barnehagesektoren.

De viktigste økonomiske virkemidlene for barnehagesektoren, som statlig driftstilskudd, investeringstilskudd og skjønnsmidler, videreføres i 2006. I tråd med forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren fra 2005 til 2006, settes maksimalprisen til 2 830 kroner per måned og 31 130 kroner per år fra 1. januar 2006.

Barne- og familiedepartementet vil utarbeide en plan for kompetanseheving innenfor barnehagesektoren. Formålet er å ruste opp og stimulere alle nivåer i sektoren til å møte de utfordringer i struk-

tur og innhold som barnehagereformen, ny barnehagelov og rammeplan for barnehagen medfører. Planen skal bl.a. omfatte opplæringsaktiviteter og støtte til utviklingsarbeid. Bevilgningen til dette formålet foreslås økt med 50 mill. kroner. Dette inkluderer 3 mill. kroner til kompetanseheving for personale i barnehagen i tilknytning til barn med nedsatt funksjonsevne. I tillegg styrkes forskningen på barnehageområdet med 2,5 mill. kroner.

I Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble det vedtatt å utvide fedrekvoten fra fire til fem uker fra 1. juli 2005. Regjeringen foreslår å utvide fedrekvoten med ytterligere en uke fra 1. juli 2006. Anslaget på fødsels- og adopsjonspenger i 2006 er økt med 130 mill. kroner som følge av dette, hvorav 10 mill. kroner er knyttet til utvidelsen til seks uker. Helårsvirkningen av å utvide fedrekvoten med en ekstra uke er anslått til vel 170 mill. kroner.

Å adoptere barn fra utlandet innebærer en stor økonomisk belastning for familiene. Regjeringen foreslår derfor å heve adopsjonsstøtten fra 31 090 kroner per barn i 2005 til 38 320 kroner per barn i 2006. Tilskuddet er økt med i underkant av 15 000 kroner fra 2004. Videre foreslår Regjeringen å bevilge i overkant av 4,7 mill. kroner til adopsjonsforberedende kurs i 2006. Det forutsettes at deltakerne betaler en egenandel.

Som et ledd i Regjeringens satsing på å styrke forpliktende samliv og foreldreskap, er målet å gjøre kurstilbudet «Godt samliv! Parkurs for første-gangsforeldre» landsdekkende i 2006. Bevilgningen til dette arbeidet økes med 10,7 mill. kroner. I tillegg økes tilskuddet til utviklingstiltak på samlivsområdet med 0,5 mill. kroner og avsetningen til lokale samlivskurs med 1 mill. kroner. Totalt foreslås bevilgningen til samlivstiltak mv. økt med vel 12 mill. kroner i 2006. Den samlede bevilgningen utgjør etter dette 31,5 mill. kroner.

Familievernet er grunnstammen i tilbudet om hjelp i forbindelse med familiekonflikter og parproblemer. Regjeringen ønsker å styrke kapasiteten i

familievernet slik at tjenesten blir bedre i stand til å møte de utfordringer den står overfor og utjevne tjenestetilbudet på landsbasis. Regjeringen vil øke bevilgningen til familievernet med 4,6 mill. kroner.

Kristent Pedagogisk Forbund startet våren 2002 opp et 3-årig verdiprojekt, «Skal – skal ikke». Et viktig mål for prosjektet er å gi barn og unge et grunnlag som gjør dem kvalifisert til å ta gode valg. Regjeringen foreslår å bevilge 5 mill. kroner til videreføring av prosjektet i 2006.

Regjeringen bygger sin politikk på at foreldrene er barnas viktigste omsorgspersoner. Der familien selv ikke strekker til, har samfunnet en særlig plikt til å sikre barn og unge gode omsorgstilbud og oppvekstvilkår. Regjeringen vil videreføre arbeidet med å prioritere nærmiljøbaserte tiltak i barnevernet, framfor bruk av institusjonsplasser. Foreløpige tall viser en økning i antall barn i statlige tiltak i 2005. Som følge av dette er bevilgningen til det statlige barnevernet økt med om lag 160 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2005.

Fra 1. januar 2006 opprettes et nytt Likestillings- og diskrimineringsombud og en Likestillings- og diskrimineringsnemnd.

Fra 1. januar 2006 innføres den samme finansieringsordningen for incestsentre som i dag gjelder for krisesentrene. Det statlige øremerkede tilskuddet trappes opp fra 50 pst. til 80 pst. av den samlede offentlige støtten, mens kommunene dekker de resterende 20 pst.

Regjeringen ønsker også å styrke arbeidet med tiltak for barn med rusmiddelmissbrukende foreldre og tiltak mot fattigdom. Som følge av dette er Barne- og familiedepartementets budsjett foreslått økt med 14 mill. kroner for å sikre tilpasset oppfølging av barn med rusmiddelmissbrukende foreldre. Videre er tilskuddsordningen *Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn* foreslått økt med 6 mill. kroner for å styrke arbeidet rettet mot barn, unge og familier berørt av fattigdomsproblemer.

3.10 Nærings- og handelsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og handelsformål</i>			
17.00 Administrasjon	186,0	213,9	15,0
17.10 Infrastruktur og rammebetingelser	2 057,1	2 070,6	0,7
17.20 Forskning, nyskaping og internasjonalisering	2 341,7	2 728,3	16,5
17.30 Statlig eierskap	24,5	24,5	0,0
Sum før lånetransaksjoner	4 609,3	5 038,3	9,3
Lånetransaksjoner	30 796,9	30 250,0	-1,8
Sum Nærings- og handelsdepartementet	35 406,2	35 288,3	-0,3

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 54,8 mill. kroner overført fra Nærings- og handelsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

For å fremme størst mulig verdiskaping i norsk økonomi og sikre grunnlaget for å bevare og videreutvikle velferdssamfunnet, legger Regjeringen i budsjettforslaget for 2006 opp til en kraftig og målrettet satsing på næringsrettet forskning, innovasjon og forenkling over Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Regjeringen foreslår en samlet bevilgning på 5 038,3 mill. kroner for 2006 under Nærings- og handelsdepartementet før låneformål. Dette er en økning på 429 mill. kroner, eller 9,3 pst, i forhold til saldert budsjett 2005. Korrigert for en særskilt engangsbevilgning til tapsfond for nye såkornfond i 2005, innebærer Regjeringens budsjettforslag for Nærings- og handelsdepartementet en økning på 14,3 pst. i forhold til saldert budsjett 2005.

Bevilgningene til næringsrettet forskning, innovasjon og forenkling foreslås økt med om lag 650 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. De viktigste satsingene er:

- Bevilgningen til Norges forskningsråd foreslås økt med 180 mill. kroner, eller 20 pst. De største økningene er knyttet til næringsrettet brukerstyrt og strategisk forskning og kommersialisering.
- Nasjonale følgeprogrammer tilknyttet romvirksomheten foreslås økt med 26,1 mill. kroner, som er over en dobling (110 pst) i forhold til saldert budsjett 2005. I tillegg foreslås det en ny satsing på 15 mill. kroner til teknologiutvikling, bl.a. innen satellittbredbånd og navigasjonstjenester.

- Bevilgningene til Innovasjon Norges ordinære ordninger foreslås økt med 337 mill. kroner, eller 42 pst. De største økningene er:
 - 40 mill. kroner til etablerere, oppfinnere og små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial
 - 25 mill. kroner til styrking av Innovasjon Norges apparat i utlandet
 - 72,5 mill. kroner til økt reiselivssatsing
 - 68 mill. kroner til kompetanse- og nettverksaktiviteter, kommersialisering av forskning og næringsklynger
 - 102 mill. kroner til forsknings- og utviklingskontrakter
 - 20 mill. kroner til maritim utvikling. I tillegg foreslås bevilgningen til maritim forskning økt med 30 mill. kroner.
- Det foreslås en bevilgning på 40 mill. kroner til innovasjonsaktiviteter i regi av SIVA SF.
- Bevilgningen til Norsk Designråd foreslås økt med 8,1 mill. kroner, eller med 48 pst.
- Det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner til forenklingstiltak for å følge opp målsettingen om 25 pst. reduksjon i næringslivets administrative kostnader ved å etterleve regelverk.
- Det foreslås en bevilgning på 10 mill. kroner til organisasjonen Ungt Entreprenørskap, som er en økning på 150 pst. i forhold til tildelt beløp på 4 mill. kroner for 2005.

Skal Norge lykkes med å øke verdiskapingen stilles det høye krav til økonomiens evne til omstilling og innovasjon og evnen til å utnytte våre fortrinn i å ta i bruk ny kunnskap. Regjeringen har satt som

mål at Norge skal være et av verdens mest nyskpende land, og har derfor tatt initiativ til *Innovasjonsløftet*. Gjennom budsjettfremlegget for 2006 følges dette opp gjennom konkrete satsinger på forskning, innovasjon og forenkling.

I budsjettet for 2006 foreslås det en sterk økning i bevilgningene til *næringsrettet forskning* for å kunne realisere de høye ambisjonene som er satt i Forskningsmeldingen. Over Nærings- og handelsdepartementets budsjett foreslås en økning i forskningsbevilgningene til Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og romforskning med om lag 365 mill. kroner, til om lag 1,75 mrd. kroner. Skattefunn-ordningen som skal stimulere særlig små og mellomstore bedrifter til å drive systematisk forskning og utvikling, videreføres. Ordningen med en særskilt tilskuddsordning for ulønnet arbeidsinnsats i FoU videreføres også, men innenfor en redusert ramme på 30 mill. kroner.

For å sikre at Norge beholder sin posisjon som en av de fremste maritime nasjoner i verden, har Regjeringen tatt initiativ til en større satsing på forskning og innovasjon i de maritime næringer under navnet MARUT – MARitim UTvikling. Regjeringen foreslår en bevilgning på 70 mill. kroner til maritim sektor i Norges forskningsråd og en egen bevilgning til Innovasjon Norge på 20 mill. kroner. Bevilgningen til MARUT på 90 mill. kroner i 2006 innebærer en økning på 50 mill. kroner i forhold til 2005.

Regjeringen legger i 2006 til rette for økt *innovasjon og omstilling* i næringslivet i regi av virkemiddelapparatet. For å fremme bedrifts- og samsfunnsøkonomisk næringsutvikling i hele landet og utløse ulike regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering, foreslås bevilgningene til *Innovasjon Norges* ordinære virkemidler økt med om lag 337 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2005 (ekskl. bevilgninger til tapsfond til nye såkornfond). Det er her lagt opp til en særskilt satsing på 172,5 mill. kroner til reiseliv for å følge opp Handlingsplan for reiselivsnæringene fra 2005. Øknin-

gen på 72,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2005 skal bidra til å profilere Norge som et attraktivt reisemål.

Selskapet for industrivekst *SIVA SF* er også en viktig pådriver for innovasjon, og skal arbeide for å utvikle regionale og lokale verdiskapingsmiljøer i hele landet. Det foreslås en satsing på 40 mill. kroner til innovasjons- og nettverksaktiviteter i regi av SIVA. Videre foreslår Regjeringen at SIVA tilføres 50 mill. kroner i 2006 ved å konvertere statskasselån til egenkapital, slik som i 2005. Det vil gi SIVA en sterkere finansiell basis og en mer håndterbar gjeldsbyrde i forhold til inntjeningen. I statsbudsjettet for 2006 foreslås det en egen bevilgning på 10 mill. kroner til organisasjonen *Ungt Entreprenørskap* for å bidra til at alle elever og studenter på samtlige utdanningstrinn får et tilbud om entreprenørskapsopplæring.

Regjeringen la i juni 2005 frem *Et enklere Norge – handlingsplan 2005-2009 «Forenkling og tilrettelegging for næringslivet»*. Handlingsplanen presenterer noen større, prioriterte områder for arbeidet i årene framover. Målet er å redusere næringslivets administrative kostnader ved å etterleve regelverk med 25 pst. innen utgangen av 2012. Dette innebærer en omfattende satsing på forenklingsarbeidet, og det foreslås en egen bevilgning på 20 mill. kroner til dette i 2006.

Regjeringen foreslår at det settes av 12 mill. kroner til tiltak som skal sikre tilgjengelighet til enkelte kritiske funksjoner ved *Brønnøysundregistrene* ved avbruddsituasjoner.

Regjeringen har vurdert om statens eierandel i de enkelte aksjeselskaper som er under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning, er hensiktsmessig for selskapenes utvikling og i forhold til de mål staten har for sitt eierskap. Regjeringen foreslår at det gis fullmakt til at Nærings- og handelsdepartementet kan redusere statens eierandel i BaneTele AS og Flytoget AS ned til 0 pst. og redusere statens eierandel i Yara International ASA til 34 pst., jf. forslag til romertallsvedtak XIV under Nærings- og handelsdepartementet.

3.11 Fiskeri- og kystdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning</i>			
16.10 Administrasjon	88,4	96,3	8,9
16.20 Forskning og utvikling	936,9	1 017,3	8,6
16.30 Fiskeri- og havbruksforvaltning	389,6	367,5	-5,7
16.60 Kystforvaltning	1 257,5	1 295,0	3,0
Sum Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	2 672,5	2 776,2	3,9
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.10 Arbeidsliv	40,0	38,0	-5,0
Sum Arbeidsliv, folketrygden	40,0	38,0	-5,0
Sum Fiskeri- og kystdepartementet	2 712,5	2 814,2	3,7

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 128,6 mill. kroner overført fra Fiskeri- og kystdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Fiskeri- og kystdepartementets budsjettforslag for 2006 har en utgiftsramme på 2 776,2 mill. kroner, noe som er en nominell økning på 103,7 mill. kroner eller 3,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2005.

Regjeringens hovedprioriteringer på Fiskeri- og kystdepartementets budsjett for 2006 er marin forskning og innovasjon, samt oljevernberedskap.

Bevilgningen til marin forskning over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett foreslås økt reelt med 34 mill. kroner. En vesentlig del av midlene går til styrking av havbruksforskningen, bl.a. økt bevilgning til å dekke husleie- og driftskostnader knyttet til torskeavlsprogrammet i regi av Fiskeriforskning og til delvis dekning av husleiekostnader for havbruksstasjonen på Matre. Bevilgningen til Norges forskningsråd foreslås økt reelt med 8 mill. kroner. Disse midlene skal blant annet gå til styrking av satsingen på FORNY (Program for forskningsbasert nyskaping) og styrking av det internasjonale samarbeidet innen marin forskning, der samarbeidet med Nord-Amerika er spesielt prioritert. Bevilgningen til Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) foreslås økt reelt med 3 mill. kroner for å styrke forskningsinnsatsen knyttet til fremmedstoffer i sjømat. Det settes av 3,5 mill. kroner til en satsing på markedsforskning ved Fiskeriforskning i Tromsø.

Marin forskning og utvikling har vært høyt prioritert i perioden 2003-2006. Bevilgningene til FoU over departementets budsjett har økt fra 826 mill. kroner i 2003 til 1,0 mrd. kroner i budsjettforslaget

for 2006. Det er da korrigert for bevilgningene til bygging av nytt forskningsfartøy. Dette gir en nominell vekst i bevilgningene på om lag 21 pst. i perioden.

Det foreslås etablert et nytt marint innovasjonsprogram med en bevilgning på 40 mill. kroner i 2006.

Det foreslås en reell styrking av bevilgningen til oljevernberedskap på 12 mill. kroner. I tillegg er bevilgningen til slepefartøy økt reelt med 5,7 mill. kroner for å kompensere økte kostnader som følge av høyere anbudspris i kommende anbudsperiode. Det fremmes forslag om en bevilgning til trafikk-sentral Nord-Norge på 60,25 mill. kroner (ekskl. mva), i tråd med investeringsplanen.

Det er i St.meld. nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap, foretatt en helhetlig analyse og gjennomgang av utfordringene knyttet til sjøsikkerhet og oljevernberedskap. En rekke tiltak for å øke sikkerheten til sjøs er allerede gjennomført, bl.a. er territorialfarvannet utvidet fra 4 til 12 nautiske mil, det er etablert seilingsleder for skipstrafikk som representerer en miljørisiko, et nettverk av AIS-stasjoner (automatisk identifisering av skip) er etablert, en trafikk-sentral i Nord-Norge er under bygging, og det er etablert statlig slepebåtkapasitet i Nord-Norge. Det er også satt i gang oppgradering av oljeverndepotene.

Det foreslås å endre innretningen på strukturfondet ved å ta ut fartøy mellom 10 og 15 meter, og tilby denne fartøygruppen strukturkvoteordning. Dette reduserer behovet for nye midler til fondet til

10 mill. kroner, hvorav 5 mill. kroner dekkes av næringen gjennom strukturavgiften. Strukturavgiften foreslås derfor redusert fra 0,35 til 0,05 pst. av førstehandsverdi i 2006.

De ti konsesjonene for laks og ørret i Finnmark som ikke ble tildelt i forrige tildelingsrunde, vil

lyses ut på nytt høsten 2005 med samme vederlag (4 mill. kroner) og betingelser som tidligere. Endelig tildeling vil først skje etter årsskiftet 2005/2006, og inntektene fra vederlagene vil derfor bli inntektsført i 2006.

3.12 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Landbruks- og matforvaltning m.m.	122,1	116,5	-4,7
15.10 Matpolitikk	1 283,9	1 260,2	-1,9
15.20 Forskning og utvikling	304,4	326,1	7,1
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	11 984,9	12 047,2	0,5
Sum Landbruk og mat	13 695,3	13 749,9	0,4
Sum Landbruks- og matdepartementet	13 695,3	13 749,9	0,4

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 97,3 mill. kroner overført fra Landbruks- og matdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Kat. 15.30 er redusert med om lag 151 mill. kroner og kat. 15.00 med om lag 7,8 mill. kroner som følge av at ansvaret for jordskifterettene blir overført til Justis- og politidepartementet fra 1.1.2006.

Landbruks- og matdepartementets budsjettområde er økt med om lag 55 mill. kroner, eller 0,4 pst, i 2006 i forhold til saldert budsjett 2005.

Regjeringens hovedprioriteringer på Landbruks- og matdepartementets budsjett for 2006 er satsing på matområdet, forskning, jordbruksavtalen, Innlandet 2010 og sikringstiltak av fjellskredutsatte områder.

Landbruks- og matpolitikken omfatter hele produksjonskjeden fra jord og fjord til bord. Foruten å sikre en nasjonal matproduksjon og forbrukerne trygge matvarer uavhengig av om produktene er produsert nasjonalt eller er importert, skal politikkområdet bidra til at en rekke sentrale samfunns mål blir nådd. Dette gjelder bl.a. ved produksjon av fellesgoder knyttet til miljø- og ressurspolitikk, distrikts- og bosettingspolitikk, nærings- og reiselivspolitik, kultur, helse- og ernæringspolitikk.

Hovedmålet er en landbruks- og matpolitikk som gir grunnlag for økt verdiskaping og livskvalitet basert på en bærekraftig forvaltning av landbruket og bygdene sine samlede ressurser.

Regjeringen legger opp til et budsjett under programkategori 15.10 Matpolitikk på om lag 1 260 mill. kroner. I forhold til saldert budsjett 2005 er

budsjettet redusert med 23,7 mill. kroner. Mattilsynets budsjett er redusert med 76 mill. kroner knyttet til reduserte omstillingskostnader på 58 mill. kroner og effektivisering i matforvaltningen på 18 mill. kroner. Videre er det i 2006 satt av 15 mill. kroner på Mattilsynets budsjett for å kunne øke innsatsen innen to hovedområder; økt tilsyn med sjømatsektoren og særlig prioriterte områder knyttet til mattrygghet og forbrukervern.

Regjeringen foreslår et budsjett på 326,1 mill. kroner under programkategori 15.20 Forskning og utvikling i 2006. Dette gir en vekst på om lag 22 mill. kroner eller om lag 7 pst. i forhold til saldert budsjett 2005. Landbruks- og matdepartementet vil i 2006 styrke arbeidet med spredning og kommersialisering av forsknings- og utviklingskompetanse. I den sammenheng foreslås det en satsing på program for kommersialisering av FoU-resultater (FORNY) med 5 mill. kroner. Landbruks- og matdepartementet har de siste årene arbeidet aktivt for å følge opp strategien for økt forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika innenfor landbruks- og matområdet. Det har særlig vært fokus på områdene mattrygghet, bioenergi, kommersialisering av forskningsresultater og utvikling av ny næringsvirksomhet. Det er satt av 4 mill. kro-

ner for å videreføre det tette samarbeidet med bl.a. Universitet i Minnesota innenfor områdene bioenergi og mattrygghet.

Regjeringen legger opp til et budsjett under programkategori 15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak på om lag 12 mrd. kroner. De største endringene er knyttet til en økning på 190 mill. kroner på kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen fra våren 2005. Jordbruksavtalen skal bidra til omstilling og effektivisering, samt at aktive utøvere skal få en inntektsutvikling på lik linje med andre grupper i samfunnet. Videre er budsjettet under kat. 15.30 redusert med om lag 151 mill. kroner ved at administrasjonen av jordskifterettene flyttes fra Landbruks- og matdepartementet til Domstolsadministrasjonen med virkning fra 1.1.2006. Ansvar for jordskifterettene overføres derfor til Justis- og politidepartementet.

Regjeringen vil styrke arbeidet med Innlandet 2010 med 20 mill. kroner i 2006. Regjeringen mener Innlandet 2010 er et godt eksempel på regional utvikling, og et tiltak som skaper økt vekst gjennom en god dialog mellom regionale og sentrale myndigheter.

Regjeringen forslår videre en økning på 15 mill. kroner til overvåkning og sikringstiltak av fjellskredutsatte områder bl.a. i forbindelse med Åkerneet i Stranda kommune.

Reduksjonen i omstillingskostnader og effektivisering i matforvaltningen har gitt grunnlag for å redusere gebyr og avgifter på matområdet. Satsene for matproduksjonsavgiftene blir redusert med om lag 6 pst. Det blir også gjort enkelte endringer for å lette etablering og drift av virksomheter som driver i liten skala. I forhold til saldert budsjett for 2005 er de samlede inntektene fra gebyr og avgifter redusert med 50 mill. kroner, tilsvarende om lag 7 pst.

3.13 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	284,9	310,9	9,1
21.20 Luftfartsformål	709,0	698,6	-1,5
21.30 Vegformål	13 337,4	13 377,3	0,3
21.40 Særskilte transporttiltak	362,8	449,5	23,9
21.50 Jernbaneformål	6 020,5	6 008,9	-0,2
21.60 Samferdselsberedskap	45,6	0,0	-100,0
Sum før lånetransaksjoner	20 357,0	20 845,2	2,4
Lånetransaksjoner	403,2	0,0	-100,0
Sum Innenlands transport	20 760,2	20 845,2	0,4
<i>Programområde 22 Post og telekommunikasjoner</i>			
2.10 Post og telekommunikasjoner	544,7	241,8	-55,6
Sum Post og telekommunikasjoner	544,7	241,8	-55,6
Sum Samferdselsdepartementet	21 304,9	21 087,0	-1,0

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 728,1 mill. kroner overført fra Samferdselsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Regjeringen foreslår å bevilge 21 087 mill. kroner, inkludert forventet betalt merverdiavgift, til formål under Samferdselsdepartementet. Budsjettforslaget innebærer en økning på 2,5 pst., eller om lag 510 mill. kroner målt mot saldert budsjett 2005.

Det er da korrigert for engangsutgifter i 2005. Bevilgningene til Statens vegvesen og Jernbaneverket, som samlet utgjør om lag 84 pst. av den samlede bevilgningen til samferdselsformål, øker med henholdsvis 4,3 pst. og 3 pst. fra saldert bud-

sjett 2005. Det er da tatt hensyn til innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift.

Som i tidligere budsjettforslag fra Samarbeidsregjeringen, er tiltak for kollektivtransporten særlig tilgodesett. Dette er i samsvar med Sem-erklæringen, St.meld. nr. 26 (2001-2002) Bedre kollektivtransport, og St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015. For 2006 kan nevnes:

- Som en ny satsing er det satt av 50 mill. kroner til tiltak for funksjonshemmede gjennom programmet BRA (Bedre infrastruktur, Rullende materiell, Aktiv logistikkforbedring).
- Til belønningsordningen for å styrke kollektivtransporten og minske bilbruken i storbyområdene foreslås det bevilget 150 mill. kroner, som er en økning på 35 mill. kroner eller over 30 pst. fra saldert budsjett 2005.
- Innenfor Statens vegvesens ansvarsområde sates det på tiltak for kollektivtransporten, som nå bl.a. omfatter midler til T-banen i Oslo, fullføring av T-baneringen, utbedring av Furusetbanen, opprusting av Kolsåsbanen, samt oppstart av Ringveg vest og Bybanen i Bergen.

Det er videre avsatt midler til fire nye og større jernbaneprosjekter:

- 140 mill. kroner til Lysaker stasjon.
- 150 mill. kroner til nytt dobbeltspor Sandnes-Stavanger.
- 40 mill. kroner til Brattøra godsterminal.
- 35 mill. kroner til nytt dobbeltspor Kolbotn-Ski, inkludert ombygging av Ski stasjon.

Innenfor vegsektoren foreslås det bl.a. anleggsstart på:

- E6 Vinterbru-Asurtjern (inn mot Oslo).
- E18 Frydenhaug-Eik (Drammen).
- Rv 283 Øvre Sund bru (Buskerud).
- Rv 465 Kjørrefjord-Ulland (Vest-Agder).
- Rv 44 Omkjøringsveg Klepp (Rogaland).
- Rv 48 Hafskorberget (Hordaland).
- Rv 57 Espeland-Herland (Hordaland).
- Rv 557 Ringveg vest i Bergen (Hordaland).

Som et ledd i Regjeringens økte satsing på forskning, foreslås det en bevilgning på 118,7 mill. kroner til samferdselsforskning, som er en økning på 18,2 pst. fra saldert budsjett 2005. Midlene vil i hovedsak gå til transportforskning, teleforskning og til ulike programmer i regi av Norges forskningsråd.

Til jernbaneformål er det budsjettert med i overkant av 6 mrd. kroner, en økning på om lag 3,6 pst. fra saldert budsjett 2005. Forslaget til budsjett for drift og vedlikehold øker med 4,5 pst., mens investeringsbudsjettet går ned med om lag 50 mill. kroner fra saldert budsjett 2005. Handlingsrommet i investeringsbudsjettet øker imidlertid fordi storprosjektet nytt dobbeltspor Sandvika-Asker fullføres i 2005. Det er også avsatt 90 mill. kroner til omstilingsarbeidet i Jernbaneverket, slik at gevinstene av konkurranseutsettingen kan komme raskt.

Bevilgningen til kjøp av persontransport øker med 5 pst. fra saldert budsjett 2005. Det legges opp til om lag samme rutetilbud i 2006 som i 2005. På Gjøvikbanen vil NSB Anbud AS overta togdriften fra 2. halvår 2006. Dette vil gi et bedre togtilbud til en lavere pris.

Forslaget til bevilgning for Statens vegvesen er på 12 678,4 mill. kroner, som er en økning på 547 mill. kroner eller 4,3 pst., når det tas hensyn til innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift. Forslaget til budsjett for drift og vedlikehold øker noe sammenlignet med saldert budsjett 2005, korrigert for nevnte nettoordning. Bevilgningen til riksveginvesteringer, inkl. Bjørvika og forsøksordningene, øker med om lag 4,5 pst. fra saldert budsjett, korrigert for nevnte nettoordning.

Samlet budsjettforslag til luftfartsformål er på 691,5 mill. kroner. Dette er en nedgang fra saldert budsjett 2005, som bl.a. skyldes at det for 2006 ikke foreslås bevilgning til Avinors regionale flyplasser. Budsjettforslaget til post og telekommunikasjoner er på 228,4 mill. kroner. Det er en nedgang på 316,3 mill. kroner som må sees i sammenheng med det ikke er behov for statlig kjøp av posttjenester fra 2006.

3.14 Miljøverndepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Miljøvern og regional planlegging</i>			
12.10 Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	650,1	810,5	24,7
12.20 Biomangfold og friluftsliv	708,6	691,5	-2,4
12.30 Kulturminner og kulturmiljø	265,3	316,0	19,1
12.40 Forurensing	621,9	663,7	6,7
12.50 Kart og geodata	348,3	362,8	4,2
12.60 Nord- og polarområdene	146,3	168,7	15,3
Sum før lånetransaksjoner	2 740,5	3 013,1	9,95
Lånetransaksjoner	0	400,0	
Sum Miljøverndepartementet	2 740,5	3 413,1	24,5

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 57,2 mill. kroner overført fra Miljøverndepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Miljøverndepartementets budsjett i 2006 er på 3 413,1,1 mill. kroner. Økningen er på 642,6 mill. kroner, eller 24,5 pst., sammenlignet med saldert budsjett for 2005. 400 mill. kroner av veksten skyldes forslaget om økt kapital i Kulturminnefondet.

Regjeringens hovedprioriteringer på Miljøverndepartementets budsjett for 2006 er kulturminnevern, miljørettet forskning og overvåking, styrking av kommunenes rolle i miljøvernpolitikken, tiltak i forbindelse med forurenset grunn og sjøbunn, tiltak for å stanse tapet av biologisk mangfold i Norge og videreføring av den sterke innsatsen knyttet til friluftsliv og helse- og miljøfarlige kjemikalier.

Stortinget gav sin støtte til hovedtrekkene i St.meld. nr. 16 (2004-2005) *Leve med kulturminner*. I 2006 foreslår Regjeringen som en oppfølging, at bevilgningene til kulturminneformål blir økt med om lag 50,7 mill. kroner (inkl. mva. og avkastning Kulturminnefondet). Dette er starten på en tiltakspakke fram mot 2020, og innebærer en nyorientering av kulturminnepolitikken med økt vekt på kulturminner som ressurs for kunnskap, opplevelser og verdiskaping. Rammevilkårene for private eiere og frivillig innsats skal bedres. Innsatsen skal økes til vern og sikring av fredete bygninger og anlegg i privat eie, til å dekke kostnader ved arkeologiske undersøkinger ved mindre private tiltak, tilskudd til stavkirkene, de norske verdsarvsområdene og tekniske og industrielle kulturminner. Et annet høyt prioritert tiltak er å starte opp et verdiskapingsprogram med utgangspunkt i kulturminner

og kulturmiljøer. I tillegg foreslår Regjeringen å øke Kulturminnefondets grunnkapital med 400 mill. kroner, til i alt 800 mill. kroner.

I 2006 foreslår Regjeringen en økning i bevilgningene til miljørettet forskning og overvåking. Det er en økning på i alt 9,5 mill. kroner til forskningsprogrammene om klima, biologisk mangfold, kjemikalier, kulturminner og Barentshavet, samt til forberedelser av Det internasjonale polaråret 2007-2008. I tillegg øker basisbevilgningene til miljøforskning sinstituttene med 9 mill. kroner. Økningen på om lag 13 mill. kroner til miljøovervåking skal styrke overvåkingen av biologisk mangfold og farlig forurensning langs kysten i Barentshavet,

Med klimavotesystemet på plass har Norge et tilnærmet heldekkende virkemiddelapparat for utslipp av klimagasser. I dette budsjettet øker Regjeringen bevilgningene til klimaforskning som ledd i en opptrapping av miljøvernforskningen. Regjeringen har styrket innsatsen for utvikling av teknologi som reduserer utslippene av CO₂ og andre klimagasser. Et utvalg nedsatt i 2005 utreder hvordan Norge kan bli et «lavutslippssamfunn» fram mot midten av dette århundret. Utvalget vil legge fram sin utredning mot slutten av 2006.

Regjeringen vil styrke kommunenes rolle i miljøvernpolitikken, bl.a. gjennom en bevilgning på 10 mill. kroner til et femårig utviklingsprogram for lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn i samarbeid med kommunene og KS. Programmet vil bli etablert i 2006, og er en oppfølging av

St.meld. nr. 21 (2004-2005) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.*

Regjeringen prioriterer tiltak for å stanse tapet av biologisk mangfold i Norge innen 2010. De store rovdirene er en viktig del av dette mangfoldet. I forhold til saldert budsjett 2005 foreslås bevilgningene til forebyggende tiltak på rovvilt økt med 5 mill. kroner, og bevilgningen til overvåking av rovvilt med 4,2 mill. kroner. En ny erstatningsordning for rovviltskader skal gjelde fra 2006. Innenfor naturvern gjør en foreslått økning på 5,4 mill. kroner i tilsagnsfullmakt knyttet til nasjonalparkplanen det mulig å holde framdriften i verneplanarbeidet. Midlene til utarbeiding av forvaltningsplaner, oppsyn og lokal forvaltning foreslås økt med vel 6 mill. kroner. I budsjettforslaget er bevilgningen til nytt skogvern styrket med 11 mill. kroner.

I forbindelse med Friluftslivets år ble det bevilget ekstra midler til friluftsmål i 2005. For å følge opp de gode erfaringene og tiltakene fra 2005 og utvikle dem videre, foreslås den økte satsingen opprettholdt i 2006. Arbeidet med å sikre viktige friluftsområder i kystsonene og grøntområder i nærheten av byer og tettsteder er høyt prioritert,

og Regjeringen fremmer forslag om å øke tilsagnsfullmakten til dette med 2 mill. kroner.

Regjeringen vil føre videre den sterke innsatsen mot helse- og miljøfarlige kjemikalier. Den stadige spredningen av miljøgifter og andre helse- og miljøfarlige kjemikalier er en alvorlig trussel mot miljøet, menneskenes framtidige helse og matforsyningen vår. I 2005 ble bevilgningene til opprydding i forurenset grunn og sedimenter økt med om lag 14 mill. kroner. Innsatsen i 2006 foreslås trappet ytterligere opp med 8,2 mill. kroner. I tillegg foreslås bevilgningen til kartlegging av miljøgifter økt med 3 mill. kroner. Regjeringen tar sikte på å legge fram forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten i vårsesjonen 2006. Forvaltningsplanen skal være helhetlig og økosystembasert.

Det internasjonale polaråret (IPY) 2007–08 er en stor internasjonal satsing innen polarforskning. Mange nasjoner vil delta og store ressurser settes inn. Regjeringen har vedtatt at Norge skal gå sterkt inn i dette samarbeidet og ta mål av seg til å ha en ledende rolle. Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 5 mill. kroner til Forskningsrådet til arbeidet med IPY i 2006. Det foreslås også økte midler til forskning og drift av Troll som helårsstasjon.

3.15 Moderniseringsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	126,5	141,3	11,7
Sum Konstitusjonelle institusjoner	126,5	141,3	11,7
<i>Programområde 01 Fellesadministrasjon</i>			
01.00 Administrasjon mv.	495,8	527,8	6,5
01.10 Fylkesmannsembetene	1 026,6	1 047,9	2,1
01.20 Fellestjenester	310,5	409,8	32,0
01.30 Partistøtte	282,6	279,8	-1,0
01.40 Pensjoner m.m.	5 556,3	6 838,2	23,1
01.50 Konkurransopolitikk	103,9	92,6	-10,9
01.60 Statsbygg	2 707,8	2 317,5	-14,4
Sum Fellesadministrasjon før lånetransaksjoner	10 483,4	11 513,6	9,8
Lånetransaksjoner	1 200,0	200,0	-83,3
Sum Fellesadministrasjon	11 683,4	11 713,6	0,3
Sum Moderniseringsdepartementet	11 809,9	11 854,8	0,4

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005, inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 61,9 mill. kroner overført fra Moderniseringsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Programkategori 00.10 Det Kongelige hus omfatter bevilgningene til kongehuset. Økningen i bevilgningsforslaget på 11,7 pst. fra saldert budsjett 2005 har bl.a. sammenheng med oppstart av interiørprosjektet på Bygdø kongsgård. Prosjektet omfatter alt løst inventar og utstyr som kreves for at Bygdø kongsgård er driftsklar som sommerbolig for kongeparet i 2007.

Bevilgningen på *programområde 01 Fellesadministrasjon* foreslås økt med i overkant av 1 mrd. kroner når lånetransaksjoner ikke er medregnet. Dette tilsvarer en økning med 9,8 pst. fra saldert budsjett 2005. Programkategori 01.40 Pensjoner m.m. øker alene med i underkant av 1,3 mrd. kroner. Dette skyldes i hovedsak en forventet økning av utbetalte pensjoner og oppdaterte beregninger for arbeidsgiveravgift for de medlemsvirksomheter i Statens Pensjonskasse som ikke betaler premie. Sistnevnte faktor oppveies av en tilsvarende oppjustering av statsbudsjettets inntektsside.

Moderniseringsdepartementet har koordineringsansvar for den nasjonale IT-politikken. Arbeidet rettes inn mot å etablere effektive og publikumsvennlige IT-løsninger i det offentlige, og til å høste de samfunnsmessige gevinstene av IT. Utnyttelse av digitale muligheter i offentlig sektor skal frigjøre ressurser til bedre offentlige tjenester, gi økt deltakelse i demokratiske prosesser og lettere tilgang til informasjon for innbyggere og næringsliv.

En vesentlig del av bevilgningene til moderniseringsarbeidet budsjetteres over programkategori 01.00 Administrasjon mv. Regjeringens forslag innebærer en økning av bevilgningene under denne kategorien med 6,5 pst. fra saldert budsjett 2005. I forbindelse med moderniseringsarbeidet foreslås det bevilget midler til bl.a. disse tiltakene:

- Forsere utviklingen av elektroniske tjenester i offentlig sektor, herunder å videreutvikle innbyggerportalen MinSide.
- Legge til rette for fellesløsninger for sikker tilgang til offentlige elektroniske tjenester ved hjelp av elektronisk ID og signatur.
- Videreføre HØYKOM-ordningen for å sikre bredbåndstilknytning til offentlige institusjoner, bruk av IT og bredbånd for å løse offentlige oppgaver bedre og stimulere utbredelsen av bredbånd i Norge.

- Understøtte de ulike sektorenes moderniseringsarbeid i spørsmål om organisering, finansieringsformer og arbeidsdeling mellom ulike typer statlige organer, fristilte virksomheter og private aktører.
- Etablere systemet «StatRes» som skal utvikle og formidle kunnskap om statlig produksjon, kvalitet, resultater og ressursbruk. Hensikten er å bidra til bedre kvalitet på statlige tjenester og mer effektiv statlig ressursbruk.

Regjeringen legger opp til å omorganisere Statens forvaltningstjeneste og opprette Departementenes servicesenter fra 1.1.2006. Utgiftsøkningen under programkategori 01.20 Fellestjenester har i første rekke sammenheng med dette. Inntektssiden er oppjustert tilsvarende utgiftssiden som følge av bruttobudsjettering av brukerfinansierte tjenester.

Reduksjonen under programkategori 01.30 Partistøtte skyldes at gruppe- og representantstøtten overføres til kommunene og fylkeskommunene som en del av det ordinære rammetilskuddet.

Oppfølgingen av de ulike tiltakspunktene i St.meld. nr. 15 (2004-2005) Om konkurransepolitikken, vil danne et viktig grunnlag for videreføring av en aktiv konkurransepolitikk for å bidra til gode og rimelige varer og tjenester til forbrukerne og en effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. Regjeringen tar sikte på å fremme forslag til nytt og forenklet regelverk for offentlige anskaffelser. Forenklingen vil legge til rette for at leverandører skal oppleve større markedsmuligheter og likebehandling gjennom bl.a. likestilling av elektroniske anskaffelser med andre anskaffelser. Nytt regelverk skal sikre konkurransen om oppdrag, effektiv ressursbruk og hindre korrupsjon og lignende atferd. Reduksjonen under programkategori 01.50 Konkurransopolitikk skyldes en reduksjon i flyttekostnadene under Konkurransetilsynet.

Regjeringen arbeider med utforming av en helhetlig reform av statens bygge- og eiendomsvirksomhet, og det tas sikte på å legge fram konkrete forslag i 2006. Sentrale tiltak som vurderes er bl.a. å utvide husleieordningen med skille mellom bruker og forvalter, bedre prosedyrer for beslutninger om leie og investeringer i eiendom og endring av de statlige eiendomsforvalternes rammebetingelser.

3.16 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	214,6	213,4	-0,6
00.40 Stortinget og underliggende institusjoner	1 199,1	1 166,2	-2,8
Sum Konstitusjonelle institusjoner	1 413,7	1 379,6	-2,4
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	423,8	440,8	4,0
23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon	4 659,8	4 937,4	6,0
23.30 Offisiell statistikk	486,9	505,8	3,9
23.40 Andre formål	12 291,0	11 314,3	-8,0
Sum Finansadministrasjon	17 861,5	17 198,3	-3,7
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	16 101,6	18 918,7	17,5
24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.	0,0	0,0	
Sum før lånetransaksjoner	16 101,6	18 918,7	17,5
Lånetransaksjoner	500,2	328,2	-34,4
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	16 601,8	19 246,9	15,9
Sum Finansdepartementet	35 877,0	37 824,8	5,4

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett 2005 er 2006-beløpene inklusive merverdiavgift som ventes betalt i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen, er det på Finansdepartementets område overført 365,8 mill. kroner til kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift. I alt er det budsjettet med 4 937,3 mill. kroner på kap. 1633. Kapitlet som inngår i programkategori 23.40 Andre formål, er av sammenlikningshensyn ikke med i tabellen her.

Finansdepartementet med underliggende etater har bl.a. ansvar for å:

- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet
- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet
- bidra til et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig og privat virksomhet
- bidra til velfungerende finansmarkeder.

I budsjettforslaget for 2006 er det på Finansdepartementets ansvarsområde avsatt midler til flere tiltak for å effektivisere og modernisere offentlig sektor. Dette gjelder bl.a. videreutvikling av IT-løsninger som gir lettelse for publikum og næringslivet og effektiviseringsgevinster for underliggende etater. Etatene under Finansdepartementet vil arbeide for å lette næringslivets rapportering, bl.a. ved ytterligere tilrettelegging for bruk av internett-

portalen Altinn. Arbeidet med videreutvikling av statens budsjett- og regnskapssystem vil fortsette.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen, Statsministerens kontor, Regjeringsadvokaten og Stortinget med underliggende institusjoner. Reduksjonen på 34,1 mill. kroner fra saldert budsjett 2005 skyldes hovedsakelig at de omfattende ombyggings- og vedlikeholdsarbeidene på stortingsbygningene avsluttes i 2005.

Programområde 23 Finansadministrasjon er redusert med nærmere 0,7 mrd. kroner fra saldert budsjett 2005. Bevilgningene til merverdiavgiftskompensasjon til kommunesektoren foreslås redusert med vel 1,0 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. Reduksjonen skyldes særlig at omlegging av kompensasjonsordningen gav ekstraordinært høye bevilgninger i 2005. Det foreslås bl.a. økte IT-investeringer i skatteetaten og toll- og avgiftsetaten som skal bidra til å effektivisere deres oppgaveløsning.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. Utgiftene anslås å øke med vel 2,6 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2005.

Økningen gjelder i det vesentlige utgiftene til renter på den innenlandske statsgjelden.

3.17 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv.	30 388,9	30 610,2	0,7
Sum Militært forsvar	30 388,9	30 610,2	0,7
Sum Forsvarsdepartementet	30 388,9	30 610,2	0,7

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 1 908,6 mill. kroner overført fra Forsvarsdepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Regjeringens budsjettforslag for 2006 innebærer en forsvarsramme som reelt er 0,9 pst. lavere enn saldert budsjett 2005.

Forsvarspolitikken for perioden fra 2005 til 2008 er fastlagt gjennom Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), og angir retningslinjene for den pågående omstillingen av Forsvaret. Hovedformålet med denne er å forbedre Forsvarets operative evne. Utviklingen av Forsvaret til et mer moderne, fleksibelt og alliansetilpasset sikkerhetspolitisk virkemiddel skal fortsette. Forsvarsvirksomheten skal baseres på et nært samarbeid med relevante sivile myndigheter og på en verneplikt som praktiseres i tråd med Forsvarets behov.

2006 er det andre året i planperioden 2005-2008, og Regjeringen følger opp viktige deler av forsvarsplanen i budsjettforslaget for 2006. Gjennomføringen av forsvarsplanen forutsetter at de planlagte økonomiske og administrative målene fra planperioden 2002-2005 realiseres, hvilket de med meget stor sannsynlighet vil bli. Dessuten er alle struktur- og organisasjonsendringstiltak som skulle gjennomføres i årene fra 2002 til 2005, gjennomført.

For perioden fra 2005 til 2008 skal ytterligere økonomiske og administrative omleggingsmål nås. Minimum 2 mrd. 2004-kroner skal forskyves fra logistikk- og støttevirksomhet til operativ virksomhet og materiellinvesteringer, sammenlignet med 2004-nivået. Disse målene er avgjørende forutsetninger for å kunne finansiere en operativ struktur i det omfang og den kvalitet som det er lagt opp til

for perioden fra 2005 til 2008. Så langt er Forsvaret godt i gang med å realisere deler av den planlagte strukturendring, effektivisering og rasjonalisering. Utfordringer med å avsette tilstrekkelig med frie ressurser så raskt som planlagt, vil imidlertid kunne medføre at enkelte nye kapasiteter vil måtte forskyves i tid. I 2006 vil innsatsen særlig rettes mot å komme i bedre balanse på driftssiden ved å realisere de fastlagte gevinstmålene. Det legges til grunn at de økonomiske og administrative målene vil bli nådd innen utgangen av 2008.

I 2006 tas det sikte på en svak økning av Forsvarets operative virksomhet. Regjeringen legger stor vekt på at kvalitetsreformen i Heimevernet skal gjennomføres i henhold til plan. Hærens aktivitet i 2006 øker i forhold til justert aktivitet i 2005. Sjøforsvarets og Luftforsvarets aktivitet og Norges militære engasjement i utlandet i 2006 videreføres på samme nivå som i 2005. Etter til dels betydelige reduksjoner i øvingsvirksomheten i 2005, legges det opp til at denne økes i 2006. Kystvakten opprettholder antall seilingsdøgn, flytimer og bidraget til slepebåtberedskapen på samme nivå som i 2005. For den kystnære delen av strukturen forventes økt kvalitet gjennom tilførsel av de første nye fartøylene medio 2006. Dimisjonsgodtgjørelsen til vernepliktige med tolv måneders førstegangstjeneste, økes til 20 000 kroner. Nivået på avsetningene til investeringer er økt fra 7,5 mrd. kroner i 2000 til 9,2 mrd. kroner i 2005. I forslaget til budsjett for 2006 styrkes materiellinvesteringsbudsjettet ytterligere med en reell økning på 1,9 pst. sammenlignet med saldert budsjett 2005.

3.18 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006 ¹	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	183,5	156,8	-14,6
18.10 Petroleumsforvaltning	430,3	452,6	5,2
18.20 Energi- og vannressursforvaltning	488,1	444,6	-8,9
18.30 Teknologi og internasjonalisering	420,2	602,2	43,3
18.70 Petroleumsvirksomheten	23 200,0	20 400,0	-12,1
Sum Olje- og energiformål	24 722,0	22 056,2	-10,8
Sum Olje- og energidepartementet	24 722,0	22 056,2	-10,8

¹ For å lette sammenlikningen med saldert budsjett for 2005 inkluderer tallene i kolonnen Forslag 2006 forventet betalt merverdiavgift i 2006. I forbindelse med innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen er 34,7 mill. kroner overført fra Olje- og energidepartementets budsjett til kap. 1633 på Finansdepartementets budsjett.

Støtte til internasjonalisering av petroleumsvirksomheten er fra og med 2006 flyttet fra programkategori 18.00 til programkategori 18.30. I 2005 bevilges det 18,5 mill. kroner til formålet. For 2006 foreslås det bevilget 19,85 mill. kroner.

Støtte til utvikling av miljøvennlig gassteknologi (Gassnova) er fra og med 2006 flyttet fra programkategori 18.20 til programkategori 18.30. I saldert budsjett 2005 er det bevilget 52,4 mill. kroner til formålet. For 2006 foreslås det bevilget 91,8 mill. kroner.

Under Olje- og energidepartementet (OED) foreslås det bevilget totalt 22 056,2 mill. kroner. Utenom petroleumsvirksomheten er forslaget på 1 656,2 mill. kroner. Det er en økning på om lag 134 mill. kroner, eller om lag 8,8 pst. i forhold til saldert budsjett 2005.

I Regjeringens forslag til budsjett for Olje- og energidepartementet er følgende områder gitt særlig prioritet:

- Økte bevilgninger til petroleumsforskning.
- Kartlegging i nordområdene.
- Økt satsing på miljøvennlig kraftproduksjon og gassteknologier.
- Økte bevilgninger til støtteordningen for økt bruk av naturgass innenlands.
- Økte bevilgninger til programmet for økt sikkerhet mot leirskred.

Petroleumsnæringen representerer et stort potensial for framtidig verdiskaping. Regjeringen vil sikre at petroleumssektoren også i framtiden blir en vesentlig bidragsyter til finansieringen av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i hele landet. Regjeringen arbeider aktivt for å bidra til å øke utvinningen av petroleum fra norsk sokkel, bl.a. gjennom å stimulere til høyere leteaktivitet og til økt utvinning fra eksisterende felt. Satsing på forskning og utvikling innen petroleumssektoren er viktig for verdiskapingen på norsk kontinental-sokkel og i petroleumsindustrien. Forskning og

utvikling i petroleumssektoren er også svært viktig for nyskaping i øvrige deler av næringslivet og en viktig del av Regjeringens innovasjonssatsing. I 2006 foreslår Regjeringen derfor en økning i de offentlige midlene til forskning og utvikling innen petroleumssektoren på om lag 100 mill. kroner. Denne økningen fordeles med om lag 71 mill. kroner over Olje- og energidepartementets budsjett, om lag 25 mill. kroner fra avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping og 4 mill. kroner over Miljøverndepartementets budsjett.

Som en del av Regjeringens satsing på nordområdene, foreslås det en økning i bevilgingene til kartlegging av havbunnen, sjøfuglarter og geovitenskaplige forhold i disse områdene.

Arbeidet for økt miljøvennlig kraftproduksjon er et viktig element i Regjeringens energipolitikk. Inntektene til Energifondet anslås i 2006 å øke til om lag 690 mill. kroner. Sammen med en aktiv konsesjonspolitikk og bedre rammebetingelser for småkraftverk, legger dette grunnlaget for økt krafttilgang. Videre øker innsatsen for utvikling av renseteknologi for gasskraft. Regjeringen etablerte 1. januar 2005 Gassnova som statens senter for miljøvennlig gassteknologi. Samtidig ble det opprettet et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av miljøvennlige gasskraftteknologier og for løsninger for håndtering av CO₂ (Climit). Avkastningen fra Fondet for miljøvennlig gassteknologi

anslås å bli om lag 92 mill. kroner, noe som sikrer satsingen innenfor dette området også i 2006.

Ordningen med støtte til infrastruktur for naturgass foreslås styrket i 2006. Tilgang på naturgass kan gi grunnlag for økt verdiskaping, en sikrere energiforsyning og et bedre miljø. Regjeringen vil legge til rette for at gass kan gjøres tilgjengelig flere steder i landet, enten det transporteres på skip, i rør eller med bil. Gassco, som sammen med kommersielle aktører utreder grunnlaget for etablering av gassrør til Grenland og inn Trondheimsfjorden, skal legge fram sin rapport innen 1. januar 2006.

Arbeidet med å avdekke og sikre områder som er utsatt for leirskred trappes opp, og bevilgningen til formålet foreslås økt også i 2006.

Foruten utgifter knyttet til Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, består den største delen av utgiftene på programområdet av utgifter til drift av Olje- og energidepartementet og underliggende virksomheter. Ut over dette består utgiftene hovedsakelig av tilskudd til teknologiutvikling, infrastruktur for naturgass og internasjonalisering av petroleumsvirksomheten.

3.19 Ymse utgifter og inntekter

Under programområde ymse utgifter foreslås det bevilget 5 969,7 mill. kroner, som i sin helhet er ført under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger og overskridelser, bl.a. til lønnsoppgjør for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer og uforutsette utgifter.

På kapittel 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 587,7 mill. kroner.

Regjeringen la opp til at Vestbanetomten skulle selges i 2005, jf. omtale i Gul bok 2005. Det viser seg imidlertid nå at bare deler av salget lar seg gjennomføre i år. Inntektene fra salget i 2005 anslås til om lag 150 mill. kroner. Regjeringen leg-

ger derfor opp til at den resterende delen av tomtene selges i 2006.

Det planlegges også solgt enkelte av Statsbyggs øvrige eiendommer i 2006. Salgsgevinsten, det vil si salgsinntekten utover bokført verdi, blir budsjettet på kap. 5309 Tilfeldige inntekter. Bokført verdi av Statsbyggs eiendeler vil isolert sett bli redusert ved salg av eiendom, og den delen av salgsinntekten som tilsvare bokført verdi, vil bli budsjettet på kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Inntektsøkningen under kap. 5491 motsvares av en parallell økning av Statsbyggs driftsinntekter og avskrivninger under kap. 2445 Statsbygg, postene 24.1 og 24.3. Samlet sett fremkommer på denne måten hele salgssummen som netto økte inntekter på statsbudsjettet. Samlet legges det til grunn inntekter fra eiendomssalg på 475 mill. kroner på kap. 5309 Ymse inntekter.

Den første låne- og tilskuddsordningen under EØS-avtalen (1994-1998) vil bli formelt avsluttet i 2005. Det vil gjenstå midler i ordningen som skal tilbakeføres til giverlandene. Det antas at Norges del av tilbakeføringen vil bli om lag 60 mill. kroner i 2006. Dette inntektsføres på kap. 5309, jf. nærmere omtale i Utenriksdepartementets fagproposisjon.

Utover de ovennevnte inntektene, foreslås det i likhet med tidligere år at det inntektsføres under kap. 5309 enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet. For 2006 anslås slike tilfeldige inntekter å utgjøre 50 mill. kroner.

I 2005 er det budsjettet med 0,6 mrd. kroner i forbindelse med salg av Vestbanetomten. Som nevnt ovenfor, vil bare deler av Vestbanetomten selges som planlagt i 2005. På denne bakgrunn legges det i anslag på regnskap for 2005 til grunn 450 mill. kroner i reduserte inntekter på kap. 5309. Omtale og nytt bevilgningsforslag for dette kapitlet vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen for 2005.

4 Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter

4.1 Innledning

I dette kapitlet gis det en oversikt over statsbudsjettets utgifter og inntekter, gruppert etter utgiftsart, jf. boks 4.1. Regjeringens politiske prioriterin-

ger i budsjettet er beskrevet i kapittel 2. Folketrygdens utgifter er omtalt i kapittel 5. Fagproposisjonene gir mer utfyllende og detaljerte framstillinger av Regjeringens budsjettforslag.

Boks 4.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster. Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i ulike nummerserier for de ulike departementene, mens nummereringen av postene følger et fastlagt mønster hvor postnummeret brukes som kode for hva slags type utgift eller inntekt det er tale om. Bevilgningsreglementet krever at de ulike utgiftene og inntektene skal inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å inndeles postnummerseriene i følgende avdelinger:

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1-29
2. Nybygg og anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer til andre: Postene 50-89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90-99

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1-29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer fra andre: Postene 50-89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90-99

4.2 Oversikt over budsjettets utgifter

4.2.1 Oversikt over budsjettets samlede utgifter

De samlede forslag til utgiftsbevilgninger på statsbudsjettet for 2006 utgjør 1099,4 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer til Statens petroleumsfond. I forhold til saldert budsjett 2005 øker de samlede utgiftene med om lag 170,6 mrd. kroner. Bevilgninger i utgiftsavdelingen «Overføringer til andre» utgjør 78 pst. av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Utgifter til Statens

petroleumsfond og Folketrygden utgjør hovedvekten av disse bevilgningene. Utenom petroleumsvirksomheten, overføring til Statens petroleumsfond og lånetransaksjoner, foreslås det samlede utgifter på 649,0 mrd. kroner, som er en økning i forhold til saldert budsjett 2005 på 14,5 mrd. kroner. Endringer fra saldert budsjett 2005 til anslag på regnskap 2005 er nærmere omtalt i kapittel 7.

Tabell 4.1 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Driftsutgifter	95 570	89 361	99 192
Nybygg anlegg mv.	42 113	43 108	38 319
Overføringer til andre	721 759	800 232	858 976
Utlån, gjeldsavdrag mv.	69 311	67 822	101 876
Sum utgifter	928 752	1 000 523	1 099 364

Kilde: Finansdepartementet

4.2.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

Tabell 4.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Forsvaret	20 307	19 938	19 176
Riksveger	6 069	6 094	5 916
Jernbane	2 909	2 984	3 093
Politi og påtalemyndighet	8 211	8 285	8 384
Rettsvesen	1 582	1 647	1 802
Kriminalomsorg	1 943	1 962	1 955
Trygdeetaten og trygderetten	5 019	4 934	4 784
Skatte- og avgiftsadministrasjon	4 479	4 541	4 450
Arbeidsmarkedsetaten	2 114	2 135	2 076
Statens Pensjonskasse mv.	5 496	5 973	6 771
Departementene og Statsministerens kontor	3 503	3 569	5 134
Reserveavsetning	8 338	967	5 970
Lønnsoppgjør for statsansatte	0	510	0
Statens forretningsdrift	-247	-400	-358
Nettoordning statlig betalt merverdiavgift	0	0	4 937
Andre driftsutgifter	25 847	26 222	25 103
Sum driftsutgifter	95 570	89 361	99 192

Kilde: Finansdepartementet

Driftsutgiftene budsjetteres over postene 1-29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter, i tillegg til statens forretningsdrift. I forslaget til statsbudsjett for 2006 utgjør driftsutgiftene 99,2

mrd. kroner. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på drifts-

postene (1 - 29) for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak.

Tabell 4.2 gir en oversikt over de største utgiftsområdene innenfor statens driftsutgifter. De spesifiserte utgiftsgruppene summerer seg til 74,1 mrd. kroner, tilsvarende 75 pst. av driftsutgiftene. Tabellen viser at store statsetater som Forsvaret, samferdselsetatene, politi og rettsvesen og forvaltningen av skatte- og trygdesystemet representerer de største driftsutgiftene.

Reserveavsetningen under kapittel 2309 Tilfeldige utgifter, post 01 Driftsutgifter foreslås bevilget med 6,0 mrd. kroner. Denne bevilgningen benyttes til å dekke økte utgifter blant annet til lønnsoppgjør for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, samt uforutsette utgifter i løpet av det kommende budsjettåret. Ved regnskapsavslutningen vil således ikke hele det bevilgede beløpet på denne posten bli regnskapsført som driftsutgifter. I anslag på regnskap for 2005 er bevilgningsøkningen som følge av trygdeoppgjøret våren 2005 fordelt på ulike overføringskapitler, mens det er lagt til grunn at kapittel 2309 Tilfeldige utgifter reduseres tilsvarende. Forslag om nedsettelse av bevilgningen under kapittel 2309 i vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen senere i høst.

Den største andelen av beløpet under Statens Pensjonskasse er utgifter til pensjoner til statsansatte som dekkes etter lov om Statens Pensjonskasse. Den resterende delen av beløpet omfatter driftsbevilgninger til Statens Pensjonskasse, utgifter til tjenstepensjon gitt som gavepensjon av statskassen og arbeidsgiveravgift til folketrygden på pensjonsinnskuddet.

I 2006 innføres det en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningorganer. For å sikre

en budsjettøytral omlegging, er bevilgningene til de berørte forvaltningsorganene i utgangspunktet redusert tilsvarende forventede utgifter til merverdiavgift i 2006. Samlet er det trukket ut vel 4,9 mrd. kroner fra departementenes drifts- og investeringsutgifter. Tilsvarende beløp foreslås bevilget på en sentral bevilgning for betalt merverdiavgift, jf. omtale i Finansdepartementets fagproposisjon.

Driftsresultatet til statens forretningsdrift består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet skal ifølge bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445-2490. Driftsresultatet føres på post 24. Statsaksjeselskap, statsforetak eller andre statsbedrifter som er organisert som egne rettssubjekter, tas ikke med på statsbudsjettet med brutto inntekter og utgifter.

Brutto driftsinntekter i statens forretningsdrift tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for 24-posten totalt betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra brutto prinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsippet for føringer i statsbudsjettet også for forretningsdriften. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto, blir renter beregnet som om statens nettoinvesteringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for den samlede forretningsdriften tas til inntekt på statsbudsjettets inntektsside.

4.2.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

Tabell 4.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regn- skap 2005	Gul bok 2006
Statens petroleumsvirksomhet	22 000	23 000	19 400
Forsvaret	9 101	8 906	8 548
Riksveganlegg	5 159	5 199	4 647
Statsbygg	1 801	1 710	1 339
Jernbaneverket	908	931	1 107
Bygg utenfor husleieordningen	1 388	1 573	1 335
Andre investeringsbevilgninger	1 756	1 790	1 943
Sum investeringer	42 113	43 108	38 320

Kilde: Finansdepartementet

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30-49 og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Investeringer i forretningsdriften vil også framkomme i statens balansekonto som fast kapital, mens investeringer i konsumkapital ikke aktiveres.

Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, Forsvaret og samferdselssektoren. Utenom disse investerings-

formålene, utgjør de statlige byggebevilgningene, som er samlet under Statsbygg, en stor del av investeringene. Det samlede investeringsnivået utgjør 38,3 mrd. kroner i 2006. Utgifter til vedlikehold, utstyrsanskaffelser og ombygginger er fordelt på de ulike etatenes utgiftskapitler. Tabell 4.3 viser de største statlige investeringsformålene. De spesifiserte formålene utgjør 95 pst. av investeringsomfanget.

4.2.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

Tabell 4.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring til Statens petroleumsfond	204 477	282 990	328 039
Øvrige overføringer til andre statsregnskap	30 827	30 640	31 881
Sum overføringer til andre statsregnskap	235 304	313 630	359 920
<i>Postene 60-69</i>			
Rammetilskudd	48 051	48 230	49 628
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	39 890	39 767	40 313
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	87 941	87 997	89 941
<i>Postene 70-89</i>			
Folketrygden	234 384	232 858	235 500
Øvrige overføringer	164 130	165 747	174 614
Sum overføringer til private	398 514	398 605	410 114
Sum overføringer til andre (postene 50-89)	721 759	800 232	859 976

Kilde: Finansdepartementet

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50-89 i statsbudsjettet. Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- 50-59 Overføringer til andre statsregnskap
- 60-69 Overføringer til kommuneforvaltningen
- 70-89 Andre overføringer

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres på overføringspostene til andre statsregnskap (postene 50-59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det respektive departement midlene til et slikt fond, og utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år.

Postene brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor brutto drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjoner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet Norges forskningsråd, universitetene og statlige høyskoler er nettobudsjetterte. Bevilgningene føres derfor på 50-post. Den dominerende bevilgningen på 50-post er overføring til Statens petroleumsfond.

Postene 60-69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunens forvaltningsbudsjetter. Overføring til kommunale og fylkeskommunale bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter, føres under postene fra 70-89. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter.

Utgiftspostene fra 70 til 89 omfatter overføringer til private, f.eks. husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv. Postene omfatter også overføringer til statlige og kommunale foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter, samt overføringer til utlandet. Dette omfatter bl.a. tilskudd til regionale helseforetak, tilskudd til internasjonale organisasjoner og bistandsmidler. Postene omfatter også utgifter under folketrygden som er omtalt nærmere i kapittel 5. Overføringer til private utenom folketrygden beløper seg i det foreslåtte budsjettet for 2006 til 174,6 mrd. kroner. Overføringene inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse.

4.2.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)

Tabell 4.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regn- skap 2005	Gul bok 2006
Avdrag innenlandsk statsgjeld	500	500	328
Lån til statsbankene	60 466	59 053	58 736
Boliglån til statsansatte	1 200	500	200
Fondet for forskning og nyskaping	3 200	3 200	39 000
Lån til regionale helseforetak	3 115	3 115	2 865
Andre lånetransaksjoner	830	1 454	746
Sum utlån, statsgjeld mv.	69 311	67 822	101 876

Kilde: Finansdepartementet

Postene 90-99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formuesportefølje i kapitalregnskapet. De største postene i 2006 er økning av kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping og utlån til statsbankene.

4.3 Oversikt over statsbudsjettets inntekter

4.3.1 Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter

De samlede inntektsbevilgningene på statsbudsjettet for 2006 er anslått til 1051,9 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringene fra Statens petroleumsfond. Skatter og avgifter utgjør

528,0 mrd. kroner, mens inntektene fra statlig petroleumsvirksomhet utgjør 348,4 mrd. kroner. Disse bevilgningene utgjør i alt 83 pst. av de samlede inntektene. Utenom petroleumsvirksomhe-

ten, overføring fra Statens petroleumsfond og låne-transaksjoner, foreslås det økte inntekter i forhold til saldert budsjett 2004 på 14,6 mrd. kroner.

Tabell 4.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Salg av varer og tjenester (driftsinntekter)	84 815	124 880	133 552
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	16 806	15 629	17 671
Skatter, avgifter og andre overføringer	757 820	792 189	846 265
Tilbakebetalinger mv. ¹	53 181	70 993	54 450
Sum inntekter	912 622	1 003 690	1 051 938

¹ Utenom petroleumsvirksomheten

Kilde: Finansdepartementet

4.3.2 Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)

Tabell 4.7 Driftsinntekter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Statens petroleumsvirksomhet	73 200	113 633	121 100
Andre driftsinntekter	11 615	11 247	12 452
Sum driftsinntekter	84 815	124 880	133 552

Kilde: Finansdepartementet

Postene 1-29 på statsbudsjettets inntektsside nyttes for inntekt fra salg av varer og tjenester, f.eks.:

- Salg av materiell, publikasjoner og andre varer
- Utleie av materiell, bygninger og anlegg
- Oppdrag
- Gebyrer
- Tilfeldige inntekter

Driftsinntektene foreslås bevilget med 133,6 mrd. kroner i 2006. Driftsinntektene fra petroleumsvirksomheten utgjør 121,1 mrd. kroner som er 91 pst. av driftsinntektene.

Statens forretningsdrift

Statens forretningsdrift vil i 2006 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg,

Garanti-Instituttet for eksportkreditt (GIEK), Statens kartverk, Statens Pensjonskasse og NVE Anlegg.

I 2006 er det budsjettert med 1,7 mrd. kroner i inntekter under statens forretningsdrift.

Det samlede avskrivningsbeløpet for den statlige forretningsdriften føres under kapittel 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital per 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Sum avskrivninger i 2006 beløper seg til 435,7 mill. kroner.

Renter av statens kapital i forretningsdriften tas samlet til inntekt under kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget for renteberegning er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesatsen for netto investeringsbidraget det enkelte år tilsvarende gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i 12-månedersperioden fram til 30. september året før budsjettåret. Lånet forutsettes å ha en løpetid på 5 år, og må deretter eventuelt fornyes. Renter av statens kapital i forretningsdriften foreslås bevilget med 61,6 mill. kroner i 2006.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finan-

siere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftsføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2006 er 736 mill. kroner.

I tabell 4.8 er inntektene på statsbudsjettet under statens forretningsdrift splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det inntekter under forretningsdriften fra GIEK, salg av eiendom på Fornebu og fra salg av utstyr under NVE Anlegg. Inntektene under GIEK er på 400 mill. kroner og er knyttet til tilbakeføring fra gammel portefølje. Inntektene knyttet til salg av eiendom på Fornebu utgjør knapt 42 mill. kroner, mens salgsinntektene under NVE Anlegg utgjør 1,0 mill. kroner.

Tabell 4.8 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2006 for statens forretningsdrift

	Avskrivninger	Renter	Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	401 000	57 000	720 000
Statens kartverk	9 933	2 368	
Statens Pensjonskasse	19 368	1 141	16 000
NVE Anlegg	5 400	1 100	
Sum	435 701	61 609	736 000

Kilde: Finansdepartementet

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forretningsdrift skal det beregnes renter av

mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statssertifikater etter en nærmere bestemt beregningsregel slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

4.3.3 Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg (postene 30-49)

Tabell 4.9 Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Statens petroleumsvirksomhet	14 900	13 700	15 800
Andre inntekter i forbindelse nybygg og anlegg	1 906	1 929	1 871
Sum inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg	16 806	15 629	17 671

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene fra 30 til 49 på statsbudsjettets inntektsside deles i to grupper.

Postene 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forretningsdrift, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med bygg og anlegg.

Post 30 brukes for øvrig også for avskrivninger under kapittel 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det er

budsjettert med inntekter på 15,8 mrd. kroner på denne posten i 2006, og den utgjør således 89 pst. av bevilgningene i denne kategorien.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Som eksempler kan nevnes tilskudd og refusjoner vedrørende byggearbeider ved statlige skoler, samt anleggsarbeider ved statens havneanlegg, flyplassanlegg og veganlegg.

4.3.4 Overføringer fra andre (postene 50-89)

Tabell 4.10 Overføringer fra andre (postene 50-89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring fra Statens petroleumsfond	74 342	69 634	76 975
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	461	489	538
Sum overføringer fra andre statsregnskap	74 803	70 123	77 513
<i>Postene 60-69</i>			
Overføringer fra kommuner	729	604	612
<i>Postene 70-79</i>			
Inntekter under postene 70-79	645 731	681 729	726 571
<i>Postene 80-89</i>			
Renter, utbytte mv.	36 557	39 733	41 569
Sum overføringer fra andre (postene 50-89)	757 820	792 189	846 265

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene fra 50 til 89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 nyttes til overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel statlige fond.
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunenes forvaltningsbudsjetter.
- Postene fra 70 til 79 brukes til statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, avgifter på arv, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter.
- Under postene fra 80 til 89 føres renteinntekter, utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Skatte- og avgiftsanslagene for 2006 tar utgangspunkt i de reviderte anslagene for 2005, hvor bl.a. ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2006. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og gjennomføringen av skattereformen.

Anslagene for skatteinntektene til staten i 2006 er også påvirket av gjeninnføring av kommunal selskapskatt og av forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører gjennom opplegget for kommuneøkonomien.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 528 mrd. kroner i 2006, en økning på 13,2 mrd. kroner eller 2,6 pst. fra anslag på regnskap for 2005.

Skatter på inntekt og formue er anslått til 122,9 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2006, en reduksjon på knapt 5 pst. fra anslag på regnskap for 2005. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2006 er samlet anslått til 167,1 mrd. kroner, som tilsvarer en økning på 5,9 pst. fra 2005. Merverdiavgiften er anslått å utgjøre 157,8 mrd. kroner i 2006, som tilsvarer en økning på 5,5 pst. fra året før. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 80,2 mrd. kroner i 2006, som tilsvarer en økning på 2,6 pst. fra året før.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2006 er nærmere omtalt i kapittel 2, i St.prp. nr. 1 (2005-2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og i Ot.prp. nr. 1 (2005-2006) Skatte- og avgiftsopplegget 2006 - Lovendringer.

Utbytte

Statens samlede inntekter fra utbytte er budsjettert til 17,9 mrd. kroner for 2006. Dette er en reduksjon i forhold til anslag på regnskap for 2005 på 419,1 mill. kroner. Reduksjonen knytter seg i hovedsak til Posten Norge AS og Statnett SF.

For de børsnoterte selskapene er utbetalt utbytte i 2005 videreført i 2006, justert for eventuelle endringer i statens eierandeler. For Norsk Hydro ASA er imidlertid ikke det ekstraordinære utbyttet som ble utbetalt i 2005, forutsatt videreført i 2006. Det samlede utbyttet fra selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning øker likevel noe. Dette skyldes i hovedsak at det budsjetteres med et høyere utbytte fra Statkraft SF. Det vises for øvrig til nærmere omtale i de enkelte departementers fagproposisjoner.

Tabell 4.11 viser anslag på regnskap for utbytte fra de enkelte selskapene i 2005 og forslag i 2006.

Tabell 4.11 Utbytte fra statlig eide selskaper

			Mill. kroner		
Kap.	Post	Selskap	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
5611	82	NSB AS	0	0	116,0
5616	81	Kommunalbanken AS	17,2	17,2	0,0
5618	80	Posten Norge AS	466,4	516,4	216,0
5620	80	Mesta AS ¹	71,0	76,5	0,0
5622	80	Avinor AS	50,0	151,5	40,0
5630	80	Norsk Eiendomsinformasjon	6,8	6,8	6,8
5631	80/81	A/S Vinmonopolet	37,2	37,2	28,8
5651	80	Selskaper under Landbruksdepartementet ²	0,8	0,8	0,8
5652	80	Statsskog SF	8,5	8,5	8,5
5656	80	Selskaper under Nærings- og handelsdepartementet ³	7 147,0	8 909,5	9 176,5
5680	80	Statnett SF	360,0	369,9	85,0
5685	80	Statoil ASA	4 877,0	8 139,0	8 139,0
5692	80	Den nordiske investeringsbank	64,0	85,3	82,1
Sum utbytte			13 105,9	18 318,6	17 899,5

¹ Eierskapet i Mesta AS ble 1. juli 2005 overført til Nærings- og handelsdepartementet. Anslag på utbytte for 2006 ligger derfor under 5656/80 Selskaper under Nærings- og handelsdepartementet.

² Veterinærmedisinsk oppdragssenter.

³ Statkraft SF, Norsk Hydro ASA, DnB NOR ASA, Telenor ASA, Kongsberg Gruppen ASA, Yara International ASA, Argentum Fondsinvesteringer AS, Entra Eiendom AS, Eksportfinans ASA, Nammo AS, Store Norske Spitsbergen Kullkompani AS, Mesta AS og GIEK Kredittforsikring AS.

Kilde: Finansdepartementet

4.3.5 Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)

Tabell 4.12 Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99)

			Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Avdrag fra statsbankene			51 988	54 469	53 049
Statoil ASA			0	12 478	0
Andre tilbakebetalinger			1 192	4 046	1 401
Sum tilbakebetalinger			53 181	70 993	54 450

Kilde: Finansdepartementet

Postene fra 90 til 99 på statsbudsjettets inntektside inneholder avdrag på lån fra staten, salg av statens aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån. Postene beskriver endringer i sammensetningen av statens formue som framkommer i statens

kapitalregnskap. Først og fremst dreier det seg om avdrag og tilbakebetalinger fra statsbanker og statsbedrifter. Tilbakebetalingene anslås til 54,5 mrd. kroner i 2006. Nedgangen i tilbakeføringen fra anslag på regnskap for 2005 til 2006 kan i stor

grad tilskrives salg av aksjer i Statoil ASA våren 2005.

umsvirksomhetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel og overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond. Budsjetterte utgifter for 2005 framgår av tabell 4.13.

4.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

4.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Utgiftene til petroleumsvirksomheten består av Statens direkte økonomiske engasjement i petrole-

Tabell 4.13 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regn- skap 2005	Gul bok 2006
SDØE - Pro et contra-oppgjør	0	1	0
SDØE - Investeringer	22 000	23 000	19 400
SDØE - Overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond	1 200	731	1 000
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	23 200	23 732	20 400

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen forventes i 2006 å bli 19,4 mrd. kroner. Dette er en reduksjon på 2,6 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. De største prosjektene med hensyn til investeringsmidler i 2006 er Gassled, Gullfaks, Heidrun, Ormen Lange, Langeled, Snorre, Snøhvit, Troll og Åsgard.

Overføringene til Statens petroleumsforsikringsfond anslås til 1,0 mrd. kroner i 2006. Dette er en reduksjon på 200 mill. kroner i forhold til sal-

dert budsjett 2005. Overføringene gjenspeiler hva SDØE alternativt måtte ha betalt i forsikringspremier i det private forsikringsmarkedet.

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, (inkludert CO₂-avgift), aksjeutbytte fra Statoil og inntekter fra SDØE. Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 4.14 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regn- skap 2005	Gul bok 2006
SDØE - Pro et contra-oppgjør	0	233	0
Driftsresultat SDØE	73 200	113 400	121 100
Avskrivninger og renter under SDØE	22 600	20 400	23 000
SDØE - Uttak fra Statens petroleumsforsikringsfond	0	850	0
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift	127 000	163 700	196 200
Aksjeutbytte fra Statoil	4 877	8 139	8 139
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	227 677	306 722	348 439

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 121,1 mrd. kroner for 2006. Dette er en øking på 47,9 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2005. Økningen skyldes hovedsakelig en høyere forventet oljepris i 2006. Mens det i saldert budsjett 2005 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 230 kroner per fat, er det i budsjettforslaget for 2006 lagt til grunn en forventet pris på 350 kroner per fat.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker nedskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten, inkludert CO₂-avgift, er anslått til 196,2 mrd. kroner i 2006. Dette er 32,5 mrd. kroner høyere enn anslag på regnskap for 2005.

Påløpte skatter og avgifter anslås til 184,8 mrd. kroner i 2005 og 208,0 mrd. kroner i 2006. Forskjellen mellom betalte skatter og påløpte skatter har sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Når det gjelder aksjeutbytte fra Statoil foreligger det ikke offentlig informasjon med foreløpig prognose for årsresultat. Regjeringen har derfor ikke beregnet anslag for utbytte for selskapets resultat i 2005 som kommer til utbetaling i 2006. I budsjettet for 2006 legges det foreløpig til grunn betalt i utbytte i 2005. Dette er i tråd med tidligere praksis. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabell 4.15 viser hvordan netto kontantstrømmen framkommer.

Tabell 4.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Inntekter SDØE	95 800	134 883	144 100
Utgifter SDØE	-23 200	-23 732	-20 400
Skatt og avgift på utvinning inkl. CO ₂ -avgift	127 000	163 700	196 200
Aksjeutbytte fra Statoil	4 877	8 139	8 139
Andre inntekter og utgifter	0	0	0
Netto kontantstrøm	204 477	282 990	328 039

Kilde: Finansdepartementet

4.4.2 Statens petroleumsfond

Loven om Statens petroleumsfond slår fast at fondet skal underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av petroleumsinntektene. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten skal i sin helhet overføres til Petroleumsfondet fra statsbudsjettets utgiftsside på kapittel 2800. Sammen med avkastningen på fondets kapital utgjør denne overføringen fondets inntekter. Den delen av fondets inntekter som forutsettes anvendt over statsbudsjettet til å dekke det oljekorrigerede underskuddet, overføres deretter fra fondet til statsbudsjettets inntektsside. Det blir dermed avsatt midler i fondet dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Det er akkumulert kapital i fondet fra og med 1995.

Anslagene på overføringer til og fra Statens petroleumsfond vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerede underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2005 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2005. Fondets forskrifter sier at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte netto petroleumsinntekter som fremkommer først etter terminavslutning.

Tabell 4.16 Statens petroleumsfond. Inntekter og utgifter 2005-2006

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	204 477	282 990	328 039
- Overført til statskassen	74 342	69 634	76 975
+ Renter og utbytte	39 600	42 100	54 000
= Overskudd i Statens petroleumsfond	169 735	255 456	305 064
Memo:			
Kapital i fondet pr. 31.12. (målt til markedsverdi)		1 335 291	1 669 755

Kilde: Finansdepartementet

4.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse før låne-transaksjoner. Brutto finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån og tilbakebetalinger og bevilges over kapittel 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 47,4 mrd. kroner i 2006.

Tabell 4.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005	Gul bok 2006
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens Petroleumsfond)	785 100	863 067	920 513
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	859 442	932 701	997 488
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring til Statens petroleumsfond (1-2)	-74 342	-69 634	-76 975
4. Overføring fra Statens petroleumsfond	74 342	69 634	76 975
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	69 311	67 822	101 876
7. Tilbakebetalinger mv. ¹	53 181	58 515	54 450
8. Utlån mv., netto (6-7)	16 130	9 307	47 426
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	16 130	9 307	47 426

¹ Utenom petroleumsvirksomheten

Kilde: Finansdepartementet

5 Folketrygdens utgifter og inntekter

5.1 Folketrygdens utgifter

Folketrygdens budsjett omfatter utgifter under programområdene 28 Stønad ved fødsel og adopsjon, 29 Sosiale formål, 30 Stønad ved helsetjenester og 33 Arbeidsliv. Ansvaret for de ulike delene av folketrygden er fordelt mellom fire departementer. Barne- og familiedepartementet (BFD) har ansvaret for programområde 28 Stønad ved fødsel og adopsjon. Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) har ansvaret for programområde 29 Sosiale formål og for størstedelen av programområde 33 Arbeidsliv. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har

ansvaret for programområde 30 Stønad ved helsetjenester. I tillegg har Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) ansvaret for ett budsjettkapittel på programområde 33 Arbeidsliv.

Regjeringens samlede forslag til utgifter på alle folketrygdens programområder for 2006 er på 240 591,6 mill. kroner. Dette er en økning på 846,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2005. Justert for tekniske omlegginger (flytting mellom statsbudsjettet og folketrygden) er økningen på om lag 2,0 mrd. kroner.

Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter

Programområde	Saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap	Mill. kroner
			Gul bok 2006
28 Fødselspenger	10 400,5	10 175,0	10 741,3
29 Sosiale formål	186 765,7	183 380,9	188 351,3
30 Helsetjenester	20 500,4	20 014,0	19 483,0
33 Arbeidsliv	22 078,5	22 621,5	22 016,0
Sum	239 745,1	236 191,4	240 591,6

Programområde 28 Stønad ved fødsel og adopsjon

Programområde 28, kap. 2530 Fødselspenger og adopsjonspenger, omfatter fødselspenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adopsjon, feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere og adopsjonspenger mv. Stønadsordningene under dette kapitlet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel og adopsjon og sikre økonomisk støtte til kvinner som ikke har rett til løpende fødsels- og adopsjonspenger. Stønadsordningene under kap. 2530 Fødselspenger og adopsjonspenger er hjemlet i folketrygdlovens kap. 14.

Foreslått bevilgning under programområde 28 Fødselspenger er på vel 10,7 mrd. kroner. Totalt sett innebærer dette en økning i forhold til saldert budsjett for 2005 på om lag 3,2 prosent.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble det vedtatt å utvide fedrekvoten fra fire til

fem uker fra 1. juli 2005. Regjeringen foreslår å utvide fedrekvoten med ytterligere en uke fra 1. juli 2006. Anslaget på fødsels- og adopsjonspenger i 2006 er økt med 130 mill. kroner som følge av dette, hvorav 10 mill. kroner er knyttet til utvidelsen til seks uker. Helårseffekten av å utvide fedrekvoten med en ekstra uke er anslått til vel 170 mill. kroner.

Programområde 29 Sosiale formål

Programområde 29 Sosiale formål omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenger, rehabiliteringspenger, tidsbegrenset uførestønad og uførepen-sjon), pensjoner (alderspensjon og etterlattepen-sjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjons-evne, samt enkelte andre stønader. Det foreslås bevilget 188,4 mrd. kroner i 2006, mot 186,8 mrd. kroner i saldert budsjett for 2005.

Sykepenger

I perioden fra 1994 til 2003 var det en sammenhengende og betydelig økning i sykefraværet og folketrygdens utgifter til sykepenger. Fra 2003 til 2004 falt imidlertid sykefraværet betydelig. Det trygdefinansierte fraværet (antall fraværsdager per sysselsatt erstattet av folketrygden) ble redusert med vel 12 pst.

Nedgangen i sykefraværet skyldes trolig i hovedsak endringer i regelverket for sykepenger som ble iverksatt fra 1. juli 2004. Regelendringene betyr bl.a. at det ble innført et aktivitetskrav for å få rett til sykepenger utover 8 uker. Videre ble ordningen med aktiv sykmelding strammet inn og gjort mer målrettet. Graderte sykepenger skal benyttes dersom den sykmeldte kan utføre en del av sine vanlige arbeidsoppgaver.

Utviklingen første halvår 2005 viser fortsatt betydelig reduksjon i sykefraværet sett i forhold til samme periode året før. Siden 3. kvartal 2004 har det imidlertid vært forholdsvis små endringer i nivået på sykefraværet. På denne bakgrunn er budsjettet for 2006 basert på forutsetninger om nedgang i det trygdefinansierte sykefraværet på årsbasis på 14 pst. i inneværende år og 0 pst. i 2006.

Intensjonsavtalens mål er å redusere det totale sykefraværet (både sykefravær betalt av arbeidsgiver og sykefravær i trygdeperioden) med minst 20 pst. fra 2. kvartal 2001 til 2. kvartal 2005. Det totale sykefraværet i henhold til SSBs sykefraværsstatistikk var 7,0 pst. 2. kvartal 2001, mens det tilsvarende tallet for 2. kvartal 2005 er 6,3 pst. Dette tilsvarer en nedgang i sykefraværet på 10 pst. i IA-perioden. Det er det legemeldte fraværet som er redusert i perioden, mens det egenmeldte fraværet har økt noe. Det egenmeldte fraværet utgjør imidlertid en forholdsvis liten andel av det totale antallet fraværsdager.

Målet i IA-avtalen om 20 pst. reduksjon i sykefraværet er ikke nådd. Regjeringen mener likevel at samarbeidet med partene i arbeidslivet om et inkluderende arbeidsliv er godt forankret, og at det er riktig å videreføre dette samarbeidet. Sluttevaluering av IA-avtalen er nå satt i gang, og skal fullføres innen utgangen av 2005. Med utgangspunkt i evalueringen skal Regjeringen og partene i arbeidslivet diskutere hva man har oppnådd, og drøfte form og innhold for det videre samarbeidet.

Medisinsk rehabilitering

Rehabiliteringspenger kan ytes etter utløpet av stønadstiden for sykepenger fra folketrygden. Rehabiliteringspenger gis som hovedregel bare for inntil ett år, men kan i unntakstilfeller gis for et lengre tidsrom.

Antall mottakere av rehabiliteringspenger falt betydelig i løpet av 2004, og det forventes en ytterligere reduksjon i 2005. Hovedårsaken til denne utviklingen er at det i 2004 ble strammet inn på muligheten til å motta rehabiliteringspenger etter unntaksbestemmelsen i mer enn ett år. Redusert sykefravær har også ført til at færre går over fra sykepenger til rehabiliteringspenger. Antall mottakere av rehabiliteringspenger falt fra vel 61 000 personer ved årsskiftet 2003/2004 til vel 50 000 ett år senere.

Hittil i 2005 har det vært en mer moderat reduksjon, og budsjettanslagene bygger på forutsetningen om en middelbestand av rehabiliteringspengemottakere på 47 500 personer i 2005 og 44 500 personer i 2006.

Utgiftsanslagene er også nedjustert som følge av større innslag av graderte rehabiliteringspenger.

Uførhet

Det har vært en jevn økning i tilgangen til uføreordningene over flere år. I 2001 var tilgangen på 25 300 nye uførepensjonister, mens tilgangen i de påfølgende årene var henholdsvis 26 800, 28 000 og 30 400 personer. I de reviderte forutsetningene for 2005, regnes det med en tilgang på nærmere 33 000 personer samlet, herav om lag 35 pst. som vil motta tidsbegrenset uførestønad. Et betydelig antall uførepensjonister går over til alderspensjon i løpet av året. Antall mottakere av uførepensjon og tidsbegrenset uførestønad sett under ett økte fra vel 301 000 ved utgangen av 2003 til nærmere 311 000 ved utgangen av 2004. Ved utgangen av 2005 forventes det å være nærmere 322 000 mottakere av disse ytelsene.

En del av den økte tilgangen i 2004 og 2005 er en forventet effekt av innstramningene i rehabiliteringsordningen (begrensninger i lengden på perioden en kan motta rehabiliteringspenger), og må ses i sammenheng med reduksjonen i mottakere og utgifter i denne ordningen. Det har imidlertid også vært en økning i den underliggende veksten (tilgang ekskl. effekten av tiltak) på uføreområdet. Den underliggende tilgangen til uføreordningene for 2005 og kommende år anslås nå til 30 000 personer per år.

Som ledd i arbeidet med reaktivisering av uførepensjonister har samlet sett om lag 2 400 personer kommet i arbeid på heltid eller deltid, eller trappert opp arbeidsinnsatsen i løpet av 2004. Av disse har om lag 1300 økt innsatsen i tilstrekkelig grad til at pensjonen er blitt redusert. Fra 2005 er det etablert en forsøksordning i fem fylker der den enkeltes uførepensjon kan utbetales direkte til arbeidsgiver

som er villig til å prøve ut uførepensjonistenes arbeidsevne med sikte på senere ansettelse.

Alderdom

Utgiftene til alderspensjon har steget jevnt de siste årene. Dette skyldes først og fremst høyere gjennomsnittlig utbetaling som følge av at nye pensjonister har større opptjening av tilleggspensjon enn eldre pensjonister. Bl.a. skyldes dette en årlig økning i antallet kvinnelige alderspensjonister som har vært i lønnet arbeid og tjent opp tilleggspensjon.

Antallet alderspensjonister har holdt seg tilnærmet konstant de siste fem årene. Ifølge Statistisk sentralbyrå forventes det en svak økning fram til 2010, og deretter en meget sterk økning når de store barnekullene fra etterkrigstiden kommer i pensjonsalder.

Enslige forsørgere

Etter en kraftig nedgang i antallet enslige forsørgere med overgangsstønad fra 2000-2001 har det i de siste årene vært bare mindre endringer i antall stønadmottakere. Fra 2003 til 2004 økte antallet med 1 365 mottakere til 27 012. Per 30.06.2005 var det 27 578 mottakere av overgangsstønad.

Evalueringer og erfaringer fra omleggingen av stønadsordningen viser at dagens stønadsordning virker positivt for et flertall av enslige forsørgere, selv om enkelte grupper kan se ut til å få noe kort tid til utdanning og omstilling med sikte på selvforsørgelse gjennom eget arbeid. På bakgrunn av dette har Regjeringen foretatt justeringer i stønadsordningen for enkelte grupper enslige forsørgere. I 2003 ble det innført rett til å beholde overgangsstønaden ut skoleåret for enslige forsørgere som er under utdanning, og fra 1. januar 2004 ble overgangsstønaden under utdanning utvidet fra 2 til 3 år for personer som er under 18 år når de blir enslige forsørgere, samt for enslige forsørgere med 3 eller flere barn. Fra 1. januar 2005 ble kravet om at arbeid eller utdanning måtte skje utenfor hjemmet for å få rett til stønad til barnetilsyn, opphevet.

Programområde 30 Stønad ved helsetjenester

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, bl.a. lege- og psykologhjelp, fysioterapi og legemidler på blå resept. Det foreslås bevilget 19,5 mrd. kroner i 2006, mot 20,5 mrd. kroner i saldert budsjett for 2005.

Utgiftene på området har vokst betydelig over tid. I budsjettet for 2006 fremmes forslag om budsjetttiltak som samlet reduserer utgiftene med drøyt 300 mill. kroner. Dette omfatter blant annet innspa-

ringer på legemiddelområdet og økte egenandeler. Det foreslås utvidelse av ordningen med fritak for helsetjenester for barn opp til 7 år til også å gjelde barn opp til 12 år, og avvikling av henvisningsplikt fra lege for å få refusjon hos kiropraktorer. Det vises til nærmere omtale av budsjettforslaget for Helse- og omsorgsdepartementet i kapittel 3.

I 2004 ble det samlet solgt legemidler for 15,6 mrd. kroner, som innebærer en nominell økning på knapt 7 pst. fra året før. En vesentlig del av omsetningen av legemidler betales av folketrygden gjennom blåreseptordningen. Utgiftene var om lag 8 mrd. kroner i 2004, som gir en nominell øking på 9 $\frac{3}{4}$ pst. fra året før. Utgiftene til legehjelp var vel 3,2 mrd. kroner i 2004, tilsvarende en reduksjon på 15 pst. fra 2003. Dette skyldes bl.a. flytting av ansvar for legeerklæringer til Arbeids- og sosialdepartementets område og overføring av midler til de regionale helseforetakene for å øke driftstilskuddsandelen for legespesialister. I tillegg har egenandelene økt i perioden.

I 2004 ble det utstedt 992 000 frikort under ordningen med utgiftstak for egenandeler ved legehjelp, psykologhjelp, legemidler på blå resept og reiser i forbindelse med behandling. Folketrygdens utgifter til ordningen var 2,9 mrd. kroner, som er en nominell øking på vel 12 $\frac{3}{4}$ pst. fra året før.

Private medisinske laboratorier og røntgeninstitutt inngår i det samlede tilbudet av spesialisthelsetjenester som supplement og korrektiv til det statlige tilbudet. I 2004 ble det utbetalt 703 mill. kroner til denne typen virksomhet, som er en vekst på 9 pst. fra året før. Fra september 2005 er finansieringen for private laboratorie- og røntgentjenester lagt om. Folketrygdens takster er halvert. Formålet med endringen er at regionale helseforetak skal få ansvar og mulighet til å planlegge og prioritere det samlede tilbudet innen egen region, og at laboratorie- og røntgentjenestene sees i sammenheng med øvrig behandling og diagnostikk.

Programområde 33 Arbeidsliv

Programområde 33 Arbeidsliv omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, attføringspenger og attføringsstønader, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn. Det foreslås bevilget 22,0 mrd. kroner, mot 22,1 mrd. kroner i saldert budsjett for 2005.

Dagpenger ved arbeidsledighet

Antall dagpengemottakere gikk noe opp fra om lag 88 900 mottakere i 2003 til om lag 90 000 mottakere i 2004, mens de samlede utbetalingene ble redusert med om lag 55 mill. kroner til 11 050 mill. kro-

ner. Flere endringer i dagpengeregelverket har bidratt til å redusere utbetalingen av dagpenger de senere årene, og det ventes en ytterligere reduksjon i 2005 og 2006 som følge av dette. Arbeidsgivers lønnspliktperiode under permittering foreslås utvidet fra 5 til 10 dager fra 1. januar 2006. Endringen vil isolert sett redusere dagpengebevilgningen med om lag 65 mill. kroner i 2006. Arbeidsmarkedet er i bedring og det ventes nedgang i den registrerte ledigheten både i 2005 og 2006. Dagpengebevilgningen for 2005 er satt til 9 728 mill. kroner etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005. Det foreslås en dagpengebevilgning for 2006 på 8 700 mill. kroner.

Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Det foreslås enkelte forenklinger i lønnsgarantiordningen som vil kunne bidra til raskere saksbehandling og utbetaling til arbeidstakerne. Endringene anslås å gi en samlet innsparing i 2006 på 46 mill. kroner. Samtidig øker utgiftene i 2006 med 86 mill. kroner som følge av at lønnsgarantiordningen i 2005 er foreslått utvidet ved at også arbeidstakere som har vært daglig leder eller aksjonærvalgt styremedlem i bedriften, omfattes av ordningen. Samlet foreslås en bevilgning på 393,3 mill. kroner til statsgaranti for lønnskrav ved konkurs i 2006.

Ytelser til yrkesrettet attføring

I løpet av de siste årene har det vært en betydelig økning i antallet personer som mottar attføringsytelser. Antallet attføringspengemottakere har økt med 55 pst. fra 2000 til 2004. I 2004 mottok i gjennomsnitt om lag 62 500 personer attføringspenger. Første halvår 2005 var det økning i gjennomsnittlig antall mottakere av attføringspenger på om lag 12 pst. i forhold til samme periode i 2004. Den sterke veksten ventes avløst av en utflating i antall mottakere. Gjennomsnittlig antall mottakere ventes å øke til om lag 68 500 i 2005 og videre til vel 69 000 i 2006.

Den sterke veksten de siste årene har blant annet sammenheng med at Regjeringen har iverksatt flere omfattende endringer i regelverket og innretningen av de helserelevante ytelsene. Blant annet er kravet om at attføring skal prøves før evt. tilståelse av uførepensjon skjerpet. En dreining fra passive ytelser som sykepenger og rehabilitering til aktive tiltak som yrkesrettet attføring har vært ønsket. Formålet er å stimulere til økt yrkesdeltakelse og å forhindre lange, passive stønadsforløp med varig utstøting fra arbeidslivet. Dette vil gi en midlertidig vekst i antallet attføringspengemottakere.

En betydelig andel av de yrkeshemmede som er registrerte i Aetat, mottar andre livsoppholdsytelser fra folketrygden som sykepenger, rehabiliteringspenger, uførepensjon og dagpenger. Videre vil en noe mindre andel til enhver tid være i tiltak der de får lønn fra arbeidsgiver, og der arbeidsgiver får kompensert hele eller deler av lønnen fra Aetat.

Utgiftsutviklingen i folketrygden - realvekst

I tabell 5.2 framstilles realveksten i trygdeutgiftene i faste 2006-kroner og i prosent. Det er foretatt en gruppering av utgiftsformål som sikrer forholdsvis ensartede grupper¹. Beløpene for perioden 1999-2004 er basert på regnskapstall, mens beløpene for 2005 og 2006 gjelder anslag på regnskap.

Dagpenger ved arbeidsledighet er ikke tatt med i tabellen. Det samme gjelder forskuttering av underholdsbidrag, idet denne ordningen har en stor, separat inntektsside. Enkelte mindre ordninger er også utelatt.

Realveksten framkommer ved at sykepenger og fødselspenger er deflatert med lønnsveksten. De G-regulerte ytelsene er deflatert med utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G). For de G-regulerte ytelsene vil regulering av grunnbeløpet utover konsumprisindeksen følgelig ikke fremkomme som realvekst. For de øvrige ytelsene vises det til forklaringene i tabellen.

Tabellen illustrerer bl.a. endring i sykepengeutgiftene som følge av endring i fraværstilbøyeligheten og sysselsettingen. For uførepensjon gjenspeiler realveksten både økt uførepensjonering og økt poengoppptjening. Tilsvarende er endringer i utgiftene til alderspensjon effekten av økt poengoppptjening og endring i antall pensjonister.

I tabellen er tallene for 2006 ikke justert for virkningen av nye budsjettforslag. Foreslåtte budsjetttiltak for 2006 innenfor folketrygdens områder vil bidra til å redusere realveksten med om lag 300 mill. kroner.

¹ Sykepenger gjelder kap. 2650 unntatt tilretteleggingstilskudd og refusjon bedriftshelsetjenester, rehabiliterings- og attføringspenger gjelder kap. 2652 unntatt legeerklæringer, samt kap. 2543, mens uførepensjon gjelder kap. 2655, postene 70-74 og 76 og alderspensjon kap. 2670. Familiestønader gjelder kap. 2680 og kap. 2683, unntatt post 76 Forskuttering av underholdsbidrag. Medisiner og tekniske hjelpemidler gjelder kap. 2751 (blåreseptmedisiner) og deler av kap. 2752 (refusjon egenbetaling for blåreseptmedisiner) og de hjelpe-middelrelatererte poster på kap. 2661. Andre helseformål gjelder hovedsakelig programområde 30 Helsevern, unntatt ovennevnte medisintilgifter under kap. 2751 og kap. 2752, tilskudd til opptreningsinstitusjoner, syketransport og «Prosjekt - kjøp av helsetjenester i utlandet». Kontantstønader ellers gjelder de resterende stønadsordningene under programområde 29 Sosiale formål (bl.a. grunn- og hjelpestønad). Det er korrigerert for større tekniske endringer i perioden, for eksempel endringen i beregningsregler for attførings- og rehabiliteringspenger fra 2002.

Tabell 5.2 Utviklingen i sentrale ordninger i folketrygden 1999-2006

Stønadsutgifter:	Realvekst i mill. 2006-kroner ¹							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>1. Sykepenger</i>	25 150	27 910	28 980	30 190	32 050	28 650	25 080	25 120
vekst: mill. kroner	1 810	2 760	1 070	1 210	1 860	-3 400	-3 570	40
prosent	7,7 %	11,0 %	3,8 %	4,2 %	6,2 %	-10,6 %	-12,5 %	0,2 %
<i>2. Rehabiliterings- og attføringspenger</i>	11 530	12 430	14 480	16 430	19 190	20 400	20 150	19 850
vekst: mill. kroner	530	900	2 050	1 950	2 760	1 210	-250	-300
prosent	4,8 %	7,8 %	16,5 %	13,5 %	16,8 %	6,3 %	-1,2 %	-1,5 %
<i>3. Uførepensjon</i>	36 840	38 520	39 450	40 540	42 240	43 990	45 950	47 310
vekst: mill. kroner	1 650	1 680	930	1 090	1 700	1 750	1 960	1 360
prosent	4,7 %	4,6 %	2,4 %	2,8 %	4,2 %	4,1 %	4,5 %	3,0 %
<i>4. Alderspensjon</i>	81 470	81 990	82 400	82 880	83 880	85 250	86 750	88 050
vekst: mill. kroner	1 480	520	410	480	1 000	1 370	1 500	1 300
prosent	1,8 %	0,6 %	0,5 %	0,6 %	1,2 %	1,6 %	1,8 %	1,5 %
<i>5. Familiestønader</i>	7 520	7 200	6 120	5 880	5 620	5 500	5 430	5 380
vekst: mill. kroner	-480	-320	-1 080	-240	-260	-120	-70	-50
prosent	-6,0 %	-4,3 %	-15,0 %	-3,9 %	-4,4 %	-2,1 %	-1,3 %	-0,9 %
<i>6. Fødselspenger</i>	9 970	10 070	10 100	9 850	10 100	10 380	10 530	10 730
vekst: mill. kroner	350	100	30	-250	250	280	150	200
prosent	3,6 %	1,0 %	0,3 %	-2,5 %	2,5 %	2,8 %	1,4 %	1,9 %
<i>7. Medisiner og tekniske hjelpemidler</i>	10 760	11 670	12 380	13 730	14 230	14 980	15 520	16 250
vekst: mill. kroner	820	910	710	1 350	500	750	540	730
prosent	8,2 %	8,5 %	6,1 %	10,9 %	3,6 %	5,3 %	3,6 %	4,7 %
<i>8. Andre helseformål</i>	6 290	6 780	7 370	8 320	9 020	9 060	9 790	9 960
vekst: mill. kroner	390	490	590	950	700	40	730	170
prosent	6,6 %	7,8 %	8,7 %	12,9 %	8,4 %	0,4 %	8,1 %	1,7 %
<i>9. Øvrige kontantstønader</i>	3 260	3 390	3 380	3 460	3 370	3 390	3 430	3 500
vekst: mill. kroner	-10	130	-10	80	-90	20	40	70
prosent	-0,2 %	4,0 %	-0,3 %	2,4 %	-2,6 %	0,6 %	1,2 %	2,0 %
<i>10. Realvekst:</i>								
Total årlig endring	6 540	7 170	4 700	6 620	8 420	1 900	1 030	3 520

¹ For de G-regulerte ytelsene er alle beløp omregnet til någjeldende G (pr. 1.5.2005: 60 699 kroner). For sykepenger og fødselspenger benyttes gjennomsnittlig årslønnsvekst. For andre helseformål benyttes dels konsumprisindeksen og dels lønnsjustering. Øvrige kontantstønader er justert med konsumprisindeksen. Vedrørende medisiner og tekniske hjelpemidler: for medisiner er det lagt til grunn at det ikke skjer reell prisstigning (siden den observerte prisstigningen motsvares av en kvalitetsforbedring, og de nominelle tall gir et dekkende bilde av realveksten), mens konsumprisen er benyttet for tekniske hjelpemidler.

Hovedtrekkene i tabellen er:

- Etter en lengre periode med sterk realvekst i sykepengeutgiftene, falt sykefraværet og sykepengeutgiftene betydelig i 2004. Det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatt falt med vel 12 pst. i 2004 sammenlignet med året før. Det er i budsjettet for 2006 lagt til grunn en fortsatt reduksjon i sykefraværet på 14 pst. i 2005, mens det er lagt til grunn 0-vekst i 2006.
- Utgiftene til rehabiliterings- og attføringspenger har økt sterkt i de senere årene, spesielt i årene 2001-2003. Veksten i antall mottakere av rehabiliterings- og attføringspenger har sammenheng med økningen i sykefraværet, samt økt vekt på attføring for å unngå uførepensjonering. I 2004 var det en avtakende utgiftsvekst på disse områdene samlet sett, og i 2005 og 2006 ventes en svak reduksjon i utgiftene. Dette skyldes en betydelig reduksjon i antall mottakere av rehabiliteringspenger, og en avtakende vekst innen attføring. Reduksjonen i antall rehabiliteringspengemottakere henger sammen med innstramming i lengden på perioden en kan motta rehabiliteringspenger fra 2004, samt redusert tilstrømming som følge av fallet i sykefraværet.
- Utgiftene til uførepensjon og tidsbegrenset uførestønad har økt betydelig. Antallet uførepensjonister økte fra om lag 270 000 ved utgangen av 1999 til vel 310 000 ved utgangen av 2004, inkl. mottakere av tidsbegrenset uførestønad. Veksten i uføreordningene ventes å fortsette. Det forventes at antallet stønadmottakere for begge ordningene sett under ett vil være nærmere 322 000 ved utgangen av 2005 og om lag 327 000 ved utgangen av 2006.
- Utgiftene til alderspensjon viser en moderat reell vekst. Det er fortsatt reell vekst i tilleggspensjonene på grunn av økt pensjonsopptjening, men antallet pensjonister har vært relativt stabilt i den siste 10-årsperioden. Økningen i grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister i perioden 2003-2005 har også bidratt til utgiftsveksten. I de kommende årene forventes en svak vekst i antall alderspensjonister, og fra om lag 2010 vil veksten på området bli sterk.
- Utgiftene til familiestønader har vært avtakende de senere årene. Omleggingen av stønadsordningen for enslige forsørgere i 1998 med høyere overgangsstønad, men samtidig kortere varighet på stønaden, har bidratt til utgiftsreduksjon i noen år (spesielt i 2001, da reformen fikk full effekt som følge av tidsbegrensningen). Denne utgiftsreduksjonen har nå flatet ut, og fra 2005 til 2006 forventes bare en svak reduksjon.
- Det har vært en betydelig vekst i utgiftene til medisiner og tekniske hjelpemidler. Ulike tiltak

knyttet til legemidler har over tid bidratt til å dempe en sterk, underliggende vekst. Trinnsprismodellen for generiske legemidler som ble innført i 2005, gir for eksempel en betydelig innsparing. Refusjonsutgiftene er gjennom fastsettelse av maksimalpriser avhengig av prisnivået i et utvalg av europeiske land. En styrking av den norske kronen vil gi noe reduserte utgifter i 2006.

Samlet sett har utgiftsveksten på trygdeområdet vært sterk over mange år fram t.o.m. 2003. Med unntak av ett år (2001) har utgiftsveksten vært på over 6 mrd. kroner årlig hvert år i perioden 1997-2003. Utgiftsøkningen skyldes i hovedsak økt tilstrømming til ordningene, og i mindre grad utvidelse av rettigheter eller satsøkninger. Utviklingen har dermed et preg av automatisk utgiftsvekst. Utgiftsveksten har begrenset handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad. Selv om spesielt fallet i sykefraværet har bidratt til å dempe utgiftsveksten de siste to årene, er det fortsatt en sentral utfordring for Regjeringen å begrense tilstrømmingen til folketrygdens stønadsordninger. Dette er særlig viktig med tanke på den sterke økningen i antall alderspensjonister og aldersrelaterte utgifter som vil komme om noen år.

5.2 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygden inngår som en ordinær del av statsbudsjettframlegget. Fram til og med statsbudsjettet for 2002 var de ulike departementenes budsjettforslag vedrørende folketrygdens utgifter samlet i et eget vedlegg (St.prp. nr. 1 (2001-2002) Folketrygden). Vedlegget til statsbudsjettet for 2002 inneholdt forslag vedrørende folketrygdutgiftene under Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Fiskeridepartementet og det daværende Sosial- og helsedepartementet. Fra og med forslaget til statsbudsjettet medregnet folketrygden for budsjetterminen 2003, er de ulike departementenes utgiftsforslag under folketrygden innarbeidet i de respektive fagproposisjoner.

Folketrygdens utgifter omfatter følgende programområder med bevilgningsforslag for 2006 angitt i parentes: Stønad ved fødsel og adopsjon (10 741,3 mill. kroner), Arbeidsliv (22 016,0 mill. kroner), Sosiale formål (188 351,3 mill. kroner) og Stønad ved helsetjenester (19 483,0 mill. kroner), med en samlet foreslått sum på 240 591,6 mill. kroner for 2006.

Folketrygdens utgifter inngår således i det samlede budsjettframlegget på linje med andre statsutgifter, men er på inntektssiden formelt knyt-

tet opp til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter beregnet på denne måten er for 2006 anslått til 169 256,5 mill. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift 69 400,0 mill. kroner (jf. kap. 5700.71), arbeidsgiveravgift 97 700,0 mill. kroner (jf. kap. 5700.72), samt enkelte mindre inntekter (vederlag, gebyrer, ulike refusjoner, dividende mv., jf. kap. 5701, 5704, 5705) på til sammen 2 156,5 mill. kroner.

Differansen mellom folketrygdens utgifter og inntekter utgjør et samlet beregnet finansieringsbehov for folketrygden i 2006 på 71 335,1 mill. kroner. En del av dekningen av folketrygdens utgifter skal skje fullt ut gjennom tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre særskilt spesifiserte inntekter, jf. folketrygdloven § 23-10 tredje ledd. Utgiftene som skal dekkes ved direkte overføringer fra staten er anslått til 15 078,5 mill. kroner for 2006, jf. romertallsvedtak II, Folketrygden.

6 Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt

6.1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter

I sammenheng med budsjettet for 2006 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 34 571 mill. kroner, mot 33 166 mill. kroner i 2005.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 29 280 mill. kroner, mot 27 374 mill. kroner i 2005. Under Forsvarsdepartementet er det foreslått bestillingsfullmakter på 28 381 mill. kroner, mot 26 411 mill. kroner i 2005. Det fremmes forslag om

tilsagnsfullmakter på i alt 5 291 mill. kroner, mot 5 792 mill. kroner i 2005. Utover fullmaktene i tabell 6.1, eksisterer det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme, for eksempel en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 2007 etter de samme satser som for høsthalvåret 2006.

Tabell 6.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

		1 000 kroner	
Kap.	Betegnelse	Bestillingsfullmakter	Tilsagnsfullmakter
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
	Finansieringsordningen i det utvidede EØS.....		450 000
	Norsk finansieringsordning i det utvidede EØS		450 000
161	Næringsutvikling:		
	Nærings- og handelstiltak.....		50 000
	Finansieringsordning for utviklingstiltak.....		500 000
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:		
	Humanitær bistand og menneskerettigheter	25 000	
197	Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak:		
	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid		188 000
220	Utdanningsdirektoratet:		
	Tilskudd til læremidler mv.		20 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen:		
	Spesielle driftsutgifter		120 000
270	Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:		
	Tilskudd til bygging av studentboliger		120 000
285	Norges forskningsråd:		
	Forskningsformål		37 500
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
	Utsmykking av offentlige bygg		8 300
	Tilskudd til teater- og konserthus for Sørlandet ¹		408 000
	Tilskudd til konserthus for Stavanger-regionen ¹		250 000

Tabell 6.1 fortsetter

		1 000 kroner	
Kap.	Betegnelse	Bestillingsfull- makter	Tilsagnsfull- makter
440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
	Driftsutgifter	40 000	
551	Regional utvikling og nyskaping:		
	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift		320 000
	Transportstøtte		375 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
	Tilskudd til boligkvalitet		1 070
	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger		171 500
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
	Oppstartingsstilskudd		8 900
634	Arbeidsmarkedstiltak:		
	Ordinære arbeidsmarkedstiltak		367 900
	Spesielle arbeidsmarkedstiltak		717 600
710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
	Spesielle driftsutgifter	100 000	
761	Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet:		
	Tilskudd til omsorgstjenester		1 000
	Tilskudd til døvblinde og døve		7 000
920	Norges forskningsråd:		
	Tilskudd		172 500
1062	Kystverket:		
	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 000	
1050	Diverse fiskeriformål:		
	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning		6 000
1062	Kystverket:		
	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		20 000
1148	Naturskade – erstatninger og sikring:		
	Tilskudd til sikringstiltak m.m.		2 000
	Naturskade, erstatninger		27 000
1350	Jernbaneverket:		
	Drift, vedlikehold og investeringer	700 000	
1380	Post- og teletilsynet:		
	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 000	
1400	Miljøverndepartementet:		
	Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola		85 300
1426	Statens naturoppsyn:		
	Skjærgårdsparker mv.	2 000	

Tabell 6.1 fortsetter

		1 000 kroner	
Kap.	Betegnelse	Bestillingsfull- makter	Tilsagnsfull- makter
1427	Direktoratet for naturforvaltning:		
	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		17 200
	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner		56 900
	Statlige erverv, nasjonalparker		74 400
	Statlige erverv, nytt skogvern		71 400
	Tilskudd til nasjonalparksentre.....		2 000
	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg.....		6 750
1429	Riksantikvaren:		
	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kul- turmiljøer		8 500
	Brannsikring og beredskapstiltak.....		2 000
	Fartøyvern.....		8 000
1441	Statens forurensningstilsyn:		
	Oppryddingstiltak.....	25 000	
1700	Forsvarsdepartementet:		
	Forskning og utvikling		6 000
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
	Driftsutgifter.....	80 000	
1731	Hæren:		
	Driftsutgifter.....	900 000	
1732	Sjøforsvaret:		
	Driftsutgifter.....	800 000	
1733	Luftforsvaret:		
	Driftsutgifter.....	1 600 000	
1734	Heimevernet:		
	Driftsutgifter.....	30 000	
1740	Forsvarets logistikkorganisasjon:		
	Driftsutgifter.....	300 000	
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
	Driftsutgifter.....	125 000	
	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel.....	100 000	
	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 000 000	
	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	150 000	
	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet.....	150 000	
1790	Kystvakten:		
	Driftsutgifter.....	46 000	
1791	Redningshelikoptertjenesten:		

Tabell 6.1 fortsetter

		1 000 kroner	
Kap.	Betegnelse	Bestillingsfull- makter	Tilsagnsfull- makter
	Driftsutgifter	90 000	
1792	Norske styrker i utlandet:		
	Driftsutgifter	10 000	
1825	Omlegging av energibruk og energiproduksjon:		
	Naturgass		20 000
1830	Forskning:		
	Norges forskningsråd		33 000
2421	Innovasjon Norge:		
	Forsknings- og utviklingskontrakter		100 000

¹ Foreløpig uten kapittelnummer.

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statlige garantier

For 2006 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under disse ordningene:

Utenriksdepartementet

Import fra U-land 50 mill. kroner

Nærings- og handelsdepartementet

Innovasjon Norge 250 mill. kroner

GIEK

– Alminnelig garantiordning 40 000 mill. kroner

– eksport/investering i U-land 1 500 mill. kroner

– byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien 2 500 mill. kroner

Finansdepartementet

Den nordiske investeringsbank

– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank 716 mill. euro

– Prosjektinvesteringsslån 341 mill. euro

– miljølån 63,5 mill. euro

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2004 i St.meld. nr. 3 (2004-2005) Statsrekneskapen medrekna folketrygda for 2004, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av Dokument nr. 3:6 (1995-96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995-96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2006. De nærmere vilkårene for de enkelte garantiordningene er for øvrig omtalt i departementenes fagproposisjoner.

7 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

I dette kapitlet gis det en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på

anslag på regnskap for 2005. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2005.

7.1 Anslag på regnskap 2005

7.1.1 Statsbudsjettets utgifter

Tabell 7.1 Utgifter - totaloversikt

	Saldert budsjett 2005	Endring fra saldert budsjett 2005	Mill. kroner Anslag på regnskap 2005
Driftsutgifter	95 570	-6 208	89 362
Nybygg, anlegg mv.	42 113	995	43 108
Overføringer til andre	721 759	78 473	800 232
Utlån, statsgjeld mv.	69 311	-1 488	67 822
Sum	928 752	71 771	1 000 523

Kilde: Finansdepartementet

Anslag på regnskap til utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for 2005 utgjør 1 000,5 mrd. kroner medregnet låntransaksjoner og overføringer til Statens petroleumsfond. Dette er en økning på 71,8 mrd. kroner i forhold til det budsjettet som Stortinget vedtok i fjor høst. Hovedårsaken til økningen er økt anslag på overføringer til Statens petroleumsfond.

Siden statsbudsjettet for 2005 ble saldert av Stortinget i fjor høst, anslås utgiftene å bli redusert med 5,8 mrd. kroner utenom utgifter til petroleumsvirksomheten, låntransaksjoner og overføring til Statens petroleumsfond. Dette er i stor grad knyttet til reduserte anslag i utgiftene til folketrygden.

I saldert budsjett var det avsatt 8,3 mrd. kroner under kapittel 2309 Tilfeldige utgifter. Avsetningen ble redusert med 2,5 mrd. kroner i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgningene til lønnsoppgjør og trygdeoppgjør mv. dekkes ved reduksjon av kapittel 2309 Tilfeldige utgifter. Lønnsoppgjøret i staten og trygde-

oppgjøret mv. er gjennomført, og de bevilgningsmessige konsekvensene er fordelt på kapitler og poster. De økte bevilgningene til lønnsoppgjør og trygdeoppgjør mv. utgjør samlet 4,0 mrd. kroner.

Avsetningen i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005, lønnsoppgjøret i staten og trygdeoppgjøret mv. er fordelt på en rekke kapitler og poster. Dette forklarer at nivået på driftsutgiftene er redusert i forhold til saldert budsjett, ettersom kapittel 2309 i sin helhet er bevilget som driftsutgifter.

I anslag på regnskap er det også lagt til grunn at kun deler av salget av Vestbanetomten kan gjennomføres i 2005. Det innebærer et bortfall av inntekter på knapt 0,5 mrd. kroner. På den bakgrunn er reserveavsetningen for inneværende år redusert med knapt 0,5 mrd. kroner i anslag på regnskap 2005.

Bevilgningen til tilfeldige utgifter skal også dekke uforutsette utgifter til tilleggsbevilgninger 2. halvår og overskridelsestillatelser som Finansdepartementet har fullmakt til å gi. Det bør normalt stå igjen om lag 50 mill. kroner på kapitlet etter ny

saldering av budsjettet. Beløpet skal dekke gitte overskridelsesfullmakter og utgifter som regnskapsføres direkte på posten. Det vil i nysalderingsproposisjonen senere i høst fremmes forslag om nedsettelse av kapittel 2309.

Anslaget for utlån, aksjetegning mv. er redusert med 1,5 mrd. kroner siden saldert budsjett. Det

skyldes hovedsakelig lavere utbetaling av lån i Den norske stats husbank og lavere låneetterspørsel til boliglån til statsansatte enn det som ble lagt til grunn da Stortinget salderte budsjettet høsten 2004.

7.1.2 Statsbudsjettets inntekter

Tabell 7.2 Statsbudsjettets inntekter

	Saldert budsjett 2005	Endring fra saldert budsjett 2005	Mill. kroner Anslag på regnskap 2005
Salg av varer og tjenester	84 815	40 064	124 880
Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg	16 806	-1 177	15 629
Overføringer til andre	757 820	34 369	792 189
Tilbakebetalinger mv.	53 181	17 813	70 993
Sum	912 622	91 068	1 003 690

Kilde: Finansdepartementet

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2005 anslås nå til 1003,7 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer fra Statens petroleumsfond. Dette er en økning på 91,1 mrd. kroner i forhold til det budsjettet som Stortinget vedtok i fjor høst. Økningen skyldes i stor grad økte inntekter fra petroleumsvirksomheten.

Inntekter utenom petroleumsinntekter, lånetransaksjoner og overføring fra Statens petroleumsfond anslås nå å bli 1,1 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett.

Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er redusert med 1,6 mrd. kroner. De reviderte tallene for 2005 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser. Direkte skatter og folketrygdeavgifter er redusert med knapt 0,3 mrd. kroner. Inntektene fra merverdiavgiften er økt med knapt 0,2 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og toll samlet sett er redusert med 1,4 mrd. kroner.

Utenom skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er anslaget for øvrige inntekter økt med 0,5 mrd. kroner. Siden Stortinget vedtok budsjettet for 2005 i fjor høst har utbyttebetalinger økt med 2,0 mrd. kroner. I motsatt retning trekker blant annet Vestbanetomten som ikke kan selges som planlagt i 2005. Videre er anslaget for renteinntekter redusert med 1,2 mrd. kroner siden saldert budsjett.

Tilbakebetalinger mv. av lån forventes nå å bli 71,0 mrd. kroner, som er 17,8 mrd. kroner høyere enn saldert budsjett. Hovedårsaken er økte inntekter i forbindelse med statens nedsalg av aksjer i Statoil ASA våren 2005.

7.1.3 Folketrygdens utgifter og inntekter. Finansieringsbehov

Folketrygdens inntekter og utgifter er medregnet i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov, som framkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved et statstilskudd fastsatt gjennom et eget vedtak. Ved salderingen av statsbudsjettet for 2005 samtykket Stortinget i at det anslåtte finansieringsbehovet på 80,3 mrd. kroner ble dekket.

Tilleggsbevilgninger som er vedtatt hittil i år, reduserer utgiftene under folketrygden med 1,6 mrd. kroner. For 2. halvår legges det til grunn en netto reduksjon i bevilgningene på 1,8 mrd. kroner under folketrygden. Folketrygdens inntekter fra trygdeavgiften og arbeidsgiveravgiften anslås å bli 0,7 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Folketrygdens finansieringsbehov anslås derfor nå til 77,6 mrd. kroner. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet forslag til vedtak på folketrygdens finansieringsbehov i 2005 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

7.1.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Tabell 7.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Saldert budsjett 2005	Endring fra saldert budsjett 2005	Mill. kroner Anslag på regnskap 2005
Utgifter SDØE	23 200	532	23 732
Inntekter SDØE	95 800	39 083	134 883
Skatt og avgift på utvinning inkl CO ₂ -avgift	127 000	36 700	163 700
Aksjeutbytte fra Statoil	4 877	3 262	8 139
Andre inntekter og utgifter	0	0	0
Netto kontantstrøm	204 477	78 513	282 990

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond og utgifter knyttet til disponering av innretninger på sokkelen.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås nå til om lag 23,7 mrd. kroner i 2005. Dette er 0,5 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, avskrivninger og renter. Inntektene fra SDØE anslås til 134,9 mrd. kroner i 2005. I saldert budsjett var inntektene fra SDØE anslått til 95,8 mrd. kroner, noe som innebærer at anslaget for inntektene fra SDØE har økt med 39,1 mrd. kroner. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, inkludert CO₂-avgift, samt aksjeutbytte fra Statoil. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten i 2005 anslås til 163,7 mrd. kroner, medregnet CO₂-avgift. Anslaget er 36,7 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten anslås nå til om lag 283,0 mrd. kroner. Dette er 78,5 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett for 2005, og kan i stor grad tilskrives høyere forventet oljepris. I saldert budsjett 2005 var det

lagt til grunn enn gjennomsnittlig oljepris på 230 kroner per fat, mens det nå forventes en gjennomsnittlig oljepris i 2005 på 350 kroner per fat.

Statens petroleumsfond

Nettoinntektene fra petroleumsvirksomhet anslås nå å bli 78,5 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Statsbudsjettets netto kontantstrøm skal etter lov om Statens petroleumsfond i sin helhet overføres til fondet.

I henhold til retningslinjene for Petroleumsfondet, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 10 (1995-96), skal det ved framleggelsen av Gul bok for det kommende år vurderes om det er nødvendig å fremme egen proposisjon med forslag til endringer i kapittel 5800 Overføring fra fondet, eller om dette kan vente til nysalderingen. Kapittel 5800 skal økes hver gang det vedtas svekkelser av budsjettbalansen, f.eks. gjennom tilleggsbevilgninger som ikke dekkes av avsetningen for tilleggsbevilgninger under kapittel 2309. Samlet overføring fra fondet er i saldert budsjett fastsatt til 74,3 mrd. kroner. Det oljekorrigerte underskuddet for 2005 anslås nå til 69,6 mrd. kroner eller 4,7 mrd. kroner lavere enn bevilget beløp. Det er i anslag på regnskap for 2005 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som vil bli fremmet i 2. halvår og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved reduserte avsetninger for ymse utgifter.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til behovet for tilleggsbevilgninger i 2. halvår og dermed også

anslaget for det oljekorrigerede underskuddet i 2005. Det vil i nysalderingsproposisjonen bli fremmet oppdaterte anslag for, og eventuelt forslag om,

endret overføring fra Petroleumsfondet til statskassen i 2005.

Tabell 7.4 Statens petroleumsfond. Inntekter og utgifter 2005

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Endring fra saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	204 477	78 513	282 990
- Overført til statskassen	74 342	-4 708	69 634
+ Renter og utbytte	39 600	2 500	42 100
= Overskudd i Statens petroleumsfond	169 735	85 721	255 456
Memo:			
Kapital i fondet per 31.12. (målt til markedsverdi)			1 335 291

Kilde: Finansdepartementet

7.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter tilbakeføring fra Statens petroleumsfond. Statsbudsjettets finansieringsbehov vil derfor være knyttet til netto utlån og gjeldsavdrag på tidligere opptatte lån

utenom overføringer til Statens petroleumsfond. I saldert budsjett 2005 ble brutto finansieringsbehov anslått til 16,1 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 9,3 mrd. kroner. Nedgangen i finansieringsbehovet kan i stor grad tilskrives reduserte utlån fra og økte anslag på ekstraordinære innbetalinger til Den norske stats husbank.

Tabell 7.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Endring fra saldert budsjett 2005	Anslag på regnskap 2005
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens petroleumsfond)	785 100	77 967	863 067
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	859 442	73 259	932 701
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring til Statens petroleumsfond (1-2)	-74 342	4 708	-69 634
4. Overføring fra Statens petroleumsfond	74 342	-4 708	69 634
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	69 311	-1 488	67 822
7. Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens petroleumsfond	53 181	5 335	58 515
8. Utlån mv., netto (6-7)	16 130	-6 823	9 307
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	16 130	-6 823	9 307

Kilde: Finansdepartementet

7.2 Statsregnskapet medregnet folketrygden for 1. halvår 2005

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2005. Regnskapstallene er sammenstilt med saldert budsjett. Tabellene i avsnittet viser

også hvor stor andel av bevilgningen i saldert budsjett som er regnskapsført. Anslagsendringer og bevilgninger som er vedtatt etter at budsjettet ble saldert i Stortinget i fjor høst, inngår således ikke i andelen av bevilgninger som er regnskapsført.

7.2.1 Statsbudsjettets utgifter

Tabell 7.6 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Regnskap per 30.06.05	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter	95 570	42 402	44,4
Nybygg anlegg mv.	42 113	17 951	42,6
Overføringer til andre	721 759	342 472	47,4
Utlån, gjeldsavdrag mv.	69 311	49 473	71,4
Sum utgifter	928 752	452 299	48,7

Kilde: Finansdepartementet

Statsregnskapet medregnet folketrygden viser at det per 30. juni 2005 er regnskapsført utgifter på 452,3 mrd. kroner. Det utgjør knapt 49 pst. av

bevilgningene. Tabell 7.6 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

7.2.2 Statsbudsjettets inntekter

Tabell 7.7 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Regnskap per 30.06.05	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter	84 815	54 914	64,7
Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	16 806	6 832	40,7
Skatter, avgifter og andre overføringer	757 820	362 559	47,8
Tilbakebetalinger mv.	53 181	40 941	77,0
Sum inntekter	912 622	465 246	51,0

Kilde: Finansdepartementet

De totale inntektene medregnet lånetransaksjoner utgjør 465,2 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30. juni 2005. Det tilsvarer 51 pst. av bevilgningene.

Tabell 7.7 viser hvordan inntektene fordeler seg etter art.

7.2.3 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Tabell 7.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Regnskap per 30.06.05	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	95 800	58 433	61,0
- Utgifter SDØE	23 200	10 716	46,2
+ Skatt og avgift på utvinning inkl. CO ₂ -avgift	127 000	71 622	56,4
+ Aksjeutbytte fra Statoil	4 877	8 139	166,9
+ Andre inntekter og utgifter	0	-13	-
= Netto kontantstrøm	204 477	127 466	62,3

Kilde: Finansdepartementet

Netto kontantstrømmen utgjør 127,5 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30. juni 2005. Det tilsvarer 62 pst. av bevilgningene.

7.2.4 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Regnskapet per 30. juni 2005 viser et brutto finansieringsbehov på -3,9 mrd. kroner.

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2005	Regnskap per 30.06.05	Regnskap i pst. av bevilgning
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens petroleumsfond)	785 100	424 305	54,0
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	859 442	455 557	53,0
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring til Statens petroleumsfond (1-2)	-74 342	-31 252	42,0
4. Overføring fra Statens petroleumsfond	74 342	31 252	42,0
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	-
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	69 311	36 995	53,4
7. Tilbakebetalinger mv.	53 181	40 941	77,0
8. Utlån mv., netto (6-7)	16 130	-3 946	-24,5
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	16 130	-3 946	-24,5

Kilde: Finansdepartementet

For nærmere detaljer vedrørende statsregnskapet for 1. halvår 2005 vises det til tabellene i vedlegg 2.

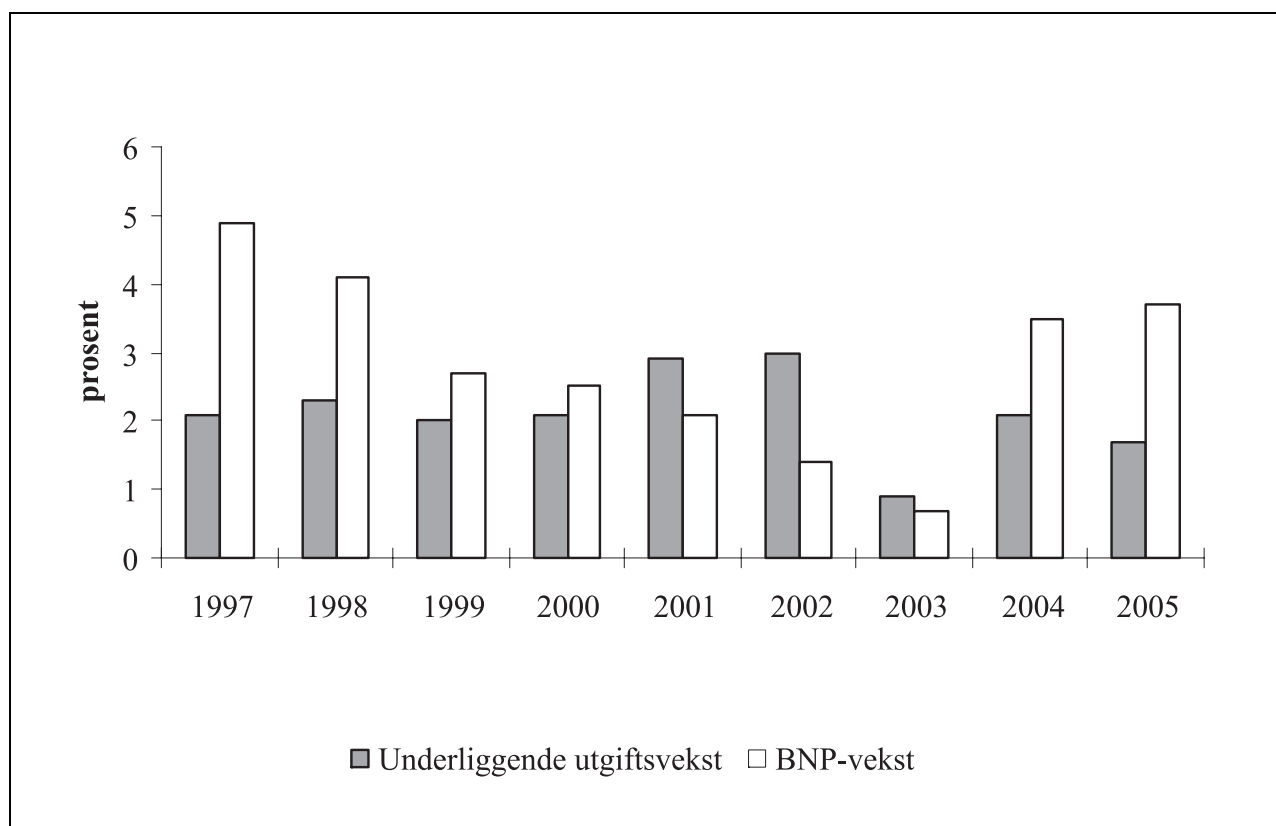
8 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside, 1997-2005

Endringer i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet reflekterer dels nye politiske prioriteringer, og dels endrede utbetalinger til å videreføre etablerte regelstyrte overføringsordninger eller andre lovfestede forpliktelser. Tabell 8.1 viser hvordan statens utgifter i perioden 1997-2005 fordeles på politikkområder. Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet og er korrigert for endringer i statsbudsjettets oppstilling. Beregningen er basert på kontoplanen for 2005. Boks 8.1 omtaler datagrunnlaget og beregningsmetoden nærmere. Formålet med framstillingen er å belyse utviklingen i ressursbruken i løpet av perioden.

I tillegg til bevilgninger over statsbudsjettet er skatter og avgifter viktige virkemidler i det årlige

budsjettopplegget. Ettersom tabell 8.1 kun viser utviklingen i statens utgifter, kan den gi et misvisende bilde på utviklingen og prioriteringen av enkelte områder der skatte- og avgiftspolitikken er viktig for de totale rammevilkårene. Enkeltområder kan videre vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser som pensjons- og trygdeutbetalinger.

Beregningene av realvekst fokuserer på ressursbruken og ikke på resultatet av politikken. På enkelte områder kan det skje store forbedringer uten økt ressursbruk, mens det på andre områder kan være motsatt.

Figur 8.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 1997-2004. Anslag på regnskap 2005

Kilde: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

Tabell 8.1 Bevilgninger over statsbudsjettet fordelt på politikkområder i faste 2005-priser (1997, 2001, 2005) og gjennomsnittlig årlig realvekst 1997-2005 i prosent

Politikkområde	1997	2001	2005	Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	Mrd. kroner	Mrd. kroner	Mrd. kroner	1997-2001	2001-2005	1997-2005
Fellesadministrasjon	15,5	15,5	15,3	0	0	0
Internasjonal bistand (ekskl. flyktninger i Norge)	12,7	13,2	17,0	1	7	4
Militært forsvar og sivil beredskap	35,7	30,8	30,4	-4	0	-2
Justissektoren	11,7	13,0	14,6	3	3	3
Utdanning og forskning	30,6	33,9	37,8	3	3	3
Kirke og kultur	4,2	4,6	6,5	2	9	5
Pensjoner og trygder	168,1	191,3	206,0	3	2	3
Helse og sosial	34,5	53,4	98,7	12	17	14
<i>Statlig sykehusdrift</i>	<i>15,2</i>	<i>26,5</i>	<i>65,7</i>	<i>15</i>	<i>26</i>	<i>20</i>
<i>Helse og sosial utenom statlig sykehusdrift</i>	<i>19,4</i>	<i>26,9</i>	<i>33,0</i>	<i>9</i>	<i>5</i>	<i>7</i>
Familie og forbruker	37,6	38,6	47,3	1	5	3
Miljøvern	3,4	2,9	2,8	-3	-1	-2
Innvandring	2,8	4,9	5,8	15	4	9
Næringsstøtte og distriktpolitikk	32,3	27,5	24,0	-4	-3	-4
Energi utenom petroleum	1,7	2,0	1,2	4	-13	-5
Arbeidsmarked og arbeidsmiljø	20,4	15,6	18,6	-7	5	-1
Samferdsel	21,9	20,5	21,3	-2	1	0
Rammetilskudd	68,2	71,5	59,8			
Renter på statsgjeld	18,4	18,2	16,1			

Kilde: Finansdepartementet

Rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner er holdt utenfor fordelingen på politikkområder. Etersom velferdsordninger som grunnskole, primærhelsetilbud og eldreomsorg i hovedsak finansieres av kommunene, vil beregningene for disse områdene ikke gi et komplett bilde av den offentlige ressursbruken. I de senere år er det også foretatt større endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene (sykehusreformen, reformen i barnevernet mv.). Disse endringene er det normalt ikke korrigert for i beregningene.

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter må også sees i sammenheng med den generelle makroøkonomiske situasjonen og budsjettets totale ramme. Over tid vil rommet for vekst i offentlige utgifter avhenge av veksten i bruttonasjonalproduktet (BNP) for Fastlands-Norge. Økonomisk stabiliseringspolitikk vil også påvirke rammen for utgifts-

veksten i de enkelte budsjettår. Figur 8.1 viser BNP-veksten for Fastlands-Norge og statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst i perioden 1997-2005. Som det går fram av figuren har BNP for Fastlands-Norge vokst sterkt i store deler av perioden, og utgiftene på statsbudsjettet var tiltakende til og med 2002. I første del av perioden vokste BNP for Fastlands-Norge sterkere enn utgiftene på statsbudsjettet. I første del av siste periode var den økonomiske veksten svakere og den underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter lå over BNP-veksten. Mot slutten av siste periode er det igjen en oppgang i den økonomiske veksten, kombinert med svakere underliggende utgiftsvekst.

Tabell 8.1 og figur 8.2 viser årlig realvekst oppgitt i hele prosentater fordelt på politikkområder. Figur 8.3 viser utgiftenes størrelse i 2005.

Boks 8.1 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper og budsjetter. En svakhet ved disse kildene er at de ikke er korrigert for de regnskapsmessige konsekvensene av funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, merinntektsfullmakter o.l., være misvisende å sammenlikne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år. Det er derfor gjort en del korreksjoner i datamaterialet. Dette medfører at det for enkelte områder ikke er samsvar mellom de tallene som er brukt her og de som finnes i andre offisielle dokumenter.

Alle beløp er oppgitt i faste 2005-priser. For 1997 og 2001 er det brukt regnskapstall, mens 2005-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger gitt i 1. halvår 2005. Realveksten er beregnet ved hjelp av en rekke prisdeflatorer hentet fra Statistisk sentralbyrås nasjonalregnskapstall. De ulike prisdeflatorene er valgt for gi et best mulig bilde av utgiftsveksten gitt sammensetningen av utgifter på de ulike formålsgruppene.

For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønsmessig gruppering. Lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten er holdt utenfor beregningene. Det er i hovedsak korrigert for endringer i kontoplanen. Endringer i regnskapsføring og finansieringsmåte er korrigert i de tilfeller hvor grunnlagsdata er tilgjengelig. Det gjelder f.eks. overgang til nettobudsjettering, endring i regnskapsføring av næringsstøtte (avsetning av tapsreserve), endret føring av rentestøtte til Husbanken, Landbruksbanken (senere SND) og Statens Lånekasse, og omdanning av statlige virksomheter. Innenfor helsesektoren er det ikke korrigert for endret finansieringsmåte (innsatsstyrt finansiering) eller statlig overtagelse av spesialisthelsetjenesten i 2002. Også innenfor området familie og forbruker har det skjedd omlegginger som det ikke er korrigert for, både på skattesiden og i oppgavefordelingen mellom stat og kommune/fylkeskommune.

Området fellesadministrasjon omfatter blant annet utgifter til Storting, Kongehus, og de departementene og underliggende etatene som har karakter av fellesadministrasjon. Eksempler på store utgiftsposter på dette området er utgifter til skatte- og avgiftsadministrasjon og deltakelse i internasjonale organisasjoner. Statlig byggeaktivitet og Statsbygg er også inkludert i denne gruppen. Grunnet igangsettelse og avslutning av byggeprosjekter vil utgiftene til statlig byggevirksomhet variere. Dette gir variasjoner i utgiftene mellom enkeltårene. Sett over hele perioden har utgiftene til fellesadministrasjon ligget stabilt.

Internasjonal bistand øker med om lag 4 pst. i gjennomsnitt per år hele perioden sett under ett. Det er imidlertid i siste halvdel av perioden at veksten har funnet sted. Deler av tiltakene for flyktninger i Norge (kapittel 167) er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA), og utgiftføres over Utenriksdepartementets budsjett. Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departement (Kommunal- og regionaldepartementet, Utdannings- og forskningsdepartementet og Barne- og familiedepartementet). Utgiftene til disse tiltakene føres derfor også hos disse departementene og inntektsføres som en intern overfø-

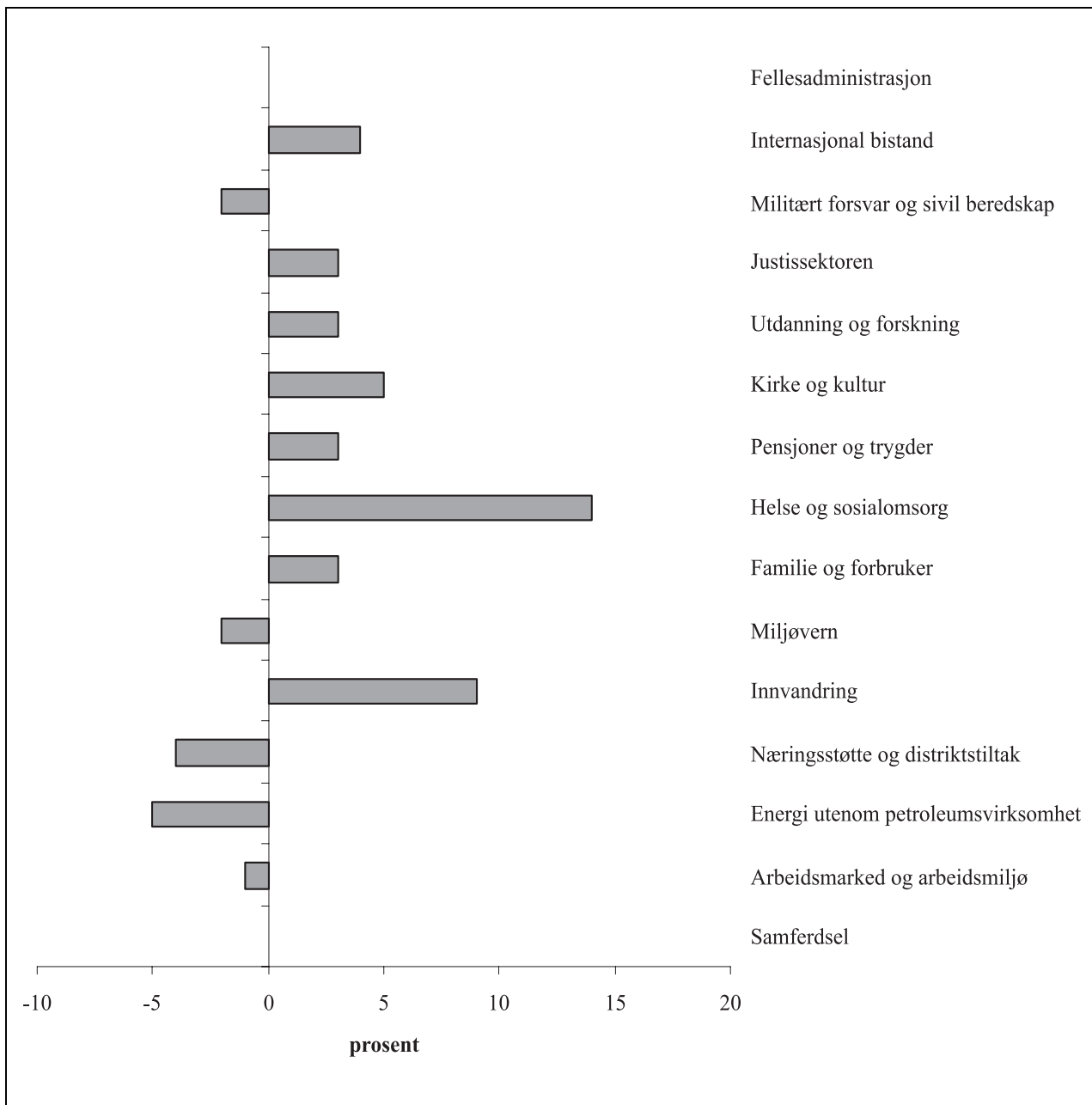
ring fra Utenriksdepartementet. Flyktningeutgiftene i Norge er derfor ikke inkludert i tallene for internasjonal bistand, selv om de inkluderes i ODA-godkjent bistand. I første periode vokser ODA-godkjent bistand mer enn området internasjonal bistand, mens forholdet er motsatt i siste periode.

Bevilgningene til militært forsvar og sivil beredskap falt i gjennomsnitt med om lag 4 pst. årlig fra 1997 til 2001. Det er utgiftene til militært forsvar i Norge som faller. Det er ingen særskilte faktorer som ligger bak nedgangen. I siste periode har utgiftene vært om lag reelt uendret.

Justissektoren vokser jevnt med om lag 3 pst. per år i gjennomsnitt over hele perioden. Det er vekst i alle sektorer - politi og påtalemyndighet, domstolene og kriminalomsorgen.

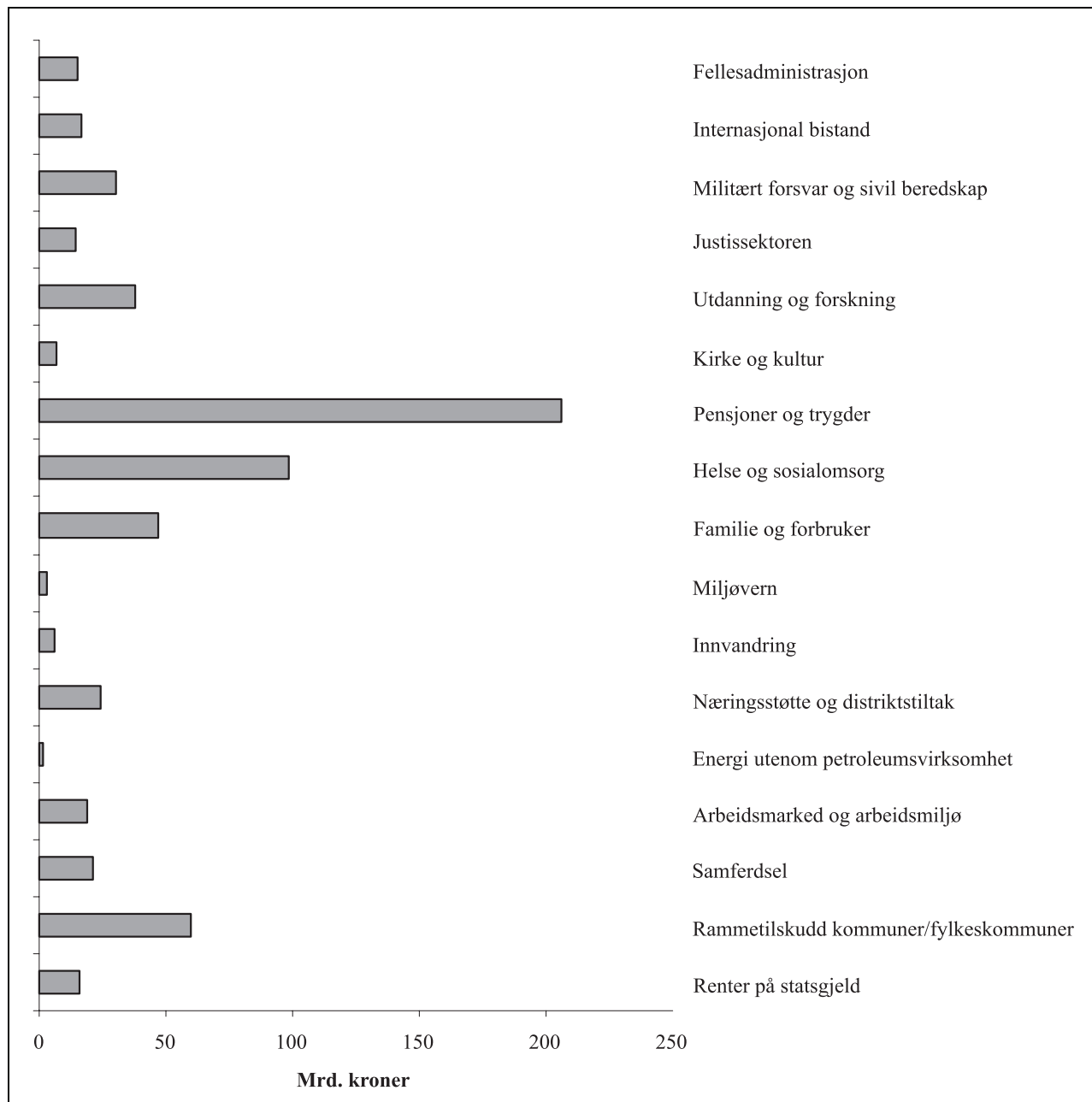
Bevilgningene til forskning og utdanning har også økt jevnt i hele perioden. Dette kan forklares med økt satsing som ledd i kvalitetsreformen for høyere utdanning, herunder bedret studiefinansiering og opptrapping av forskningsbevilgningene.

Kirke og kultur har hatt en gjennomsnittlig vekst på 5 pst. per år. Begge formål har hatt en økning i utgiftene, men utgiftene til kirken har økt prosentvis sterkere enn utgiftene til kultur.

Figur 8.2 Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 1997-2005

Kilde: Finansdepartementet

Figur 8.3 Statsbudsjettets utgifter i 2005

Kilde: Finansdepartementet

Pensjoner og trygder omfatter utgifter til Statens Pensjonskasse, Trygdeetaten, alderspensjon, ytelser til uførhet og attføring, sykepenger og enkelte andre pensjoner. Området er det største utgiftsområdet med over 200 mrd. kroner i budsjetterte utgifter i 2005. Utgiftsveksten har i gjennomsnitt ligget på om lag 3 pst. per år i perioden 1997-2005. Ettersom utgiftene samlet sett er store, har veksten bidratt vesentlig til statens totale, underliggende utgiftsvekst. I første periode er det spesielt utgiftene til sykepenger, uførhet og attføring som vokser. Mens utgiftene til uførhet og attføringer

fortsetter å vokse i siste periode, går utgiftene til sykepenger noe ned helt på slutten av siste periode. Totalt sett har utgiftene til disse områdene alene økt med over 30 mrd. 2005-kroner over perioden. Utbetalinger til alderspensjoner under folketrygden stiger jevnt med om lag 1-2 pst. i året over hele perioden.

Helse og sosialomsorg består i hovedsak av utgifter til sykehusdrift, tiltak for eldre og funksjonshemmede, tiltak innen psykiatrien, statlig helseadministrasjon og utgifter til medisiner o.l. Tallene viser en kraftig vekst for sykehusdriften.

Dette skyldes delvis at staten finansierer en større del av utgiftene til sykehusdrift over statsbudsjettet gjennom innsatsstyrt finansiering av sykehusdrift og den statlige overtagelsen av fylkeskommunale sykehus i 2002. Denne utgiftsveksten motsvares av reduserte fylkeskommunale utgifter, og det er ikke korrigert for dette i beregningen. Som mål på ressursbruk i helsesektoren totalt gir derfor disse tallene kun begrenset informasjon. Andre kilder, bl.a. SAMDATA og Helse- og omsorgsdepartementets budsjettproposisjon, gir et bedre bilde på ressursbruken i helsevesenet. Utgifter til helse og sosialomsorg utenom sykehusdrift viser også sterk vekst over perioden, og da sterkest i den første perioden. I første periode er det særlig utbygging av eldreomsorgen som bidrar til dette. Utgiftene til psykiatri, dekning av medisiner på blå resept og refusjoner øker jevnt over begge perioder.

Området familie og forbruker omfatter blant annet utgifter til barnetrygd, kontantstøtte, fødsels- og adopsjonsstøtte, statlig barnehagestøtte og støtte til boligformål. Området viser en gjennomsnittlig årlig vekst på om lag 3 pst. over hele perioden. Veksten finner i hovedsak sted i siste periode. Innføring av kontantstøtte og økt driftstilskudd til barnehager trekker veksten opp. Statlig overtakelse av barnevernet bidrar til økte utgifter mot slutten av siste periode. Reduserte utgifter til pristilskudd og avvikling av merverdiavgiftskompensasjon for matvarer bidrar til å redusere utgiftene på området. Dette må imidlertid ses i lys av innføringen av redusert sats for merverdiavgift på matvarer.

Miljøvern er et lite utgiftsområde med en samlet utgift på under 3 mrd. kroner i 2005. Utgiftene faller årlig med om lag 2 pst. i gjennomsnitt over perioden. Nedgangen er sterkest i første periode. Dette skyldes i hovedsak nedgang i utbetalingene i pant for bilvrak og reduserte bevilgninger til kommunale avløpstiltak. Utgiftene til kalking mot sur nedbør reduseres jevnt over hele perioden. Miljøpolitikken føres i stor grad ved hjelp av skatter, avgifter og regulering, slik at utgiftene alene ikke gir et fullgodt bilde på de samlede politiske prioriteringene innen dette området.

Utgiftene på området innvandring viser en relativ sterk vekst på tilnærmet 9 pst. årlig i gjennomsnitt over perioden. Siden utgiftsområde er lite med årlige utgifter på under 6 mrd. kroner i 2005, har den sterke utgiftsveksten begrenset betydning for den totale utgiftsveksten. Utgiftene til dette området varierer særlig med antall flyktninger som søker oppholdstillatelse.

Næringsstøtte og distriktpolitikk inkluderer bl.a. støtte og administrasjon knyttet til primærnæringene, sjøfart, handel og industri, tiltak for

næringsutvikling, Innovasjon Norge, eksportstøtte inkl. støtte til skipsbygging og næringsbasert forskning. Området viser en gjennomsnittlig nedgang i bevilgningene på om lag 4 pst. fra 1997 til 2005. Store deler av nedgangen skyldes reduserte utgifter til jordbruksavtalen. I den samme perioden er antall årsverk i jordbruket redusert med 3,5 pst. årlig. Jordbrukspolitikken føres imidlertid med flere virkemidler enn de direkte tilskuddene. Også lavere tapsavsetninger i Innovasjon Norge/SND og reduserte tilskudd til skipsbygging trekker utgiftene ned. Tallene er korrigert for endret budsjettering av næringsstøtte/tap på utlån.

Energi utenom petroleumsvirksomhet utgjøres av bevilgninger til Olje- og energidepartementet, samt energi og vassdragforvaltning. Ettersom utgiftsområdet er lite, gir relativt små endringer i utgiftene store prosentvise utslag. Veksten i utgiftene fra 1997 til 2001 skyldes utbetaling av kompensasjon til Statkraft i 2001 for tilbaketrekking av konsesjonen til utbygging av Beiarn, Bjellåga og Melfjord. Ser vi bort fra dette er det en nedgang i utgiftene på grunn av reduserte utgifter til refusjon av dokumentavgift i løpet av perioden og en engangsutbetaling av rentekompensasjon til Statkraft i 1997. Engangsutgiften i 2001 forklarer også den kraftige nedgangen i utgiftene fram til 2005. I tillegg er det en gradvis reduksjon av utgiftene til Energifondet som følge av opprettelsen av Enova SF og en omlegging av finansieringen av energisparetiltak og satsing på Nye Fornybare Energikilder. Utgiftene til disse formålene finansieres i dag gjennom et påslag i el-avgiften som går direkte til Enova SF, og dermed ikke kommer med i statsbudsjettet.

Utgifter til arbeidsmarkedstiltak, dagpenger og arbeidsmiljø faller sterkt, med gjennomsnittlig om lag 7 pst. årlig fra 1997 til 2001. Årsaken til dette er redusert arbeidsledighet. I siste periode øker ledigheten igjen, noe som bidrar til at de årlige utgiftene i perioden vokser med 5 pst. i gjennomsnitt. Det er særlig dagpengeutbetalingene og tiltak for yrkeshemmede som vokser.

Samferdselsutgiftene falt reelt med om lag 2 pst. per år fra 1997 til 2001, men øker igjen etter 2001. Reduksjonen i første periode kan dels forklares med reduserte bevilgninger til flyplassanlegg, restruktureringsmidler til Posten og reduserte riksveginvesteringer. Utgiftene til riksveger og andre vegformål øker igjen i siste halvdel av perioden. Investeringene i ny hovedflyplass på Gardermoen og ny jernbaneforbindelse til flyplassen skjedde i regi av egne aksjeselskaper og er derfor ikke inkludert i denne oversikten.

I tabellen framkommer tall for rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner. Ettersom

rammetilskudd kun er en av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av teknisk beregningsutvalg.

9 Økonomistyring i staten mv.

9.1 Økonomistyring i staten

9.1.1 Tiltak for å styrke økonomistyringen i staten

I Gul bok orienteres det årlig om Finansdepartementets tiltak for å fremme effektiv ressursutnyttelse og god økonomistyring i staten. Departementet vil i 2005 og 2006 særlig prioritere å videreutvikle det fellesstatlige tilbudet av økonomitjenester, å følge opp regelverket for økonomistyring i staten og å utforme og prøve ut statlige regnskapsstandarder etter periodiseringsprinsippet.

Samordning av ressurser innenfor statlig økonomistyring

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) ble opprettet 1. januar 2004 som et forvaltningsorgan under Finansdepartementet for å styrke den statlige økonomistyringen og forbedre ressursutnyttelsen på området, jf. omtale under kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring i Finansdepartementets fagproposisjon. SSØ har fått overført oppgaver og funksjoner fra skatteetaten og Finansdepartementet. SSØ tilbyr operative økonomitjenester og rådgivning innen økonomistyring til statlige virksomheter. I tillegg har senteret fått overført funksjoner og oppgaver knyttet til statsregnskapet og statens konsernkontosystem med betalingsformidling. Forvaltningen av Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten (samlet omtalt som Økonomiregelverket) er i hovedsak delegert til SSØ.

SSØ består av en sentralenhet i Oslo og seks regionkontorer i Tromsø, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Hamar. Et kontor i Vadsø er knyttet til regionkontoret i Tromsø. Regionkontorene har i hovedsak overtatt økonomitjenesteoppgavene som tidligere ble ivaretatt av skatfogdkontorene. Den nye regionstrukturen ble slutført i april 2005. Om lag 70 ansatte har fått endret tjenestested som følge av omorganiseringen.

I 2005 har SSØ gitt kundene tilbud om en elektronisk løsning for fakturahåndtering som kan redusere virksomhetenes tidsbruk på dette områ-

det. En felles løsning for kundene gir betydelige stordriftsfordeler for staten.

Moderniseringsdepartementet etablerer fra 1. januar 2006 Departementenes servicesenter som et felles tjenestetilbud til departementene innenfor bl.a. økonomiforvaltning. Det nye senteret overtar ansatte og oppgaver fra Statens forvaltningstjeneste og departementene, med sikte på at felles løsninger skal gi mer effektiv drift.

Oppfølging av regelverket for økonomistyring i staten

Økonomiregelverket for staten fastsetter hovedprinsipper og regler for statlig økonomistyring, regnskapsførsel og betalingsformidling. Det omfatter krav til den interne styringen i virksomheter og overordnet myndighetsstyring og oppfølging av virksomhetene. I tillegg omfatter regelverket forvaltning av tilskudd, stønader og garantier, samt generelle krav til oppfølging av statlige eierinteresser i selskaper.

Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets Bestemmelser om økonomistyring i staten ble fastsatt 12. desember 2003. Regelverket trådte i kraft 1. januar 2004. Regelverket gir bl.a. økt rom for at styring og kontroll kan tilpasses den enkelte virksomhets egenart, bl.a. etter en vurdering av risiko og vesentlighet.

Finansdepartementet har utgitt en veileder for departementers og statlige virksomheters arbeid med evalueringer i en styringssammenheng. SSØ er i ferd med å utarbeide et metodedokument om risikostyring og intern kontroll, og skal i løpet av 2006 videreutvikle metoder for resultatmåling i statlige virksomheter. Senteret legger også opp til å gjennomføre kompetansetiltak for statlige virksomheter og departementer innen økonomistyring i staten, herunder tilskuddsforvaltning.

Utprøving av statlige regnskapsstandarder etter periodiseringsprinsippet

Regjeringen orienterte i Gul bok 2004 om arbeidet med å følge opp Statsbudsjettutvalgets utredning om bruk av periodiseringsprinsippet i statlig regnskapsføring, jf. også Gul bok 2005, kap. 10. Regje-

ringen legger til grunn at periodiseringsprinsippet bør tas i bruk i statlig regnskapsføring i det omfang og i den utforming som er tjenlig ut fra en samlet vurdering av nytte og kostnader. Det er lagt opp til å vurdere bruk og innføring av periodiseringsprinsippet skrittvis, slik at en etter hver fase kan vurdere om det er grunnlag for å gå videre. Bevilgningsvedtakene skal fortsatt baseres på konstantprinsippet.

Første fase vil være å utarbeide felles standarder for føring av statlige virksomheters interne regnskaper basert på periodiseringsprinsippet, og prøve disse ut i et utvalg av virksomhetene. Erfaringene fra pilotvirksomhetene vil i sin tur kunne gi grunnlag for å vurdere om, og i tilfelle i hvilken utstrekning, det vil være hensiktsmessig å innføre periodiseringsprinsippet for regnskapene i flere statlige virksomheter, eventuelt også for statsregnskapet.

Formålet med bruk av periodiseringsprinsippet i staten er å få fram bedre kostnadsdata og grunnlag for å vurdere ressursbruk i forhold til aktivitet og produksjon. Dette vil også kunne skape grunnlag for å sammenligne kostnader med andre virksomheter i statlig og privat sektor. Hensikten er også å få fram en mer fullstendig oversikt over statens eiendeler og forpliktelser.

Finansdepartementet har startet et arbeid med å utvikle standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter i henhold til periodiseringsprinsippet. Arbeidet utføres i et samarbeid med Senter for statlig økonomistyring og 10 pilotvirksomheter og deres overordnede departementer. Følgende virksomheter er piloter: Fiskeridirektoratet, Forsvarsbygg, Husbanken, Jernbaneverket, Kystverket, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Norges geologiske undersøkelse, Norsk utenrikspolitisk institutt, Universitetet i Bergen og Universitetet i Stavanger. Departementet vurderer å overføre ansvaret for utviklingsarbeidet og utprøvingen til Senter for statlig økonomistyring i 2006.

Det er lagt opp til å prøve ut standardene i pilotvirksomhetene fra 2005 og evaluere erfaringene, i første omgang etter ett år. Det er utarbeidet forslag til standarder på de mest berørte regnskapsområdene, og disse er tatt i bruk i pilotvirksomhetene. I tillegg arbeides det med å vurdere hvordan periodisert regnskapsinformasjon og bedre kostnadsdata kan utnyttes i den interne styringen i virksomhetene og i dialogen mellom departement og virksomhet. Den planlagte evalueringen i 2006 vil undersøke i hvilken grad formålet oppnås og hvilke erfaringer virksomhetene har etter ett driftsår. Det vil også gjøres foreløpige vurderinger av nytte og kostnader ved å ta i bruk nytt regnskapsprinsipp på virksomhetsnivået.

Utviklingsarbeidet og prøvevirksomheten er ment å gi svar på sentrale spørsmål som:

- hvilke utgifter og inntekter som bør periodiseres,
- hvilke eiendeler og forpliktelser som bør føres opp i virksomhetenes balanse, og
- om alle eller utvalgte grupper av statlige virksomheter som obligatorisk ordning bør føre sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet.

Kvalitetssikring av store investeringer

Siden 2000 har statlige investeringsprosjekter med en antatt kostnad over 500 mill. kroner vært gjenstand for kvalitetssikring av særlig kvalifiserte eksterne rådgivere før sakene har vært fremmet for Stortinget. Det ble i Gul bok 2005 orientert om Finansdepartementets arbeid med å forbedre beslutningsunderlaget for de store prosjektene med særlig vekt på de tidlige prosjektfasene. Det ble da opplyst at Finansdepartementet tok sikte på å utvide ordningen ved at også selve konseptvalget kvalitetssikres. Det ble i tråd med dette inngått ny rammeavtale 10. juni 2005 med fem konstallasjoner av kvalitetssikringsfirmaer. Kvalitetssikring av konseptvalget er så langt igangsatt for to nye prosjekter. Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag for prosjekter som er modne for fremleggelse for Stortinget, fortsetter etter samme mønster som tidligere.

Samfunnsøkonomiske analyser

Finansdepartementet har høsten 2005 utgitt en revidert utgave av departementets veileder i samfunnsøkonomiske analyser. Et viktig formål med revisjonen er å gjøre veilederen enklere og framheve hovedregler og presentere flere eksempler på slike analyser. Senter for statlig økonomistyring vil tilrettelegge et tilbud om rådgivning og kompetansetiltak for forvaltningens bruk av samfunnsøkonomiske analyser. Det er også etablert et tverrdepartementalt fagpanel i regi av Moderniseringsdepartementet som bistår departementer i gjennomføring av samfunnsøkonomiske analyser i utvalgte saker.

Departementet har samtidig forenklet gjeldende retningslinjer for fastsettelse av kalkulasjonsrente. Det har tidligere vært operert med kalkulasjonsrente i tre risikoklasser. De reviderte retningslinjene innebærer at kalkulasjonsrenten i normaltillfeller skal være 4 pst. reelt. For tiltak med betydelig systematisk risiko kan en kalkulasjonsrente på 6 pst. være et hensiktsmessig alternativ.

For prosjekter som faller inn under statens ordning med kvalitetssikring av konseptvalg, skal den systematiske risikoen beregnes særskilt i egne analyser for det enkelte prosjekt.

Innrapporteringsløsning for statsregnskapet

Senter for statlig økonomistyring har det operative ansvaret for statsregnskapet og utarbeider hver måned og ved årets slutt et oppdatert statsregnskap, som i hovedsak er basert på elektronisk innrapportering. Det arbeides med tiltak for å forbedre og tilpasse teknisk plattform for statsregnskapet etter at dagens løsning har vært i drift i over seks år.

Rammeavtaler om kontoholds- og betalings-tjenester

Betalingsformidlingen for statlige virksomheter skjer gjennom statens konsernkontoordning. Ordningen gjelder for departementene og underliggende virksomheter, og sikrer at statlige midler daglig samles i Norges Bank. Finansdepartementet inngikk i 2003 på vegne av staten, nye rammeavtaler om betalingstjenester og kontohold med henholdsvis Den norske Bank, Gjensidige NOR Sparebank og Nordea. I tillegg ble det i 2004 inngått rammeavtale for utenlandsbetalinger med Citibank under forutsetning av at banken videreutvikler enkelte funksjonelle løsninger. Avtalene løp til utgangen av 2004. Staten har benyttet sin rett til å forlenge avtalene ut 2005 og har opsjon til ytterligere forlengelse ut 2006. Forberedelse av nye rammeavtaler er startet opp i 2005 med sikte på avtaleinngåelse i løpet av 2006. Rammeavtalene sikrer at virksomhetene får tilgang til tidsmessige og gode betalingstjenester hos bankene, i tillegg til at de forenkler anskaffelsesprosessen for virksomhetene.

9.1.2 Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen

I budsjettet for 2004 ble det varslet at Regjeringen vil innføre en ordning som nøytraliserer merverdiavgiften for statsforvaltningen. I Gul bok 2005 ble det varslet at Regjeringen vil foreslå en ordning med nettoføring av merverdiavgift for ordinære forvaltningsorganer i statsbudsjettet for 2006. Dette følges nå opp.

Ordningen utformes slik at ordinære forvaltningsorganer ikke belastes betalt merverdiavgift i regnskapene på sine budsjettkapitler. Betalt merverdiavgift posteres i stedet på en særskilt utgiftspost (kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt mer-

verdiavgift, post 01 Driftsutgifter). En slik ordning vil i utgangspunktet være enkel og oversiktlig og ha lave administrative kostnader.

Ordningen vil være begrenset til ordinære forvaltningsorganer som rapporterer til statsregnskapet og som har et mellomværende med statskassen. Det innebærer at nettobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter ikke omfattes av ordningen. Betalt merverdiavgift som er en del av de ordinære forvaltningsorganenes merverdiavgiftspliktige virksomhet, kan heller ikke belastes kap. 1633.

Nettoføring av merverdiavgift innebærer i utgangspunktet reduserte utgifter for de virksomhetene som omfattes av ordningen. For å sikre en budsjettneøytral omlegging, er derfor bevilgningene til de berørte forvaltningsorganene i utgangspunktet redusert tilsvarende forventede utgifter til merverdiavgift i 2006. Regjeringen uttalte i Gul bok 2005 at trekk for merverdiavgift skulle baseres på et regnskapsmessig grunnlag. Et slikt grunnlag er blitt etablert gjennom endrede regnskapsrutiner fra 2004, slik at utgifter til merverdiavgift er blitt synliggjort i virksomhetsregnskapene. På grunnlag av innrapporterte tall fra departementene er budsjettene justert. Samlet er det trukket ut vel 4,9 mrd. kroner fra departementenes drifts- og investeringsutgifter. Tilsvarende beløp foreslås bevilget på kap. 1633, post 01, jf. omtale i Finansdepartementets fagproposisjon.

9.1.3 Oppføring av Folketrygdfondet i statens kapitalregnskap

I Ot.prp. nr. 2 (2005-2006) foreslås Statens pensjonsfond etablert med utgangspunkt i Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Etableringen av Statens pensjonsfond vil etter departementets vurdering bidra til å understøtte og tydeliggjøre behovet for en økonomisk politikk hvor det i årene framover settes av betydelige midler som kan bidra til å finansiere de framtidige pensjonsutbetalingene i folketrygden. Som varslet i Pensjonsmeldingen (St.meld. nr. 12 (2004-2005)) legger departementet opp til å gi en utvidet omtale av utviklingen i statens pensjonsforpliktelse i folketrygden og kapitalen i Pensjonsfondet i de årlige budsjettdokumentene. Dette vil være et supplement til andre indikatorer og beregninger av bærekraften i offentlige finanser.

I kapitalregnskapet for staten er eiendelene i Folketrygdfondet bokført med den kapitalen som staten har skutt inn i fondet, mens Statens petroleumsfond bokføres til markedsverdi. I forbindelse med etableringen av Statens pensjonsfond ser departementet det som hensiktsmessig med en

mer enhetlig presentasjon av de to delene av Pensjonsfondet i kapitalregnskapet for staten. Departementet legger derfor opp til at også Folketrygdfondets eiendeler, som utgjør kapitalen i «Statens pensjonsfond – Norge», framover skal regnskapsføres til markedsverdi, jf. forslag til romertallsvedtak.

9.2 Gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige driftsutgifter

Regjeringen varslet i Sem-erklæringen en full gjennomgang av avgifts- og tollsystemet med sikte på lettelse, forenklinger og opprydding. Erklæringen er fulgt opp på bred front. Regjeringen har de siste fire årene fremmet forslag om og fått iverksatt en rekke lettelse og forenklinger av de fiskale avgifts- og tollordningene. Gjennomgangen har også omfattet gebyrer og ikke-fiskale avgifter som administreres av de ulike fagdepartementene.

Statlige gebyr- og avgiftsordninger framstår som uensartede bl.a. når det gjelder formålet med ordningene, prinsippene for fastleggelse og regulering av gebyr- og avgiftssatsenes størrelse og administrasjonen av ordningene. Finansdepartementet har i denne forbindelse undersøkt nærmere hvordan gebyrer og sektoravgifter brukes til å betale for statlige myndighetshandlinger, dvs. offentlige ytelser i form av reguleringer (forbud, påbud og tillatelse), registreringer, kontroll, tilsyn, konfliktløsning mv. Statlige sektoravgifter er avgifter som med hjemmel i lov blir fastsatt og forvaltet av de ulike fagdepartementene. Formålet med disse avgiftene er som regel å finansiere bestemte tiltak, og de har derfor et visst slektskap med gebyrene. Det dreier seg med andre ord om dekning av forvaltningens utgifter til saksbehandling og kontrollutøvelse, og enkelte av domstolenes behandlingsutgifter. Siktemålet med gjennomgangen har vært å skaffe Regjeringen grunnlag for å ta et prinsipielt standpunkt til hvilke forutsetninger som bør være oppfylt for å gebyr- og avgiftsfinansiere statlige driftsutgifter.

Av praktiske årsaker har gjennomgangen vært begrenset til gebyrer og sektoravgifter som føres over statsbudsjettet. I saldert budsjett 2005 ble det budsjettert med om lag 5,0 mrd. kroner i gebyrinntekter og om lag 1,2 mrd. kroner i inntekter fra sektoravgifter. Gebyrer for bruk av statlig infrastruktur, for eksempel kystgebyret, er holdt utenfor. Det samme gjelder vanlig salg av varer og tjenester fra staten, der det ofte vil være en konkurranseflate mot private.

På bakgrunn av den foretatte gjennomgangen, mener Regjeringen at bruk av gebyrer og sektoravgifter for statlige myndighetshandlinger bør baseres på følgende hovedtrekk:

- Det bør etableres et klart definert skille mellom gebyrer og avgifter for å unngå at det innføres gebyrordninger som i realiteten er ordinære avgiftsordninger.
- Gebyrer bør bare brukes der det offentlige leverer en klart definert ytelse til betaleren. Gebyret bør ikke i noe fall overstige kostnadene ved å produsere ytelsen. Når formålet med gebyret bare er å motvirke overforbruk av en ytelse, kan det imidlertid settes lavere. Ved forespørsel skal gebyrforvalteren kunne dokumentere beregningsgrunnlaget for gebyret.
- Det bør vises stor tilbakeholdenhet med å benytte sektoravgifter til å finansiere statlige utgifter, med unntak for sektoravgifter som finansierer fellestiltak overfor en næring og avgiften betales av næringen selv (for eksempel i forbindelse med virksomheten til tilsynsorganer).
- Alle finansieringsformer som etter sitt innhold er avgifter, bør vurderes som en del av regjeringens og Stortingets skatte- og avgiftsopplegg. Dette innebærer bl.a. at sektoravgifter bør føres opp på statsbudsjettets inntektsside under kapittelserien 5501-5583 sammen med fiskale avgifter som administreres av Finansdepartementet. Det legges imidlertid til grunn at sektoravgifter fortsatt skal forvaltes av fagdepartementene.

Finansdepartementet tar sikte på å fastsette nærmere retningslinjer slik at de ovennevnte prinsippene kan implementeres for nye gebyrer og sektoravgifter fra og med statsbudsjettet for 2007. Det legges opp til at sektoravgifter omtales og behandles som en del av regjeringens og Stortingets skatte- og avgiftsopplegg fra samme tidspunkt.

Eksisterende gebyr- og sektoravgiftsordninger bør som utgangspunkt tilpasses retningslinjene for nye ordninger. Dette vil f.eks. kunne innebære opp- eller nedjustering av gebyr- eller avgiftssatsene, eller omgjøring av gebyrordninger til avgiftsordninger. Det vil imidlertid være nødvendig å ta hensyn til de administrative kostnadene ved en tilpasning og eventuelle provenytnap. Slike momenter vil kunne påvirke både spørsmålet om, og i tilfelle hvor raskt, en tilpasning kan skje. Under utarbeidelsen av statsbudsjettet for 2007 vil Finansdepartementet gå gjennom eksisterende gebyrer og sektoravgifter under samtlige departementer med sikte på tilpasninger til de nye retningslinjene.

De alminnelige prinsippene for gebyrfastsettelse bør som utgangspunkt legges til grunn også for rettsgebyrene, noe som bl.a. innebærer at det bare skal betales for det den mottatte statlige myndighetshandlingen koster. På dette området har

det vært godtatt at gebyrene i noen tilfeller (tinglysningsgebyrene og en del gebyrer for tvangsforretninger) går til å dekke kostnader som ikke kan relateres direkte til en bestemt myndighetshandling. En interdepartemental arbeidsgruppe vil foreta en bred gjennomgang av rettsgebyrene for å vurdere hvilke ytterligere tilpasninger som bør gjennomføres på dette området. Regjeringen foreslår at tinglysningsgebyret for flytting av lån med pant i fast bolig reduseres fra 1 901 kroner til 215 kroner fra 1. januar 2006.

De administrative konsekvensene av omleggingen vil i første rekke knytte seg til tilpasningene av eksisterende gebyr- og avgiftsordninger. For en del ordninger vil det være nødvendig å endre forskrifter, eventuelt også lovbestemmelser. For nye ordninger vil det ikke være nevneverdige konsekvenser. Også de økonomiske konsekvensene er vanskelig å anslå før en har vurdert spørsmålet om tilpasning av eksisterende ordninger.

10 Flerårige budsjettkonsekvenser 2007-2009

10.1 Bakgrunn

I Gul bok 2004 la Regjeringen opp til at det skal presenteres detaljerte budsjettframskrivninger for departementenes utgifter og inntekter for en periode på tre år utover budsjettåret. Dette var en del av Regjeringens oppfølging av forslagene fra Statsbudsjettutvalget. Regjeringens anbefalinger om oppfølging fikk tilslutning i Stortinget, og i tråd med dette ble det i Gul bok 2005 lagt fram en framskriving av budsjettforslagets konsekvenser for årene 2006-2008. De flerårige framskrivingene for perioden 2007-2009 er basert på de samme prinsippene som i Gul bok 2005.

Regjeringen har lagt til grunn at budsjettframskrivingene skal synliggjøre de samlede budsjettmessige konsekvensene av politiske vedtak, og at dette avgrenses til å gjelde antatte, framtidige budsjettkonsekvenser av Regjeringens konkrete budsjettforslag. Budsjettframskrivingene omfatter ikke anslåtte bevilgningskonsekvenser av politiske ambisjoner om framtidig satsing og oppfyllelse av ulike målsettinger og varslede tiltak. I avsnitt 10.5 nedenfor er det gitt en nærmere omtale av større planer og satsingsambisjoner som ikke inngår i Regjeringens budsjettforslag og budsjettframskriving. Budsjettmessig oppfølging av slike planer mv. vil bli innarbeidet i framtidige budsjettforslag.

En av målsettingene med å synliggjøre de framtidige budsjettkonsekvensene av Regjeringens budsjettopplegg er å legge til rette for en hensiktsmessig og realistisk prioritering i tråd med de politiske målsettingene og de økonomiske utsiktene. Hensikten er ikke å binde opp den framtidige handlefriheten i budsjettpolitikken ytterligere. Det er derfor viktig at framskrivingene gir et nøkternt og realistisk bilde av de framtidige konsekvensene av Regjeringens forslag til statsbudsjett for neste år.

Sammenstilt med forventet utvikling i avkastningen fra Petroleumsfondet, vil de flerårige framskrivingene gi et utgangspunkt for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene. Framskrivningene gir dermed et bilde av det budsjettpolitiske handlingsrommet eventuelle nye satsinger og videre opptrapping av igangsatte planer må innpasses innenfor. Med omfattende mål-

settinger og planer vil det kunne framkomme et vesentlig behov for omprioriteringer på budsjettets utgiftsside.

10.2 Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Budsjettframskrivingene skal være helhetlige ved at utgifts- og inntektsutviklingen i perioden 2007-2009 skal vurderes for alle poster i statsbudsjettet.

Det legges til grunn følgende hovedprinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger skal framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. Det tas hensyn til bl.a. den demografiske utviklingen og virkningen av eventuelle regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjettåret.
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan. På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen på uendret reelt nivå eller i tråd tidligere vedtak.
- Det korrigeres for éngangsutgifter og éngangsinntekter i budsjettforslaget for kommende år. Tiltak på utgifts- eller inntektssiden som forutsettes satt i verk et stykke ut i kommende budsjettår, framskrives med helårsvirkning.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak på uendret reelt nivå.

10.3 Gjennomgang av ulike bevilgningstyper

Nedenfor omtales kort de ulike elementene som vurderes i forbindelse med framskrivingen av flerårige budsjettkonsekvenser.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger, i hovedsak definert som bevilgninger med stikkordet «overslagsbevilgning», utgjør om lag 50 pst. av de samlede utgiftene på statsbudsjettet, eksklusiv petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen til Statens petroleumsfond. Dette gjelder i stor grad utgifter under folketrygden. Andre store ord-

ninger hvor utbetalingene i hovedsak følger av regelverket, er bl.a. bevilgningene til innsatsstyrt finansiering av helseforetak, kontantstøtte, barne-trygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og Statens Pensjonskasse. Ikke alle disse ordningene har stikkordet «over-
slagsbevilgning» knyttet til bevilgningen.

De regelstyrte utgiftene framskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Det beste faglige skjønn legges til grunn for framskrivningene, gitt eksisterende regelverk. Konsekvenser av regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjetteringsåret innarbeides også. Alle regelstyrte ordninger er vurdert i forbindelse med framskrivningene.

Investeringer

Samlede investeringsbevilgninger under postgruppen 30-49 utgjør knapt 19 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2006, hvorav de største er investeringer i riksveger, jernbane, Forsvaret og i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år, og utgiftene kan variere betydelig mellom år. Typisk vil et vedtak om igangsetting av et nytt byggeprosjekt medføre en begrenset startbevilgning det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Statsbyggs enkeltprosjekter inngår i en samlet investeringsramme, og som hovedregel legges det til grunn at denne rammen justeres på bakgrunn av forventet framdrift for igangsatte byggeprosjekter og byggeprosjekter hvor det budsjetteres med

igangsettelse i budsjetteringsåret. Dette vil også gjelde andre investeringsprosjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel de særskilte tilskuddene til sykehusinvesteringer som budsjetteres over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett og store IT-prosjekter.

Éngangseffekter og helårsvirkninger

Salg av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbyttebetalinger har gitt store inntekter som normalt ikke kan påregnes på tilsvarende nivå for senere år. Slike éngangseffekter er søkt innarbeidet i framskrivningene.

Enkelte nye tiltak iverksettes med virkning sent i budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir større. Ett eksempel på dette er at fedrekvoten i forbindelse med fødselspermisjon foreslås økt med én uke fra 1. juli 2006, hvor vi først får helårseffekt av tiltaket i senere år, noe som fører til økte utgifter framover.

10.4 Tallmessig presentasjon

Tabell 10.1 nedenfor oppsummerer framskrivningene av statsbudsjettets utgifter i perioden 2007-2009, eksklusive dagpenger, petroleumsvirksomheten, renter og lånetransaksjoner. Tabellen viser at de flerårige effektene av forslaget til statsbudsjett for 2006 vil innebære en vesentlig vekst i utgiftene i perioden. På inntektssiden er det større stabilitet, selv om enkelte inntekter settes vesentlig ned i 2007.

Tabell 10.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer fra Gul bok 2006, utgifter

	Mill. 2006-kroner		
	2007	2008	2009
Utgiftsøkninger totalt	9 677	13 256	18 534
Av dette:			
Utgiftsøkninger, folketrygden	4 530	9 666	15 473
Utgiftsøkninger, ekskl. folketrygden	5 147	3 590	3 061

Kilde: Finansdepartementet

Alle tallene i tabellen er endringer målt i 2006-priser i forhold til Regjeringens forslag til 2006-budsjettet. Det vil si at de ikke uttrykker endringer i forhold til foregående budsjettår.

Oversikten viser en vekst i utgiftene på om lag 9,7 mrd. kroner fra 2006 til 2007, og ytterligere 3,6 mrd. kroner i 2008 og 5,3 mrd. kroner i 2009. Sett bort fra endringen fra 2006 til 2007, er det den forventede utgiftsutviklingen i folketrygden som i

hovedsak bidrar til netto økte utgifter i framskrivningen. Utgiftsveksten i folketrygden som følge av videreføring av gjeldende regelverk mv., anslås til om lag 5 mrd. kroner årlig. Øvrige utgifter er i beregningene samlet sett anslått å øke med 5,1 mrd. kroner fra 2006 til 2007, for deretter å gå noe ned gjennom 2008 og 2009. Det understrekes imidlertid at framskrivningene blir mer usikre desto lengre framover i tid de føres, bl.a. fordi flere uforutsette hendelser da kan bidra til å endre tallene. Metoden for framskrivningene innebærer at midlertidige tiltak som fases ut (f.eks. bygg), ikke erstattes med nye utgifter. Dette bidrar dermed isolert sett til lavere utgifter utover i perioden for framskrivningene.

På inntektssiden er det i tallene forutsatt langt færre tiltak som har budsjettmessige konsekvenser i årene framover. Totalt ligger det an til en inntektsreduksjon på om lag 1,7 mrd. kroner under departementene i 2007 som følge av endringer i utbyttebetalinger, inntekter fra eiendomssalg og omorganisering av beredskapslagrene for drivstoff. Inntektene i 2008 og 2009 holdes stabile. Inntekter fra skatter og avgifter er ikke medregnet.

Samlet viser tallene dermed økte utgifter og reduserte inntekter på departementenes budsjetter på til sammen vel 11 mrd. kroner fra 2006 til 2007. Ytterligere budsjettsvekkelse i 2008 og 2009 utgjør henholdsvis om lag 3,6 og 5,3 mrd. kroner i forhold til året før.

Under forutsetning av at skattegrunnlagene om lag følger den trendmessige veksten i aktiviteten i fastlandsøkonomien, kan den underliggende veksten i skatteinntektene anslås til 10-12 mrd. kroner per år i tiden framover. Deler av skattelettelsene i 2006 vil først ha budsjettvirkning i 2007. Forslaget til skatte- og avgiftsopplegg for 2006 innebærer dermed isolert sett en reduksjon i statsbudsjettets skatte- og avgiftsinntekter på knapt 5 mrd. kroner fra 2006 til 2007.

I tillegg til bindingene på budsjettets utgifts- og inntektsside, trekker økte reallønninger i retning av at prisveksten for statsbudsjettets utgifter er sterkere enn prisveksten for skattegrunnlagene. Med dagens aktivitetsnivå vil denne priseffekten

legge beslag på i størrelse 1-2 mrd. kroner årlig. Virkningen vil bli større dersom lønnsveksten blir høyere i offentlig sektor enn i resten av økonomien.

Bruken av petroleumsinntekter i 2006 er beregnet å ligge vel 12 mrd. kroner over forventet realavkastning av Statens petroleumsfond. Med et uendret nivå på det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet fra 2006 til 2007 kan imidlertid bruken av petroleumsinntekter være tilbake på forventet realavkastning i 2008. Det må ses i lys av at høye oljepriser nå forventes å bidra til at fondskapitalen vil vokse raskt i noen år framover. Den videre utvikling i oljeprisen er imidlertid usikker. I tillegg innebærer den oppjusterte oljeprisbanen som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2006, at økningen i vil fondskapitalen avta etter 2010. Dette kan tale for at en bør være særlig tilbakeholden med å øke bruken av oljeinntekter i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Petroleumsfondet de nærmeste årene. På denne måten kan mulighetene bedres til å møte økningen i de aldersrelaterte utgiftene som for alvor setter inn når de store etterkrigskullene om få år når pensjonsalderen.

Samlet viser framskrivningene at det må gjøres omfattende innsparinger i 2007 om en skal holde det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet reelt uendret fra 2006. For 2008 og 2009 viser framskrivningene svakere bindinger i budsjettpolitikken. Dette må imidlertid ses i sammenheng med at konsekvensene av ytterligere bevilgningsøkninger knyttet til opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger ikke er regnet med, jf. omtale i avsnitt 10.5. I vurderingen av handlingsrommet for 2008 og 2009 må det også understrekes at usikkerheten i anslagene øker jo lengre fram i tid en kommer. Når en også tar hensyn til behovet for å møte den sterke veksten i aldersrelaterte utgifter noen år fram i tid, viser budsjettframskrivningene derfor at det vil være nødvendig med vesentlige omprioriteringer på budsjettet for å finne rom for nye og allerede varslede satsinger innenfor rammen av en opprettholdbar bruk av petroleumsinntekter.

Tabell 10.2 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2007-2009, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2006

	Mill. 2006-kroner		
	2007	2008	2009
<i>Utenriksdepartementet</i>	950,0	1 310,0	1 470,0
Finansieringsordningene EØS	950,0	310,0	1 470,0
<i>Utdannings- og forskningsdepartementet</i>	1 682,0	2 014,6	2 376,1
Statens lånekasse for utdanning	206,9	389,9	563,9
Frittstående skoler	199,0	417,0	654,0
Avkastning Forskningsfondet	1 365,0	1 365,0	1 365,0
Øvrige endringer	-89,0	-157,4	-206,9
<i>Kultur- og kirkedepartementet</i>	16,2	98,4	58,4
<i>Justisdepartementet</i>	-276,8	-480,1	-485,1
Nødnett fase 1	-197,9	-401,2	-406,2
Øvrige endringer	-78,9	-78,9	-78,9
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	-483,8	-640,6	-698,1
Integreringstilskudd	-419,2	-687,1	-839,4
Oppstartingsstilskudd og rentekompensasjon sykehjem	-62,7	-9,3	27,9
Rentekompensasjon skole- og kirkebygg	95,6	147,3	175,0
Rammetilskudd til kommunene	-66,1	-71,7	-77,8
Øvrige endringer	-31,4	-19,8	16,2
<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>	2 646,5	5 732,4	9 518,6
Attførings- og rehabiliteringspenger	-465,0	-495,0	-545,0
Alderspensjon	1 294,0	2 684,0	4 358,0
Sykepenger	185,0	350,0	525,0
Midlertidig uførestønad	1 705,0	3 275,0	5 065,0
Uførepensjon	-275,0	-595,0	-750,0
Grunn- og hjelpestønad	365,0	760,0	1 170,0
Øvrige endringer	-162,5	-246,6	-304,4
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	3 021,2	3 321,2	4 888,0
Legemidler og sykepleieartikler	925,0	1 940,0	3 055,0
Refusjoner	575,0	1 210,0	1 894,0
Sykehusinvesteringer	1 455,2	39,2	-259,0
Øvrige endringer	66,0	132,0	198,0
<i>Barne- og familiedepartementet</i>	423,0	465,0	418,0
Fødsels- og adopsjonspenger	228,0	335,0	373,0
Barnehager	400,0	400,0	400,0
Kontantstøtte	-195,0	-220,0	-245,0
Øvrige endringer	-10,0	-50,0	-110,0
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	-82,3	-143,8	-173,2
Internasjonal romvirksomhet	-28,2	-88,7	-118,1

Tabell 10.2 fortsetter

	Mill. 2006-kroner		
	2007	2008	2009
Øvrige endringer	-54,1	-55,1	-55,1
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	-39,9	-60,2	-60,2
Trafikksentral Nord-Norge	-39,9	-60,2	-60,2
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Samferdselsdepartementet</i>	-81,0	-88,5	-91,7
Flyttekostnader	-65,1	-65,1	-65,1
Øvrige endringer	-15,9	-23,4	-26,6
<i>Miljøverndepartementet</i>	-57,8	-112,5	-98,5
Nikkelverkene på Kola	-65,0	-101,0	-87,0
Skogvern	-11,3	-30,0	-30,0
Avkastning kulturminnefondet	18,5	18,5	18,5
<i>Moderniseringsdepartementet</i>	537,2	511,0	186,1
Statens Pensjonskasse	449,9	917,0	1 413,5
Videreføring av byggeprosjekter	104,2	-309,9	-1 057,6
Øvrige endringer	-16,9	-96,1	-169,8
<i>Finansdepartementet</i>	1 439,6	1 346,4	1 243,3
IT-prosjekter i skatteetaten	9,8	-158,3	-189,0
IT-prosjekter i toll- og avgiftsetaten	64,7	101,2	37,9
Rentekostnader fondsavsetninger	1 383,5	1 383,5	1 383,5
Øvrige endringer	-18,4	20,0	10,9
<i>Forsvarsdepartementet</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Olje- og energidepartementet</i>	-17,3	-17,3	-17,3
Totalsum, utgifter	9 676,7	13 255,9	18 534,2

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de ulike forholdene som framkommer i tabellen. Som nevnt ovenfor vil det på flere områder være vesentlig usikkerhet knyttet til anslag på framtidige budsjettkonsekvenser av gjeldende regelverk mv. I tillegg skjer det ofte uforutsette hendelser som innebærer at bevilgninger må justeres. Tallene i tabell 10.2 må derfor ses på som tekniske framskrivinger av utgiftene i perioden 2007-2009 basert på beste faglige skjønn.

Utgiftsveksten i folketrygden

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger (ekskl. dagpenger) forventes å øke med gjennomsnittlig om lag 5 mrd. kroner hvert år i 3-årsperioden 2007-2009. Samlet sett forventes folketrygdens utgifter (ekskl. dagpenger) å øke med

om lag 15 mrd. kroner i løpet av denne perioden. Dette skjer til tross for at det er lagt til grunn nullvekst i sykefraværet på sykepengeområdet og svak nedgang i utgiftene til rehabiliteringspenger i perioden. Det har vært sterk vekst i utgiftene til disse to ordningene i de senere årene. Også utgiftene til attføringspenger ventes å bli noe redusert i perioden 2007-2009.

Det er først og fremst utgiftene til uførestønader (uførepensjon og tidsbegrenset uførestønad) og alderspensjon som drar opp utgiftene under folketrygdens programområde 29, sosiale formål. Utgiftene til uførestønader ventes å øke samlet med om lag 4,3 mrd. kroner i løpet av 3-årsperioden. Det legges til grunn samme underliggende tilgang til uføreordningene i kommende periode som i 2006. Utgiftene til alderspensjon anslås å øke tilsvarende. Dette skyldes både at antallet alderspen-

sjonister øker og at disse har høy poengopptjening. Utgiftene til alderspensjon vil imidlertid få en enda sterkere vekst i årene etter 2009, som følge av at antallet pensjonister om noen år vil øke betydelig. Videre er det forventet fortsatt vekst i utgiftene til tekniske hjelpemidler for funksjonshemmede.

Basert på utviklingen de siste årene, regnes det med at den underliggende veksten under programområde 30 Stønad ved helsetjenester vil være på i overkant av 5 mrd. kroner fra 2007 til 2009. Av dette gjelder om lag 60 pst., eller i overkant av 3 mrd. kroner, utgifter til legemidler og sykepleiar-tikler. Utgiftene til refusjon av egenbetaling forventes å øke med nær 1 mrd. kroner i løpet av perioden. Også utgiftene til refusjon for lege- og fysioterapitjenester forventes å øke noe.

Utgiftene til fødsels- og adopsjonspenger forventes å øke med om lag 370 mill. kroner i løpet av perioden. Om lag 210 mill. kroner av dette er helårsvirkningen av utvidelsen av fedrekvoten fra 4 til 5 uker i 2005 og forslaget i 2006-budsjettet om en ytterligere utvidelse av fedrekvoten til 6 uker.

Finansieringsordninger under EØS-avtalen

Gammel ordning

Fristen for å gi tilsagn til prosjektfinansiering under finansieringsordningen opprettet i 2000 under EØS-avtalen, gikk ut 31. desember 2003. Den norske andelen av ordningen er beregnet til om lag 107,9 mill. euro. Det foreslås en bevilgning på 220 mill. kroner for 2006. Det er i framskrivningen forutsatt at det norske bidraget til ordningen for 2007 vil utgjøre om lag 180 mill. kroner, og at de siste utbetalingene på om lag 40 mill. kroner vil finne sted i 2008. Ordningen fases dermed ut fra 2008. Anslagene er usikre.

Nye ordninger

I 2003 ble det opprettet to nye finansieringsordninger i forbindelse med den utvidede EØS-avtalen. Norge har forpliktet seg til å delta med 567 mill. euro eller om lag 4,8 mrd. kroner i perioden 1. mai 2004 til 30. april 2009 til hver av ordningene. I 2006 foreslås det samlet bevilget 410 mill. kroner til ordningene. Beløpene vil stige etter hvert som prosjektene tar form. I 2007 antas den samlede bevilgningen å øke til 1 400 mill. kroner, i 2008 til 1 900 mill. kroner og i 2009 til 2 100 mill. kroner. Anslagene er usikre.

Statens lånekasse for utdanning

Det forventes en vekst i bevilgningene til Statens lånekasse for utdanning. Bakgrunnen for veksten

er en forventet økning i antallet elever i videregående opplæring, mens antallet studenter i høyere utdanning forventes å være stabilt. Det er stipendutbetalingene som øker som følge av flere elever.

Den nye ordningen med skolepengestøtte i utlandet som ble innført i 2004-2005, bidrar til en reduksjon i utbetalingen av andre stipend i 2005 og 2006. Denne effekten forventes å bli vesentlig mindre i 2007. Det forventes en fortsatt økning i utbetalingene til lån som følge av prisjustering og økte renter. Disse forholdene fører også til en økning i rentestøtten.

Rentestøtten har en kumulativ effekt under hele studentenes utdanningsperiode. Økte utlån som følge av en generell vekst i utlånsmassen eller omlegginger, medfører dermed at denne kostnaden er stigende i flere år.

Fondet for forskning og nyskaping

Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 39 mrd. kroner i 2006. Med dagens rentenivå gir denne kapitaløkningen en økt avkastning fra fondet som bevilges til forskningsformål i 2007, på knapt 1,4 mrd. kroner sammenliknet med 2006-budsjettet.

Økt kapital i fond som skal finansiere aktiviteter innenfor særskilte sektorområder (forskning, kulturminner mv.) gir både økte inntekter og utgifter på det berørte departementets budsjett. Samtidig økes statens netto rentekostnad. Nettobelastningen for statsbudsjettet blir dermed tilsvarende de økte bevilgningene på utgiftssiden til de berørte fagdepartementene, jf. også omtalen nedenfor om Norsk kulturminnefond og rentekostnader i forbindelse med fondsavsetninger.

Frittstående skoler

Det anslås en årlig vekst på om lag 8,5 pst. i bevilgningen til frittstående skoler over kap. 228, post 70 på Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett. Dette skyldes hovedsakelig en anslått økning i antallet elever i frittstående skoler, en økning i antallet godkjente frittstående skoler og endringer i satsene for tilskudd. Det er ikke lenger et krav om at frittstående skoler skal være et pedagogisk alternativ til offentlige skoler. Flere skoler som ønsker status som frittstående skoler, vil derfor bli godkjent. Det er knyttet stor usikkerhet til anslagene. Som følge av en forventet økning i elevtallet i friskoler og statlige skoler, reduseres rammetilskuddet til kommunesektoren i årene framover, jf. omtalen nedenfor om rammetilskudd til kommunesektoren.

Nødnett

Bevilgningen under kap. 456 Nødnett - felles radiosamband for nødetatene, skal dekke utgiftene til utbygging av et første utbyggingsområde som omfatter politidistriktene Follo, Romerike, Oslo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold. Kontrakt for bygging og drift planlegges å foreligge tidligst mulig i første halvår 2006. Utbyggingsperioden og det meste av bevilgningsbehovet for det første utbyggingsområdet vil derfor finne sted i 2006 og 2007, med hovedvekt i 2006. Utgiftene går derfor ned utover i perioden. Det vises til omtale i avsnitt 10.5 om kostnader ved en eventuell videre utbygging av nødnettet.

Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, integreringstilskudd

Det legges til grunn reduserte utbetalinger av integreringstilskudd de nærmeste årene. Dette skyldes en nedgang i antall asylsøkere og dermed færre bosatte i kommunene i årene framover. Det understrekes imidlertid at disse prognosene er svært usikre.

Eldre- og psykiatriplan, oppstartingstilskudd og rente- og avdragskompensasjon

Oppstartingstilskuddet er knyttet til bygging og utbedring av omsorgsboliger og sykehjemsplasser under eldreplanen og psykiatriplanen. Alle tilsagn er gitt, og posten er planlagt avvirket i 2007. Utbetalingene til kompensasjon for renter og avdrag vil øke i årene framover. Dette skyldes i hovedsak en forventet økning i rentesatsene.

Rentekompensasjon for skoleanlegg

Som følge av innvilget investeringsramme på 12 mrd. kroner, vil utbetalingene til rentekompensasjon for skoleanlegg øke i årene framover. Dette skyldes i hovedsak en forventet økning i rentesatsene. Økte rentesatser vil også øke utgiftene til rentekompensasjon for kirkebygg.

Rammetilskudd til kommunesektoren, innbyggertilskudd

Som følge av en forventet økning i elevtallet i friskoler og statlige skoler reduseres rammetilskuddet til kommunesektoren med 66 mill. kroner i 2007, 72 mill. kroner i 2008 og 78 mill. kroner i 2009.

Sykehusene

Foruten utgiftsveksten i folketrygdens ordninger, er det under Helse- og omsorgsdepartementet lagt til grunn en vekst i det særskilte statlige tilskuddet i forbindelse med nytt forskningsbygg ved Radiumhospitalet, Nye Ahus og fase en og fase to i utbyggingen av universitetssykehuset i Trondheim. Det antas imidlertid at utgiftene i 2008 og 2009 vil være på om lag samme nivå som i 2006. Dette må ses i sammenheng med en forutsatt utbetaling i 2007 i tilknytning til fase en av utbyggingen av universitetssykehuset i Trondheim på om lag 0,9 mrd. kroner som ikke videreføres i senere år.

Barnehager og kontantstøtten

Økte utgifter fra 2007 til 2009 under Barne- og familiedepartementets budsjettområde gjelder hovedsakelig helårseffekt av måltall for drift og investering av nye barnehageplasser i 2006. Som følge av dette nedjusteres også kontantstøtten.

Internasjonal romvirksomhet

Utfasing av frivillige programmer som Norge deltar i under European Space Agency (ESA), gir en gradvis reduksjon i utgiftene til internasjonal romvirksomhet i årene framover. Eventuelle nye programmer er ikke tatt med i tallene.

Trafikksentral Nord-Norge

Bevilgningene til trafikksentral Nord-Norge i Vardø reduseres i tråd med investeringsplanen. Trafikksentralen vil være operativ fra 2007.

Flytting av Luftfartstilsynet og Post- og teletilsynet

I forbindelse med flytting av Luftfartstilsynet og Post- og teletilsynet ut av Oslo, ble det foretatt beregninger av flyttekostnadene fordelt på årene 2004, 2005 og 2006. Flyttekostnadene trekkes ut fra 2007 i tråd disse beregningene.

Nikkelverkene på Kola

Stortinget har vedtatt at Norge skal gi tilskudd til modernisering av nikkelverkene på Kola under forutsetning av at utslippene av tungmetaller og støv blir vesentlig redusert og at tilskuddet ikke går til skatter. Prosjektet har blitt om lag 2 år forsinket på grunn av mer omfattende arbeid enn forutsatt med avtaleverket knyttet til tilskuddet og lån fra Den nordiske investeringsbanken. Det er også behov

for å vurdere den tekniske løsningen nærmere. Det er bygd en prototyp av ny smelteovn og forsøkene med denne er så langt tilfredsstillende. Prosjektet forventes nå å bli gjennomført i normalt gjennomføringstempo med ferdigstilling ved utgangen av 2008.

Skogvern

Alle vernevedtak i barskogplanen fram mot 2000 er gjennomført, men enkelte erstatningsprosesser strekker seg ut i tid. I forbindelse med at ubetalningene går mot slutten trappes bevilgningene ned. 2008 vil være det siste året det er nødvendig med bevilgninger til gjennomføring av denne barskogplanen. Økning i bevilgningen til nytt skogvern medfører imidlertid at de samlede bevilgningene til skogvern går mindre ned enn avslutningen av den gamle barskogplanen skulle tilsi.

Norsk kulturminnefond

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble kapitalen i Norsk kulturminnefond økt med 200 mill. kroner. Regjeringen foreslår å øke kapitalen i fondet med ytterligere 400 mill. kroner i 2006. Disse kapitaløkningene gir en økt avkastning fra fondet i 2007 på 18,5 mill. kroner sammenlignet med 2006-budsjettet. Dette nivået videreføres i 2008 og 2009.

Statens Pensjonskasse

For årene 2007-2009 er det lagt til grunn en årlig vekst i pensjonsutbetalingene, med unntak av AFP, på om lag 3,5 pst. Det totale antallet pensjoner som administreres av Statens Pensjonskasse, forventes å stige til nærmere 300 000 i 2015 fra dagens nivå på om lag 200 000.

Videreføring av byggeprosjekter (Statsbygg)

Framskrivningen viser en nedjustering av utgiftene i forhold til 2006 med om lag 310 mill. kroner i 2008 og knapt 1,1 mrd. kroner i 2009. Dette skyldes at en rekke prosjekter forventes faset ut i 2008 og 2009. Med unntak av prosjekter igangsatt gjennom

den såkalte «kurantordningen» er det i framskrivningen ikke tatt hensyn til eventuell igangsetting av nye byggeprosjekter fra 2007. En framskriving tre år framover i tid vil derfor normalt vise gradvis reduserte utgifter etter hvert som igangsatte byggeprosjekter ferdigstilles.

IT-prosjekter

På Finansdepartementets budsjett ventes det en nedgang i bevilgningene til IT-prosjekter i skatte-taten etter hvert som SKARP-prosjektet ferdigstilles. De første årene trekker økte utgifter i forbindelse med TVINN-prosjektet i Toll- og avgiftsdirektoratet i motsatt retning.

Rentekostnader fondsavsetninger

I forbindelse med de økte fondsavsetningene til Fondet for forskning og nyskaping og Norsk kulturminnefond vil staten få økte netto renteutgifter. Disse føres på Finansdepartementets budsjett. Rentesatsen for å beregne utgiftene er satt lik avkastningen på fondene og tilsvarer renten på 10-års statsobligasjoner.

Beredskapslagre for drivstoff

Omleggingen av ordningen med beredskapslagring av drivstoff vil medføre at utgiftene til lagerleie og rullering av beredskapsprodukter kan reduseres fra og med 2007. I 2006 foreslås det bevilget 17,3 mill. kroner til lagerleie og salg av beredskapsprodukter.

Inntekter

Samlet viser tallene en inntektsreduksjon utenom skatter og avgifter på om lag 1,7 mrd. kroner i 2007 i forhold til forslaget for 2006, jf. tabell 10.3. Reduksjonen skyldes i hovedsak redusert utbytte fra Statkraft, reduserte inntekter fra eiendomssalg og omorganisering av beredskapslagrene for drivstoff. For 2008 og 2009 antas det ingen vesentlige ytterligere endringer i inntektene under departementene.

Tabell 10.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2007-2009, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2006

	Mill. 2006-kroner		
	2007	2008	2009
<i>Utdannings- og forskningsdepartementet</i>	1 366,0	1 367,0	1 368,0
Fondet for forskning og nyskaping	1 365,0	1 365,0	1 365,0
Øvrige endringer	1,0	2,0	3,0
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	-1 212,3	-1 253,7	-1 282,1
Utbytte Statkraft	-960,0	-960,0	-960,0
Garantiprovisjon Statkraft	-50,8	-90,9	-118,5
Tilbakeføringer GIEK	-109,9	-109,9	-109,9
Verftstøtteordningen	-90,0	-90,0	-90,0
Øvrige endringer	-1,6	-2,9	-3,7
<i>Moderniseringsdepartementet</i>	-581,8	-595,9	-588,8
Salg av eiendom	-550,0	-550,0	-550,0
Øvrige endringer	-31,8	-45,9	-38,8
<i>Miljøverndepartementet</i>	18,5	18,5	18,5
Norsk kulturminnefond	18,5	18,5	18,5
<i>Olje- og energidepartementet</i>	-1 201,9	-1 202,1	-1 205,0
Salg av beredskapslager for drivstoff	-1 200,0	-1 200,0	-1 200,0
Øvrige endringer	-1,9	-2,1	-5,0
<i>Øvrige departementer</i>	-128,4	-109,5	-88,0
Totalsum, utgifter	-1 740,0	-1 775,6	-1 777,4

I framskrivingene nedjusteres utbyttet under kap. 5656, post 80 Nærings- og handelsdepartementets budsjett med om lag 1 mrd. kroner for årene 2007-2009 i forhold til forslaget for 2006. Dette skyldes at det for Statkraft SF legges til grunn et utbytte på 78 pst. av anslått resultat, noe som innebærer et utbytte på om lag 3,7 mrd. kroner.

Utbyttebetalingene vil være svært usikre og avhenger bl.a. av utviklingen i selskapenes framtidige overskudd. Som en beregningsteknisk forutsetning er det lagt til grunn uendrede utbytter fra 2007 til 2009.

Videre nedbetaling av de statsgaranterte lånene innebærer lavere garantiprovisjon fra Statkraft SF de kommende årene. Tilbakeføringer fra gammel alminnelig ordning og gammel særordning for utviklingsland under GIEK anslås redusert med om lag 110 mill. kroner fra 2006 til 2007. Dette anslaget er imidlertid svært usikkert. Tilbakeføring av 90 mill. kroner fra gammel og midlertidig skipsfinansieringsordning i 2006 vil være en éngangsinnpekt.

Både Utdannings- og forskningsdepartementet og Miljøverndepartementet får økte inntekter som følge av høyere fondsavsetninger. Dette utgjør til sammen knapt 1,4 mrd. kroner, jf. omtale ovenfor.

Inntektene fra ekstraordinære eiendomssalg settes ned med 550 mill. kroner, hvorav 450 mill. kroner gjelder Vestbanetomten.

Olje- og energidepartementet arbeider med forslag til omlegging av ordningen med beredskapslagring av drivstoff. Ny modell vil innebære at raffinerende og/eller importerende selskaper pålegges å holde beredskapslagre tilsvarende dagens nivå, dvs. lagring av petroleumprodukter tilsvarende 20 dagers dekning av normalforbruket i Norge. Det tas sikte på å legge fram forslag om ny beredskapslagringslov for Stortinget i 1. kvartal 2006. Det legges opp til at beredskapslagringskostnadene dekkes av de lagringspliktige selskapene, som vil eie produktene selv. Ved en slik omlegging har ikke staten behov for egne lagre. I budsjettet for 2006 budsjetteres det på denne bakgrunn med éngangs-

inntekter på 1,2 mrd. kroner fra salg av beredskapsbeholdninger av drivstoff.

10.5 Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivningene

I framskrivningene tas kun med de framtidige konsekvensene av vedtak som er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Politiske målsettinger som er kommet til uttrykk i for eksempel intensjonserklæringer, stortingsmeldinger, flertallsmerknader i Stortinget mv., er derfor ikke tatt med i tallmaterialet. Enkelte av disse satsingene er forholdsvis konkrete når det gjelder framtidige bevilgningsbehov. Av slike utgiftssatsinger kan nevnes opptrappingsplanen for psykiatri, langtidsplanen for Forsvaret, målsettingen om opptrapping av forskningsinnsatsen, nasjonal transportplan, barnehagesatsingen, bistand og etablering av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV), jf. nærmere omtale nedenfor.

Stortinget har sluttet seg til en forpliktende opptrappingsplan innen psykisk helse over ti år (1999-2008). Regjeringen foreslår en styrking på om lag 785 mill. kroner i 2006. En tilsvarende styrking i 2007 og 2008 vil realisere målene i opptrappingsplanen for psykisk helse.

I vedtatt langtidsplan for Forsvaret for perioden 2005-2008 (St.prp. nr. 42 (2003-2004), jf. Innst. S. nr. 234 (2003-2004)), er det lagt til grunn en samlet forsvarsramme over fireårsperioden på 118 mrd. 2004-kroner. Omregnet til 2006-priser og fratrukket merverdiavgift som følge av nettoordningen som foreslås innført fra 2006, tilsvarer dette 116,8 mrd. kroner. I gjennomsnitt over årene fra 2005 til 2008 gir det en forsvarsramme på 29,2 mrd. kroner. Foreslått forsvarsbudsjett for 2006 på 28,7 mrd. 2006-kroner ligger dermed om lag 0,5 mrd. kroner under dette gjennomsnittsnivået. Dersom en i løpet av de to gjenværende årene i perioden skal ta igjen etterslepet fra 2005 og 2006 komme opp på forutsatt samlet totalramme for perioden, må budsjettnivået i 2007 og 2008 være om lag 900 mill. kroner høyere enn i foreslått budsjett for 2006.

Regjeringens mål om at samlet norsk forskningsinnsats skal økes fra 1,75 pst. til 3 pst. av BNP innen 2010 har tilslutning i Stortinget. Som en del av dette er det et mål at offentlige forskningsbevilgninger skal utgjøre 1 pst. av BNP innen 2010. For å nå dette målet anslås de offentlige forskningsbevilgninger å øke med 6,5 mrd. kroner fra 2006 til 2010. Regjeringen foreslår i 2006-budsjettet en økning av kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping på 39 mrd. kroner. Det gir økt avkastning fra fondet på knapt 1,4 mrd. kroner

i 2007, jf. nærmere omtale ovenfor. I opptrappingsplanen for offentlige forskningsbevilgninger tar Regjeringen sikte på å øke fondskapitalen med ytterligere 25 mrd. kroner i 2007. Med dagens rentenivå vil dette gi en økning i avkastningen på ytterligere om lag 875 mill. kroner per år fra og med 2008.

Gjennom Stortingets behandling av Nasjonal transportplan (NTP) 2006-2015 ble den økonomiske rammen til etatene økt med 2,2 mrd. kroner i gjennomsnitt per år i planperioden. Dette innebærer statlige midler til etatene i 2006 på om lag 19,4 mrd. kroner. Regjeringens budsjettforslag for 2006 innebærer statlige midler til etatene på om lag 17,4 mrd. kroner, som er 2,0 mrd. kroner lavere enn det årlige gjennomsnittet i NTP 2006-2015. Dersom en sammenligner budsjettforslaget for 2006 med Regjeringens forslag i NTP 2006-2015, er oppfølgingsgraden på over 100 pst.

Barnehageforliket omhandler bl.a. full behovsdekning og innføring av maksimalgrense for foreldrebetaling på 1 500 kroner (2002-kroner, pris og kostnadsjustert). Basert på bevilgningsnivået i 2005-budsjettet, medregnet de justeringene som ble foreslått i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005, er merkostnadene ved full behovsdekning og innføring av en maksimalpris på 1 750 kroner per måned i 2005-priser, anslått til om lag 3,6 mrd. kroner på årsbasis. Dette er imidlertid et meget usikkert anslag, og det kan ikke ses i direkte sammenheng med budsjettforslag for 2006 bl.a. som følge av at kapasitetsveksten i 2006 ikke er medregnet.

På bistandsområdet varslet Regjeringen gjennom tiltredelseserklæringen at norsk ODA-godkjent bistand skal trappes opp til 1 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt (BNI) innen 2005. For 2006 foreslår Regjeringen at bistandsbevilgningen øker til om lag 0,96 pst. av anslått BNI. En bistandsramme på 1 pst. av anslått BNI innebærer en økning på om lag 850 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag til bistandsbevilgning for 2006.

Etableringen av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV) vil kreve betydelige gjennomføringskostnader i årene som kommer. Samlet er kostnadene til en IKT-plattform og organisatoriske omstillingskostnader for NAV-reformen anslått til 3 mrd. kroner. Det tas sikte på at de aller fleste arbeids- og velferdskontorene skal være på plass innen 2010. Gjennomføring av pensjonsreformen vil også kreve betydelige administrative gjennomføringskostnader i årene fram til 2010, spesielt gjelder dette nødvendig IKT-utvikling.

Stortinget har vedtatt at det skal etableres et felles digitalt radiosamband for nød- og beredskap

setatene. Kontrakt om en første utbyggingsfase skal inngås i 2006, og omfatter seks politidistrikter i Oslofjord-området. Stortinget har i tillegg vedtatt at Justisdepartementet kan innhente tilbud fra leverandør på landsdekkende utbygging. Investerings- og driftskostnadene for første utbyggingsstrinn er estimert til om lag 600 mill. kroner. Landsdekkende utbygging vil innebære investerings- og driftskostnader i utbyggingsfasen på om lag 3,6 mrd. kroner. Første utbyggingstrinn skal være gjennomført i løpet av 2007 og det legges opp til en prosess med sikte på ferdigstillelse av et landsdekkende nett i løpet av 2009. Et forslag om igangsetting av utbygging for resten av landet vil forelegges Stortinget etter at evaluering av første utbyggingstrinn er gjennomført.

På andre områder er det varslet økt innsats uten nærmere angivelse av bevilgningsmessige konsekvenser.

Omtalen ovenfor viser at oppfølging av disse satsingene i tråd med målsettingene vil kreve til

dels kraftige bevilgningsøkninger. Tallene som er presentert i dette kapitlet og omtalen av handlingsrommet i budsjettpolitikken på mellomlang sikt i St.meld. nr. 1 (2005-2006) Nasjonalbudsjettet 2006, viser at handlingsrommet i budsjettpolitikken er begrenset og det vil være nødvendig med vesentlige omprioriteringer på budsjettet i perioden 2007-2009 for å følge opp politiske målsettinger om økt innsats på ulike områder.

Finansdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om statsbudsjettet 2006.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2006 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2006**

I
Oversikt over utgifter i statsbudsjettet for budsjettåret 2006

1000 kroner

Utgifter					
	Samlede utgifter	Drifts - utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	141 288	12 957	-	128 331	-
Regjering	206 800	206 800	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner	1 119 000	954 300	55 600	109 100	-
Høyesterett	55 513	55 513	-	-	-
Utenriksdepartementet	21 766 200	2 913 379	29 200	18 482 011	341 610
Utdannings- og forskningsdepartementet	69 720 745	2 518 854	23 603	28 178 288	39 000 000
Kultur- og kirkedepartementet	6 426 601	2 043 348	35 400	4 347 853	-
Justis- og politidepartementet	15 433 954	13 956 313	355 534	1 122 107	-
Kommunal- og regionaldepartementet	62 871 550	1 681 960	18 450	61 166 140	5 000
Arbeids- og sosialdepartementet	11 726 100	3 602 200	116 800	8 007 100	-
Helse- og omsorgsdepartementet	82 772 138	1 853 873	19 823	78 033 442	2 865 000
Barne- og familiedepartementet	35 381 080	3 921 952	47 379	31 411 749	-
Nærings- og handelsdepartementet	3 788 000	1 103 600	4 500	2 679 900	-
Fiskeri- og kystdepartementet	2 607 560	1 780 230	288 350	538 980	-
Landbruks- og matdepartementet	13 652 664	1 341 596	6 023	12 305 045	-
Samferdselsdepartementet	20 358 900	9 499 600	6 005 600	4 853 700	-
Miljøverndepartementet	3 343 932	1 305 823	275 268	1 362 841	400 000
Moderniseringsdepartementet	10 644 481	8 565 881	1 252 911	625 689	200 000
Finansdepartementet	41 070 543	10 721 900	230 400	29 790 000	328 243
Forsvarsdepartementet	28 701 626	19 467 945	8 548 346	685 335	-
Olje- og energidepartementet	1 616 590	764 740	8 100	843 750	-
Ymse utgifter	5 969 672	5 969 672	-	-	-
Statsbankene	69 934 272	522 924	95 004	10 580 024	58 736 320
Petroleumsvirksomheten	20 400 000	-	19 400 000	1 000 000	-
Statens forretningsdrift	1 024 203	-357 588	1 381 791	-	-
Folketrygden	240 591 588	4 784 400	121 900	235 685 288	-
Statens petroleumsfond	328 039 000	-	-	328 039 000	-
Sum utgifter	1 099 364 000	99 192 172	38 319 982	859 975 673	101 876 173
			Statsbudsjettet Folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet Folke-trygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens Petroleumsfond)			751 256 327	169 256 500	920 512 827
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			756 896 239	240 591 588	997 487 827
Driftsutgifter			94 407 772	4 784 400	99 192 172
Nybygg anlegg mv.			38 198 082	121 900	38 319 982
Overføringer til andre			296 251 385	235 685 288	531 936 673
Overføringer til Statens petroleumsfond			328 039 000	-	328 039 000
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens petroleumsfond (1-2)			-5 639 912	-71 335 088	-76 975 000
4. Overføring fra Statens petroleumsfond			76 975 000	-	76 975 000
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			71 335 088	-71 335 088	-

1000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband mednybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatt på formue og inntekt	122 871 000	-	-	122 871 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	167 100 000	-	-	167 100 000	-
Tollinntekter	1 784 000	-	-	1 784 000	-
Merverdiavgift	157 800 000	-	-	157 800 000	-
Avgifter på alkohol	9 771 500	-	-	9 771 500	-
Avgifter på tobakk	7 151 000	-	-	7 151 000	-
Avgifter på motorvogner	41 452 000	-	-	41 452 000	-
Andre avgifter	20 062 485	-	-	20 062 485	-
Sum skatter og avgifter	527 991 985	-	-	527 991 985	-
Renter av statens forretningsdrift	61 609	-	-	61 609	-
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.	1 614 951	1 000	1 214 051	399 900	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 676 560	1 000	1 214 051	461 509	-
Renter fra statsbankene	7 385 320	-	-	7 385 320	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	5 049 415	-	-	5 049 415	-
Utbytte ekskl. Statoil	9 760 452	-	-	9 762 452	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. st. forr. og Statoil)	22 195 187	-	-	22 195 187	-
Inntekter under departementene	20 210 095	12 451 120	657 011	7 101 964	-
Overføring fra Norges Bank	-	-	-	-	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	20 210 095	12 451 120	657 011	7 101 964	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	144 100 000	121 100 000	15 800 000	7 200 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	196 200 000	-	-	196 200 000	-
Aksjeutbytte fra Statoil	8 139 000	-	-	8 139 000	-
Sum petroleumsinntekter	348 439 000	121 100 000	15 800 000	211 539 000	-
Tilbakebetalinger	54 450 173	-	-	-	54 450 173
Statens petroleumsfond	76 975 000	-	-	76 975 000	-
Sum inntekter	1 051 938 000	133 552 120	17 671 062	846 264 645	54 450 173
			Statsbudsjettet Folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet Folke-trygden
Låntransaksjoner:					
6. Utlån gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			101 876 173	-	101 876 173
Utlån til statsbanken			58 736 320	-	58 736 320
Gjeldsavdrag			328 243	-	328 243
Andre utlån, aksjetegning mv.			42 811 610	-	42 811 610
7. Tilbakebetalinger mv.			54 450 173	-	54 450 173
8. Utlån m.v. (netto) (6 - 7)			47 426 000	-	47 426 000
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			-23 909 088	71 335 088	47 426 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Utgifter:			
Det kongelige hus			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1	Apanasje	7 752 000	
50	Det Kgl. Hoff	116 930 000	124 682 000
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1	Apanasje	5 205 000	
50	H.K.H. Kronprinsens og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	11 401 000	16 606 000
	Sum Det kongelige hus		141 288 000
Regjering			
20	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020):		
1	Driftsutgifter	59 100 000	59 100 000
21	Statsrådet (jf. kap. 3021):		
1	Driftsutgifter	102 700 000	102 700 000
24	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024):		
1	Driftsutgifter	39 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter	5 600 000	45 000 000
	Sum Regjering		206 800 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
41	Stortinget (jf. kap. 3041):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	593 700 000	
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	49 600 000	
70	Tilskudd til partigruppene	109 100 000	758 400 000
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd:		
1	Driftsutgifter	3 900 000	3 900 000
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043):		
1	Driftsutgifter	34 200 000	34 200 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Driftsutgifter	5 800 000	5 800 000
51	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051):		
1	Driftsutgifter	316 700 000	316 700 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		1 119 000 000
Høyesterett			
61	Høyesterett (jf. kap. 3061):		
1	Driftsutgifter	55 513 000	55 513 000
	Sum Høyesterett		55 513 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
-----------	--	--------	--------

Utenriksdepartementet

Administrasjon av utenrikstjenesten

100	Utenriksdepartementet (jf. kap 3100 og 3101):		
1	Driftsutgifter	1 374 385 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 830 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	774 000	
71	Diverse tilskudd	18 935 000	1 397 924 000
101	Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101):		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 443 000	
70	Hjelp til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	132 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	360 000	15 935 000
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:		
1	Driftsutgifter	6 617 000	6 617 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	8 809 000	8 809 000
	Sum administrasjon av utenrikstjenesten		<u>1 429 285 000</u>

Utenriksformål

115	Presse-, kultur- og informasjonsformål:		
1	Driftsutgifter	11 090 000	
70	Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres</i>	30 910 000	42 000 000
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	916 210 000	
71	Finansieringsordningen under EØS-avtalen, <i>kan overføres</i>	220 000 000	
72	Finansieringsordningen i det utvidede EØS, <i>kan overføres</i>	200 000 000	
73	Norsk finansieringsordning i det utvidede EØS, <i>kan overføres</i>	210 000 000	1 546 210 000
	Sum utenriksformål		<u>1 588 210 000</u>

Administrasjon av utviklingshjelpen

140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:		
1	Driftsutgifter	729 266 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 757 000	743 023 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD):		
1	Driftsutgifter	151 888 000	151 888 000
	Sum administrasjon av utviklingshjelpen		894 911 000
Bilateral bistand			
150	Bistand til Afrika:		
70	Malawi, <i>kan overføres</i>	195 000 000	
71	Mosambik, <i>kan overføres</i>	325 000 000	
72	Tanzania, <i>kan overføres</i>	400 000 000	
73	Uganda, <i>kan overføres</i>	130 000 000	
74	Zambia, <i>kan overføres</i>	280 000 000	
78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i>	1 222 000 000	
79	Tiltak i tidligere samarbeidsland, <i>kan overføres</i>	25 000 000	2 577 000 000
151	Bistand til Asia:		
70	Bangladesh, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
71	Nepal, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i>	520 000 000	
79	Tiltak i tidligere samarbeidsland, <i>kan overføres</i>	12 600 000	662 600 000
152	Bistand til Midtøsten:		
78	Regionbevilgning for Midtøsten, <i>kan overføres</i>	140 500 000	140 500 000
153	Bistand til Mellom-Amerika:		
78	Regionbevilgning for Mellom-Amerika, <i>kan overføres</i>	165 000 000	
79	Tiltak i tidligere samarbeidsland, <i>kan overføres</i>	1 500 000	166 500 000
	Sum bilateral bistand		3 546 600 000
Globale ordninger			
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling:		
1	Driftsutgifter	25 749 000	
50	Fredskorpset	165 000 000	
70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	1 072 500 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoners opplysningsarbeid, <i>kan overføres</i>	68 000 000	
72	Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
73	Kultur, <i>kan overføres</i>	92 000 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i>	130 500 000	1 558 749 000
161	Næringsutvikling:		
70	Nærings- og handelstiltak, <i>kan overføres</i>	85 000 000	
72	Finansieringsordning for utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
73	Institusjonsutvikling i utviklingsland, <i>kan overføres</i>	52 500 000	
75	NORFUND - tapsavsetting	143 750 000	
95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	341 250 000	742 500 000
162	Overgangsbistand (gap):		
70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i>	711 500 000	711 500 000
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:		
70	Naturkatastrofer, <i>kan overføres</i>	270 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Humanitær bistand og menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	1 694 752 000	1 964 752 000
164	Fred, forsoning og demokrati:		
70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i>	515 900 000	
71	ODA-godkjente land på Vest-Balkan, <i>kan overføres</i>	781 250 000	
72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i>	25 600 000	
73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i>	305 000 000	1 627 750 000
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering:		
1	Driftsutgifter	133 363 000	
70	Forskning og høyere utdanning, <i>kan overføres</i>	283 000 000	
71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	75 000 000	491 363 000
166	Tilskudd til ymse tiltak:		
70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i>	5 842 000	
71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., <i>kan overføres</i>	87 000 000	92 842 000
167	Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklings- hjelp (ODA):		
21	Spesielle driftsutgifter	468 382 000	468 382 000
	Sum globale ordninger		7 657 838 000

Multilateral bistand

170	FN-organisasjoner mv.:		
70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	723 000 000	
71	FNs befolkningsprogram (UNFPA)	262 000 000	
72	FNs barnefond (UNICEF)	300 000 000	
73	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	205 000 000	
74	FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR)	170 000 000	
75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA)	100 000 000	
76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i>	1 205 200 000	
77	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	160 000 000	
78	Bidrag andre FN-organisasjoner mv.	140 220 000	
79	Ekspertes, juniorekspertes og FNs fredskorps, <i>kan overføres</i>	47 000 000	
80	Bidrag til globale fond, <i>kan overføres</i>	621 041 000	
81	Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, <i>kan overføres</i>	110 000 000	4 043 461 000
171	Multilaterale finansinstitusjoner:		
70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	730 000 000	
71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	639 000 000	
72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i>	534 500 000	1 903 500 000
172	Gjeldslettetiltak:		
70	Deltakelse i internasjonale gjeldsoperasjoner, <i>kan overføres</i>	450 000 000	450 000 000
	Sum multilateral bistand		6 396 961 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Øvrig bistand			
197	Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak:		
70	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	221 327 000	
71	Fred og demokratitiltak (ikke-ODA-land), <i>kan overføres</i>	4 293 000	
76	Tilskudd til internasjonale klima- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	26 775 000	252 395 000
	Sum øvrig bistand		252 395 000
	Sum Utenriksdepartementet		21 766 200 000

Utdannings- og forskningsdepartementet

Administrasjon

200	Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200):		
1	Driftsutgifter	173 304 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 590 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 990 000	179 884 000
204	Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204):		
1	Driftsutgifter	5 290 000	5 290 000
206	Samisk utdanningsadministrasjon:		
50	Tilskudd til Sametinget	29 453 000	29 453 000
	Sum administrasjon		214 627 000

Grunnoplæringen

220	Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220):		
1	Driftsutgifter	127 524 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 916 000	
70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	38 838 000	174 278 000
222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222):		
1	Driftsutgifter	122 834 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 270 000	126 104 000
225	Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225):		
1	Driftsutgifter	117 394 000	
60	Tilskudd til landslinjer	144 841 000	
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	46 705 000	
64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	836 035 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	28 842 000	
66	Tilskudd til leirskoleopplæring	34 539 000	
67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 479 000	
68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	117 899 000	
69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	326 087 000	
70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 696 000	
71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	8 070 000	
72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	49 059 000	
73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	8 091 000	
74	Tilskudd til organisasjoner	7 756 000	
75	Stiftelsen Arkivet	1 961 000	1 745 454 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	935 546 000	
70	IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 210 000	938 756 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 142 000	
61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 359 000	
62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 345 000	
70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	6 343 000	
71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkes-skole	18 568 000	
72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	23 419 000	56 176 000
228	Tilskudd til frittstående skoler mv.:		
70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 366 000 000	
71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	539 000	
72	Tilskudd til kapitalkostnader	52 632 000	2 419 171 000
229	Andre tiltak:		
70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	10 300 000	10 300 000
230	Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230):		
1	Driftsutgifter	570 664 000	
21	Spesielle driftsutgifter	49 669 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 584 000	625 917 000
	Sum grunnopplæringen		6 096 156 000

Tiltak for å fremme kompetanseutvikling

253	Folkehøgskoler:		
70	Tilskudd til folkehøgskoler	547 393 000	
71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	4 615 000	
72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	619 000	552 627 000
254	Tilskudd til voksenopplæring:		
70	Tilskudd til studieforbund	101 771 000	
71	Tilskudd til fjernundervisning	11 063 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 416 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 938 000	131 188 000
256	VOX - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet (jf. kap. 3256):		
1	Driftsutgifter	41 087 000	
21	Spesielle driftsutgifter	11 859 000	52 946 000
257	Ny sjanse!:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	14 579 000	14 579 000
258	Analyse og utviklingsarbeid:		
1	Driftsutgifter	3 238 000	
21	Spesielle driftsutgifter	31 340 000	34 578 000
	Sum tiltak for å fremme kompetanseutvikling		785 918 000

Høyere utdanning og fagskoleutdanning

270	Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:		
71	Tilrettelegging av studier i utlandet	5 016 000	
74	Tilskudd til velferdsarbeid	57 684 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	124 091 000	186 791 000
271	Universiteter:		
50	Basisfinansiering statlige universiteter	5 767 387 000	
51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige universiteter	2 111 575 000	
52	Forskningsfinansiering statlige universiteter	2 322 000 000	10 200 962 000
272	Vitenskapelige høyskoler:		
50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	501 158 000	
51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	185 556 000	
52	Forskningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	140 076 000	
70	Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler	17 396 000	
71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	17 418 000	
72	Forskningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	11 366 000	872 970 000
275	Høyskoler:		
50	Basisfinansiering statlige høyskoler	5 005 152 000	
51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige høyskoler	2 039 667 000	
52	Forskningsfinansiering statlige høyskoler	241 014 000	
70	Basisfinansiering private høyskoler	321 965 000	
71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private høyskoler	266 099 000	
72	Forskningsfinansiering private høyskoler	32 936 000	7 906 833 000
276	Fagskoleutdanning:		
70	Teknisk fagskoleutdanning	274 705 000	274 705 000
281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281):		
1	Driftsutgifter	294 292 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 759 000	
51	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	21 800 000	
73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 106 000	
74	Tilskudd til UNIS	94 885 000	
75	Tilskudd til Uninett AS	34 169 000	
76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	16 279 000	
78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	11 728 000	
79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	279 672 000	837 690 000
	Sum høyere utdanning og fagskoleutdanning		<u>20 279 951 000</u>
Forskning			
283	Meteorologiformål:		
50	Meteorologisk institutt	203 826 000	
72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	48 141 000	251 967 000
285	Norges forskningsråd:		
52	Forskningsformål	1 124 121 000	
55	Administrasjon	217 479 000	1 341 600 000
286	Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286):		
50	Overføring til Norges forskningsråd	707 760 000	
95	Fondskapital	39 000 000 000	39 707 760 000
287	Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287):		
21	Spesielle driftsutgifter	3 923 000	
53	NOVA og NUPI	41 094 000	
54	Forskningsstiftelser	48 075 000	
56	Ludvig Holbergs forskningspris	12 400 000	
71	Tilskudd til andre private institusjoner	19 159 000	
73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	137 051 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288):		
21	Spesielle driftsutgifter	3 805 000	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	119 094 000	
73	EUs rammeprogram for forskning	764 320 000	
75	UNESCO	18 496 000	905 715 000
	Sum forskning		<u>42 344 093 000</u>
	Sum Utdannings- og forskningsdepartementet		<u>69 720 745 000</u>

Kultur- og kirke departementet

Administrasjon m.m.

300	Kultur- og kirke departementet:		
1	Driftsutgifter	97 776 000	97 776 000
305	Lotteri- og stiftelsestilsynet (jf. kap. 3305):		
1	Driftsutgifter	47 345 000	47 345 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
310	Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg:		
70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	117 877 000	
75	Tilskudd til private kirkebygg	9 370 000	
76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 700 000	130 947 000
315	Frivillighetsformål:		
70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	173 715 000	
71	Tilskudd til frivillighetssentraler	64 932 000	
73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	1 715 000	240 362 000
	Sum administrasjon m.m.		516 430 000
Kulturformål			
320	Allmenne kulturformål:		
1	Driftsutgifter	38 897 000	
50	Norsk kulturfond	273 527 000	
51	Fond for lyd og bilde	19 500 000	
52	Norges forskningsråd	2 203 000	
53	Samiske kulturformål	33 743 000	
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	109 126 000	
75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	7 453 000	
78	Ymse faste tiltak	22 834 000	
79	Til disposisjon	558 000	
82	Nobels fredssenter	16 718 000	
83	Stavanger som europeisk kulturby	20 000 000	548 859 000
321	Kunstnerformål:		
1	Driftsutgifter	14 034 000	
72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	12 290 000	
73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	89 256 000	
74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	85 738 000	
75	Vederlagsordninger	104 156 000	305 474 000
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322):		
1	Driftsutgifter	10 236 000	
50	Utsmykking av offentlige bygg	11 276 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	4 406 000	
73	Nasjonalmuseet for kunst	183 810 000	
75	Offentlig rom, arkitektur og design	20 924 000	
77	Henie Onstad Kunstsenter	6 195 000	
78	Ymse faste tiltak	43 805 000	280 652 000
323	Musikkformål (jf. kap. 3323):		
1	Driftsutgifter	121 166 000	
70	Nasjonale institusjoner	161 886 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	122 476 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	35 808 000	
74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	14 113 000	
78	Ymse faste tiltak	43 088 000	498 537 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
324	Teater- og operaformål (jf. kap. 3324):		
1	Driftsutgifter	87 177 000	
70	Nasjonale institusjoner	571 556 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	210 523 000	
73	Region- og distriktsopera	20 728 000	
75	Dans	17 841 000	
78	Ymse faste tiltak	34 583 000	942 408 000
325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:		
1	Driftsutgifter	56 699 000	
21	Spesielle driftsutgifter	5 527 000	
73	Prosjekt- og utviklingstiltak	21 959 000	84 185 000
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):		
1	Driftsutgifter	316 721 000	
21	Spesielle driftsutgifter	8 951 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 295 000	
73	Noregs Mållag	1 566 000	
74	Det Norske Samlaget	8 744 000	
75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	11 823 000	
78	Ymse faste tiltak	86 958 000	451 058 000
328	Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328):		
1	Driftsutgifter	34 206 000	
21	Arkeologiske og andre oppdrag	15 124 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 030 000	
70	Det nasjonale museumsnettverket	511 247 000	
78	Ymse faste tiltak	34 767 000	597 374 000
329	Arkivformål (jf. kap. 3329):		
1	Driftsutgifter	181 571 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 225 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 244 000	
78	Ymse faste tiltak	5 417 000	206 457 000
	Sum kulturformål		<u>3 915 004 000</u>

Film- og medieformål

334	Film- og medieformål (jf. kap. 3334):		
1	Driftsutgifter	129 267 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 104 000	
50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	230 108 000	
51	Audiovisuelle produksjoner	27 206 000	
71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	22 490 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	6 989 000	
73	Regional filmsatsing	5 676 000	
75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	17 274 000	
78	Ymse faste tiltak	30 387 000	
79	Til disposisjon	1 357 000	473 858 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
335	Pressestøtte:		
52	Norges forskningsråd	1 634 000	
71	Produksjonstilskudd	244 267 000	
73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	2 900 000	
75	Tilskudd til samiske aviser	13 169 000	
76	Tilskudd til ymse publikasjoner	9 377 000	
77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 610 000	272 957 000
336	Informasjonsberedskap - kringkasting:		
70	Informasjonsberedskap	3 579 000	3 579 000
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk:		
70	Kompensasjon	33 540 000	33 540 000
	Sum film- og medieformål		783 934 000

Den norske kirke

340	Kirkelig administrasjon:		
1	Driftsutgifter	121 788 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 654 000	
71	Tilskudd til kirkelige formål	161 380 000	
72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000	
73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	76 200 000	
76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken, <i>kan overføres</i>	3 500 000	
79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	474 522 000
341	Presteskabet:		
1	Driftsutgifter	693 574 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 951 000	698 525 000
342	Nidaros domkirke m.m.:		
1	Driftsutgifter	34 355 000	
41	Erkebisppegården, riksregaliene, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	3 831 000	38 186 000
	Sum Den norske kirke		1 211 233 000
	Sum Kultur- og kirke departementet		6 426 601 000

Justis- og politidepartementet

Administrasjon

400	Justisdepartementet (jf. kap. 3400):		
1	Driftsutgifter	218 352 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	10 966 000	229 318 000
	Sum administrasjon		229 318 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Rettsvesen			
410	Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 412 post 1</i>	1 210 990 000	
21	Spesielle driftsutgifter	44 457 000	1 255 447 000
411	Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410, post 1</i>	59 012 000	59 012 000
412	Tinglysingsprosjektet (jf. kap. 3412):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	131 106 000	131 106 000
413	Jordskifterettene (jf. kap. 3413):		
1	Driftsutgifter	146 317 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 068 000	148 385 000
414	Forlikråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	95 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter	56 700 000	152 200 000
	Sum rettsvesen		<u>1 746 150 000</u>
Kriminalomsorg			
430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430):		
1	Driftsutgifter	1 789 671 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	50 917 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	72 089 000	
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	74 778 000	
70	Tilskudd	12 442 000	1 999 897 000
432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432):		
1	Driftsutgifter	113 920 000	113 920 000
	Sum kriminalomsorg		<u>2 113 817 000</u>
Politi og påtalemyndighet			
440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441, post 1</i>	6 582 857 000	
21	Spesielle driftsutgifter	81 889 000	
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	8 877 000	
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	59 744 000	
70	Tilskudd	6 723 000	
71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 237 000	6 742 327 000
441	Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 1</i>	1 305 988 000	1 305 988 000
442	Politihøgskolen (jf. kap. 3442):		
1	Driftsutgifter	231 085 000	231 085 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
443	Oppfølging av innsynsloven:		
1	Driftsutgifter	7 261 000	
70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 668 000	9 929 000
445	Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445):		
1	Driftsutgifter	96 719 000	96 719 000
446	Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446):		
1	Driftsutgifter	4 642 000	4 642 000
448	Grensekommisæreren (jf. kap. 3448):		
1	Driftsutgifter	4 498 000	4 498 000
	Sum politi og påtalemyndighet		8 395 188 000

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

450	Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450):		
1	Driftsutgifter	103 045 000	103 045 000
451	Samfunnssikkerhet og beredskap (jf. kap. 3451):		
1	Driftsutgifter	463 799 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 005 000	
22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	16 019 000	
70	Overføringer til private	5 019 000	486 842 000
452	Sentral krisehåndtering (jf. kap.3452):		
1	Driftsutgifter	9 400 000	9 400 000
455	Redningstjenesten (jf. kap. 3455):		
1	Driftsutgifter	326 082 000	
21	Spesielle driftsutgifter	5 896 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 920 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5 876 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	79 500 000	421 274 000
456	Nødnett - felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456):		
1	Driftsutgifter	52 168 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	279 525 000	331 693 000
	Sum redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap		1 352 254 000

Andre virksomheter

460	Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460):		
1	Driftsutgifter	20 330 000	20 330 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m. (jf. kap. 3466):		
1	Driftsutgifter	517 428 000	517 428 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	3 326 000	3 326 000
468	Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468):		
1	Driftsutgifter	8 404 000	8 404 000
	Sum andre virksomheter		549 488 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.			
470	Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):		
1	Driftsutgifter	6 219 000	
70	Fri sakførsel	376 568 000	
71	Fritt rettsråd	232 394 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	20 265 000	635 446 000
471	Statens erstatningsansvar:		
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	102 336 000	
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	79 904 000	
72	Erstatning for uberettiget straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	13 872 000	196 112 000
472	Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m. (jf. kap. 3472):		
1	Driftsutgifter	21 958 000	21 958 000
474	Konfliktråd (jf. kap. 3474):		
1	Driftsutgifter	35 772 000	35 772 000
475	Bobehandling:		
1	Driftsutgifter	55 534 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 358 000	61 892 000
	Sum fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.		951 180 000

Svalbardbudsjettet

480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	96 559 000	96 559 000
	Sum Svalbardbudsjettet		96 559 000
	Sum Justis- og politidepartementet		15 433 954 000

Kommunal- og regionaldepartementet

Administrasjon m.m.

500	Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500):		
1	Driftsutgifter	176 700 000	
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	11 250 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 450 000	
50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	19 500 000	209 900 000
502	Valgutgifter:		
1	Driftsutgifter	3 560 000	3 560 000
	Sum administrasjon m.m.		213 460 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Integrering og mangfold			
510	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (jf. kap. 3510):		
1	Driftsutgifter	75 500 000	75 500 000
511	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3511):		
21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling migrasjon, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i>	31 300 000	
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 618 000 000	
61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 215 000 000	
62	Kommunale innvandrertiltak	56 100 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 100 000	
71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	26 400 000	
72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 700 000	3 951 600 000
512	Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3512):		
1	Driftsutgifter	4 700 000	4 700 000
	Sum integrering og mangfold	<u>4 700 000</u>	<u>4 031 800 000</u>
Beskyttelse og innvandring			
520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):		
1	Driftsutgifter	308 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	872 500 000	
22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	20 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, utreisесenter, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
72	Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	9 130 000	
75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	14 050 000	1 239 780 000
524	Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524):		
1	Driftsutgifter	106 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	7 350 000	113 550 000
	Sum beskyttelse og innvandring	<u>7 350 000</u>	<u>1 353 330 000</u>
Nasjonale minoriteter			
526	Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3526):		
70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	3 100 000	
71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000	
72	Tiltak for rom	2 000 000	8 800 000
	Sum nasjonale minoriteter	<u>2 000 000</u>	<u>8 800 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Samiske formål			
540	Sametinget (jf. kap. 3540):		
50	Sametinget	155 350 000	
54	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	160 000 000
541	Tilskudd til samiske formål:		
72	Samisk språk, informasjon, mv.	5 500 000	5 500 000
542	Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3542):		
1	Driftsutgifter	2 040 000	2 040 000
543	Ressurssenter for natur- og reindriftstjenester (jf. kap. 3543):		
1	Driftsutgifter	880 000	880 000
544	Reindriftens internasjonale fag- og formidlings-senter (jf. kap. 3544):		
1	Driftsutgifter	760 000	760 000
545	Finmarkseiendommen (jf. kap. 5606):		
90	Etableringslån	5 000 000	5 000 000
	Sum samiske formål		174 180 000

Regional- og distriktspolitikk

551	Regional utvikling og nyskaping:		
60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	977 815 000	
61	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 105 000 000	
64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	77 153 000	
70	Transportstøtte, <i>kan nyttes under post 61</i>	300 000 000	2 459 968 000
552	Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:		
21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	7 220 000	
72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	283 000 000	290 220 000
	Sum regional- og distriktspolitikk		2 750 188 000

Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner

571	Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571):		
21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	6 200 000	
60	Innbyggertilskudd	27 930 071 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	1 178 333 000	
63	Regionaltilskudd	555 775 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 734 000 000	
69	Kommunal selskapsskatt, <i>kan nyttes under post 60</i>	5 041 336 000	37 445 715 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572):		
60	Innbyggertilskudd	10 150 994 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
62	Nord-Norge-tilskudd	444 907 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 139 000 000	
65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	453 276 000	12 188 177 000
	Sum overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner		49 633 892 000
Bolig, bomiljø og bygg			
580	Bostøtte:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 205 300 000	2 205 300 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 300 000	
60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	25 000 000	
71	Tilskudd til boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	4 100 000	
72	Program for reduserte byggekostnader, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	576 000 000	
78	Kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	65 800 000	691 200 000
582	Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg:		
60	Rentekompensasjon - skoleanlegg, <i>kan overføres</i>	308 000 000	
61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	21 000 000	329 000 000
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
60	Oppstartingstilskudd, <i>kan overføres</i>	149 300 000	
63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 287 700 000	1 437 000 000
587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587):		
1	Driftsutgifter	34 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter	8 500 000	43 400 000
	Sum bolig, bomiljø og bygg		4 705 900 000
	Sum Kommunal- og regionaldepartementet		62 871 550 000

Arbeids- og sosialdepartementet

Administrasjon

600	Arbeids- og sosialdepartementet (jf. kap. 3600):		
1	Driftsutgifter	122 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 500 000	124 600 000
604	Ny arbeids- og velferdsforvaltning (jf. kap. 3604):		
21	Spesielle driftsutgifter	255 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	65 000 000	320 000 000
	Sum administrasjon		444 600 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Tiltak for bedrede levekår, forebygging av rusmiddelproblemer mv.			
620	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter	80 200 000	
50	Norges forskningsråd	<u>92 700 000</u>	172 900 000
621	Tilskudd forvaltet av Sosial- og helse- direktoratet:		
21	Spesielle driftsutgifter	98 400 000	
63	Rusmiddeltiltak og sosiale tjenester, <i>kan overføres</i>	132 200 000	
70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv., <i>kan overføres</i>	99 900 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes og funksjons- hemmedes organisasjoner mv.	<u>141 600 000</u>	472 100 000
622	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
1	Driftsutgifter	<u>31 000 000</u>	<u>31 000 000</u>
	Sum tiltak for bedrede levekår, forebygging av rusmiddelproblemer mv.		<u>676 000 000</u>
Arbeidsmarked			
630	Aetat (jf. kap. 3630):		
1	Driftsutgifter	2 074 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 600 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>45 000 000</u>	2 120 800 000
634	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 3634):		
21	Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	27 000 000	
70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	1 267 000 000	
71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	3 622 000 000	
73	Investeringer i skjermede tiltak, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 71</i>	28 500 000	
74	Lønnssubsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>90 000 000</u>	5 034 500 000
635	Ventelønn (jf. kap. 3635):		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>415 000 000</u>	<u>415 000 000</u>
	Sum arbeidsmarked		<u>7 570 300 000</u>
Arbeidsmiljø og sikkerhet			
640	Arbeidstilsynet (jf. kap. 3640):		
1	Driftsutgifter	303 600 000	
22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	33 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>3 100 000</u>	339 800 000
642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642):		
1	Driftsutgifter	133 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	13 400 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>1 200 000</u>	147 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3643):		
50	Statstilskudd	78 800 000	78 800 000
646	Pionerdykkere i Nordsjøen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	12 400 000	13 400 000
648	Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.:		
1	Driftsutgifter	11 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 200 000	13 400 000
	Sum arbeidsmiljø og sikkerhet		593 200 000

Kontantytelser

660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	240 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	582 000 000	822 000 000
664	Pensjonstrygden for sjømenn:		
70	Tilskudd	663 000 000	663 000 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd	800 000 000	800 000 000
667	Supplerende stønad til personer over 67 år:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	157 000 000	157 000 000
	Sum kontantytelser		2 442 000 000
	Sum Arbeids- og sosialdepartementet		11 726 100 000

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet m.m.

700	Helse- og omsorgsdepartementet (jf. kap. 3700):		
1	Driftsutgifter	123 169 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 448 000	126 617 000
701	Forskning:		
50	Norges forskningsråd mv.	142 464 000	142 464 000
702	Helse- og sosialberedskap:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	23 876 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 300 000	27 176 000
703	Internasjonalt samarbeid (jf. kap 3703):		
21	Spesielle driftsutgifter	18 980 000	18 980 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet m.m.		315 237 000

Folkehelse

710	Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 3710):		
1	Driftsutgifter	396 418 000	
21	Spesielle driftsutgifter	156 699 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 376 000	566 493 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
712	Bioteknologinemnda:		
1	Driftsutgifter	6 474 000	6 474 000
715	Statens strålevern (jf. kap. 3715):		
1	Driftsutgifter	56 364 000	
21	Oppdragsutgifter	34 595 000	90 959 000
719	Folkehelse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39 838 000	
60	Kommunetilskudd, <i>kan overføres</i>	24 700 000	
70	Hivforebygging, smittevern mv., <i>kan overføres</i>	26 488 000	
71	Forebygging av uønskede svangerskap og abort, <i>kan overføres</i>	23 079 000	
72	Stiftelsen Amathea	15 507 000	
73	Fysisk aktivitet, <i>kan overføres</i>	12 735 000	
74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i>	25 550 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres</i>	15 000 000	182 897 000
	Sum folkehelse		846 823 000

Helsetjeneste

720	Sosial- og helsedirektoratet (jf. kap. 3720):		
1	Driftsutgifter	291 390 000	
21	Spesielle driftsutgifter	43 116 000	
22	Elektroniske resepter, <i>kan overføres</i>	35 460 000	369 966 000
721	Statens helsetilsyn (jf. kap. 3721):		
1	Driftsutgifter	65 434 000	65 434 000
722	Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 3722):		
1	Driftsutgifter	64 559 000	
70	Dekning av advokatutgifter	12 805 000	77 364 000
723	Pasientskadenemnda (jf. kap. 3723):		
1	Driftsutgifter	19 439 000	19 439 000
724	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak (jf. kap. 3724):		
1	Driftsutgifter	23 358 000	
21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i>	22 693 000	
61	Tilskudd til turnustjenesten	146 800 000	
70	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	36 000 000	
71	Tilskudd til Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap mv.	13 671 000	242 522 000
725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (jf. kap. 3725):		
1	Driftsutgifter	38 002 000	38 002 000
726	Habilitering og rehabilitering og tiltak for rusmisbrukere:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	19 140 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	27 900 000	47 040 000
727	Tannhelsetjenesten:		
21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 808 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	44 800 000	52 608 000
728	Forsøk og utvikling mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter	66 783 000	
70	Tilskudd	19 900 000	86 683 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
729	Annen helsetjeneste:		
1	Driftsutgifter	30 100 000	
60	Helsetjeneste til innsatte i fengsel	84 857 000	
70	Behandlingsreiser til utlandet	86 337 000	
71	Tilskudd til Norsk Pasientforening m.m.	5 385 000	206 679 000
	Sum helsetjeneste		<u>1 205 737 000</u>

Regionale helseforetak

732	Regionale helseforetak (jf. kap. 3732):		
21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan overføres</i>	15 152 000	
70	Tilskudd til helseforetakene, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 71, 72, 73, 74 og 75</i>	3 308 196 000	
71	Tilskudd til Helse Øst RHF, <i>kan overføres</i>	17 344 169 000	
72	Tilskudd til Helse Sør RHF, <i>kan overføres</i>	9 744 522 000	
73	Tilskudd til Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	8 897 897 000	
74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	6 461 392 000	
75	Tilskudd til Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	5 730 726 000	
76	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, <i>overslagsbevilgning</i>	13 502 012 000	
77	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv., <i>overslagsbevilgning</i>	3 053 108 000	
78	Tilskudd til forskning og nasjonale medisinske kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	644 767 000	
80	Pasienttransport	35 000 000	
81	Tilskudd til store byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	827 539 000	
90	Lån til investeringsformål i helseforetak	2 750 000 000	
91	Opptreksrenter, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000 000	72 429 480 000
737	Kreftregisteret:		
70	Tilskudd	75 485 000	75 485 000
	Sum regionale helseforetak		<u>72 504 965 000</u>

Psykisk helse

742	Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter:		
1	Driftsutgifter	24 732 000	
70	Tilskudd	1 818 000	26 550 000
743	Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 084 000	
62	Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner, <i>kan overføres</i>	2 509 357 000	
70	Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid, <i>kan overføres</i>	343 308 000	
72	Tilskudd til Modum bads nervesanatorium	87 369 000	
73	Tilskudd til arbeid med vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	101 739 000	
75	Tilskudd til styrking av psykisk helsevern, <i>kan overføres</i>	1 541 006 000	4 602 863 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
744	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede:		
70	Fagenhet for tvungen omsorg	42 929 000	42 929 000
	Sum psykisk helse		4 672 342 000
Legemidler			
750	Statens legemiddelverk (jf. kap. 3750 og 5578):		
1	Driftsutgifter	132 065 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 999 000	135 064 000
751	Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak (jf. kap. 3751 og 5577):		
21	Spesielle driftsutgifter	18 536 000	
70	Tilskudd	63 208 000	81 744 000
	Sum legemidler		216 808 000
Omsorgstjenester			
760	Utredningsvirksomhet m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	3 280 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 600 000	6 880 000
761	Tilskudd forvaltet av Sosial og helsedirektoratet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	56 329 000	
60	Tilskudd til omsorgstjenester, <i>kan overføres</i>	115 424 000	
61	Tilskudd til vertskommuner	485 881 000	
63	Tilskudd til rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i>	102 910 000	
64	Ressurskrevende brukere, <i>overslagsbevilgning</i>	1 871 416 000	
66	Tilskudd til brukerstyrt personlig assistanse	72 108 000	
67	Tilskudd til særskilte utviklingstiltak	21 180 000	
70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv., <i>kan overføres</i>	95 059 000	
71	Tilskudd til frivillig arbeid	15 047 000	
72	Tilskudd til Landsbystiftelsen	54 974 000	
73	Tilskudd til døvblinde og døve	10 457 000	
75	Kompetansesentra m.m.	3 745 000	
76	Tilskudd til opphold i institusjon for eldre med særskilte behov	6 616 000	
77	Kompetansetiltak	81 400 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	10 800 000	3 003 346 000
	Sum omsorgstjenester		3 010 226 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		82 072 138 000

Barne- og familiedepartementet

Administrasjon

800	Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800):	
1	Driftsutgifter	83 881 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter	3 402 000	87 283 000
	Sum administrasjon		87 283 000
Tiltak for familie og likestilling			
830	Samlivstiltak og foreldreveiledning (jf. kap. 3830):		
21	Spesielle driftsutgifter, foreldreveiledning, <i>kan nyttes under kap. 854 post 21</i>	3 239 000	
22	Driftsutgifter til samlivstiltak	954 000	
70	Tilskudd	31 506 000	35 699 000
840	Krisetiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	4 941 000	
60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	117 431 000	
61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	29 226 000	
70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	4 091 000	155 689 000
841	Samlivsbrudd og konfliktløsning:		
21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 131 000	
22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	5 850 000	16 981 000
842	Familievern (jf. kap. 3842):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	147 660 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 006 000	
70	Tilskudd til kirkens familievern mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	113 565 000	267 231 000
843	Likestillings- og diskrimineringsnemnda:		
1	Driftsutgifter	1 500 000	1 500 000
844	Kontantstøtte:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 846 post 50</i>	1 112 000	
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 680 000 000	2 681 112 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd	14 310 000 000	14 310 000 000
846	Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	5 671 000	
22	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 082 000	
50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21 og kap. 844 post 21</i>	8 797 000	
70	Tilskudd	4 789 000	
71	Særlige familiepolitiske tiltak	977 000	
72	Tiltak for lesbiske og homofile	2 100 000	
79	Tilskudd til internasjonalt familie- og like- stillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	2 130 000	29 546 000
849	Likestillings- og diskrimineringsombudet:		
50	Basisbevilgning	26 582 000	26 582 000
	Sum tiltak for familie og likestilling		17 524 340 000
Tiltak for barn og ungdom			
850	Barneombudet (jf. kap. 3850):		
1	Driftsutgifter	7 853 000	7 853 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
852	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	26 456 000	26 456 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet (jf. kap. 3854):		
1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker	91 760 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 830 post 21</i>	33 098 000	
50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 762 000	
64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	134 745 000	
65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	120 022 000	
70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 238 000	
71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	36 710 000	432 335 000
855	Statlig forvaltning av barnevernet (jf. kap. 3855):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22</i>	2 032 682 000	
21	Spesielle driftsutgifter	53 285 000	
22	Kjøp av private barneverntjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 199 237 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47 379 000	3 332 583 000
856	Barnehager (jf. kap. 3856):		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	77 859 000	
50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	11 435 000	
51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	6 250 000	
60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	10 349 119 000	
61	Investeringstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000 000	
62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	736 173 000	
63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	99 260 000	
65	Skjønnsmidler til barnehager	2 065 709 000	13 545 805 000
857	Barne- og ungdomstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	1 664 000	
50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 180 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	75 290 000	
71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	6 120 000	
72	Styrking av oppvekstmiljøet mv., <i>kan overføres</i>	5 512 000	
73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	41 364 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 612 000	166 742 000
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (jf. kap. 3858):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855, post 1</i>	108 757 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 866 000	110 623 000
859	UNG i Europa (jf. kap. 3859):		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 446 000	5 446 000
	Sum tiltak for barn og ungdom		17 627 843 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Forbrukerpolitikk			
860	Forbrukerrådet:		
50	Basisbevilgning	82 359 000	82 359 000
862	Positiv miljømerking:		
70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 010 000	4 010 000
865	Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid	7 611 000	
79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 128 000	11 739 000
866	Statens institutt for forbruksforskning:		
50	Basisbevilgning	23 101 000	23 101 000
867	Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet (jf. kap. 3867):		
1	Driftsutgifter	5 107 000	5 107 000
868	Forbrukerombudet (jf. kap. 3868):		
1	Driftsutgifter	15 298 000	15 298 000
	Sum forbrukerpolitikk		141 614 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		35 381 080 000

Nærings- og handelsdepartementet

Administrasjon

900	Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900):		
1	Driftsutgifter	136 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 700 000	
23	Forenklingstiltak, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	17 900 000	
72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 700 000	
73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap, <i>kan overføres</i>	10 000 000	208 800 000
	Sum administrasjon		208 800 000

Infrastruktur og rammebetingelser

901	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901):		
1	Driftsutgifter	176 200 000	176 200 000
902	Justervesenet (jf. kap. 3902):		
1	Driftsutgifter	67 160 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 770 000	68 930 000
903	Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903):		
1	Driftsutgifter	18 700 000	18 700 000
904	Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904):		
1	Driftsutgifter	188 350 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	27 600 000	215 950 000
905	Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905):		
1	Driftsutgifter	110 040 000	
21	Spesielle driftsutgifter	34 900 000	144 940 000
906	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906):		
1	Driftsutgifter	10 250 000	
30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	4 500 000	14 750 000
907	Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907):		
1	Driftsutgifter	220 950 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 020 000	
22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	43 400 000	270 370 000
908	Skipsregistrene (jf. kap. 3908):		
1	Driftsutgifter	9 060 000	9 060 000
909	Refusjonsordning for sjøfolk:		
73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	1 060 000 000	1 060 000 000
912	Bedriftsrettet informasjonsformidling:		
70	Tilskudd	19 700 000	19 700 000
913	Standardisering:		
70	Tilskudd	24 800 000	24 800 000
	Sum infrastruktur og rammebetingelser		2 023 400 000

Forskning, nyskaping og internasjonalisering

920	Norges forskningsråd:		
50	Tilskudd	1 076 000 000	1 076 000 000
922	Romvirksomhet:		
50	Norsk Romsenter	29 600 000	
70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	87 700 000	
71	Internasjonal romvirksomhet	158 800 000	
72	Nasjonale følgemidler	49 700 000	325 800 000
924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	26 500 000	26 500 000
928	FoU-prosjekter i næringslivets regi:		
71	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats, <i>kan overføres</i>	30 000 000	30 000 000
929	Norsk Designråd:		
70	Tilskudd	25 000 000	25 000 000
934	Internasjonaliseringstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
73	Støtte ved kapitalvareeksport	35 000 000	37 000 000
937	Reiselivstiltak:		
71	Tilskudd til Svalbard Reiseliv AS	2 000 000	2 000 000
938	Omstillingstiltak:		
71	Omstillingstilskudd til Sør-Varanger, <i>kan overføres</i>	10 500 000	10 500 000
	Sum forskning, nyskaping og internasjonalisering		1 532 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statlig eierskap			
950	Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656):		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	10 000 000
953	Kings Bay AS:		
70	Tilskudd	13 000 000	13 000 000
	Sum statlig eierskap		<u>23 000 000</u>
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		<u>3 788 000 000</u>
Fiskeri- og kystdepartementet			
Administrasjon			
1000	Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 4000):		
1	Driftsutgifter	85 630 000	
70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000	
71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	2 000 000	88 130 000
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 140 000	7 140 000
	Sum administrasjon		<u>95 270 000</u>
Forskning og utvikling			
1020	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):		
1	Driftsutgifter	234 260 000	
21	Spesielle driftsutgifter	135 050 000	369 310 000
1021	Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021):		
1	Driftsutgifter	100 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter	84 800 000	185 300 000
1022	NIFES (jf. kap. 4022):		
1	Driftsutgifter	39 850 000	
21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	74 850 000
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023):		
50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	253 000 000	
51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	32 300 000	
70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	57 300 000	
71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	30 850 000	373 450 000
	Sum forskning og utvikling		<u>1 002 910 000</u>
Fiskeri- og havbruksforvaltning			
1030	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):		
1	Driftsutgifter	247 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 300 000	252 600 000
1050	Diverse fiskeriformål (jf. kap 4050):		
71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpassing, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
78	DNA-register for vågehval, <i>kan overføres</i>	650 000	
79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 400 000	65 190 000
	Sum fiskeri- og havbruksforvaltning		<u>317 790 000</u>

Kystforvaltning

1062	Kystverket (jf. kap. 4062):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	794 640 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 200 000	
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	189 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	37 600 000	
46	Trafikksentral Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	60 250 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	29 100 000	
70	Tilskudd Redningsselskapet	50 000 000	1 163 990 000
1070	Samfunnet Jan Mayen (jf. kap. 4070):		
1	Driftsutgifter	16 000 000	
71	Avviklingskostnader Loran C, <i>kan overføres</i>	11 600 000	27 600 000
	Sum kystforvaltning		<u>1 191 590 000</u>
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet		<u>2 607 560 000</u>

Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matforvaltning

1100	Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 4100):		
1	Driftsutgifter	110 610 000	
45	Store utstyrskjøp og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 202 000	
50	Store utstyrskjøp og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	228 000	
70	Tilskudd til driften av Staur gård	200 000	114 240 000
	Sum landbruks- og matforvaltning		<u>114 240 000</u>

Matpolitikk

1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:		
50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	71 010 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Planteforsk	44 885 000	
52	Støtte til fagsentrene, Planteforsk	15 228 000	131 123 000
1115	Mattilsynet (jf. kap. 4115):		
1	Driftsutgifter	967 152 000	
70	Tilskudd til veterinær beredskap	79 880 000	
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	1 048 032 000
	Sum matpolitikk		1 179 155 000

Forskning og utvikling

1137	Forskning og utvikling:		
50	Forskningsaktivitet	150 422 000	
51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	175 725 000	326 147 000
	Sum forskning og utvikling		326 147 000

Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak

1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	17 647 000	
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	2 000 000	19 647 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	14 615 000	
71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	17 916 000	32 531 000
1141	Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket:		
1	Driftsutgifter	3 000 000	
50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	21 888 000	
51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap i skogbruket	11 914 000	36 802 000
1143	Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143):		
1	Driftsutgifter	144 083 000	
70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	371 000	
71	Tilskudd til små slakteri, <i>kan overføres</i>	2 875 000	
72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	40 354 000	
74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	12 628 000	200 613 000
1144	Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket:		
77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	7 547 000	7 547 000
1146	Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146):		
1	Driftsutgifter	80 518 000	80 518 000
1147	Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147):		
1	Driftsutgifter	36 233 000	
45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 821 000	
70	Tilskudd til fjellstuer	680 000	
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	11 870 000	51 604 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1148	Naturskade - erstatninger og sikring:		
70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	23 348 000	
71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	83 348 000
1149	Verdiskapings og utviklingstiltak i landbruket:		
50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	316 488 000	
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 271 000	
71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	37 500 000	357 259 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150):		
50	Fondsavsetninger	411 590 000	
70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	215 500 000	
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 022 800 000	
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 581 685 000	
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	222 970 000	
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 591 354 000	11 045 899 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	34 300 000	
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	5 900 000	
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	50 500 000	
79	Velferdsordninger	1 800 000	92 500 000
1161	Statskog SF - forvaltningsdrift:		
70	Tilskudd til forvaltningsdrift	17 703 000	
75	Oppsyn i statsallmenninger	7 151 000	24 854 000
	Sum næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		12 033 122 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		13 652 664 000

Samferdselsdepartementet

Administrasjon m.m.

1300	Samferdselsdepartementet (jf. kap. 4300):		
1	Driftsutgifter	99 100 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	18 400 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål mv.	18 500 000	
72	Tilskudd til samferdselsberedskap	2 200 000	
73	Tilskudd til media- og kommunikasjonscenter	2 000 000	140 200 000
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	14 000 000	
50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i>	118 700 000	
70	Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport mv., <i>kan overføres</i>	22 300 000	
71	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede, <i>kan overføres</i>	11 200 000	166 200 000
	Sum administrasjon m.m.		306 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Luftfartsformål			
1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan nyttes under kap. 1311, post 71</i>	480 600 000	480 600 000
1311	Tilskudd til regionale flyplasser:		
71	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310, post 70</i>	16 600 000	16 600 000
1313	Luftfartstilsynet (jf. kap. 4313):		
1	Driftsutgifter	130 200 000	
22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	33 500 000	163 700 000
1314	Statens havarikommisjon for transport (jf. kap. 4314):		
1	Driftsutgifter	30 600 000	30 600 000
	Sum luftfartsformål		<u>691 500 000</u>
Vegformål			
1320	Statens vegvesen (jf. kap. 4320):		
23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i>	5 658 000 000	
29	Vederlag til OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	258 400 000	
30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31, post 33, post 60 og post 72</i>	4 084 000 000	
31	Rassikring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30 og post 60</i>	203 000 000	
35	Vegutbygging i Bjørvika, <i>kan overføres</i>	360 000 000	
60	Forsøk, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30, post 31 og post 33</i>	788 000 000	
72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	1 327 000 000	12 678 400 000
	Sum vegformål		<u>12 678 400 000</u>
Særskilte transporttiltak			
1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Særskilt tilskudd til kollektivtransport	200 000 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	249 500 000	449 500 000
	Sum særskilte transporttiltak		<u>449 500 000</u>
Jernbaneformål			
1350	Jernbaneverket (jf. kap. 4350):		
22	Omstrukturering, <i>kan overføres</i>	90 000 000	
23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	2 895 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
25	Drift og vedlikehold av Gardermobanen, <i>kan overføres</i>	76 000 000	
30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	1 335 000 000	4 396 000 000
1351	Persontransport med tog:		
70	Kjøp av persontransport med tog	1 577 000 000	1 577 000 000
1354	Statens jernbanetilsyn (jf. kap. 4354):		
1	Driftsutgifter	31 700 000	31 700 000
	Sum jernbaneformål		6 004 700 000

Post og telekommunikasjoner

1380	Post- og teletilsynet (jf. kap. 4380):		
1	Driftsutgifter	149 500 000	
22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	33 600 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 600 000	
70	Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap	21 700 000	228 400 000
	Sum post og telekommunikasjoner		228 400 000
	Sum Samferdselsdepartementet		20 358 900 000

Miljøverndepartementet

Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.

1400	Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400):		
1	Driftsutgifter	158 459 000	
21	Spesielle driftsutgifter	41 896 000	
70	Grunnstøtte til frivillige miljøvern- organisasjoner	31 000 000	
71	Internasjonale organisasjoner	38 507 000	
72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
73	Tilskudd til kompetanseformidling og informa- sjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	21 200 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 046 000	
78	Miljøtiltak i nikkerverkene på Kola, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	109 000 000	
79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	3 500 000	
80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelig- het for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 000 000	
81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokal- samfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000	456 808 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410):		
21	Miljøovervåkning og miljødata	85 230 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	102 086 000	
51	Forskningsprogrammer m.m.	126 018 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 151 000	333 485 000
	Sum fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		790 293 000

Biomangfold og friluftsliv

1425	Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425):		
1	Driftsutgifter	23 885 000	
61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	6 500 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	30 500 000	65 885 000
1426	Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426):		
1	Driftsutgifter	55 439 000	
30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	8 272 000	
31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	20 467 000	
32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	13 139 000	97 317 000
1427	Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):		
1	Driftsutgifter	77 893 000	
21	Spesielle driftsutgifter	49 311 000	
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 180 000	
32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	17 976 000	
33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	42 664 000	
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	4 700 000	
35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	66 708 000	
70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
71	Risikoerstatninger i rovviltområder, <i>kan overføres</i>	56 970 000	
72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	20 000 000	
73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	15 520 000	
75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	
77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	12 700 000	
78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	6 000 000	512 632 000
	Sum biomangfold og friluftsliv		675 834 000

Kulturminner og kulturmiljø

1429	Riksantikvaren (jf. kap. 4429):		
1	Driftsutgifter	78 536 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	22 307 000	
50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	2 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	145 030 000	
73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	29 004 000	
75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 000 000	294 930 000
1432	Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432):		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	16 700 000	
90	Fondskapital	400 000 000	416 700 000
	Sum kulturminner og kulturmiljø		711 630 000
Forurensning			
1441	Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):		
1	Driftsutgifter	173 902 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 345 000	
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	67 162 000	
73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	154 455 000	
75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	171 793 000	
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	54 000 000	633 657 000
1444	Produktregisteret:		
1	Driftsutgifter	13 354 000	13 354 000
1445	Miljøvennlig skipsfart:		
21	Spesielle driftsutgifter	1 922 000	1 922 000
	Sum forurensning		648 933 000
Kart og geodata			
1465	Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk:		
21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	350 788 000	350 788 000
	Sum kart og geodata		350 788 000
Nord- og polarområdene			
1471	Norsk Polarinstitut (jf. kap. 4471):		
1	Driftsutgifter	110 065 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	50 491 000	
50	Stipend	498 000	161 054 000
1472	Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 4472):		
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 1</i>	5 400 000	5 400 000
	Sum nord- og polarområdene		166 454 000
	Sum Miljøverndepartementet		3 343 932 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Moderniseringsdepartementet			
Administrasjon mv.			
1500	Moderniseringsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	138 669 000	
21	Spesielle driftsutgifter	77 144 000	215 813 000
1503	Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte:		
70	Tilskudd	106 218 000	
71	Bidrag fra arbeidstakerne	29 959 000	136 177 000
1506	Norge.no (jf. kap. 4506):		
1	Driftsutgifter	20 190 000	
21	Videreutvikling av MinSide	4 800 000	24 990 000
1507	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	21 251 000	21 251 000
1508	Spesielle IT-tiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 900 000	
22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	19 768 000	
50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	69 024 000	
70	Tilskudd til elektronisk samhandling og forenkling av forretningsprosesser	1 400 000	
71	Tilskudd til Senter for informasjonssikring	4 000 000	99 092 000
1509	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 500 000	10 500 000
	Sum administrasjon mv.		507 823 000
Fylkesmannsembetene			
1510	Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510):		
1	Driftsutgifter	1 016 358 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 223 000	1 030 581 000
	Sum fylkesmannsembetene		1 030 581 000
Fellestjenester			
1520	Statskonsult:		
70	Tilskudd til restrukturering	9 000 000	9 000 000
1522	Departementenes Servicesenter (jf. kap. 4522):		
1	Driftsutgifter	297 016 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 500 000	
22	Fellesutgifter for R-kvartalet	62 605 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 383 000	380 504 000
	Sum fellestjenester		389 504 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Partistøtte			
1530	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	220 000	
70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	190 212 000	
71	Tilskudd til kommunepartiene	25 361 000	
73	Tilskudd til fylkespartiene	55 316 000	
75	Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner	2 817 000	
76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	5 882 000	279 808 000
	Sum partistøtte		<u>279 808 000</u>
Pensjoner m.m.			
1541	Pensjoner av statskassen:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>15 800 000</u>	15 800 000
1542	Tilskudd til Statens Pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	5 779 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>70 000 000</u>	5 849 000 000
1543	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	833 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>16 000 000</u>	849 000 000
1544	Boliglån til statsansatte:		
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>200 000 000</u>	200 000 000
1546	Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 4546):		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>67 000 000</u>	67 000 000
1547	Gruppelivsforsikring (jf. kap. 4547):		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>76 000 000</u>	76 000 000
	Sum pensjoner m.m.		<u>7 056 800 000</u>
Konkurranspolitikk			
1550	Konkurransetilsynet:		
1	Driftsutgifter	73 438 000	
22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	11 352 000	
23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	<u>3 500 000</u>	88 290 000
	Sum konkurransepolitikk		<u>88 290 000</u>
Byggeprosjekter mv. utenfor husleieordningen			
1580	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	15 316 000	
31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 033 122 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	4 010 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	<u>25 000 000</u>	1 107 448 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1581	Eiendommer til kongelige formål (jf. kap. 4581):		
1	Driftsutgifter	20 147 000	
30	Ekstraordinært vedlikehold, Bygdø Kongsgård, <i>kan overføres</i>	50 341 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 266 000	84 754 000
1582	Utvikling av Fornebuområdet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	58 000 000	
70	Erstatninger og oppgjør, <i>kan overføres</i>	30 000 000	89 500 000
1583	Utvikling av Pilestredet Park (jf. kap. 4583):		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	500 000	
30	Investeringer, Pilestredet Park, <i>kan overføres</i>	9 473 000	9 973 000
	Sum byggeprosjekter mv. utenfor husleie- ordningen		1 291 675 000
	Sum Moderniseringsdepartementet		10 644 481 000

Finansdepartementet

Finansadministrasjon

1600	Finansdepartementet (jf. kap. 4600):		
1	Driftsutgifter	229 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 800 000	
70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 700 000	267 900 000
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602):		
1	Driftsutgifter	160 600 000	160 600 000
	Sum finansadministrasjon		428 500 000

Skatte- og avgiftsadministrasjon

1610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):		
1	Driftsutgifter	974 700 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	85 500 000	1 060 200 000
1618	Skatteetaten (jf. kap. 4618):		
1	Driftsutgifter	3 190 700 000	
21	Spesielle driftsutgifter	104 300 000	
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	180 500 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	136 400 000	3 611 900 000
	Sum skatte- og avgiftsadministrasjon		4 672 100 000

Offisiell statistikk

1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620):		
1	Driftsutgifter	360 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	127 300 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 500 000	496 000 000
	Sum offisiell statistikk		<u>496 000 000</u>
Andre formål			
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>14 900 000</u>	14 900 000
1631	Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631):		
1	Driftsutgifter	<u>188 200 000</u>	188 200 000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i>	10 200 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>680 000 000</u>	10 880 000 000
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>4 937 300 000</u>	4 937 300 000
1634	Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634):		
1	Driftsutgifter	<u>205 000 000</u>	205 000 000
1637	EU-opplysning:		
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	<u>2 000 000</u>	2 000 000
	Sum andre formål		<u>16 227 400 000</u>

Statsgjeld, renter og avdrag mv.

1650	Statsgjeld, renter m.m.:		
1	Driftsutgifter	22 000 000	
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>18 896 300 000</u>	18 918 300 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>328 243 000</u>	328 243 000
	Sum statsgjeld, renter og avdrag mv.		<u>19 246 543 000</u>
	Sum Finansdepartementet		<u>41 070 543 000</u>

Forsvarsdepartementet

1700	Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4700):		
1	Driftsutgifter	291 588 000	
73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	<u>7 700 000</u>	299 288 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4710):		
24	Driftsresultat	-501 000 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	<u>1 240 000 000</u>	739 000 000
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	403 531 000	
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000	
51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	154 255 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	52 176 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	150 000 000	779 962 000
1720	Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720):		
1	Driftsutgifter	2 086 508 000	
50	Overføringer Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	160 000 000	
70	Renter låneordningen, <i>kan overføres</i>	5 500 000	2 252 008 000
1723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet (jf. kap. 4723):		
1	Driftsutgifter	93 732 000	93 732 000
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben (jf. kap. 4725):		
1	Driftsutgifter	1 818 847 000	1 818 847 000
1731	Hæren (jf. kap. 4731):		
1	Driftsutgifter	3 514 173 000	3 514 173 000
1732	Sjøforsvaret (jf. kap. 4732):		
1	Driftsutgifter	2 461 005 000	2 461 005 000
1733	Luftforsvaret (jf. kap. 4733):		
1	Driftsutgifter	3 079 150 000	3 079 150 000
1734	Heimevernet (jf. kap. 4734):		
1	Driftsutgifter	1 049 007 000	1 049 007 000
1735	Etterretningstjenesten:		
21	Spesielle driftsutgifter	705 604 000	705 604 000
1740	Forsvarets logistikkorganisasjon (jf. kap. 4740):		
1	Driftsutgifter	1 998 641 000	1 998 641 000
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	760 096 000	
44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	111 454 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 933 191 000	
48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	243 701 000	
75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	134 979 000	8 183 421 000
1790	Kystvakten (jf. kap. 4790):		
1	Driftsutgifter	692 910 000	692 910 000
1791	Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791):		
1	Driftsutgifter	33 316 000	33 316 000
1792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792):		
1	Driftsutgifter	793 004 000	793 004 000
1795	Kulturelle og allmenntilgode formål (jf. kap. 4795):		
1	Driftsutgifter	187 833 000	
60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	19 500 000	
72	Overføringer til andre	1 225 000	208 558 000
	Sum Forsvarsdepartementet		28 701 626 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Olje- og energidepartementet			
Administrasjon			
1800	Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800):		
1	Driftsutgifter	110 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 700 000	
22	Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i>	17 300 000	
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	4 600 000	153 700 000
	Sum administrasjon		<u>153 700 000</u>
Petroleumsforvaltning			
1810	Oljedirektoratet (jf. kap. 4810):		
1	Driftsutgifter	150 740 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	61 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 600 000	215 540 000
1815	Petoro AS:		
70	Administrasjon	225 000 000	225 000 000
	Sum petroleumsforvaltning		<u>440 540 000</u>
Energi- og vannressursforvaltning			
1820	Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829):		
1	Driftsutgifter	252 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	51 700 000	
22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	72 300 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000	380 800 000
1825	Omlegging av energibruk og energiproduksjon:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000	40 500 000
	Sum energi- og vannressursforvaltning		<u>421 300 000</u>
Teknologi og internasjonalisering			
1830	Forskning (jf. kap. 4829):		
22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	16 900 000	
50	Norges forskningsråd	462 100 000	
70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 400 000	489 400 000
1831	Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4831):		
50	Overføring til Gassnova	91 800 000	91 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1832	Internasjonalisering:		
70	Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten, <i>kan overføres</i>	19 850 000	19 850 000
	Sum teknologi og internasjonalisering		601 050 000
	Sum Olje- og energidepartementet		1 616 590 000
Ymse utgifter			
2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	5 969 672 000	5 969 672 000
	Sum Ymse utgifter		5 969 672 000
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	259 724 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	87 004 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 405 280 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 640 285 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	523 161 000	
72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	994 020 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	311 000 000	
74	Tap på utlån	444 000 000	
75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 753 000	
90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	16 890 320 000	26 560 547 000
2412	Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615):		
1	Driftsutgifter	263 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
72	Rentestøtte	21 000 000	
90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	11 596 000 000	11 888 200 000
2415	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:		
73	Rentestøtte stønadslån	25 000	
75	Marint innovasjonsprogram, <i>kan overføres</i>	40 000 000	40 025 000
2421	Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625):		
50	Innovasjon - prosjekter, fond	129 500 000	
51	Tapsfond, såkornkapitalfond	10 000 000	
70	Bedriftsutvikling og administrasjon	375 300 000	
71	Internasjonalisering, profilering og innovasjon - programmer, <i>kan overføres</i>	353 500 000	
72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	259 600 000	
74	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	4 200 000	
78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 400 000	
79	Maritim utvikling, <i>kan overføres</i>	20 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	30 150 000 000	31 305 500 000
2426	SIVA SF (jf. kap. 5326 og 5613):		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
95	Egenkapital	50 000 000	140 000 000
	Sum statsbankene		<u>69 934 272 000</u>

Petroleumsvirksomheten

2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440):		
30	Investeringer	19 400 000 000	
50	Overføring til Statens petroleumforsikringsfond	1 000 000 000	20 400 000 000
	Sum petroleumsvirksomheten		<u>20 400 000 000</u>

Statens forretningsdrift

2445	Statsbygg (jf. kap. 5445):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning	-2 471 300 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	919 673 000	
	3 Avskrivninger	401 000 000	
	4 Renter av statens kapital	57 000 000	
	5 Til investeringsformål	720 000 000	
	6 Til reguleringsfondet	59 925 000	-313 702 000
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		59 971 000
31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		30 000 000
32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		156 014 000
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		465 049 000
34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		519 400 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		89 068 000
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		19 987 000
2460	Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (jf. kap. 5460):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-44 500 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	44 500 000	0
2465	Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-598 288 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	585 987 000	
	3 Avskrivninger	9 933 000	
	4 Renter av statens kapital	2 368 000	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		12 000 000
		<u>12 000 000</u>	<u>12 000 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
2470	Statens Pensjonskasse (jf. kap. 5470):		
24	Driftsresultat		
	1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning	-338 050 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	262 155 000	
	3 Avskrivninger	19 368 000	
	4 Renter av statens kapital	1 141 000	
	5 Til investeringsformål	16 000 000	
	6 Til reguleringsfondet	-4 500 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		-18 584 000
			<u>25 302 000</u>
2490	NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603):		
24	Driftsresultat		
	1 Driftsinntekter	-43 000 000	
	2 Driftsutgifter	36 500 000	
	3 Avskrivninger	5 400 000	
	4 Renter av statens kapital	1 100 000	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		5 000 000
	Sum statens forretningsdrift		<u>1 024 203 000</u>

Folketrygden

Stønad ved fødsel og adopsjon

2530	Fødselspenger og adopsjonspenger:		
70	Fødselspenger til yrkesaktive, <i>overslagsbevilgning</i>	9 900 000 000	
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	415 000 000	
72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, <i>overslagsbevilgning</i>	280 000 000	
73	Adopsjonspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	146 288 000	10 741 288 000
	Sum stønad ved fødsel og adopsjon		<u>10 741 288 000</u>

Arbeidsliv

2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000	38 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 700 000 000	8 700 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 5704):		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	393 300 000	393 300 000
2543	Ytelser til yrkesrettet attføring:		
70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	11 224 700 000	
71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000	12 884 700 000
	Sum arbeidsliv		<u>22 016 000 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Sosiale formål			
2600	Trygdeetaten:		
1	Driftsutgifter	4 722 700 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 300 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	121 900 000	
70	Tilskudd	3 700 000	4 862 600 000
2603	Trygderetten:		
1	Driftsutgifter	47 400 000	47 400 000
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	22 090 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 590 000 000	
72	Omsorgs- og pleiepengar ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	308 000 000	
73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	42 700 000	
74	Refusjon bedriftshelsetjenester, <i>kan overføres</i>	18 300 000	
75	Feriepenger av sykepengar, <i>overslagsbevilgning</i>	1 140 000 000	25 189 000 000
2652	Medisinsk rehabilitering mv.:		
70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 968 700 000	
71	Legeerklæringer	240 000 000	7 208 700 000
2655	Uførhet:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	16 679 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	25 262 000 000	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	1 360 000 000	
73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	355 000 000	
74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	4 034 100 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	105 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	47 875 100 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 525 000 000	
71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 580 000 000	
73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	179 500 000	
74	Tilskudd til biler	815 000 000	
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 843 500 000	
76	Bedring av funksjonsevnen, andre formål	91 500 000	
77	Ortopediske hjelpemidler	785 000 000	
78	Høreapparater	465 000 000	8 284 500 000
2670	Alderdom:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	34 490 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	48 700 000 000	
72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	87 000 000	
73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	4 775 000 000	88 052 000 000
2680	Etterlatte:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 205 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 031 000 000	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	62 000 000	
74	Utdanningsstønad	1 500 000	
75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000	2 310 500 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2683	Stønad til enslig mor eller far (jf. kap. 5701):		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 350 000 000	
72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	595 000 000	
73	Utdanningsstønad	80 500 000	
75	Stønad til flytting for å komme i arbeid	500 000	
76	Forskuttering av underholdsbidrag	<u>1 161 000 000</u>	4 187 000 000
2686	Gravferdsstønad:		
70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>113 500 000</u>	113 500 000
2690	Diverse utgifter:		
70	Sykestønadsutgifter i utlandet	139 000 000	
77	Pasienter fra gjensidighetsland	<u>82 000 000</u>	<u>221 000 000</u>
	Sum sosiale formål		<u>188 351 300 000</u>
Stønad ved helsetjenester			
2711	Spesialisthelsetjenester mv.:		
70	Refusjon spesialisthjelp	1 085 000 000	
71	Refusjon psykologhjelp	168 000 000	
72	Refusjon tannlegehjelp	705 000 000	
76	Private laboratorier og røntgeninstitut	420 000 000	
78	Opptreningsinstitusjoner m.fl.	<u>120 000 000</u>	2 498 000 000
2751	Legemidler mv.:		
70	Legemidler	7 886 000 000	
72	Sykepleieartikler	<u>1 120 000 000</u>	9 006 000 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 471 000 000	
71	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2	<u>88 000 000</u>	3 559 000 000
2755	Helsetjeneste i kommunene mv.:		
62	Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	185 000 000	
70	Refusjon allmennlegehjelp	2 405 000 000	
71	Refusjon fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 105 000 000	
72	Refusjon jordmorhjelp	36 000 000	
73	Kiropraktorbehandling	54 000 000	
75	Logopedisk og ortoptisk behandling	<u>72 000 000</u>	3 857 000 000
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag, lokalt	<u>563 000 000</u>	<u>563 000 000</u>
	Sum stønad ved helsetjenester		<u>19 483 000 000</u>
	Sum Folketrygden		<u>240 591 588 000</u>
Statens petroleumsfond			
2800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):		
50	Overføring til fondet	<u>328 039 000 000</u>	<u>328 039 000 000</u>
	Sum Statens petroleumsfond		<u>328 039 000 000</u>
Totale utgifter:			<u>1 099 364 000 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjering			
3024	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 24):		
1	Erstatning for utgifter i rettssaker	5 300 000	
3	Oppdrag	500 000	5 800 000
	Sum Regjering		<u>5 800 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget (jf. kap. 41):		
1	Salgsinntekter	5 700 000	
3	Leieinntekter	2 200 000	
40	Salg av leiligheter	5 000 000	12 900 000
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51):		
1	Refusjon innland	1 300 000	
2	Refusjon utland	1 000 000	2 300 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>15 200 000</u>
Utenriksdepartementet			
3101	Utenriksstasjonene (jf. kap. 100 og 101):		
1	Gebyrer	29 511 000	
2	Gebyrer - utlendingssaker	14 300 000	
4	Leieinntekter	1 799 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	3 072 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån i utlandet	318 000	49 000 000
	Sum Utenriksdepartementet		<u>49 000 000</u>
Utdannings- og forskningsdepartementet			
3200	Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200):		
5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 873 000	2 873 000
3204	Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204):		
2	Salgsinntekter mv.	244 000	244 000
3220	Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220):		
1	Inntekter ved oppdrag	7 743 000	
2	Salgsinntekter mv.	9 674 000	17 417 000
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222):		
2	Salgsinntekter mv.	4 447 000	
61	Refusjon fra fylkeskommuner	847 000	5 294 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225):		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	26 400 000	26 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3230	Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230):		
1	Inntekter ved oppdrag	50 236 000	
2	Salgsinntekter mv.	3 275 000	
11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etter- utdanning	2 100 000	55 611 000
3256	VOX - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet (jf. kap. 256):		
1	Inntekter ved oppdrag	8 070 000	
2	Salgsinntekter mv.	1 030 000	9 100 000
3281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281):		
2	Salgsinntekter mv.	10 000	10 000
3286	Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286):		
80	Avkastning	2 134 060 000	2 134 060 000
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287):		
80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	21 500 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288):		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	5 073 000	5 073 000
	Sum Utdannings- og forskningsdepartementet		2 277 582 000

Kultur- og kirke departementet

3300	Kultur- og kirke departementet (jf. kap. 300):		
1	Ymse inntekter	56 000	56 000
3305	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser (jf. kap. 305):		
1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	800 000 000	
2	Gebyr - lotterier	800 000	
3	Refusjon	50 061 000	
4	Avgift, gebyr-stiftelser	900 000	
5	Utjevningsfondet	32 400 000	884 161 000
3320	Allmenne kulturformål (jf. kap. 320):		
1	Ymse inntekter	287 000	287 000
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 322):		
1	Ymse inntekter	200 000	200 000
3323	Musikkformål (jf. kap. 323):		
1	Inntekter ved Rikskonsertene	28 669 000	28 669 000
3324	Teater- og operaformål (jf. kap. 324):		
1	Inntekter ved Riksteatret	8 844 000	8 844 000
3325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:		
1	Ymse inntekter	818 000	
2	Inntekter ved oppdrag	5 527 000	6 345 000
3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 326):		
1	Ymse inntekter	4 674 000	
2	Inntekter ved oppdrag	9 235 000	13 909 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3328	Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328):		
1	Ymse inntekter	1 535 000	
2	Inntekter ved oppdrag	15 576 000	17 111 000
3329	Arkivformål (jf. kap. 329):		
1	Ymse inntekter	1 379 000	
2	Inntekter ved oppdrag	6 318 000	7 697 000
3334	Film- og medieformål (jf. kap. 334):		
1	Ymse inntekter	10 815 000	
2	Inntekter ved oppdrag	3 573 000	
70	Gebyr	15 500 000	
71	Inntektsuavhengig vederlag fra TV2	27 206 000	
72	Inntektsavhengig vederlag fra TV2	2 000 000	59 094 000
3340	Kirkelig administrasjon:		
1	Ymse inntekter	9 500 000	
2	Inntekter ved oppdrag	15 000 000	24 500 000
3341	Presteskapet:		
1	Ymse inntekter	7 000 000	
2	Inntekter ved oppdrag	5 000 000	12 000 000
3342	Nidaros domkirke m.m.:		
1	Ymse inntekter	8 403 000	
4	Leieinntekter m.m.	2 028 000	10 431 000
	Sum Kultur- og kirke departementet		1 073 304 000

Justis- og politidepartementet

3400	Justisdepartementet (jf. kap. 400):		
1	Diverse inntekter	72 000	72 000
3410	Rettsgebyr (jf. kap. 410):		
1	Rettsgebyr	1 148 988 000	
4	Lensmennes gebyrinntekter	342 000	1 149 330 000
3412	Tinglysningsprosjektet (jf. kap. 412):		
1	Gebyrinntekter, borettsregister	9 000 000	9 000 000
3413	Jordskifterettene (jf. kap. 413):		
1	Saks- og gebyrinntekter	9 604 000	
2	Sideutgifter	2 134 000	11 738 000
3430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 430):		
2	Arbeidsdriftens inntekter	44 928 000	
3	Andre inntekter	5 363 000	
4	Tilskudd	1 393 000	51 684 000
3432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 432):		
3	Andre inntekter	800 000	800 000
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440):		
1	Gebyrer	470 040 000	
2	Refusjoner mv.	160 063 000	
4	Gebyrer - vaktelskap	1 007 000	
6	Gebyr - utlendingssaker	54 700 000	
7	Gebyr - sivile gjøremål	776 579 000	1 462 389 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3441	Oslo politidistrikt (jf. kap. 441):		
2	Refusjoner	16 006 000	
3	Salgsinntekter	175 000	
5	Personalbarnehage	2 438 000	18 619 000
3442	Politi høgskolen (jf. kap. 442):		
2	Diverse inntekter	5 063 000	
3	Inntekter fra Justis sektorens kurs- og øvings-senter	9 804 000	14 867 000
3450	Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450):		
1	Inntekter av arbeid	31 308 000	
2	Andre inntekter	429 000	31 737 000
3451	Samfunnsikkerhet og beredskap (jf. kap. 451):		
1	Gebyrer	96 670 000	
3	Diverse inntekter	31 473 000	128 143 000
3455	Redningstjenesten (jf. kap. 455):		
1	Refusjoner	17 499 000	17 499 000
3470	Fri rettshjelp (jf. kap. 470):		
1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	2 000 000	2 000 000
	Sum Justis- og politidepartementet		2 897 878 000

Kommunal- og regionaldepartementet

3511	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 511):		
1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	72 552 000	72 552 000
3520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520):		
1	Retur og tilbakevending for flyktninger, ODA-godkjente utgifter	9 130 000	
2	Gebyr for nødvisum	96 000	
3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	13 769 000	
4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	333 731 000	356 726 000
3526	Nasjonale minoriteter (jf. kap. 526):		
71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000	3 700 000
3540	Sametinget (jf. kap. 540):		
51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	4 650 000
3587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587):		
4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	14 600 000	14 600 000
	Sum Kommunal- og regionaldepartementet		452 228 000

Arbeids- og sosialdepartementet

3622	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
2	Oppdragsinntekter	520 000	520 000
3630	Aetat (jf. kap. 630):		
4	Salgsinntekter mv.	400 000	
80	Innfordret misbruk av dagpenger	35 600 000	
81	Innfordret misbruk av attføringsytelser	11 100 000	47 100 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 634):		
2	Opplæringstjenester	1 950 000	
60	Refusjon, forsøk dagpenger	1 250 000	3 200 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3635	Ventelønn (jf. kap. 635):		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	100 000 000	100 000 000
3640	Arbeidstilsynet (jf. kap. 640):		
1	Diverse inntekter	1 360 000	
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	4 640 000	
5	Tvangsmulkt	1 650 000	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	14 450 000	22 100 000
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 642):		
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 350 000	
3	Refusjon av tilsynsutgifter	55 700 000	
6	Refusjoner/ymse inntekter	2 300 000	59 350 000
	Sum Arbeids- og sosialdepartementet		232 270 000

Helse- og omsorgsdepartementet

3710	Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 710):		
2	Diverse inntekter	37 324 000	
3	Vaksinesalg	82 300 000	119 624 000
3715	Statens strålevern (jf. kap. 715):		
2	Salgs- og leieinntekter	1 608 000	
5	Oppdragsinntekter	35 493 000	37 101 000
3720	Sosial- og helsedirektoratet (jf. kap. 720):		
2	Salgs- og leieinntekter	2 064 000	
4	Gebyrinntekter	1 000 000	3 064 000
3722	Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 722):		
2	Diverse inntekter	1 000 000	
50	Overføring fra NPE som statlig fond	71 535 000	72 535 000
3723	Pasientskadenemnda (jf. kap. 723):		
50	Overføring fra NPE som statlig fond	17 916 000	17 916 000
3724	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
2	Gebyrinntekter	12 798 000	12 798 000
3725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (jf. kap. 725):		
3	Oppdragsinntekter	106 000	106 000
3732	Regionale helseforetak (jf. kap. 732):		
80	Renter på investeringslån	100 000 000	
90	Avdrag på investeringslån	160 000 000	260 000 000
3750	Statens legemiddelverk (jf. kap. 750):		
2	Gebyrinntekter	5 741 000	5 741 000
3751	Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak (jf. kap. 751 og 5577):		
3	Tilbakebetaling av lån	151 000	151 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		529 036 000

Barne- og familiedepartementet

3830	Samlivstiltak og foreldreveiledning (jf. kap. 830):		
1	Diverse inntekter	400 000	400 000
3854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet (jf. kap. 854):		
1	Diverse inntekter	1 200 000	
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	12 800 000	14 000 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet (jf. kap. 855):		
60	Kommunale egenandeler	609 577 000	609 577 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3859	UNG i Europa (jf. kap. 859):		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	1 922 000	1 922 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		625 899 000
	Nærings- og handelsdepartementet		
3900	Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900):		
2	Ymse inntekter	20 000	20 000
3901	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901):		
1	Patentavgifter	120 000 000	
2	Varemerkeavgifter	45 000 000	
3	Mønsteravgifter	3 200 000	
4	Forskjellige avgifter	3 000 000	
5	Inntekt av informasjonstjenester	7 300 000	
6	Diverse inntekter	100 000	178 600 000
3902	Justervesenet (jf. kap. 902):		
1	Justergebyrer	41 400 000	
3	Kontroll- og godkjenningsgebyr	8 030 000	
4	Oppdragsinntekter	1 800 000	51 230 000
3903	Norsk Akkreditering (jf. kap. 903):		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	16 200 000	16 200 000
3904	Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904):		
1	Gebyrinntekter	396 700 000	
2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	14 800 000	
3	Inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	100 000	411 600 000
3905	Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 905):		
1	Oppdragsinntekter	12 300 000	
2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	24 900 000	37 200 000
3906	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 906):		
1	Produksjonsavgifter mv.	1 000 000	1 000 000
3907	Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907):		
1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	102 400 000	
2	Maritime personellsertifikater	8 300 000	
3	Diverse inntekter	100 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	41 000 000	
5	Inntekter av velferdstiltak	3 400 000	155 200 000
3908	Skipsregistrene (jf. kap. 908):		
1	Gebyrer NOR	8 350 000	
2	Gebyrer NIS	5 100 000	13 450 000
3939	Støtte til skipsbygging:		
52	Tilbakeføring fra fond for en begrenset ordning for støtte ved skipskontrakter	90 000 000	90 000 000
3950	Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 950 og 5656):		
96	Salg av aksjer	10 000 000	10 000 000
3961	Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 5609):		
70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	118 600 000	
91	Avdrag på utestående fordringer, Statkraft SF	425 000 000	543 600 000
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		1 508 100 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Fiskeri- og kystdepartementet			
4000	Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 1000):		
1	Refusjoner	10 000	10 000
4020	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020):		
3	Oppdragsinntekter	139 245 000	139 245 000
4021	Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021):		
1	Oppdragsinntekter	85 140 000	85 140 000
4022	NIFES (jf. kap. 1022):		
1	Oppdragsinntekter	35 000 000	
2	Laboratorieinntekter	680 000	35 680 000
4030	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030):		
1	Oppdragsinntekter	10 000	
2	Salg av registre, diverse tjenester	85 000	
4	Fangstinntekter overvåkingsprogrammet	10 000	
5	Gebyr kjøperregistrering	455 000	
6	Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	690 000	
8	Gebyr havbruk	19 515 000	
9	Gebyr Merkeregisteret	20 280 000	
12	Gebyr ervervstillatelse	2 950 000	
13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner	40 000 000	
14	Refusjoner	10 000	
20	Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i fiskeflåten	10 000	
21	Kontrollavgift fiskeflåten	20 640 000	
22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	4 000 000	108 655 000
4050	Diverse fiskeriformål jf. kap. 1050):		
1	Strukturavgift for kapasitetstilpasning i fiskeflåten	5 000 000	5 000 000
4062	Kystverket (jf. kap. 1062):		
1	Gebyrinntekter	540 670 000	
2	Andre inntekter	8 110 000	
3	Inntekter salg av fyreiendommer	2 000 000	550 780 000
4070	Samfunnet Jan Mayen (jf. kap. 1070):		
7	Refusjoner	3 470 000	3 470 000
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet	<u>927 980 000</u>	

Landbruks- og matdepartementet

4100	Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 1100):		
1	Refusjoner m.m.	443 000	443 000
4115	Mattilsynet (jf. kap. 1115):		
1	Gebyr og avgifter	686 887 000	
2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	1 018 000	687 905 000
4143	Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143):		
1	Driftsinntekter m.m.	30 152 000	30 152 000
4146	Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146):		
2	Driftsinntekter	29 558 000	29 558 000
4147	Reindrifftsforvaltningen (jf. kap. 1147):		
1	Refusjoner m.m.	31 000	31 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150):		
80	Markedsordningen for korn	145 000 000	145 000 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		893 089 000
Samferdselsdepartementet			
4300	Samferdselsdepartementet (jf. kap. 1300):		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 100 000	2 100 000
4312	Oslo Lufthavn AS:		
90	Avdrag på lån	389 000 000	389 000 000
4313	Luftfartstilsynet (jf. kap. 1313):		
1	Gebyrinntekter	93 500 000	93 500 000
4320	Statens vegvesen (jf. kap. 1320):		
1	Salgsinntekter m.m.	18 800 000	
2	Diverse gebyrer	300 000 000	
4	Tilgodehavende fra fylkeskommunene	9 500 000	328 300 000
4350	Jernbaneverket (jf. kap. 1350):		
1	Kjørevegsavgift	33 500 000	
2	Salg av utstyr og tjenester mv.	100 000 000	
6	Videresalg av elektrisitet til togdrift	179 100 000	
7	Betaling for bruk av Gardermobanen	78 600 000	391 200 000
4380	Post- og teletilsynet (jf. kap. 1380):		
1	Diverse avgifter og gebyrer	173 600 000	173 600 000
	Sum Samferdselsdepartementet		1 377 700 000
Miljøverndepartementet			
4400	Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400):		
2	Ymse inntekter	96 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	664 000	
21	Oppdragsinntekter	761 000	1 521 000
4410	Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410):		
50	Refusjon av diverse fond	4 000 000	4 000 000
4425	Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425):		
51	Refusjoner fra Viltfondet	54 385 000	
52	Refusjoner fra Statens fiskefond	13 500 000	67 885 000
4426	Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426):		
1	Ymse inntekter	122 000	122 000
4427	Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427):		
1	Ymse inntekter	7 008 000	
9	Internasjonale oppdrag	1 953 000	
54	Gebyrer	2 900 000	11 861 000
4429	Riksantikvaren (jf. kap. 1429):		
2	Refusjoner og diverse inntekter	3 268 000	
9	Internasjonale oppdrag	1 207 000	4 475 000
4432	Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432):		
80	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	16 700 000	16 700 000
4441	Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441):		
4	Gebyrer	21 059 000	
5	Leieinntekter	947 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
8	Inntekter fra salg av bilvrak	94 249 000	
9	Internasjonale oppdrag	4 805 000	121 060 000
4471	Norsk Polarinstitut (jf. kap. 1471):		
1	Salgs- og utleieinntekter	7 572 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	18 454 000	26 026 000
4472	Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 1472):		
50	Refusjon fra fondet	5 400 000	5 400 000
	Sum Miljøverndepartementet		<u>259 050 000</u>

Moderniseringsdepartementet

4506	Norge.no (jf. kap. 1506):		
1	Salg av informasjonstjenester	21 000	21 000
4510	Fylkesmannsembetene (jf. kap. 1510):		
1	Inntekter ved oppdrag	2 180 000	
2	Ymse inntekter	12 009 000	14 189 000
4522	Departementenes Servicesenter (jf. kap. 1522):		
2	Diverse inntekter	15 000 000	
3	Driftsvederlag, Akademika	267 000	
5	Inntekter fra publikasjoner	878 000	
6	Brukerfinansierte tjenester	100 158 000	
7	Parkeringsinntekter	1 292 000	117 595 000
4546	Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546):		
1	Premieinntekter	153 000 000	153 000 000
4547	Gruppelivsforsikring (jf. kap. 1547):		
1	Premieinntekter	41 000 000	41 000 000
4550	Konkurransetilsynet (jf. kap. 1550):		
2	Ymse inntekter	186 000	186 000
4581	Eiendommer til kongelige formål (jf. kap. 1581):		
1	Ymse inntekter	116 000	116 000
	Sum Moderniseringsdepartementet		<u>326 107 000</u>

Finansdepartementet

4600	Finansdepartementet (jf. kap. 1600):		
2	Diverse refusjoner	1 000 000	
80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 700 000	12 700 000
4602	Kredittilsynet (jf. kap. 1602):		
1	Bidrag fra tilsynsenhetene	165 200 000	165 200 000
4610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610):		
1	Ekspedisjonsgebyr	8 000 000	
2	Andre inntekter	2 100 000	
3	Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer	1 000 000	
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	230 000 000	241 100 000
4618	Skatteetaten (jf. kap. 1618):		
1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	35 000 000	
2	Andre inntekter	26 700 000	
5	Gebyr for utleggsforretninger	22 700 000	
7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	800 000	85 200 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620):		
1	Salgsinntekter	1 000 000	
2	Oppdragsinntekter	127 300 000	
4	Tvangsmulkt	6 500 000	134 800 000
4631	Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 1631):		
1	Økonomitjenester	16 400 000	16 400 000
4634	Statens innkrevingsentral (jf. kap. 1634):		
2	Refusjoner	28 000 000	
81	Bøter, inndragninger	1 070 000 000	
82	Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	
84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	125 000 000	
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	125 000 000	1 403 000 000
	Sum Finansdepartementet		2 058 400 000

Forsvarsdepartementet

4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1710):		
47	Salg av eiendom	500 000 000	500 000 000
4720	Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 1720):		
1	Driftsinntekter	9 826 000	
70	Renter låneordning	2 138 000	
90	Lån til boligformål	5 133 000	17 097 000
4725	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben (jf. kap. 1725):		
1	Driftsinntekter	37 774 000	37 774 000
4731	Hæren (jf. kap. 1731):		
1	Driftsinntekter	4 766 000	4 766 000
4732	Sjøforsvaret (jf. kap. 1732):		
1	Driftsinntekter	5 674 000	5 674 000
4733	Luftforsvaret (jf. kap. 1733):		
1	Driftsinntekter	51 351 000	51 351 000
4734	Heimevernet (jf. kap. 1734):		
1	Driftsinntekter	1 753 000	1 753 000
4740	Forsvarets logistikkorganisasjon (jf. kap. 1740):		
1	Driftsinntekter	237 399 000	237 399 000
4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1760):		
48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	134 011 000	134 011 000
4790	Kystvakten (jf. kap. 1790):		
1	Driftsinntekter	366 000	366 000
4792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792):		
1	Driftsinntekter	10 000 000	10 000 000
4795	Kulturelle og allmenntilgode formål (jf. kap. 1795):		
1	Driftsinntekter	2 261 000	2 261 000
4799	Militære bøter:		
80	Militære bøter	1 000 000	1 000 000
	Sum Forsvarsdepartementet		1 003 452 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Olje- og energidepartementet			
4800	Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1800):		
2	Ymse inntekter	<u>1 200 000 000</u>	1 200 000 000
4810	Oljedirektoratet (jf. kap. 1810):		
1	Gebyr- og avgiftsinntekter	3 450 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	34 000 000	
3	Refusjon av tilsynsutgifter	9 800 000	
8	Inntekter barnehage	<u>4 000 000</u>	51 250 000
4820	Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820):		
1	Gebyr- og avgiftsinntekter	28 400 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	43 600 000	
40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	<u>18 000 000</u>	90 000 000
4829	Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830):		
50	Overføring fra fondet	<u>148 900 000</u>	148 900 000
4831	Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 1831):		
80	Fondsavkastning	<u>91 800 000</u>	91 800 000
4860	Statnett SF:		
70	Garantiprovisjon	5 800 000	
90	Avdrag	<u>400 200 000</u>	406 000 000
	Sum Olje- og energidepartementet		<u>1 987 950 000</u>
Ymse inntekter			
5309	Tilfeldige inntekter:		
29	Ymse	<u>587 727 000</u>	587 727 000
5310	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):		
3	Diverse inntekter	94 000	
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
72	Gebyr	129 000 000	
90	Avdrag og renter	8 067 000 000	
91	Tap og avskrivninger	581 000 000	
93	Omgjøring av studielån til stipend	<u>4 353 000 000</u>	13 139 594 000
5312	Den norske stats husbank (jf. kap. 2412):		
1	Gebyrer m.m.	29 100 000	
90	Avdrag	<u>9 685 000 000</u>	9 714 100 000
5316	Kommunalbanken AS:		
70	Garantiprovisjon	<u>7 300 000</u>	7 300 000
5322	Statens miljøfond, avdrag:		
91	Innbetaling av avdrag	<u>13 200 000</u>	13 200 000
5325	Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5625):		
50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
70	Låne- og garantiprovisjoner	48 400 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	<u>30 300 000 000</u>	30 353 400 000
5326	SIVA SF (jf. kap. 2426 og 5613):		
70	Låne- og garantiprovisjoner	7 100 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	<u>50 000 000</u>	57 100 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5327	Innovasjon Norge (IN) og fylkeskommunene mv.:		
50	Tilbakeføring av tilskudd	100 000 000	
51	Tilbakeføring av tapsfond	20 000 000	120 000 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:		
91	Alminnelige fordringer	11 322 000	11 322 000
	Sum ymse inntekter		54 003 743 000
	Sum inntekter under departementene		72 503 768 000

Inntekter fra petroleumsvirksomheten

5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440):		
24	Driftsresultat:		
1	Driftsinntekter	166 100 000 000	
2	Driftsutgifter	-21 100 000 000	
3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-900 000 000	
4	Avskrivninger	-15 800 000 000	
5	Renter av statens kapital	-7 200 000 000	121 100 000 000
30	Avskrivninger		15 800 000 000
80	Renter av statens kapital	7 200 000 000	144 100 000 000
	Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten		144 100 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5445	Statsbygg (jf. kap. 2445):		
39	Avsetning til investeringsformål	720 000 000	720 000 000
5446	Salg av eiendom, Fornebu:		
40	Salgsinntekter, Fornebu	42 350 000	42 350 000
5460	Garanti-Instituttet for Eksporthkreditt (jf. kap. 2460):		
71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	336 200 000	
72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	63 700 000	399 900 000
5470	Statens Pensjonskasse (jf. kap. 2470):		
30	Avsetning til investeringsformål	16 000 000	16 000 000
5490	NVE Anlegg (jf. kap. 2490):		
1	Salg av utstyr mv.	1 000 000	1 000 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490):		
30	Avskrivninger	435 701 000	435 701 000
	Sum avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.		1 614 951 000

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:		
70	Toppskatt mv.	12 900 000 000	
72	Fellesskatt	108 200 000 000	121 100 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5506	Avgift av arv og gaver:		
70	Avgift	<u>1 771 000 000</u>	1 771 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71	Ordinær skatt på formue og inntekt	71 500 000 000	
72	Særskatt på oljeinntekter	120 500 000 000	
74	Arealavgift mv.	<u>600 000 000</u>	192 600 000 000
5508	Avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70	Avgift	<u>3 600 000 000</u>	3 600 000 000
5511	Tollinntekter:		
70	Toll	1 716 000 000	
71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	<u>68 000 000</u>	1 784 000 000
5521	Merverdiavgift:		
70	Avgift	<u>157 800 000 000</u>	157 800 000 000
5526	Avgift på alkohol:		
70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	<u>9 743 000 000</u>	9 743 000 000
5527	Vinmonopolavgiften m.m.:		
72	Gebyr på statlige skjenkebevillinger	300 000	
73	Vinmonopolavgiften	<u>28 200 000</u>	28 500 000
5531	Avgift på tobakkvarer:		
70	Avgift	<u>7 151 000 000</u>	7 151 000 000
5536	Avgift på motorvogner m.m.:		
71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	16 989 000 000	
72	Årsavgift	7 633 000 000	
73	Vektårsavgift	353 000 000	
75	Omregistreringsavgift	2 045 000 000	
76	Avgift på bensin	9 088 000 000	
77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	<u>5 344 000 000</u>	41 452 000 000
5537	Avgifter på båter mv.:		
71	Avgift på båtmotorer	<u>310 000 000</u>	310 000 000
5541	Avgift på elektrisk kraft:		
70	Forbruksavgift	<u>6 327 000 000</u>	6 327 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.:		
70	Avgift på mineralolje	602 000 000	
71	Avgift på smøreolje	<u>93 000 000</u>	695 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
70	CO2-avgift	4 269 000 000	
71	Svovelavgift	<u>97 000 000</u>	4 366 000 000
5545	Miljøavgifter i landbruket:		
71	Miljøavgift, plantevernmidler	<u>75 000 000</u>	75 000 000
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall:		
70	Avgift på sluttbehandling av avfall	<u>467 000 000</u>	467 000 000
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:		
70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
71	Tetrakloretten (PER)	<u>2 000 000</u>	4 000 000
5548	Miljøavgift på klimagasser:		
70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	<u>147 000 000</u>	147 000 000
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift:		
70	Avgift	<u>1 113 000 000</u>	1 113 000 000
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.:		
70	Avgift	<u>790 000 000</u>	790 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5557	Avgift på sukker:		
70	Avgift	<u>222 000 000</u>	222 000 000
5559	Avgift på drikkevareemballasje:		
70	Grunnavgift på engangsemballasje	42 000 000	
71	Miljøavgift på kartong	279 000 000	
72	Miljøavgift på plast	74 000 000	
73	Miljøavgift på metall	70 000 000	
74	Miljøavgift på glass	<u>44 000 000</u>	509 000 000
5565	Dokumentavgift:		
70	Avgift	<u>4 517 000 000</u>	4 517 000 000
5571	Totalisatoravgift:		
70	Avgift	<u>96 000 000</u>	96 000 000
5577	Legemiddelomsetningsavgift (jf. kap. 751):		
70	Avgift	<u>150 313 000</u>	150 313 000
5578	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750):		
70	Registreringsavgift	74 784 000	
71	Kontrollavgift	54 754 000	
72	Refusjonsavgift	<u>2 134 000</u>	131 672 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:		
70	Inntekter fra telesektoren	<u>142 500 000</u>	142 500 000
	Sum skatter og avgifter		<u>557 091 985 000</u>

Renter og utbytte mv.

5603	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490):		
80	Renter av statens faste kapital	<u>61 609 000</u>	61 609 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
82	Av innenlandske verdipapirer	667 900 000	
83	Av alminnelige fordringer	50 000 000	
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	3 524 900 000	
88	Av utlån under opptrekk	<u>115 000 000</u>	4 358 800 000
5606	Finnmarkseiendommen (jf. kap. 545):		
80	Renter	<u>165 000</u>	165 000
5607	Renter av boliglånsordningen til statsansatte:		
80	Renter	<u>295 000 000</u>	295 000 000
5608	Renter av lån til Statnett SF:		
80	Renter	<u>24 250 000</u>	24 250 000
5609	Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 3961):		
81	Renter, Statkraft SF	<u>27 800 000</u>	27 800 000
5611	Aksjer i NSB AS:		
82	Utbytte	<u>116 000 000</u>	116 000 000
5613	Renter fra SIVA SF (jf. kap. 2426 og 5326):		
80	Renter	<u>43 300 000</u>	43 300 000
5615	Renter fra Den norske stats husbank (jf. kap. 2412):		
80	Renter	<u>3 839 000 000</u>	3 839 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):		
80	Renter	3 146 020 000	3 146 020 000
5618	Aksjer i Posten Norge AS:		
80	Utbytte	216 000 000	216 000 000
5619	Renter av lån til Oslo Lufthavn AS:		
80	Renter	338 600 000	338 600 000
5621	Statens miljøfond, renteinntekter:		
80	Renteinntekter	3 400 000	3 400 000
5622	Aksjer i Avinor AS:		
80	Utbytte	40 000 000	40 000 000
5623	Aksjer i BaneService AS:		
80	Renter	1 400 000	1 400 000
5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5325):		
80	Renter på lån fra statskassen	355 000 000	
81	Rentemargin, risikolåneordningen	2 000 000	357 000 000
5630	Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as:		
80	Utbytte	6 800 000	6 800 000
5631	Aksjer i A/S Vinmonopolet:		
80	Statens overskuddsandel	28 800 000	
81	Utbytte	2 000	28 802 000
5651	Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet:		
80	Utbytte	750 000	750 000
5652	Innskuddskapital i Statskog SF:		
80	Utbytte	8 500 000	8 500 000
5656	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 950 og 3950):		
80	Utbytte	9 176 500 000	9 176 500 000
5680	Innskuddskapital i Statnett SF:		
80	Utbytte	85 000 000	85 000 000
5685	Aksjer i Statoil ASA:		
80	Utbytte	8 139 000 000	8 139 000 000
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank:		
80	Utbytte	82 100 000	82 100 000
	Sum renter og utbytte mv.		30 395 796 000

Folketrygden

5700	Folketrygdens inntekter:		
71	Trygdeavgift	69 400 000 000	
72	Arbeidsgiveravgift	97 700 000 000	167 100 000 000
5701	Diverse inntekter:		
1	Administrasjonsvederlag	25 000 000	
2	Diverse inntekter	175 000 000	
3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	56 000 000	
6	Gebyrinntekter ved fastsettelse av bidrag	15 000 000	
7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	91 100 000	
71	Refusjon ved yrkesskade	1 043 000 000	
73	Refusjon fra bidragspliktige	545 000 000	
74	Refusjon medisinsk behandling	900 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Refusjon overskytende bidrag	23 000 000	
80	Renter	<u>30 000 000</u>	2 004 000 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 2542):		
2	Dividende	<u>100 000 000</u>	100 000 000
5705	Refusjon av dagpenger:		
1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	50 000 000	
3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	<u>2 500 000</u>	52 500 000
	Sum Folketrygden		<u>169 256 500 000</u>
Statens petroleumsfond			
5800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):		
50	Overføring fra fondet	<u>76 975 000 000</u>	<u>76 975 000 000</u>
	Sum Statens petroleumsfond		<u>76 975 000 000</u>
Statslånemidler			
5999	Statslånemidler:		
90	Lån	<u>47 426 000 000</u>	<u>47 426 000 000</u>
	Sum Statslånemidler		<u>47 426 000 000</u>
Totale inntekter:			<u>1 099 364 000 000</u>

Folketrygden

II

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 71 335 100 000 kroner, hvorav 15 078 500 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

Utenriksdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3101 postene 02 og 05
kap. 100 post 71	kap. 3100 post 01
kap. 140 post 01	kap. 3143 post 05

2. overskride bevilgningen under kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak, post 70 Ymse tilskudd, mot tilsvarende inntekter under kap. 3166 Ymse inntekter, post 01 Salgsinntekter fra salg av bistandseiendommer som er finansiert over bistandsbudsjettet, og som ikke er avskrevet i forhold til innlemmelse i husleieordningen. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overførbart beløp under kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak, post 70 Ymse tilskudd.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 101 Utenriksstasjonene, post 90 Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakter gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan:

1. omdisponere bevilgningene mellom postene under kap. 161 Næringsutvikling.
2. omdisponere med inntil 2 mill. kroner per tiltak fra kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak, post 70 Ymse tilskudd til øvrige ODA-godkjente bevilgninger. Beslutning om bruk av midler utover dette og inntil 6 mill. kroner treffes av Kongen.

V

Agio/Disagio

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning kursgevinst og -tap som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 101/3101 Utenriksstasjonene og kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen/3143 Utenriksstasjonene, post 89 Agio/Disagio.

VI

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge til multi-bi-prosjekter, samarbeidsprosjekter, stat-til-stat-bistand, støtte til internasjonale aktører og lokale ikke-statlige aktører kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter	25 mill. kroner

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner	
	72	Finansieringsordningen i det utvidede EØS	450 mill. kroner
	73	Norsk finansieringsordning i det utvidede EØS	450 mill. kroner
161		Næringsutvikling	
	70	Nærings- og handelstiltak	50 mill. kroner
	72	Finansieringsordning for utviklingstiltak	500 mill. kroner
197		Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak	
	70	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid	188 mill. kroner

IX

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan gi garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar for inntil 50 mill. kroner for å minske norske importørers risiko ved direkte import fra utviklingsland, jf. omtale under kap. 161 Næringsutvikling.

X

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 500 mill. kroner.

XI

Forskuttering av nødhjelpsleveranser til FN

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i samråd med Finansdepartementet i 2006 kan forskuttere norske nødhjelpsleveranser til FN innenfor en ramme på 25 mill. kroner. Utbetaling til FN, samt tilbakebetalt kreditt fra FN, nettoføres på kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak, post 70 Ymse tilskudd.

XII

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA og for Regulært bidrag til FN.

Andre fullmakter

XIII

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i Handlingsplanen av 2004 *Om gjeldslette for utvikling* for inntil 1 000 mill. kroner under Garanti-Instituttet for Eksportkreditts gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til bokført verdi per 31. desember 1997 etter tapsavsetninger.

2. Utbetalinger innenfor ett budsjettår av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.

XV

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2006 kan:

1. fravike bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet, Den globale miljøfasiliteten, Det internasjonale fond for jordbruksutvikling og Det felles fond for råvarer.
2. fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 for å kunne inngå avtale med mottaker om raskere trekk på gjeldsbrev enn utbetalingsbehovet tilsier ved kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Det asiatiske utviklingsfondet.

XIV

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger innenfor ett budsjettår av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas i henhold til regelverket til den enkelte organisasjon.

Utdannings- og forskningsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
---	------------------------------------

kap. 200 post 01	kap. 3200 post 02
kap. 204 post 01	kap. 3204 post 02
kap. 220 post 01	kap. 3220 post 02
kap. 222 post 01	kap. 3222 postene 02 og 61
kap. 225 post 01	kap. 3225 post 04
kap. 230 post 01	kap. 3230 postene 02 og 11
kap. 256 post 01	kap. 3256 post 02
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 01	kap. 3281 post 02
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 01	kap. 5310 post 03

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 og dekke merverdiavgift under kap. 1633, post 01, mot tilsvarende merinntekter. 3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging	av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon. 4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2006 kan:

- gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	120,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2007 (andre halvdel av undervisningsåret 2006-2007) etter de satser som blir fastsatt andre halvår 2006 (første halvdel av undervisningsåret 2006-2007) jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønning og post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2007 (andre halvdel av undervisningsåret 2006-2007) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2006 (første halvdel av undervisningsåret 2006-2007), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2006 med kr 3 575 per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønning og post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
5. gjennomføre moderniseringen av Statens lånekasse for utdanning innenfor en kostnadsramme på 319 mill. kroner inklusive merverdiavgift, jf. omtale under kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Utdannings- og forskningsdepartementet.

Andre fullmakter

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 310 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 630 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 630 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 250 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonene etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

3. kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 51 Senter for internasjonalisering av høyere utdanning får unntak fra bevilgningsreglementets § 3 fjerde ledd.
4. ubrukte bevilgninger for 2005 til Senter for internasjonalisering av høyere utdanning under kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter kan overføres til 2006 i samsvar med vanlige regler til kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 51 Senter for internasjonalisering av høyere utdanning.

Kultur- og kirkedepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 01	kap. 3300, post 01
kap. 305 post 01	kap. 3305 post 06
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 325 post 01	kap. 3325 post 01
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 02
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 02
kap. 328 post 01	kap. 3328 post 01
kap. 328 post 21	kap. 3328 post 02
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 340 post 01	kap. 3340 post 01
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 02
kap. 341 post 01	kap. 3341 post 01
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 02
kap. 342 post 01	kap. 3342 postene 01 og 04

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*III
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2006 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	8,3 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd til teater- og konserthus for Sørlandet med inntil 408 mill. kroner.
3. gi tilsagn om tilskudd til konserthus for Stavanger-regionen med inntil 250 mill. kroner.

IV
Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 2 000 mill. kroner.

*Andre fullmakter*V
Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2006:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Teater- og operaformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket og kap. 334 Film- og medieformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst.

på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket og kap. 334 Film- og medieformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.

VI
Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2006 skal:

1. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirkedepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være kr 1 888 ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Justis- og politidepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger***II****Merinntektsfullmakter**

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
---	------------------------------------

kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 post 03
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 412 post 01	kap. 3412 post 01
kap. 413 post 01	kap. 3413 post 01
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 02
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03 og 06
kap. 441 post 01	kap. 3441 postene 02, 03 og 05
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
kap. 451 post 01	kap. 3451 postene 03 og 06
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter, og dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger***III****Bestillingsfullmakter**

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	01	Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV**Videreføring av bobehandling**

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling,

post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

Andre fullmakter

V Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntekter ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.
3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom m.v.

VI Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan bestemme førtidsdimittering av

mannskaper slik det fremgår i omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i St.prp. nr. 1 (2005-2006).

VII Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2006 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII Forslag til endring av anmodningsvedtak

Vedrørende anmodningsvedtak nr. 268 av 4. mars 2005:

Stortinget samtykker i at forskriften om fri rettshjelp, slik at når en part innrømmes fri sakførsel i en barnefordelingssak skal også den annen part ha fri sakførsel såfremt dennes inntekt ikke overskrider inntektsgrensen for fri rettshjelp med 100 000 kroner, ikke endres fra 1. januar 2006.

Kommunal- og regionaldepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 542 post 01	kap. 3542 post 01
kap. 543 post 01	kap. 3543 post 01
kap. 544 post 01	kap. 3544 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 2412 post 01	kap. 5312 post 01

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i kommunene

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i kommunene Bergen, Båtsfjord, Kristiansand, Stavanger og Oslo får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd og bevilgningen under:

1. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 630 Aetat, post 01 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinnære arbeidsmarkedstiltak.

IV

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 i samråd med Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet i forbindelse med forsøk om oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune og bevilgningen under:

1. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling.

2. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinnære arbeidsmarkedstiltak.
4. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.
5. kap. 1149 Verdiskapings og utviklingstiltak i landbruket, post 50 Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF).
6. kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 31 Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder.
7. kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak.
8. kap. 1429 Riksantikvaren, post 72 Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer.
9. kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon - prosjekter, fond.

V

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 250 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd i statsbudsjettet for 2006 som forskudd på rammetilskudd for 2007 til kommuner.
2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd i statsbudsjettet for 2006 som forskudd på rammetilskudd for 2007 til fylkeskommuner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	320 mill. kroner
	70	Transportstøtte	375 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	71	Tilskudd til boligkvalitet	1,07 mill. kroner
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	171,5 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	60	Oppstartingsstilskudd	8,9 mill. kroner

VII

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2006. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir

større enn antatt i budsjettet for 2006, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antallet plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

Andre fullmakter

VIII

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2006 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 prosent av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

IX

Forslag til endring av anmodningsvedtak

Vedrørende anmodningsvedtak nr. 460 av 14. juni 2004:

Stortinget samtykker i at retningslinjene for det individrettede boligtilskuddet ikke endres.

Arbeids- og sosialdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 01	kap. 3600 post 02
kap. 622 post 01	kap. 3622 post 02
kap. 630 post 01	kap. 3630 post 04
kap. 630 post 21	kap. 3630 post 02
kap. 640 post 01	kap. 3640 post 01, 06 og 07
kap. 642 post 01	kap. 3642 post 06 og 07
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2006 kan:

- omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak til post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.
- omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak til kap. 630 Aetat, post 01 Driftsutgifter.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Ny arbeids- og velferdsforvaltning, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 630 Aetat, post 01 Driftsutgifter og kap. 2600 Trygdeetaten, post 01 Driftsutgifter.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Ny arbeids- og velferdsforvaltning, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold, kap. 630 Aetat, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold, og kap. 2600 Trygdeetaten, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	367,9 mill. kroner
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak	717,6 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Statens overskuddsandel i A/S
Vinmonopolet

Stortinget samtykker i at statens andel i 2006 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2005 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

VI

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2006 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

Folketrygden*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 2600 post 01	kap. 5701 postene 01, 04, 05 og 06

Andre fullmakter

III

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2006 skal følgende ytelser etter folketrygdløven utgjøre :

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstrautgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	6 744
1b. Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 308
1c. eller til	13 560
1d. eller til	19 956
1e. eller til	27 060
1f. eller til	33 804
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{1 2}	11 256
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³	12 108
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³	24 216
2c. eller til	48 432
2d. eller til	72 648

		kroner
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	16 582
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴	
	for første barn	34 200
	for to barn	44 616
	for tre og flere barn	50 568

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

² Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 703 postene 21, 60 og 70	kap. 3703 post 03
kap. 710 post 01	kap. 3710 post 02
kap. 710 post 21	kap. 3710 post 03
kap. 715 postene 01 og 21	kap. 3715 postene 02 og 05
kap. 720 postene 01 og 21	kap. 3720 postene 02, 03 og 04
kap. 721 post 01	kap. 3721 postene 02 og 04
kap. 722 post 01	kap. 3722 post 02 (ny)
kap. 724 post 01	kap. 3724 post 02
kap. 725 post 01	kap. 3725 post 03
kap. 750 post 01	kap. 3750 post 02

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet	
	60	Tilskudd til omsorgstjenester	1 mill. kroner
	73	Tilskudd til døvblinde og døve	7 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan gi de 5 regionale helseforetakene adgang til å oppta driftskredittlån innenfor en totalramme på 6 500 mill. kroner.
2. Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan nettoføre som utgiftreduksjon under kap. 732 Regionale helseforetak post 80 Pasienttransport, refusjoner fra helseforetakene av utgifter til pasienttransport.
3. det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2006 skal betales avgift tilsvarende 1,3 pst.

VI

Forslag til endring av anmodningsvedtak

Vedrørende anmodningsvedtak nr. 520 av 16. juni 2005:

Stortinget samtykker i at det ikke foretas endringer i den økonomiske ordningen for kommuner som er avhengig av skyssbåter for helsepersonell.

Barne- og familiedepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02, 03 og 60
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01

Andre fullmakter

III

Sats for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2006 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd, § 10, kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyn-

gen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte Finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barneverninstusjon i de aktuelle kommunene.

IV

Sats for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2006 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner per år
Ikke bruk av barnehage	100	43 884
Til og med 8 timer per uke	80	35 112
9-16 timer per uke	60	26 328
17-24 timer per uke	40	17 556
25-32 timer per uke	20	8 784
33 timer eller mer per uke	0	0

V

Sats for engangsstonad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2006 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kan utbetale:

1. engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 33 584 per barn.
2. stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 per fødsel.

VI

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at kap. 849 Likestillings- og diskrimineringsombudet gis unntak fra bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd.

Nærings- og handelsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 01	kap. 3900 post 02
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 02
kap. 901 post 01	kap. 3901 postene 01, 02 og 06
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 03
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 01 og 02
kap. 907 post 01	kap. 3907 post 03
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 05
kap. 907 post 22	kap. 3907 post 03

III

Utbetaling under garantiordninger
(trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan foreta utbetalinger til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under den enkelte garantiordning overstiger innstående likvide midler tilknyttet ordningen innenfor følgende rammer:

1. Saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen for ny SUS/Baltikum-ordning

skal ikke overstige 30 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-Instituttet for Eksportkreditt, post 97 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – ny SUS/Baltikum-ordning.

2. Saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen for byggelånsgarantiordning skal ikke overstige 200 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-Instituttet for Eksportkreditt, post 98 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

IV Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 uten bevilgning kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverniltak til NOAH Holding AS under kap. 945 NOAH Holding AS, post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernlån.

V Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap,

post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

VI Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan utgiftsføre utbetalinger knyttet til utførte pålagte miljøtiltak etter virksomheten i Raufoss ASA innenfor gitt garantiramme på 50 mill. kroner uten bevilgning under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	172,5 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	100,0 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av fremtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede fremtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån frem til 31. desember 2006. Fullmakten har som forutsetning at:
 - a) Eksportfinans ASA frem til 31. desember 2006 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Arrangement on Officially Supported Export Credits) tillater.
 - b) de enkelte innlånene til Eksportfinans ASA under ordningen må godkjennes av

Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VIII Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l., inklusive merverdiavgift, utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

IX Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 250 mill. kroner.
2. Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 40 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
3. GIEK fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 1 500 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider fem ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
4. GIEK fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 500 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen

skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

X

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordning for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

XI

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån innenfor en ramme på inntil 100 mill. kroner.

XII

Tiltredelsesfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan tiltre deltakelse i «Eurekas Art. 169 initiativ for forskningsutførende SMBer» innenfor en kostnadsramme på 2 mill. euro pr. år for perioden 2007-2013.

Andre fullmakter

XIII

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

XIV

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet gjennom industrielle løsninger, salg av aksjer, emisjoner eller en kombinasjon av disse, kan:

1. redusere statens eierandel i BaneTele AS ned til 0 pst.
2. redusere statens eierandel i Flytoget AS ned til 0 pst.
3. redusere statens eierandel i Yara International ASA ned til 34 pst.

Fiskeri- og kystdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 01 og 21	kap. 4020 post 03
kap. 1021 postene 01 og 21	kap. 4021 post 01
kap. 1022 postene 01 og 21	kap. 4022 post 01
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1050 post 76	kap. 4050 post 01
kap. 1062 postene 01 og 45	kap. 4062 postene 01 og 02

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner under kap. 4062 post 02 til dekning av salgsomkostninger forbundet med salget og oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner under kap. 1062 post 30, samt til dekning av merverdiavgift under kap. 1633 post 01.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 1062 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 15 mill. kroner dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensning uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
1062		Kystverket	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 mill. kroner

V
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1050		Diverse fiskeriformål	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning	6 mill. kroner
1062		Kystverket	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	20 mill. kroner

Andre fullmakter

VI
Strukturavgift

Stortinget samtykker i at strukturavgiften på førstehåndsomsetning av fisk i 2006 settes til 0,05 pst. av førstehåndsverdi av landet fisk i 2006.

Landbruks- og matdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 01	kap. 4100 post 01
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1143 post 01	kap. 4143 post 01
kap. 1146 post 01	kap. 4146 post 02
kap. 1147 post 01	kap. 4147 post 01

2. dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01, og overskride kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III
Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Reindriftsforvaltningen, post 01 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	27 mill. kroner

Andre fullmakter

V
Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan selge innkjøpt og opprinnelig stats-eiendom for inntil 5 mill. kroner.

Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementets alminnelige fullmakter

Andre fullmakter

II
Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

Luffartsformål*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02

Vegformål*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1320 postene 23 og 30	kap. 4320 postene 01 og 02

Fullmakter til å pådra staten forpliktelse utover gitte bevilgninger

V

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til vegformål utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, og post 60 Forsøk, likevel slik at samlet, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 1 500 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, og post 60 Forsøk, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsoverslag overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 000 mill. kroner, inklusive merverdiavgift.

VI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1320 i St.prp. nr. 1 (2005-2006) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår ut over gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 8 000 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 2 200 mill. kroner, begge beløpene inklusive merverdiavgift.

VIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens

vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 3 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 200 mill. kroner, begge beløpene inklusive merverdiavgift.

Jernbaneformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

IX

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1350 postene 23 og 30	kap. 4350 postene 02 og 06
kap. 1350 post 25	kap. 4350 post 07
kap. 1350 post 30	kap. 4350 post 37

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

X

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan bestille materiell utover gitte bevilgninger, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
1350		Jernbaneverket	
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	700 mill. kroner

XI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1350 i St.prp. nr. 1 (2005-2006) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.
- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnads-

verslag overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 200 mill. kroner, inklusive merverdiavgift.

XII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold, og post 25

Drift og vedlikehold av Gardermobanen, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 100 mill. kroner, og slik at forpliktel-

sene som forfaller hvert år ikke overstiger 500 mill. kroner, begge beløpene inklusive merverdiavgift.

Post og telekommunikasjoner

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

XIII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan bestille materiell utover bevilgningen, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
1380		Post- og teletilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 mill. kroner

Andre fullmakter

XIV

Overføringer til og fra reguleringsfondet

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra Post- og teletilsynets reguleringsfond.

Miljøverndepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan:

1.

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 01	kap. 4427 post 01
kap. 1427 post 21	kap. 4427 post 09 og 54

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 01	kap. 4429 post 02 og 09
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 80
kap. 1441 post 01	kap. 4441 post 04, 05 og 09
kap. 1471 post 01	kap. 4471 post 01 og 03
kap. 1472 post 01 og 70	kap. 4472 post 50

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, og dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.
3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 33 Statlige erverv, barskogvern og dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning, post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

III

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2,0 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for

statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner inklusive merverdiavgift.

VI Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 gir tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammalt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola	85,3 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	17,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	56,9 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	74,4 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	71,4 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	8,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner

Andre fullmakter

VII Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan benytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 33 Statlige erverv, barskogvern, til kjøp av arealer som senere kan makeskiftes med barskogarealer som blir vernet.

Moderniseringsdepartementet

Moderniseringsdepartementets alminnelige fullmakter

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 postene 01 og 02
kap. 1522 post 01	kap. 4522 postene 02 og 06

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen under

kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 3 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Andre fullmakter

IV

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at:

1. det enkelte departement som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, i 2006 kan nettopføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om til-

bakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

2. Moderniseringsdepartementet i 2006 kan nettopføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der fylkesmannen samordner utgiftene.

Bygge- og eiendomsfullmakter

V

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med inntil 175 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, samt medregne ubenyttede inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VI

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 30 til 45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, mellom postene 01, 30 og 45.
3. under kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet, fra post 21 til post 30.
4. under kap. 1583 Utvikling av Pilestredet Park, fra post 21 til post 30.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30-49.

Fullmakter til å igangsette eller utvide byggeprosjekter

VII

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjekter innenfor de angitte kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan gjennomføre byggeprosjekter og øvrige investeringsprosjekter, herunder forpliktete staten innenfor de angitte kostnadsrammer, under følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Betegnelse
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen
	31	Igangsetting av byggeprosjekter
	33	Videreføring av byggeprosjekter
1581		Eiendommer til kongelige formål
	30	Ekstraordinært vedlikehold, Bygdø Kongsgård
1582		Utvikling av Fornebuområdet
	30	Investeringer, Fornebu
1583		Utvikling av Pilestredet Park
	30	Investeringer, Pilestredet Park
2445		Statsbygg
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter
	32	Igangsetting av kurantprosjekter
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter
	34	Videreføring av kurantprosjekter

VIII

Fullmakt til å igangsette byggeprosjekter uten fremleggelse av egen kostnadsramme – kurantordningen

Stortinget samtykker i at Moderniseringsdepartementet i 2006 kan igangsette nye byggeprosjekter innenfor husleieordningen under kap. 2445, post

32, uten framlegg av kostnadsramme for det enkelte prosjekt for Stortinget, på følgende vilkår:

1. brukerdepartementet/leietaker har nødvendige husleiemidler innenfor gjeldende budsjett-rammer.
2. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar utover gitte bevilgninger overstiger ikke 1,5 mrd. kroner.

Andre fullmakter

IX

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Moderniseringsdepartementet i 2006 kan:
 - a) godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepris, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.
 - b) godkjenne salg, makeskifte og bortfeste av statens eiendom på Vestbanetomten i Oslo.
 - c) godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom forvaltet av Statsbygg eller av andre statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - d) godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved

salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.

- e) overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften overtas av kommunen eller fylkeskommunen.
- f) foreta bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 500 mill. kroner.
- g) korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre

budsjettkapitler eller prosjektene ikke realiseres.

2. Kongen i 2006 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

Finansdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 01	kap. 4600 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 post 01
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1631 post 01	kap. 4631 postene 01 og 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 kan overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2006 kan overskride bevilgningen på kapittel 21 Statsrådet for å iverksette nødvendige sikkerhets tiltak for Statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, og kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

V

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.

3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VI

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2006 kan bestemme at det under ordningen med

oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelse utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 24,7 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter.

Andre fullmakter

VII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VIII

Fullmakt til oppføring av Statens pensjonsfond i kapitalregnskapet

Stortinget samtykker i at «Statens pensjonsfond – Utland» og «Statens pensjonsfond – Norge» bokføres og presenteres i statens kapitalregnskap til markedsverdi.

Forsvarsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan:

1. benytte alle merinntekter, med fradrag av betalt merverdiavgift, til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelser.
 - b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.
2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan:

1. foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusive merverdiavgift
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	01	Driftsutgifter	80 mill. kroner
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	900 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	800 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	1 600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	01	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	01	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	100 mill. kroner
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	24 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	150 mill. kroner
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	150 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	46 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	90 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	01	Driftsutgifter	10 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner utover det som dekkes av egne avsetninger.

IV
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om økonomisk støtte utover bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	6 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 4760 Nyan-skaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold og kap. 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Organisasjon og verneplikt

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2006 kan fastsette Forsvarets organisasjon slik det går fram av redegjørelsen i St.prp. nr. 1 (2005-2006).
2. Forsvarsdepartementet i 2006 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimeverntjenesten slik det går fram av St.prp. nr. 1 (2005-2006).
3. Forsvarsdepartementet i 2006 kan gi øvrige bestemmelser slik det går fram av St.prp. nr. 1 (2005-2006).
4. Forsvarsdepartementet i 2006 kan verve personell innenfor rammen av de foreslåtte bevilgninger.
5. stasjonære kystartillerianlegg tas ut av strukturen fra 1. januar 2006.
6. utfasingen av KNM Horten utsettes til senest 31. desember 2008.
7. gradsnivået for militære embeter som hovedregel ikke fastsettes lavere enn brigader/flaggkommandør.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, herunder større bygg- og eiendomsprosjekter, som presentert under Nye prosjekter i foreliggende proposisjon, innenfor de kostnadsrammer som er anført i St.prp. nr. 1 (2005-2006).
2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i St.prp. nr. 1 (2005-2006), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringer av lavere kategori, samt byggeprosjekter med en nasjonal andel som ikke overstiger 100 mill. kroner.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i St.prp. nr. 1 (2005-2006).
5. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
6. igangsette prosjektering av byggeprosjekter med en samlet utgift tilsvarende 5 pst. av bevilgningen på de respektive poster.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2006 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men dersom eiendommene er aktuelle for friluftseller kulturformål, kan de likevel selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris. I slike tilfeller kan de også selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX
Diverse fullmakter

Det investeres ikke i ny og utvidet fregattdokk ved Haakonsvern.

Olje- og energidepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

dekke merverdiavgift under kap. 1633 post 01 og overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 01

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

1. utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:
 - a) kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 25 Pro et contra-oppgjør.
 - b) kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 01 Pro et contra-oppgjør.
2. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	2,5 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

VIII

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltagelse i:

1. Utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. Pre-interessentskapsfasen ved anlegg av nye rørledninger i tilknytning til norsk kontinentalsokkel.
3. Utviklingsprosjekter under Gassled.

Andre fullmakter

IX

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

X

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XI

Overdragelse av andeler i utvinnings-
tillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XII

Overdragelse og samordning av andeler i
utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003-2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. Overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. Forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. Ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. Overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XIII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Vedlegg 1**Statsbudsjettet medregnet folketrygden**

Tabell 1.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2000-2006

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2005	Anslag regn- skap 2005	Forslag 2006
	2000	2001	2002	2003	2004			
Driftsutgifter og investeringerekssl. petroleumsvirksomhet	106 051	104 712	110 054	101 872	109 329	116 419	109 868	118 971
Driftsresultat forretningsdriften	-142	-281	-219	-927	-1 063	-736	-400	-859
Renter av statsgjeld	15 401	18 211	17 230	18 611	16 787	16 085	15 900	18 896
Overføringer til andre	345 659	368 488	441 179	448 001	478 533	499 997	500 611	512 040
Utgifter ekskl. lån og petroleums- virksomhet	466 969	491 130	568 244	567 557	603 586	631 765	625 979	649 049
Inntekter ekskl. oljeskatter og petroleumsvirksomhet	459 026	489 490	505 852	501 407	524 337	557 423	556 345	572 074
Oljekorrigert overskudd	-7 943	-1 640	-62 392	-66 150	-79 249	-74 342	-69 634	-76 975
Oljeskatter	61 455	112 106	89 701	101 380	118 142	127 000	163 700	196 200
Utbytte fra Statoil	1 702	5 746	5 045	5 133	5 222	4 877	8 139	8 139
Inntekter fra statlig petroleums- virksomhet	121 466	151 049	90 562	84 713	98 703	95 800	134 883	144 100
Utgifter til statlig petroleums- virksomhet	23 300	25 666	16 075	17 564	18 661	23 200	23 732	20 400
Netto oljeinntekter	161 373	243 236	169 233	173 662	203 406	204 477	282 990	328 039
Overskudd før avsetning til Statens petroleumsfond	153 430	241 595	106 841	107 512	124 157	130 135	213 356	251 064
Netto kontantstrøm overført til Statens petroleumsfond	-151 905	-242 826	-115 827	-110 818	-122 676	-130 135	-213 356	-251 064
Overskudd før lånetransaksjoner	1 525	-1 231	-8 986	-3 306	1 481	0	0	0
Utlån og avdrag, brutto	56 715	123 878	122 703	81 904	135 704	69 311	67 822	101 876
Tilbakebetalinger ¹	51 024	62 474	41 983	68 874	95 154	53 181	58 515	54 450
Utlån, netto	5 691	61 403	80 720	13 030	40 550	16 130	9 307	47 426
Samlet finansieringsbehov	4 166	62 635	89 706	16 336	39 069	16 130	9 307	47 426

¹ Utanom petroleumsvirksomheten

Tabell 1.2 Samlede utgifter etter departement 2000-2006

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	1 078	1 214	1 274	1 421	1 614	1 594	1 523
Utenriksdepartementet	13 367	14 847	16 495	17 301	17 657	20 073	21 766
Utdannings- og forskningsdepartementet	26 913	32 794	43 288	33 090	29 374	32 315	69 721
Kultur- og kirkedepartementet	3 574	3 907	5 238	5 560	5 851	6 251	6 427
Justisdepartementet	11 381	11 791	13 052	13 886	14 604	14 813	15 434
Kommunal- og regionaldepartementet	63 459	65 197	86 009	66 433	61 505	62 503	62 871
Arbeids- og sosialdepartementet	29 877	33 219	3 667	4 091	11 630	11 230	11 726
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	57 866	63 375	74 062	77 378	82 772
Barne- og familiedepartementet	20 779	23 498	24 553	26 319	32 192	33 570	35 381
Nærings- og handelsdepartementet	4 541	5 675	5 204	12 211	15 461	3 598	3 788
Fiskeri- og kystdepartementet	2 208	2 377	2 766	2 738	2 891	2 717	2 607
Landbruks- og matdepartementet	16 487	14 019	14 758	14 068	14 481	13 695	13 653
Samferdselsdepartementet	24 764	20 848	21 622	30 741	21 416	21 305	20 359
Miljøverndepartementet	2 654	2 730	2 934	2 608	2 613	2 728	3 344
Moderniseringsdepartementet	21 082	21 487	20 154	12 030	7 321	10 094	10 644
Finansdepartementet	25 217	68 264	72 010	31 420	78 945	34 463	41 070
Forsvarsdepartementet	25 818	26 842	30 986	30 545	31 461	30 389	28 702
Olje- og energidepartementet	1 157	22 503	1 584	1 577	3 504	1 517	1 617
Ymse utgifter	25	29	18	17	10	8 338	5 970
Statsbankene	51 883	68 529	60 404	62 811	71 543	71 153	69 934
Statlig petroleumsvirksomhet	23 300	25 736	16 075	17 564	18 661	23 200	20 400
Statens forretningsdrift	2 014	1 634	1 703	254	908	1 606	1 024
Statens petroleumsfond	161 373	257 426	169 234	173 663	213 266	204 477	328 039
Sum statsbudsjettet	532 950	724 566	670 898	623 721	730 966	689 007	858 772
Folketrygden	175 357	187 642	205 271	224 527	230 392	239 745	240 592
Utgifter i alt	708 307	912 208	876 169	848 248	961 358	928 752	1 099 364

¹ Saldert budsjett 2005.² Forslag 2006 St. prp. nr. 1 (2005-2006).

Tabell 1.3 Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2000-2006

Mill. kroner

Departementet	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	945	1 059	1 060	1 097	1 148	1 238	1 230
Utenriksdepartementet	2 736	2 603	3 151	3 376	2 929	3 052	2 913
Utdannings- og forskningsdepartementet	17 500	11 220	8 040	3 746	2 706	2 497	2 519
Kultur- og kirkedepartementet	923	1 019	1 872	1 986	2 037	1 940	2 043
Justisdepartementet	10 396	10 754	12 018	12 787	13 467	13 670	13 956
Kommunal- og regionaldepartementet	2 202	1 865	2 477	2 646	2 416	1 999	1 682
Arbeids- og sosialdepartementet	1 954	2 302	237	261	3 454	3 338	3 602
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	2 045	2 031	2 083	1 989	1 854
Barne- og familiedepartementet	311	340	323	345	2 561	2 556	3 922
Nærings- og handelsdepartementet	740	1 045	1 005	1 134	1 135	1 128	1 104
Fiskeri- og kystdepartementet	1 466	1 609	1 752	1 879	2 050	1 762	1 780
Landbruks- og matdepartementet	1 231	1 045	1 154	1 224	1 766	1 630	1 342
Samferdselsdepartementet	8 968	9 794	9 441	9 139	9 586	9 501	9 500
Miljøverndepartementet	1 381	1 389	1 382	1 284	1 288	1 275	1 306
Moderniseringsdepartementet	9 437	10 746	10 941	7 165	6 731	7 203	8 566
Finansdepartementet	4 642	5 247	5 684	5 745	5 806	5 777	10 722
Forsvarsdepartementet	18 951	19 177	20 703	20 739	21 448	20 588	19 468
Olje- og energidepartementet	770	1 287	924	903	836	762	765
Ymse utgifter	25	29	18	17	10	8338	5 969
Statsbankene	448	477	525	549	545	554	523
Statlig petroleumsvirksomhet	11	8 449	2064	212	98	0	0
Statens forretningsdrift	-166	-191	-157	-598	-513	-247	-358
Sum statsbudsjettet	84 871	91 265	86 658	77 667	83 587	90 550	94 408
Folketrygden	3 714	4 222	4 646	4 923	5 050	5 019	4 784
Utgifter i alt	88 585	95 487	91304	82 590	88 637	95 569	99 192

¹ Saldert budsjett 2005² Forslag 2006 St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Tabell 1.4 Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2000-2006

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	104	116	58	133	244	138	56
Utenriksdepartementet	19	30	18	14	33	29	29
Utdannings- og forskningsdepartementet	709	392	220	219	34	19	24
Kultur- og kirkedepartementet	33	44	33	30	29	71	35
Justisdepartementet	301	380	100	85	98	93	356
Kommunal- og regionaldepartementet	27	20	4	5	7	6	18
Arbeids- og sosialdepartementet	31	30	3	2	64	59	117
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	29	32	25	23	20
Barne- og familiedepartementet	0	0	0	0	48	57	47
Nærings- og handelsdepartementet	11	12	15	5	7	5	5
Fiskeri- og kystdepartementet	289	294	542	320	267	313	288
Landbruks- og matdepartementet	37	29	6	10	8	8	6
Samferdselsdepartementet	5 415	5 749	6 308	6 007	6 622	6 601	6006
Miljøverndepartementet	148	150	140	186	204	283	275
Moderniseringsdepartementet	1 974	1 181	1 186	1 088	1 052	1 086	1 253
Finansdepartementet	206	190	124	180	177	191	230
Forsvarsdepartementet	6 224	7 030	9 714	9 197	9 247	9 100	8 548
Olje- og energidepartementet	70	7	7	12	9	10	8
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	4	5	4	5	12	20	95
Statlig petroleumsvirksomhet	22 647	16 569	12 808	16 038	17 324	22 000	19 400
Statens forretningsdrift	1 646	1 580	1 841	852	1 420	1 853	1 382
Sum statsbudsjettet	39 895	33 806	33 159	34 421	36 931	41 965	38 198
Folketrygden	87	155	158	184	121	148	122
Utgifter i alt	39 982	33 961	33 317	34 605	37 052	42 113	38 320

¹ Saldert budsjett 2005.² Forslag 2006 St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Tabell 1.5 Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2000-2006

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen Regjering, Stortinget og Høyesterett	28	39	156	191	221	217	237
Utenriksdepartementet	10 467	12 044	13 050	13 569	14 353	16 651	18 482
Utdannings- og forskningsdepartementet	7 696	15 181	17 827	24 121	25 634	26 598	28 178
Kultur- og kirkedepartementet	2 618	2 845	3 334	3 543	3 785	4 239	4 348
Justis- og politidepartementet	685	656	940	1 014	1 039	1 049	1 122
Kommunal- og regionaldepartementet	60 744	62 008	83 319	63 773	58 858	60 499	61 166
Arbeis- og sosialdepartementet	27 892	30 883	3 428	3 828	8 112	7 833	8 007
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	55 021	59 246	69 143	72 251	78 034
Barne- og familiedepartementet	20 468	23 159	24 230	25 974	29 583	30 956	31 412
Nærings- og handelsdepartementet	3 355	3 978	4 115	3 182	2 299	2 434	2 680
Fiskeri- og kystdepartementet	453	474	472	539	573	588	539
Landbruks- og matdepartementet	13 894	12 945	13 599	12 834	12 703	12 057	12 305
Samferdselsdepartementet	9 711	2 737	3 664	4 215	4 972	4 800	4 854
Miljøverndepartementet	1 125	1 192	1 212	1 137	1 121	1 171	1 363
Moderniseringsdepartementet	4 465	4 966	4 363	4 956	599	605	626
Finansdepartementet	16 583	19 663	18 558	20 579	25 416	27 995	29 790
Forsvarsdepartementet	638	635	569	610	765	701	685
Olje- og energidepartementet	317	1 165	653	661	659	745	844
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	8 280	8 818	9 412	10 779	10 265	10 114	10 580
Statlig petroleumsvirksomhet	642	698	1 203	1 314	1 238	1 200	1 000
Statens forretningsdrift	35	45	25	0	0	0	0
Statens petroleumsfond	161 373	243 236	169 234	173 663	203 407	204 477	328 039
Sum statsbudsjettet	351 469	447 367	428 379	429 728	474 744	487 180	624 291
Folketrygden	171 556	183 265	200 467	219 421	225 221	234 579	235 685
Utgifter i alt	523 025	630 632	628 846	649 149	699 965	721 759	859 976

¹ Saldert budsjett 2005.² Forslag 2006 St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Tabell 1.6 Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2000-2006

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	145	169	276	341	341	342	342
Utdannings- og forskningsdepartementet	1 008	6 000	17 201	5 005	1 000	3 200	39 000
Kultur- og kirke departementet	0	0	0	0	0	0	0
Justisdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	486	1 305	209	10	225	0	5
Arbeids- og sosialdepartementet	0	5	0	0	0	0	0
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	772	2 066	2 811	3 115	2 865
Barne- og familiedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	435	640	69	7 890	12 020	30	0
Fiskeri- og kystdepartementet	0	0	1	0	0	55	0
Landbruks- og matdepartementet	1 325	0	0	0	4	0	0
Samferdselsdepartementet	670	2 568	2 209	11 379	236	403	0
Miljøvern departementet	0	0	200	0	0	0	400
Moderniseringsdepartementet	5 206	4 594	3 665	-1 179	-1 061	1200	200
Finansdepartementet	3 785	43 163	47 644	4 915	47 547	500	328
Forsvarsdepartementet	6	0	0	0	0	0	0
Olje- og energidepartementet	0	20 045	0	0	2 000	0	0
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	43 151	59 229	50463	51 477	60 722	60 466	58 736
Statlig petroleumsvirksomhet	0	20	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	499	200	-6	0	0	0	0
Statens petroleumsfond	0	0	0	0	9 859	0	0
Sum statsbudsjettet	56 715	137 937	122 703	81 904	135 704	69 311	101 876
Folketrygden	0	14 191	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	56 715	152 128	122 703	81 904	135 704	69 311	101 876

¹ Saldert budsjett 2005.² Forslag 2006 St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Tabell 1.7 Skatter og avgifter i perioden 2000-2006

Kapittel	Regnskap					Budsjett	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006 ²
5501	Skatter på formue og inntekt	96 871	103 030	126 334	118 840	117 874	121 100
5506	Avgift av arv og gaver	1 273	1 328	1 243	1 532	1 660	1 771
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	58 408	109 244	86 689	98 324	114 833	123 400
5508	Avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	3 047	2 862	3 012	3 056	3 309	3 600
5511	Tollinntekter	2 029	1 784	1 672	1 614	1 648	1 784
5521	Merverdiavgift	121 710	130 306	128 318	128 913	137 337	149 450
5526	Avgifter på alkohol	8 670	8 471	8 199	8 486	9 014	9 743
5527	Vinmonopolavgiften m.m.	41	19	32	24	12	29
5531	Avgift på tobakkvarer	6 914	7 110	6 975	6 760	6 799	7 151
5536	Avgift på motorvogner m.m.						
	Engangsavgift på motorvogner m.m.	9 629	10 073	12 248	12 750	16 387	16 989
	Årsavgift	4 636	5 348	5 583	5 780	6 964	7 201
	Vektårsavgift	273	342	314	299	293	367
	Kilometeravgift m.m.	1	0	0	0	0	0
	Omregistreringsavgift	1 410	1 595	1 598	1 796	1 820	2 045
	Avgift på bensin	9 762	8 843	8 530	8 664	8 729	9 088
	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	4 802	4 087	3 955	4 278	4 675	5 344
5537	Avgift på båter mv.	111	107	125	155	215	310
5541	Avgift på elektrisk kraft	4 205	6 137	6 072	5 504	4 126	6 327
5542	Avgift på mineralolje mv.	578	841	525	830	740	695
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	3 638	3 701	3 637	3 948	3 893	4 138
5545	Miljøavgifter i landbruket	55	35	56	65	85	75
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall	484	472	498	501	554	467
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	4	9	6	5	6	11
5548	Miljøavgift på klimagasser	0	0	0	61	123	141
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift	789	855	865	920	967	1 113
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. ³	937	959	894	937	962	1 028
5557	Avgift på sukker	230	226	206	231	208	222
5559	Avgift på drikkevareemballasje	336	547	551	694	639	509
5565	Dokumentavgift	2 750	2 926	3 190	3 259	3 926	5 720
5571	Totalisatoravgift	88	97	94	89	99	89
5577	Avgift til staten av apotekenes omsetning	105	99	124	138	142	146
5578	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater	76	104	118	124	133	119
5580	Avgift på flyging av passasjerer	1 298	1 428	517	0	0	0
5581	Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder	329	-1 ⁴	0	0	0	0
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	625	310	109	89	131	122
5584	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	0	0	0	-35	3	0
	Sum skatter og avgifter, statsbudsjettet	346 114	413 297	412 405	418 635	448 307	484 860
5700	Trygdeavgift	51 890	53 299	57 674	61 694	62 983	65 700
5700	Arbeidsgiveravgift	70 116	75 075	79 411	82 325	86 884	92 760
	Sum skatter og avgifter til folketrygden	122 006	128 374	137 085	144 019	149 867	158 460
	Sum skatter og avgifter i alt	468 120	541 671	549 490	562 650	598 174	643 320

¹ Saldert budsjett 2005.² Forslag 2006 St.prp. nr. 1 (2005-2006).³ Kullsyreholdige og kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer er slått sammen fra 2003.⁴ Gjelder refusjon knyttet til avgift som er opphørt.

Tabell 1.8 Samlede inntekter i perioden 2000-2006

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2005	Anslag regn- skap 2005	Forslag 2006
	2000	2001	2002	2003	2004			
Skatter på formue og inntekt	98 144	104 358	127 576	120 372	119 534	128 780	129 166	122 871
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	122 006	128 374	137 085	144 019	149 867	158 460	157 800	167 100
Tollinntekter	2 029	1 784	1 672	1 614	1 648	1 338	1 785	1 784
Merverdiavgift	121 710	130 306	128 318	128 913	137 337	149 450	149 600	157 800
Avgifter på alkohol	8 711	8 491	8 230	8 510	9 027	9 672	9 219	9 772
Avgifter på tobakk	6 914	7 110	6 975	6 760	6 799	7 509	6 810	7 151
Avgifter på motorvogner	30 513	30 289	32 227	33 569	38 867	39 452	40 775	41 452
Andre avgifter	16 638	18 853	17 704	17 513	16 953	21 659	19 600	20 063
Sum skatter og avgifter	406 666	429 565	459 788	461 270	480 032	516 320	514 755	527 992
Renter av statens forretningsdrift	91	94	103	33	33	8	47	62
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift	3 550	2 772	2 472	1 786	1 791	1 663	1 692	1 615
Sum inntekter av statens forretningsdrift	3 641	2 865	2 576	1 819	1 824	1 671	1 739	1 677
Renter fra statsbankene	10 258	11 579	12 423	12 197	8 165	8 507	7 189	7 385
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 369	6 435	3 814	3 647	2 967	3 533	3 734	5 165
Utbytte ekskl. Statoil	3 603	4 560	7 479	6 130	8 488	8 229	10 180	9 644
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil).	18 230	22 574	23 717	21 974	19 619	20 269	21 103	22 195
Inntekter under departementene	19 623	19 499	19 603	23 905	22 866	19 163	18 748	20 210
Overføring fra Norges Bank	10 685	10 685	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	182	4 350	82	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	30 490	34 534	19 685	23 905	22 866	19 163	18 748	20 210
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	121 466	151 049	90 562	84 713	98 703	95 800	134 883	144 100
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	61 455	112 106	89 701	101 380	118 142	127 000	163 700	196 200
Aksjeutbytte og renteinntekter fra Statoil	1 702	5 746	5 045	5 133	5 222	4 877	8 139	8 139
Sum petroleumsinntekter	184 623	268 902	185 308	191 227	222 068	227 677	306 722	348 439
Tilbakebetalinger ¹	51 024	90 725	41 983	68 874	95 154	53 181	58 515	54 450
Statens petroleumsfond	9 468	409	53 406	62 844	80 727	74 342	69 634	76 975
Sum inntekter	704 141	849 574	786 463	831 913	922 290	912 622	991 212	1 051 938

¹ Utenom petroleumsvirksomheten

Tabell 1.9 Saldert budsjett 2005, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer

	1000 kroner									
	Statens egne driftsutgifter				Overføringer			Utlån		
Samlede utgifter	I alt	Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	Utlån gjeidsavdrag m.v. (postnr. 90-99)
Det kongelige hus	126459	12459	0	0	0	114000	114000	0	0	0
Regjering	214555	208235	6320	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1199136	957633	0	0	138288	103215	0	0	103215	0
Høyesterett	53608	53608	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	20072953	3051770	718086	0	29005	16650568	145000	0	16505568	341610
Utdannings- og forskningsdepartementet	32314727	2497155	1506880	0	19132	26598440	19769285	1581531	5247624	3200000
Kultur- og kirkedepartementet	6250710	1940393	1895103	0	70823	4239494	556901	0	3682593	0
Justis- og politidepartementet	14812991	13670213	13386557	0	93517	1049261	135915	60030	853316	0
Kommunal- og regionaldepartementet	62503226	1999164	774750	0	5500	60498562	162900	57026132	3309530	0
Arbeids- og sosialdepartementet	11230100	3338200	3123800	0	58700	7833200	164100	121100	7548000	0
Helse- og omsorgsdepartementet	77377954	1989252	1323026	0	22855	72250847	529599	4702132	67019116	3115000
Barne- og familiedepartementet	33569738	2556270	2393703	0	57008	30956460	149066	12159512	18647882	0
Nærings- og handelsdepartementet	3596700	1128250	937850	0	4500	2434050	925000	0	1509050	29900
Fiskeri- og kystdepartementet	2717440	1761540	1531500	0	313240	587660	269300	28300	290060	55000
Landbruks- og matdepartementet	13695255	1630283	1628215	0	8435	12056537	1088762	0	10967775	0
Samferdselsdepartementet	21304918	9400600	446600	0	6600900	4800250	100400	536300	4163550	403168
Miljøverndepartementet	2728505	1274510	717285	0	282673	1171322	230102	5500	935720	0
Moderniseringsdepartementet	10093891	7203192	6978034	0	1085863	604836	69092	0	535744	1200000
Finansdepartementet	34463316	5777070	5352770	0	191300	27994735	0	11506431	16488304	500211
Forsvarsdepartementet	30388943	21076419	20384574	-489000	9100556	700968	282620	19500	398848	0
Olje- og energidepartementet	1517000	762250	508900	0	9500	745250	445700	0	299550	0
Ymse utgifter	8338391	8338391	8338391	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	71153159	553644	553644	0	20000	10113815	4489250	0	5624565	60465700
Petroleumsvirksomheten	23200000	0	0	0	22000000	1200000	1200000	0	0	0
Statens forretningsdrift	1606516	0	0	-246850	1853366	0	0	0	0	0
Folketrygden	239745109	5019000	5002100	0	147600	234578509	0	195000	234383509	0
Statens petroleumsfond	204477000	0	0	0	0	204477000	204477000	0	0	0
Sum utgifter	928752300	96205821	80349301	-735850	42112761	721758979	235303992	87941468	398513519	69310589

Tabell 1.10 Forslag for 2006, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	Statens egne driftsutgifter						Overføringer				Utlån gjeldsav- drag m.v. (postnr. 90-99)
	Samlede utgifter	I alt	Drifts- utgifter (postnr. 01)	Spesielle drifts- utgifter (postnr. 21-23)	Driftsre- sultat for- retnings- driften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsreg- skaper (postnr. 50-59)	Kom- muner (postnr. 60-69)	Andreover- føringer (postnr. 70-89)	
Det kongelige hus	141288	12957	12957	0	0	0	128331	128331	0	0	0
Regjering	206800	206800	201200	5600	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1119000	954300	954300	0	0	0	109100	0	0	109100	0
Høyesterett	55513	55513	55513	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	21766200	2913379	2441167	472212	0	29200	18482011	165000	0	18317011	341610
Utdannings- og forskningsdepartementet	69720745	2518854	1455627	1063227	0	23603	28178288	20719593	1553273	5905422	39000000
Kultur- og kirkedepartementet	6426601	2043348	1984812	58536	0	35400	4347853	599197	74778	3748656	0
Justis- og politidepartementet	15433954	13956313	13621383	334930	0	355534	1122107	96559	0	950770	0
Kommunal- og regionaldepartementet	62871550	1681960	713340	968620	0	18450	61166140	179500	57467760	3518880	5000
Arbeids- og sosialdepartementet	11726100	3602200	3091300	510900	0	116800	8007100	171500	132200	7703400	0
Helse- og omsorgsdepartementet	82772138	1853873	1271504	582369	0	19823	78033442	142464	5434633	72456345	2865000
Barne- og familiedepartementet	35381080	3921952	2499944	1422008	0	47379	31411749	178466	13851685	17381598	0
Nærings- og handelsdepartementet	3788000	1103600	937210	166390	0	4500	2679900	1105600	0	1574300	0
Fiskeri- og kystdepartementet	2607560	1780230	1518180	262050	0	288350	538980	285300	29100	224580	0
Landbruks- og matdepartementet	13652664	1341596	1341596	0	0	6023	12305045	1256949	0	11048096	0
Samferdselsdepartementet	20358900	9241200	441100	8800100	0	6005600	4853700	118700	988000	3747000	0
Miljøverndepartementet	3343932	1305823	691533	614290	0	275268	1362841	252302	5000	1105539	400000
Moderniseringsdepartementet	10644481	8565881	8358089	207792	0	1252911	625689	69024	0	556665	200000
Finansdepartementet	41070543	10721900	10268100	453800	0	230400	29790000	0	10200000	19590000	328243
Forsvarsdepartementet	28701626	19968945	19263341	705604	-501000	8548346	685335	314255	19500	351580	0
Olje- og energidepartementet	1616590	764740	513140	251600	0	8100	843750	553900	0	289850	0
Ymse utgifter	5969672	5969672	5969672	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	69934272	522924	522924	0	0	95004	10580024	4544780	0	6035244	58736320
Petroleumsvirksomheten	20400000	0	0	0	0	19400000	1000000	1000000	0	0	0
Statens forretningsdrift	1024203	0	0	0	-357588	1381791	0	0	0	0	0
Folketrygden	240591588	4784400	4770100	14300	0	121900	235685288	0	185000	235500288	0
Statens petroleumsfond	328039000	0	0	0	0	0	328039000	328039000	0	0	0
Sum utgifter	1099364000	99792360	82898032	16894328	-858588	38319982	859975673	359920420	89940929	410114324	101876173

1000 kroner

Tabell 1.11 Statsbankenes innvilgninger 2000-2004, saldert budsjett 2005 og forslag til rammer for 2006

Mill. kroner

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Lånkassen for utdanning	7 935	8 290	9 590	11 101	15 265	16 584	16 500
Husbanken	11 000	13 000	13 000	14 500 ³	14 500 ³	13 500 ³	13 500 ³
Innovasjon Norge	2 417	2 620	2 109	1 674	1 681	2 179	1 900
- Grunnfinansiering	653	800					
- Risikolåneordn. (landsomf.)	162	230	104	101	29	100	100
- Risikolåneordn. (distriktsr.)	388	390	506	295	228	350	300
- Lavrisikordningen	800	800					
- Lån til landbruksformål	414	400					
- «Ny» lavrisikolåneordning ¹			1 499	1 132	1 299	1 500	1 500
- Distriktsrettet ordning				146	125	229	0
Kommunalbanken ²							
Sum	21 352	23 910	24 699	27 275	31 446	32 263	30 900

¹«Ny» lavrisikolåneordning består av lavrisikolån, grunnfinansieringsordningen og lån til landbruksformål.² Kommunalbanken er omdannet til aksjeselskap 1.10.1999. Banken har således ingen utlånsramme f.o.m. 2000.³ 500 mill. kroner skyldes låneramme til bygging av eldreboliger og lignende i sydlige land.

Vedlegg 2**Bevilgningsregnskapet**

Tabell 2.1 Utgifter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2005

Utgifter	Mill. kroner				
	Overført fra forige termin	Budsjettets stilling 2005	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	133	133	63	70
Regjering	10	215	225	107	118
Stortinget og underliggende institusjoner	134	1 203	1 337	592	745
Høyesterett	1	56	57	27	30
Utenriksdepartementet	437	20 585	21 022	7 667	13 355
Utdannings- og forskningsdepartementet	232	32 356	32 588	17 416	15 172
Kultur- og kirkedepartementet	89	6 360	6 449	3 687	2 762
Justisdepartementet	162	15 021	15 183	7 373	7 810
Kommunal- og regionaldepartementet	2 561	62 280	64 841	34 150	30 691
Arbeids- og sosialdepartementet	141	11 442	11 583	5 864	5 719
Helse- og omsorgsdepartementet	247	78 558	78 805	39 168	39 636
Barne- og familiedepartementet	3	33 916	33 920	18 329	15 591
Nærings- og handelsdepartementet	167	4 040	4 207	2 155	2 053
Fiskeri- og kystdepartementet	150	2 848	2 998	1 440	1 559
Landbruks- og matdepartementet	80	13 693	13 773	10 298	3 475
Samferdselsdepartementet	811	21 699	22 510	10 212	12 298
Miljøverndepartementet	200	2 979	3 179	1 128	2 050
Moderniseringsdepartementet	92	9 855	9 947	4 599	5 348
Finansdepartementet	383	34 579	34 962	22 867	12 096
Forsvarsdepartementet	288	29 817	30 105	14 030	16 075
Olje- og energidepartementet	48	1 608	1 656	816	840
Ymse utgifter	0	5 885	5 885	5	5 880
Statsbankene	451	69 841	70 292	36 963	33 329
Statlig petroleumsvirksomhet	0	25 331	25 331	10 729	14 603
Statens forretningsdrift	5	1 362	1 366	424	942
Folketrygden	320	238 135	238 455	114 979	123 476
Statens petroleumsfond	0	204 477	204 477	87 213	117 264
Sum utgifter	7 012	928 274	935 286	452 299	482 987
Nedgang i diverse beholdninger				0	
Totalsum	7 012	928 274	935 286	452 299	482 987

Inntekter	Budsjettets stilling 2005	Regnskap for 1. halvår	Mill. kroner
			Gjenstående beløp
Skatt på formue og inntekt	128 616	67 929	60 687
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	158 294	79 303	78 991
Tollinntekter	1 338	709	629
Merverdiavgift	149 450	74 092	75 358
Avgifter på alkohol	9 672	4 497	5 175
Avgifter på tobakk	7 509	3 422	4 087
Avgifter på motorvogner	39 452	23 244	16 208
Andre avgifter	21 646	9 362	12 284
Sum skatter og avgifter	515 977	262 558	253 419
Renter av statens forretningsdrift	47	1	46
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.	1 692	876	816
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 739	877	862
Renter fra statsbankene	7 142	4 005	3 138
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	3 477	1 803	1 673
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	10 180	5 367	4 812
Renteinntekter og utbytte (ekskl statens forretningsdrift og Statoil)	20 799	11 175	9 623
Inntekter under departementene	19 240	11 501	7 739
Overføring fra Norges Bank	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	19 240	11 501	7 739
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	118 732	58 433	60 299
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	127 000	71 622	55 378
Aksjeutbytte fra Statoil	8 139	8 139	0
Sum petroleumsinntekter	253 871	138 194	115 677
Tilbakebetalinger	70 993	40 941	30 052
Statens petroleumsfond	74 342	0	74 342
Sum inntekter	956 960	465 246	491 714

Tabell 2.2 Bevillingsregnskapet for 1. halvår 2004 og 2005

Utgifter	Mill. kroner									
	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg mv.		Overføringer til andre		Utlån, gjelds-avdrag mv.	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Det kongelige hus	65	63	6	6	0	0	59	57	0	0
Regjering	93	107	93	107	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	594	592	417	459	130	82	48	51	0	0
Høyesterett	26	27	26	27	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	6 951	7 667	947	1 014	5	2	5 657	6 309	341	341
Utdannings- og forskningsdepartementet	13 850	17 416	1 287	1 090	6	7	12 558	13 119	0	3 200
Kultur- og kirkedepartementet	3 686	3 687	988	1 017	7	20	2 691	2 650	0	0
Justisdepartementet	6 894	7 373	6 392	6 827	29	37	474	509	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	35 403	34 150	1 249	994	5	2	34 069	33 154	79	0
Arbeids- og sosialdepartementet	2 190	5 864	98	1 668	1	17	2 091	4 179	0	0
Helse- og omsorgsdepartementet	35 699	39 168	924	992	9	4	32 820	35 522	1 947	2 650
Barne- og familiedepartementet	16 381	18 329	1 054	1 343	9	6	15 319	16 980	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	1 773	2 155	548	569	4	1	1 191	1 224	30	360
Fiskeri- og kystdepartementet	1 409	1 440	1 028	995	91	118	289	272	0	55
Landbruks- og matdepartementet	11 090	10 298	793	764	2	2	10 291	9 531	4	0
Samferdselsdepartementet	10 507	10 212	4 520	4 529	2 750	2 389	2 937	2 905	299	390
Miljøverndepartementet	1 116	1 128	538	562	57	56	522	510	0	0
Moderniseringsdepartementet	7 748	4 599	4 950	3 788	591	433	3 185	254	-980	123
Finansdepartementet	28 395	22 867	2 812	2 971	94	76	15 935	19 488	9 553	331
Forsvarsdepartementet	15 728	14 030	10 835	9 960	4 591	3 720	304	349	0	0
Olje- og energidepartementet	790	816	387	377	2	6	400	433	0	0
Ymse utgifter	6	5	6	5	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	39 211	36 963	256	274	1	12	7 159	7 132	31 794	29 545
Statlig petroleumsvirksomhet	9 219	10 729	94	1	7 967	9 984	1 158	744	0	0
Statens forretningsdrift	-97	424	-610	-510	513	934	0	0	0	0
Folketrygden	113 446	114 979	2 491	2 572	19	43	110 935	112 364	0	0
Statens petroleumsfond	36 842	87 213	0	0	0	0	36 842	74 735	0	12 478
Sum utgifter	399 015	452 299	42 129	42 402	16 884	17 951	296 935	342 472	43 067	49 473

Inntekter	Mill. kroner									
	Samlede inntekter		Salgsinntekter		Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Skatt på formue og inntekt. .	64 429	67 929	0	0	0	0	64 429	67 929	0	0
Arbeidsgiveravgift og folke-trygdavgift	74 770	79 303	0	0	0	0	74 770	79 303	0	0
Tollinntekter	650	709	0	0	0	0	650	709	0	0
Merverdiavgift	67 432	74 092	0	0	0	0	67 432	74 092	0	0
Avgifter på alkohol	4 400	4 497	0	0	0	0	4 400	4 497	0	0
Avgifter på tobakk	3 418	3 422	0	0	0	0	3 418	3 422	0	0
Avgifter på motorvogner	21 719	23 244	0	0	0	0	21 719	23 244	0	0
Andre avgifter	8 521	9 363	0	0	0	0	8 521	9 363	0	0
Sum skatter og avgifter	245 339	262 558	0	0	0	0	245 339	262 558	0	0
Renter av statens forretningsdrift	7	1	0	0	0	0	7	1	0	0
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	619	876	12	11	197	487	411	378	0	0
Sum inntekter av statens forretningsdrift	626	877	12	11	197	487	418	379	0	0
Renter fra statsbankene	4 516	4 005	0	0	0	0	4 516	4 005	0	0
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	1 342	1 803	0	0	0	0	1 342	1 803	0	0
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	5 621	5 367	0	0	0	0	5 621	5 367	0	0
Renteinntekter og utbytte (ekskl statens forretningsdrift og Statoil)	11 480	11 175	0	0	0	0	11 480	11 175	0	0
Inntekter under departementene	11 531	11 501	6 767	6 685	285	41	4 479	4 774	0	0
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	11 531	11 501	6 767	6 685	285	41	4 479	4 774	0	0
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	46 814	58 433	36 081	48 218	7 155	6 303	3 577	3 912	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	52 857	71 622	0	0	0	0	52 857	71 622	0	0
Aksjeutbytte fra Statoil	5 222	8 139	0	0	0	0	5 222	8 139	0	0
Sum petroleumsinntekter	104 892	138 194	36 081	48 218	7 155	6 303	61 656	83 673	0	0
Tilbakebetalinger	42 484	40 941	0	0	0	0	0	0	42 484	40 941
Statens petroleumsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	416 351	465 246	42 860	54 914	7 636	6 832	323 371	362 559	42 484	40 941

Tabell 2.2 fortsetter

							Mill. kroner
Lånetransaksjoner	Regnskap 2004	Budsjet- tets stil- ling 2005	Endrin- ger i pst.	Regnskap 1. halvår 2004	Regnskap 1. halvår 2005	End- ringer i pst.	
1	Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra statens petroleumsfond)	746 408	811 625	8,7	373 867	424 305	13,5
2	Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld)	825 654	860 452	4,2	355 947	402 826	13,2
	Driftsutgifter	88 637	93 841	5,9	42 129	42 402	0,6
	Nybygg, anlegg mv.	37 052	44 708	20,7	16 884	17 951	6,3
	Overføringer til andre	496 558	517 426	4,2	260 093	267 738	2,9
	Overføringer til statens petroleumsfond	203 407	204 477	0,5	36 842	74 735	102,9
3	Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens petroleumsfond (1-2)	-79 246	-48 826	-	17 920	21 479	-
4	Overføring fra Statens petroleumsfond	80 727	74 342	-	0	0	-
5	Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	1 481	25 516	-	17 920	21 479	-
6	Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt	135 704	67 822	-50,0	43 067	49 473	14,9
	Utlån m.v. til statsbankene	60 722	59 053	-2,7	31 794	29 545	-7,1
	Gjeldsavdrag	47 541	500	-98,9	9 553	331	-96,5
	Andre utlån, aksjetegning mv.	27 441	8 269	-69,9	1 720	19 598	1 039,3
7	Tilbakebetalinger m.v.	95 154	70 993	-25,4	42 484	40 941	-3,6
8	Utlån mv. netto (6-7)	40 550	-3 171	-107,8	583	8 532	1 363,7
9	Samlet finansieringsbehov dekket av kontantbeholdning og lån (8-5) ¹	39 069	-28 686	-	-17 337	-12 947	-
10	Statslånemidler	36 720	0	-	0	0	-
11	Endring i diverse beholdninger	2 349	-28 686	-	-17 337	-12 947	-

¹ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Tabell 2.3 Statens utgifter pr 30. juni 2004 og 2005 fordelt etter programområde

Programområder	Regnskap 1. halvår		Mill. kroner
	2004	2005	Endringer i pst.
00 Konstitusjonelle institusjoner	753	762	1,2
01 Fellesadministrasjon	3 122	4 979	59,5
02 Utenriksformål	1 199	1 300	8,4
03 Utviklingshjelp	5 752	6 367	10,7
04 Militært forsvar	15 729	14 030	-10,8
06 Justissektoren	6 919	7 400	6,9
07 Utdannings- og forskningsformål	26 986	31 968	18,5
08 Kultur- og kirkeformål	3 686	3 687	0,0
09 Arbeid og sosiale formål ¹	2 190	5 864	167,8
10 Helse og omsorg	35 699	39 168	9,7
11 Familie- og forbrukerpolitikk	16 381	18 329	11,9
12 Miljøvern og regional planlegging	1 170	1 168	-0,2
13 Kommunal- og regionaldepartementet ²	33 119	39 756	20,0
14 Bolig, bomiljø og bygningssaker ²	8 415	0	-100,0
15 Landbruk og mat	11 090	10 298	-7,1
16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	1 413	1 450	2,6
17 Nærings- og handelsformål	21 712	18 950	-12,7
18 Olje- og energiformål	10 006	11 548	15,4
19 Arbeidsmarked ¹	4 477	0	-100,0
21 Innenlands transport	10 272	9 952	-3,1
22 Post og telekommunikasjoner	234	260	11,3
23 Finansadministrasjon	6 706	9 860	47,0
24 Renter og avdrag på statsgjeld	21 689	13 007	-40,0
Herav:			
Renter	12 128	12 668	4,5
Avdrag	9 561	339	-96,5
26 Ymse utgifter	6	5	-10,7
28 Fødselspenge, folketrygden	4 583	4 652	1,5
29 Sosiale formål, folketrygden	88 667	89 534	1,0
30 Helsevern, folketrygden	8 939	9 290	3,9
33 Arbeidsliv, folketrygden	11 256	11 503	2,2
Sum utgifter ekskl. Statens petroleumsfond	362 170	365 086	0,8

¹ Programområde 19 inngår i programområde 9 fra 1. januar 2005² Programområde 14 inngår i programområde 13 fra 1. januar 2005

Vedlegg 3**Antall arbeidstakere/årsverk i staten per 1. mars 2005****A. Generelt**

Forbruker- og administrasjonsdepartementet etablerte per 1. oktober 1973 Statens Sentrale Tjenestemannsregister (SST). Registeret gir grunnlag for løpende produksjon av lønns- og personalstatistiske oppgaver til bruk under forhandlinger om tjenestemennenes lønns- og arbeidsvilkår, lønns- og kostnadsanalyser, personalplanlegging, budsjettarbeid o.l.

Ansvar for drift og vedlikehold av Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket (STS) ble overført fra Kirke- og undervisningsdepartementet til Forbruker- og administrasjonsdepartementet fra og med 1. oktober 1978. Departementet har i forbindelse med endring av oppgaver skiftet navn seks ganger siden 1973, og fra 1. januar 1998 ble Arbeids- og administrasjonsdepartementet (samme benevnelse som fra 1990 - 1993) etablert. 1. oktober 2004 ble Moderniseringsdepartementet opprettet i statsråd, samtidig som Arbeids- og administrasjonsdepartementet ble nedlagt og Arbeidsavdelingen, Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen i departementet, Aetat, Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt ble overført til det nye Arbeids- og sosialdepartementet.

Moderniseringsdepartementet har hatt det overordnede ansvaret for både SST og STS, mens Statistisk sentralbyrå har gjennomført innsamling og bearbeiding av dataene til SST fra 2001, og for STS fra 2002. Etter at Kommunenes sentralforbund (KS) overtok forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal sektor er det kun ansatte ved statlige grunn- og videregående skoler, spesialpedagogiske kompetansesentre og undervisningspersonalet ved folkehøgskolene som rapporteres til dette registeret. De sentrale tjenestemannsregistrene omfatter alle arbeidstakere i det statlige tariffområdet.

Med tjenestemannsregistrene som grunnlag utarbeider Statistisk sentralbyrå den årlige offisielle lønnsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn.

Stortinget vedtok den 19. juni 1997 bl.a. å oppheve bevilgningsreglementets § 10 om stillinger som budsjettrettslig begrep. Forutsetningen i Innst. S. nr. 243 (1996-97) fra Stortingets presidentskap er at det i tilknytning til hvert års budsjettfor-

slag gis en oversikt over antall tilsatte i statlige virksomheter.

Moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet ble derfor enige om et nytt tellingsmønster. Per 1. mars hvert år skal det innhentes opplysninger om *antall tilsatte/årsverk*, for å få en mer ajourført telling av dette i løpende termin i St.prp. nr. 1.

Tellingen per 1. oktober må for øvrig fortsette av hensyn til de detaljerte data som skal innhentes til bruk ved lønnsforhandlingene den påfølgende vårtermin.

B. Arbeidstakere som lønnes etter statens lønnsregulativ

SST omfatter alle arbeidstakere i statsforvaltningen som lønnes etter Lønnsregulativ for statens arbeidstakere, dvs. faste og midlertidige (engasjerte) heltids- og deltidstilsatte arbeidstakere.

Statistikken for statsforvaltningen omfatter i alt 128 414 *regulativlønnete* arbeidstakere per 1. mars 2005. Av disse er 105 035 (82%) *heltidstilsatte* og 23 379 (18%) *deltidstilsatte*.

Av de *heltidstilsatte* er 42 199 (40%) *kvinner* og 62 836 (60%) *menn*. Av de som er tilsatt på *deltid* er 16 130 (69%) *kvinner* og 7 249 (31%) *menn*.

Ovennevnte grupper utførte 118 090 årsverk, fordelt på 52 201 (44%) *årsverk for kvinner* og 65 889 (56%) *årsverk for menn*.

Per 1. mars 2005 var det en nedgang på 186 årsverk i forhold til per 1. oktober 2004.

Fra tellingen per 1. oktober 2004 til tellingen per 1. mars 2005 har det vært organisatoriske endringer når det gjelder virksomheter/enheter; for eksempel sammenslåinger, nedleggelse og opprettelse av virksomheter/enheter. Slike endringer fører til at det kan være vanskelig å sammenligne data fra år til år på virksomhetsnivå.

Tilsatte i *lederstillinger* som ble tatt ut av hovedtariffavtalen i 1990, og tilsatte i dommerstillinger som ble tatt ut av hovedtariffavtalen i 1999, er innrapportert til SST, men er holdt utenfor statistikkgrunnlaget. Det samme gjelder *Stortingets ombudsmann for forvaltningen* (40 årsverk) og *Ombudsmannen for forsvaret* (3 årsverk), som også er tatt

ut av statistikkgrunnlaget fordi de avviker fra statens lønssystem.

Samme forhold var det for *Riksrevisjonen* fra 1. oktober 1991. Riksrevisjonen følger imidlertid statens lønssystem igjen, og er registrert i SST fra 1. mars 1998.

De private helsefaghøgskolene ble tidligere innrapportert til SST, men dette opphørte per 1. oktober 1997. Statens jernbanetrafikkselskap (NSB BA) og Posten Norge BA gikk ut av det statlige tariffområdet per 1. november 2001. Ved tellingstidspunktene 1. oktober 1999 til og med 1. oktober 2001 ble de tilsatte innrapportert til SST, men ble holdt utenfor statistikkgrunnlaget. Alle virksomheter som var definert som statlige sykehus og apotek gikk fra 1. januar 2002 inn i de regionale helseforetakene, og dermed ut av det statlige tariffområdet. Luftfartsverket, produksjonsvirksomheten i Vegvesenet og en av hovedenhetene i Jernbaneverket (BaneService) ble omgjort til statsaksjeselskaper 1. januar 2003.

Per 1. mars 2005 hadde 57 arbeidstakere *permisjon med redusert lønn*. 2 513 arbeidstakere hadde *fødselspermisjon* på tellingstidspunktet. 2 478 av disse er med i statistikkgrunnlaget, mens 8 er

registrert i lederlønnssystemet, 27 er registrert med et kjennemerke som viser at virksomheten har arbeidsgiveransvaret, mens lønnen ikke blir dekket via statsbudsjettet.

Alle som er holdt utenfor statistikkgrunnlaget er med under pkt. E.

C. Statlig tilsatte registrert i STS

Tjenestemenn som er tilsatt i statlige grunn- og videregående skoler og spesialpedagogiske kompetansesentre er registrert i Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket (STS).

Per 1. mars 2005 omfattet disse 772 *heltidstilsatte* og 326 *deltidstilsatte*, som til sammen utførte 958 årsverk.

D. Arbeidstakere lønnet etter overenskomst

Fra og med 1979 er også arbeidstakere lønnet etter overenskomst registrert i SST og STS.

Per 1. mars 2005 var det i SST registrert 1 640 lønnet etter overenskomst.

Tilsatte lønnet etter overenskomst holdes utenfor statistikkgrunnlaget.

E. Sammendrag - antall tilsatte i staten per 1. mars 2005 målt i antall personer og årsverk

	Antall	Årsverk
Faste og midlertidige regulativlønnete arbeidstakere i SST	128 414	118 090
Statlige regulativlønnete arbeidstakere i STS	1 098	958
Tilsatte lønnet etter overenskomst i SST ¹⁾	1 640	1 600
Tilsatte ved Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Ombudsmannen for Forsvaret, dommerstillinger, lederstillinger, tilsatte som har permisjon med redusert lønn og tilsatte som staten har arbeidsgiveransvar for, men som ikke lønnes via statsbudsjettet	1 757	1 678
Statlige arbeidstakere i alt	132 909	122 326

¹⁾Årsverktallet for SST er et anslag

Statsaksjeselskaper, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser er ikke registrert i SST.

Tabell 3.1 viser tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold, årsverk og etat/institusjon i SST. Utførte årsverk er beregnet på grunnlag av innrapportert del lønnsprosent (stillingsandel) for den enkelte arbeidstaker. I tillegg til de regulativlønnete omfatter tallene 698 personer som er avlønnet på timebasis mv..

Tabell 3.2 viser tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune. I denne tabellen er folketallet registrert per 1. kvartal 2005, mens antall statlige arbeidstakere er registrert per 1. mars 2005.

Dette vedlegget er utarbeidet av Moderniseringsdepartementet.

Tabell 3.1 Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon per 1. mars 2005

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
I alt	128 414	118 090	70 085	62 836	7 249	65 889	58 329	42 199	16 130	52 201
Statsministerens kontor	60	58	27	27	0	27	33	24	9	31
Arbeids- og sosialdepartementet (ASD)	187	181	68	66	2	68	119	95	24	113
Arbeidsmarkedsetaten	4 241	3 940	1 559	1 448	111	1 513	2 682	1 953	729	2 427
Aetat arbeidsdirektoratet	290	282	147	142	5	145	143	120	23	137
Aetat spesialenheter	210	197	82	74	8	78	128	95	33	119
Aetat i fylkene	3 617	3 347	1 269	1 183	86	1 233	2 348	1 689	659	2 114
Aetat arbeidsrådgivning	124	114	61	49	12	56	63	49	14	58
Arbeidsretten	2	2	0	0	0	0	2	2	0	2
Arbeidstilsynet	520	482	214	194	20	204	306	227	79	278
Direktoratet for arbeidstilsynet	153	144	50	46	4	47	103	78	25	96
Arbeidstilsynets distriktsadministrasjon	367	338	164	148	16	156	203	149	54	181
Pensjonstrygden for sjømenn	41	39	18	17	1	18	23	20	3	22
Petroleumstilsynet	155	145	88	82	6	86	67	42	25	59
Riksmeklingsmannen	2	2	0	0	0	0	2	2	0	2
Statens arbeidsmiljøinstitutt	115	104	55	46	9	52	60	36	24	52
Statens institutt for rusmiddel forskning	42	40	14	13	1	13	28	22	6	27
Trygdeetaten	8 917	8 158	2 625	2 369	256	2 512	6 292	4 539	1 753	5 646
Rikstrygdeverket	645	622	305	292	13	300	340	279	61	322
Fylkestygdokumentorene	839	740	361	258	103	310	478	340	138	430
Trygdeetatens arbeidslivssentre	406	395	177	172	5	176	229	192	37	219
Hjelpemiddelsentralene	1 131	1 066	556	525	31	544	575	418	157	522
Trygdekontorene	5 410	4 867	1 075	977	98	1 034	4 335	3 031	1 304	3 834
Trygdeetatens oppgjørsenheter	187	180	48	47	1	48	139	117	22	132
Folketrygdekontoret for utenlandssaker	165	156	43	41	2	42	122	96	26	114
Trygdeetatens innkrevings-sentral	134	131	60	57	3	59	74	66	8	72
Trygderetten	74	71	26	23	3	25	48	39	9	45
Barne- og familiedepartementet (BFD)	157	151	42	42	0	42	115	86	29	109
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	104	99	42	41	1	42	62	48	14	58
Barne-, ungdoms- og familieetaten (BUFETAT)	3 759	3 244	1 281	920	361	1 125	2 478	1 559	919	2 119
Barneombudet	13	12	6	6	0	6	7	5	2	6
Forbrukerombudet	25	25	15	14	1	15	10	10	0	10
Forbrukerrådet	129	119	53	51	2	52	76	47	29	67
Forbrukerrådet, sekretariatet	52	49	23	23	0	23	29	20	9	26
Forbrukerrådene i fylkene	77	69	30	28	2	29	47	27	20	40
Fylkesnemndene for sosiale saker	68	63	19	19	0	19	49	37	12	44

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Likestillingsombudet	11	11	3	3	0	3	8	6	2	8
Likestillingssenteret	8	8	1	1	0	1	7	6	1	7
Sekretariatet for markedsrådet og forbrukertvistutvalget	7	6	2	2	0	2	5	3	2	4
Statens institutt for forbruksforskning	46	44	17	15	2	17	29	22	7	27
Finansdepartementet (FIN)	279	271	158	151	7	156	121	96	25	115
Folketrygdfondet	24	24	12	12	0	12	12	11	1	12
Kredittilsynet	187	182	98	92	6	97	89	70	19	85
Senter for statlig økonomistyring	269	261	104	100	4	102	165	142	23	159
Senter for statlig økonomistyring, sentralenheten	63	61	37	36	1	36	26	22	4	25
Senter for statlig økonomistyring, fylkesenhetene	206	199	67	64	3	66	139	120	19	134
Skatteetaten	6 302	5 867	2 402	2 274	128	2 353	3 900	2 732	1 168	3 513
Skattedirektoratet	617	612	342	338	4	341	275	262	13	272
Sentralskattekontorene	169	160	80	74	6	79	89	59	30	81
Fylkesskattekontorene	1 216	1 156	511	492	19	504	705	511	194	652
Skattefogdkontorene	504	475	165	155	10	160	339	265	74	315
Likningskontorene	3 796	3 464	1 304	1 215	89	1 270	2 492	1 635	857	2 194
Statens innkrevingssentral	277	263	72	69	3	71	205	152	53	192
Statistisk sentralbyrå	1 093	955	505	400	105	456	588	362	226	499
Toll- og avgiftsetaten	1 733	1 663	922	892	30	913	811	597	214	750
Toll- og avgiftsdirektoratet	266	257	136	128	8	133	130	104	26	124
Tollregionene	1 467	1 405	786	764	22	779	681	493	188	626
Fiskeri- og kystdepartementet (FID)	104	99	48	45	3	47	56	46	10	53
Fiskeridirektoratet administrasjon	461	419	248	235	13	242	213	127	86	177
Regionale enheter	193	179	88	81	7	85	105	68	37	94
Regionale enheter	268	240	160	154	6	157	108	59	49	83
Havforskningsinstituttet	321	306	224	207	17	216	97	76	21	89
Kystforvaltning	1 012	958	870	816	54	843	142	85	57	115
Kystdirektoratet	87	84	60	59	1	59	27	19	8	25
Kystverkets distriktsadministrasjon	786	740	676	632	44	654	110	63	47	86
Kystverket rederi	139	134	134	125	9	129	5	3	2	5
NIFES, nasjonalt institutt for ernæring og sjømatforskning	107	102	40	37	3	39	67	48	19	63
Forsvarsdepartementet (FD)	309	305	217	216	1	217	92	76	16	88
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	572	550	429	404	25	417	143	105	38	133
Forsvarsbygg	1 348	1 284	789	766	23	780	559	401	158	505

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Militære og sivile stillinger i forsvaret	15 298	14 701	12 922	12 312	610	12 441	2 376	2 115	261	2 260
Nasjonal sikkerhetsmyndighet	128	127	87	87	0	87	41	34	7	40
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	196	189	70	69	1	69	126	102	24	120
Nasjonalt folkehelseinstitutt	593	544	198	160	38	178	395	295	100	366
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	86	78	31	20	11	24	55	49	6	54
Nemnd for bioteknologi	7	6	3	2	1	2	4	4	0	4
Norsk pasientskadeerstatning	79	72	26	21	5	22	53	43	10	50
Pasientskadenemnda	15	14	4	4	0	4	11	8	3	10
Sosial- og helsedirektoratet	491	461	153	135	18	145	338	275	63	316
Statens helsepersonellnemnd	5	5	0	0	0	0	5	5	0	5
Statens helsetilsyn	87	83	35	31	4	32	52	48	4	51
Statens legemiddelverk	184	176	52	49	3	50	132	107	25	126
Statens strålevern	102	97	47	41	6	46	55	42	13	51
Justis- og politidepartementet (JD)	279	268	111	106	5	109	168	131	37	159
Den militære påtale- og disiplinærmyndighet	6	6	6	6	0	6	0	0	0	0
Den sivile påtalemyndighet	133	128	59	58	1	59	74	59	15	69
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	645	601	387	370	17	380	258	173	85	221
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	242	235	143	137	6	141	99	81	18	94
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	81	75	49	49	0	49	32	16	16	26
Regionale enheter	40	38	28	28	0	28	12	6	6	10
Sivilforsvarets regionale skoler og sivilforsvarsleir	13	9	7	6	1	7	6	1	5	3
Sivilforsvarsdistriktene	269	244	160	150	10	155	109	69	40	89
Domstoladministrasjonen	86	83	34	33	1	34	52	43	9	49
Førsteinstansdomstolene	1 239	1 134	241	230	11	236	998	729	269	898
Justissekretariatene	16	14	5	5	0	5	11	6	5	9
Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	9	9	3	3	0	3	6	6	0	6
Konfliktrådene	59	53	15	15	0	15	44	30	14	38
Sekretariatet for konfliktrådene	5	5	2	2	0	2	3	3	0	3
Konfliktrådene i fylkene	54	48	13	13	0	13	41	27	14	35
Kontoret for voldsoffererstatning	15	15	6	6	0	6	9	9	0	9
Kriminalomsorgen KIA/KIF	3 684	3 449	2 294	2 047	247	2 218	1 390	968	422	1 231
Kriminalomsorgens it-tjeneste (KITT)	18	18	10	10	0	10	8	6	2	8
Kriminalomsorgens utdannings-senter	343	342	204	204	0	204	139	136	3	138
Lagmannsrettene	109	101	11	8	3	9	98	80	18	92

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Norges grensekommisær	5	5	3	3	0	3	2	2	0	2
Nye Kripos	336	326	171	168	3	170	165	132	33	157
Politi- og lensmannsetaten	11 458	10 945	7 287	7 144	143	7 227	4 171	2 981	1 190	3 718
Oslo politidistrikt	2 665	2 604	1 709	1 674	35	1 696	956	788	168	908
Østfold politidistrikt	483	460	319	313	6	316	164	109	55	144
Follo politidistrikt	299	287	171	168	3	170	128	92	36	117
Romerike politidistrikt	486	469	274	270	4	272	212	172	40	197
Hedmark politidistrikt	378	354	239	235	4	237	139	92	47	117
Gudbrandsdal politidistrikt	144	135	99	98	1	99	45	27	18	36
Vestoppland politidistrikt	192	177	119	118	1	119	73	45	28	59
Nordre Buskerud politidistrikt	164	155	103	101	2	102	61	43	18	53
Søndre Buskerud politidistrikt	364	346	215	212	3	214	149	103	46	132
Asker og Bærum politidistrikt	344	331	188	184	4	187	156	116	40	144
Vestfold politidistrikt	478	453	296	292	4	294	182	120	62	158
Telemark politidistrikt	414	392	272	265	7	269	142	95	47	123
Agder politidistrikt	599	563	404	391	13	398	195	121	74	165
Rogaland politidistrikt	631	601	409	400	9	405	222	144	78	196
Haugaland og Sunnhordland politidistrikt	245	230	156	152	4	154	89	59	30	76
Hordaland politidistrikt	890	848	589	576	13	585	301	202	99	263
Sogn og fjordane politidistrikt	198	181	126	126	0	126	72	38	34	55
Sunnmøre politidistrikt	215	202	139	136	3	138	76	46	30	65
Nordmøre og Romsdal politidistrikt	268	250	167	161	6	164	101	68	33	86
Sør-Trøndelag politidistrikt	546	524	363	357	6	361	183	125	58	163
Nord-Trøndelag politidistrikt	296	277	190	187	3	188	106	66	40	89
Helgeland politidistrikt	184	174	112	108	4	110	72	53	19	64
Salten politidistrikt	178	165	108	107	1	107	70	44	26	58
Midtre Hålogaland politidistrikt	256	246	164	162	2	163	92	72	20	83
Troms politidistrikt	252	245	169	166	3	168	83	65	18	78
Vestfinnmark politidistrikt	125	119	78	76	2	77	47	37	10	42
Østfinnmark politidistrikt	164	156	109	109	0	109	55	39	16	47
Politidirektoratet	166	164	94	94	0	94	72	63	9	70
Politiets data- og materieltjeneste (PDMT)	162	158	105	104	1	104	57	46	11	54
Politiets utlendingsenhet	211	209	130	128	2	130	81	74	7	80
Politiets høgskolen	180	172	90	87	3	89	90	67	23	83
Redningstjenesten	36	36	29	29	0	29	7	7	0	7
Hovedredningssentralen i Sør-Norge	19	19	16	16	0	16	3	3	0	3
Hovedredningssentralen Nord-Norge	17	17	13	13	0	13	4	4	0	4
Siviltjenesteadministrasjonen										
Dillingøy	29	27	10	10	0	10	19	13	6	17
Spesialenheten for politisaker	8	8	5	5	0	5	3	3	0	3
Sysselemannen på Svalbard	28	27	15	15	0	15	13	10	3	12
Utrykningspolitiet	40	36	23	23	0	23	17	8	9	13
Økokrim (sentr. enhet for e.forskn. og påtale av øk.krim. og miljøkrim)	112	109	65	63	2	64	47	41	6	45

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)	280	268	105	101	4	104	175	130	45	164
Den norske stats husbank	365	349	141	132	9	137	224	185	39	212
Husleietvistutvalget	5	5	0	0	0	0	5	4	1	5
Kompetansesenteret for urfolks rettigheter	3	3	1	1	0	1	2	1	1	2
Sametinget	115	110	36	33	3	35	79	65	14	75
Sametingets administrasjon	41	40	11	11	0	11	30	28	2	29
Sametinget språkavdeling	12	12	5	4	1	5	7	6	1	7
Sametinget kultur- og næringsavdeling	16	16	7	7	0	7	9	8	1	9
Sametinget miljø- og kulturvern-avdeling	18	17	7	6	1	6	11	8	3	10
Sametinget opplæringsavdeling	28	25	6	5	1	5	22	15	7	20
Senter mot etnisk diskriminering	7	7	1	0	1	1	6	5	1	6
Statens bygningstekniske etat	45	44	21	21	0	21	24	16	8	23
Utlendingsforvaltning	763	729	238	223	15	233	525	421	104	496
Utlendingsdirektoratet	641	613	198	186	12	194	443	356	87	419
Utlendingsforvaltningens regionale kontorer	122	116	40	37	3	39	82	65	17	77
Utlendingsnemnda	157	152	44	43	1	44	113	86	27	108
Kultur- og kirke departementet (KKD)	144	139	56	55	1	56	88	69	19	83
Abm - utvikling	65	63	23	21	2	22	42	37	5	41
Arkeologisk museum, Stavanger	71	58	21	19	2	20	50	25	25	38
Arkivverket	240	220	105	96	9	101	135	93	42	119
Riksarkivet	105	98	56	52	4	54	49	33	16	44
Statsarkivet i Oslo	11	11	6	6	0	6	5	5	0	5
Statsarkivet i Hamar	14	13	5	4	1	5	9	6	3	8
Statsarkivet i Kongsberg	12	12	5	5	0	5	7	6	1	7
Statsarkivet i Kristiansand	14	13	8	8	0	8	6	4	2	5
Statsarkivet i Stavanger	18	16	6	4	2	5	12	8	4	11
Statsarkivet i Bergen	24	22	4	4	0	4	20	14	6	18
Statsarkivet i Trondheim	21	18	6	5	1	6	15	11	4	13
Statsarkivet i Tromsø	18	16	7	7	0	7	11	6	5	9
Sami arkiva/samisk arkiv	3	2	2	1	1	2	1	0	1	0
Bispedømmerådene og kirkerådet	268	238	139	123	16	131	129	75	54	107
Bunad- og folkedraktrådet	7	6	1	1	0	1	6	2	4	5
Det praktisk-teologiske seminar	13	12	9	8	1	8	4	4	0	4
Eierskapstilsynet	6	6	5	5	0	5	1	1	0	1
Forvaltningsorganet for opplysningsvesenets fond	40	38	23	23	0	23	17	13	4	15
Lotteri- og stiftelsestilsynet	55	53	28	27	1	27	27	22	5	26
Nasjonalbiblioteket	334	312	149	132	17	142	185	130	55	170
Nasjonalbiblioteket avd. Rana	191	181	99	92	7	97	92	62	30	85
Nasjonalbiblioteket avd. Oslo	143	130	50	40	10	45	93	68	25	85

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Nidaros domkirkes restaureringsarbeider	49	48	31	31	0	31	18	13	5	17
Norsk filmfond	21	21	7	7	0	7	14	13	1	14
Norsk filminstitutt	82	78	37	34	3	36	45	39	6	43
Norsk filmutvikling	11	8	4	1	3	3	7	3	4	6
Norsk kulturråd	87	81	39	36	3	38	48	38	10	43
Norsk lokalhistorisk institutt	7	6	3	3	0	3	4	2	2	3
Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	49	45	19	19	0	19	30	16	14	26
Norsk språkråd	23	20	11	8	3	10	12	7	5	10
Presteskapet	1 387	1 333	1 077	1 019	58	1 051	310	247	63	282
Rikskonsertene	45	43	25	21	4	24	20	18	2	19
Riksteatret	35	34	11	11	0	11	24	22	2	23
Riksutstillinger	24	24	12	11	1	12	12	12	0	12
Statens filmtilsyn	20	16	11	7	4	7	9	7	2	8
Statens medieforvaltning	20	19	9	9	0	9	11	8	3	10
Utsmykkingsfondet for off. bygg	14	12	2	2	0	2	12	7	5	10
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	176	170	82	81	1	82	94	69	25	88
Jordskifterettene	275	256	192	168	24	186	83	45	38	70
Mattilsynet	1 534	1 392	646	566	80	612	888	588	300	781
Mattilsynet hovedkontoret	146	139	52	48	4	51	94	72	22	88
Mattilsynet - regionene	1 388	1 254	594	518	76	561	794	516	278	693
Norsk institutt for jord- og skogkartlegging	119	113	74	62	12	71	45	32	13	41
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning	68	61	40	32	8	36	28	19	9	25
Norsk institutt for planteforskning (Planteforsk)	418	370	210	168	42	193	208	126	82	177
Reindriftsforvaltningen	53	49	32	28	4	30	21	16	5	19
Skogforsk - norsk institutt for skogforskning	104	97	67	57	10	65	37	21	16	32
Statens landbruksforvaltning	190	187	82	82	0	82	108	94	14	105
Veterinærinstituttet	315	288	109	91	18	100	206	144	62	188
Veterinærinstituttet	245	226	88	76	12	82	157	114	43	144
Veterinærinstituttets distriktsadministrasjon	70	62	21	15	6	18	49	30	19	43
Miljøverndepartementet (MD)	232	223	90	85	5	89	142	109	33	134
Direktoratet for naturforvaltning	186	181	112	109	3	111	74	55	19	69
Norsk kulturminnefond	2	2	1	1	0	1	1	1	0	1
Norsk polarinstitutt	122	116	77	72	5	74	45	38	7	42
Norsk polarinstitutt Tromsø	106	101	68	63	5	65	38	33	5	36
Norsk polarinstitutt regionale enheter	16	15	9	9	0	9	7	5	2	6
Produktregisteret	21	20	11	11	0	11	10	5	5	9
Riksantikvaren	131	127	56	52	4	55	75	61	14	72
Statens forurensningstilsyn (SFT)	262	251	105	99	6	103	157	113	44	148

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Statens kartverk	574	533	341	302	39	327	233	153	80	206
Moderniseringsdepartementet (MOD)	201	195	103	100	3	102	98	75	23	93
Datatilsynet	32	31	13	13	0	13	19	14	5	18
Fylkesmannsembetene	2 330	2 157	1 021	895	126	971	1 309	931	378	1 186
Konkurransetilsynet	112	110	58	58	0	58	54	44	10	52
Norge.no	14	14	5	5	0	5	9	7	2	9
Statens forvaltningstjeneste	402	388	218	212	6	216	184	147	37	172
Statens pensjonskasse	290	279	105	102	3	103	185	152	33	175
Statsbygg	666	639	453	428	25	442	213	160	53	197
Statsbygg hovedkontor	284	273	142	135	7	139	142	113	29	134
Regionadministrasjonen	83	81	49	48	1	49	34	29	5	32
Drift av statseiendommer	299	285	262	245	17	254	37	18	19	31
Nærings- og handelsdepartementet (NHD)	186	179	84	81	3	83	102	86	16	96
Bergvesenet med bergmesteren for Svalbard	17	17	11	11	0	11	6	6	0	6
Brønnøysundregistrene	415	398	157	154	3	156	258	207	51	242
Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK)	39	37	20	19	1	20	19	14	5	18
Justervesenet	80	77	56	55	1	56	24	16	8	22
Justervesenet	43	42	25	25	0	25	18	13	5	17
Justerkamrene	37	35	31	30	1	31	6	3	3	5
Norges geologiske undersøkelse (NGU)	209	196	144	129	15	138	65	43	22	58
Norsk akkreditering	16	16	10	10	0	10	6	5	1	6
Norsk romsenter	21	21	15	14	1	15	6	6	0	6
Sjøfartsdirektoratet	357	345	236	227	9	232	121	99	22	113
Sjøfartsdirektoratet	226	220	138	133	5	136	88	77	11	84
Sjøfartsdirektoratet - distriktene	131	125	98	94	4	96	33	22	11	29
Skipsregistrene	12	12	3	3	0	3	9	9	0	9
Styret for det industrielle rettsvern	267	258	103	100	3	103	164	124	40	155
Olje- og energidepartementet (OED)	137	135	76	75	1	76	61	54	7	59
Gassnova	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	423	406	272	252	20	266	151	110	41	140
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	301	287	178	161	17	173	123	93	30	114
Regionkontorene	88	86	60	60	0	60	28	17	11	26
Anleggsheter	34	33	34	31	3	33	0	0	0	0
Oljedirektoratet	211	203	116	110	6	115	95	67	28	88

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Samferdselsdepartementet (SD)	133	131	68	63	5	67	65	58	7	64
Havarikommisjonen for sivil luft fart og jernbane (HSLB)	27	25	18	15	3	17	9	7	2	8
Jernbaneverket	3 274	3 193	2 779	2 696	83	2 742	495	377	118	451
Jernbaneverket	239	231	98	94	4	96	141	116	25	135
Jernbaneverket infrastruktur	1 978	1 929	1 854	1 797	57	1 827	124	88	36	102
Jernbaneverket trafikk	704	692	557	547	10	554	147	115	32	138
Bane energi	51	49	46	45	1	45	5	4	1	4
Jernbaneverket infrastruktur, utbygging, konsulenttj.	281	274	213	205	8	211	68	47	21	63
Jernbaneverket norsk jernbanemuseum	21	18	11	8	3	10	10	7	3	8
Luftfartstilsynet	149	147	106	103	3	106	43	38	5	41
Post- og teletilsynet	175	170	110	107	3	109	65	52	13	61
Post- og teletilsynet avd. Oslo	159	154	94	91	3	93	65	52	13	61
Post- og teletilsynet regionkontorene	16	16	16	16	0	16	0	0	0	0
Statens jernbanetilsyn	26	25	12	12	0	12	14	12	2	13
Vegvesenet	4 778	4 516	2 972	2 793	179	2 902	1 806	1 253	553	1 614
Vegdirektoratet	508	488	306	285	21	299	202	160	42	189
Region 1 Øst	1 200	1 142	761	716	45	742	439	319	120	400
Region 2 Sør	926	867	567	541	26	556	359	218	141	311
Region 3 Vest	851	806	526	491	35	514	325	223	102	292
Region 4 Midt-Norge	659	610	410	374	36	396	249	156	93	215
Region 5 Nord	634	602	402	386	16	394	232	177	55	208
Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD)	281	267	102	95	7	100	179	140	39	167
Arkitektøgskolen i Oslo	104	88	67	46	21	55	37	26	11	33
Foreldreutvalget for grunnskolen, sekretariatet	3	3	0	0	0	0	3	3	0	3
Kunsthøgskolen i Bergen	92	67	45	24	21	35	47	15	32	32
Kunsthøgskolen i Oslo	191	154	96	62	34	78	95	56	39	75
Meteorologisk institutt	305	283	192	172	20	185	113	76	37	98
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT)	40	38	14	14	0	14	26	23	3	24
Norges handelshøgskole	307	258	208	154	54	168	99	79	20	90
Norges idrettshøgskole	210	180	130	101	29	112	80	54	26	68
Norges musikkhøgskole	228	150	152	64	88	97	76	40	36	53
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	5 626	4 304	3 505	2 345	1 160	2 640	2 121	1 268	853	1 664
Norges veterinærhøgskole	457	422	182	161	21	170	275	210	65	252
Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)	91	78	39	31	8	34	52	38	14	45
Norsk utenrikspolitisk institutt	61	53	40	32	8	36	21	14	7	18
Senter for internasjonalt utdanningssamarbeid	37	36	15	15	0	15	22	19	3	21

Tabell 3.1 fortsetter

Departement/etat/institusjon	Totalt antall tilsatte	Antall årsverk i alt	Menn				Kvinner			
			I alt	Herav		Årsverk menn 1.3.05	I alt	Herav		Årsverk kvinner 1.3.05
				Heltidsansatte	Deltidsansatte			Heltidsansatte	Deltidsansatte	
Statens lånekasse for utdanning	378	357	138	132	6	136	240	174	66	222
Statlige høyskoler	9 597	8 616	4 400	3 662	738	3 994	5 197	3 688	1 509	4 622
Universitetet for miljø- og biovitenskap	798	722	452	373	79	410	346	255	91	313
Universitetet i Bergen	3 292	2 820	1 760	1 356	404	1 501	1 532	1 065	467	1 320
Universitetet i Oslo	6 491	5 326	3 427	2 465	962	2 771	3 064	2 059	1 005	2 555
Universitetet i Stavanger	900	800	460	374	86	404	440	321	119	396
Universitetet i Tromsø	2 023	1 761	1 078	864	214	929	945	730	215	832
Utdanningsdirektoratet	224	215	84	81	3	83	140	120	20	132
Vox - voksenopplæringsinstituttet	98	94	32	31	1	32	66	55	11	63
Utenriksdepartementet (UD)	731	723	324	318	6	322	407	389	18	401
Det norske fredskorpset, sekretariatet	27	27	9	9	0	9	18	16	2	18
Direktoratet for utviklingssamarbeid Norad	228	220	78	71	7	75	150	131	19	145
Utenriktjenesten	616	615	329	328	1	329	287	286	1	287
Høyesteretts kontor	40	38	8	8	0	8	32	23	9	30
Regjeringsadvokatembetet	49	47	24	22	2	24	25	19	6	24
Riksrevisjonen	486	466	225	214	11	221	261	203	58	245

Tabell 3.2 Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune per 1. mars 2005.
Heltids- og deltidsansatte

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
I alt	4 606 363	128 414	2,8	105 035	42 199	62 836	23 379	16 130	7 249
Østfold	258 542	3 901	1,5	3 189	1 224	1 965	712	568	144
Halden	27 582	593	2,2	480	169	311	113	88	25
Moss	28 040	666	2,4	523	231	292	143	115	28
Sarpsborg	49 753	830	1,7	664	268	396	166	119	47
Fredrikstad	70 418	822	1,2	661	329	332	161	140	21
Hvaler	3 773	11	0,3	8	2	6	3	3	0
Aremark	1 425	5	0,4	2	0	2	3	2	1
Marker	3 439	51	1,5	44	15	29	7	7	0
Rømskog	667	1	0,2	0	0	0	1	1	0
Trøgstad	4 962	58	1,2	47	11	36	11	9	2
Spydeberg	4 798	13	0,3	11	5	6	2	1	1
Askim	14 089	155	1,1	115	59	56	40	33	7
Eidsberg	10 203	75	0,7	62	20	42	13	11	2
Skiptvet	3 355	32	1,0	21	13	8	11	7	4
Rakkestad	7 284	18	0,3	11	2	9	7	7	0
Råde	6 465	15	0,2	15	5	10	0	0	0
Rygge	13 712	503	3,7	483	75	408	20	14	6
Våler	4 020	42	1,0	34	18	16	8	8	0
Hobøl	4 557	11	0,2	8	2	6	3	3	0
Akershus	494 218	7 472	1,5	6 287	2 565	3 722	1 185	887	298
Vestby	12 990	92	0,7	66	47	19	26	19	7
Ski	26 800	391	1,5	323	152	171	68	61	7
Ås	14 472	1 291	8,9	1 014	440	574	277	170	107
Frogn	13 358	65	0,5	53	29	24	12	12	0
Nesodden	16 231	33	0,2	26	16	10	7	7	0
Oppegård	23 586	53	0,2	40	22	18	13	12	1
Bærum	104 690	1 395	1,3	1 184	469	715	211	154	57
Asker	50 858	262	0,5	216	113	103	46	40	6
Aurskog-Høland	13 275	52	0,4	35	23	12	17	13	4
Sørum	12 925	61	0,5	41	16	25	20	14	6
Fet	9 567	31	0,3	23	8	15	8	8	0
Rælingen	14 797	19	0,1	14	12	2	5	5	0
Enebakk	9 297	23	0,3	19	6	13	4	4	0
Lørenskog	30 675	222	0,7	181	120	61	41	36	5
Skedsmo	42 094	2 179	5,2	1 917	649	1 268	262	192	70
Nittedal	19 578	42	0,2	37	24	13	5	5	0
Gjerdrum	5 064	6	0,1	3	3	0	3	3	0
Ullensaker	24 556	1 019	4,2	906	326	580	113	90	23
Nes	18 025	57	0,3	46	12	34	11	10	1
Eidsvoll	18 637	125	0,7	109	59	50	16	16	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Nannestad	10 141	49	0,5	32	18	14	17	13	4
Hurdal	2 602	5	0,2	2	1	1	3	3	0
Oslo	529 846	42 152	8,0	35 713	15 337	20 376	6 439	4 395	2 044
Hedmark	188 376	4 370	2,3	3 627	1 225	2 402	743	585	158
Kongsvinger	17 279	699	4,1	522	245	277	177	158	19
Hamar	27 439	1 495	5,5	1 217	488	729	278	205	73
Ringsaker	31 824	166	0,5	142	74	68	24	21	3
Løten	7 271	23	0,3	17	9	8	6	4	2
Stange	18 427	68	0,4	46	18	28	22	17	5
Nord-Odal	5 073	13	0,3	8	2	6	5	5	0
Sør-Odal	7 623	16	0,2	11	5	6	5	5	0
Eidskog	6 499	41	0,6	35	17	18	6	6	0
Grue	5 275	32	0,6	23	13	10	9	7	2
Åsnes	7 779	40	0,5	29	12	17	11	8	3
Våler	3 924	19	0,5	16	6	10	3	3	0
Elverum	18 844	485	2,6	394	164	230	91	72	19
Trysil	6 882	39	0,6	30	12	18	9	8	1
Åmot	4 398	1 047	23,8	1 000	107	893	47	28	19
Stor-Elvdal	2 832	48	1,7	34	8	26	14	9	5
Rendalen	2 105	9	0,4	6	1	5	3	3	0
Engerdal	1 499	10	0,7	9	3	6	1	1	0
Tolga	1 778	10	0,6	8	5	3	2	2	0
Tynset	5 405	96	1,8	67	30	37	29	22	7
Alvdal	2 416	8	0,3	8	4	4	0	0	0
Folldal	1 717	4	0,2	3	1	2	1	1	0
Os	2 087	2	0,1	2	1	1	0	0	0
Oppland	183 174	2 810	1,5	2 216	823	1 393	594	480	114
Lillehammer	25 075	1 084	4,3	893	316	577	191	152	39
Gjøvik	27 648	759	2,8	574	246	328	185	144	41
Dovre	2 875	83	2,9	78	16	62	5	5	0
Lesja	2 184	7	0,3	6	2	4	1	1	0
Skjåk	2 394	7	0,3	5	2	3	2	2	0
Lom	2 467	12	0,5	10	5	5	2	2	0
Vågå	3 773	16	0,4	13	3	10	3	2	1
Nord-Fron	5 896	36	0,6	34	8	26	2	2	0
Sel	6 059	119	2,0	98	29	69	21	17	4
Sør-Fron	3 271	13	0,4	9	2	7	4	4	0
Ringebu	4 586	19	0,4	14	2	12	5	4	1
Øyer	4 840	48	1,0	38	15	23	10	10	0
Gausdal	6 175	18	0,3	11	3	8	7	6	1
Østre Toten	14 604	109	0,8	80	28	52	29	18	11
Vestre Toten	12 546	50	0,4	44	14	30	6	6	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Jevnaker	6 335	19	0,3	16	11	5	3	2	1
Lunner	8 505	52	0,6	44	12	32	8	7	1
Gran	13 010	145	1,1	109	45	64	36	32	4
Søndre Land	6 008	18	0,3	13	7	6	5	4	1
Nordre Land	6 847	43	0,6	31	20	11	12	11	1
Sør-Aurdal	3 265	13	0,4	10	3	7	3	3	0
Etnedal	1 397	7	0,5	5	3	2	2	2	0
Nord-Aurdal	6 442	95	1,5	55	23	32	40	36	4
Vestre Slidre	2 245	8	0,4	6	3	3	2	2	0
Øystre Slidre	3 114	22	0,7	14	4	10	8	5	3
Vang	1 613	8	0,5	6	1	5	2	1	1
Buskerud	243 491	3 624	1,5	2 896	1 284	1 612	728	556	172
Drammen	57 148	1 506	2,6	1 226	598	628	280	225	55
Kongsberg	23 244	414	1,8	331	141	190	83	60	23
Ringerike	28 079	909	3,2	719	283	436	190	130	60
Hole	5 229	15	0,3	13	3	10	2	2	0
Flå	1 014	3	0,3	2	0	2	1	1	0
Nes	3 485	17	0,5	8	2	6	9	9	0
Gol	4 375	83	1,9	57	23	34	26	23	3
Hemsedal	1 909	1	0,1	1	1	0	0	0	0
Ål	4 670	58	1,2	54	4	50	4	4	0
Hol	4 557	22	0,5	19	6	13	3	3	0
Sigdal	3 537	10	0,3	7	2	5	3	3	0
Krødsherad	2 151	7	0,3	6	1	5	1	1	0
Modum	12 541	82	0,7	68	36	32	14	9	5
Øvre eiker	15 633	262	1,7	185	86	99	77	55	22
Nedre eiker	21 522	58	0,3	50	25	25	8	8	0
Lier	21 725	90	0,4	79	34	45	11	8	3
Røyken	17 280	46	0,3	41	23	18	5	4	1
Hurum	8 799	21	0,2	15	10	5	6	6	0
Flesberg	2 517	6	0,2	4	1	3	2	2	0
Rollag	1 441	5	0,4	4	2	2	1	1	0
Nore og Uvdal	2 635	9	0,3	7	3	4	2	2	0
Vestfold	220 736	3 462	1,6	2 779	1 161	1 618	683	554	129
Borre	24 768	722	2,9	571	215	356	151	120	31
Holmestrand	9 604	70	0,7	49	27	22	21	20	1
Tønsberg	36 452	1 578	4,3	1 277	564	713	301	232	69
Sandefjord	41 289	267	0,7	221	106	115	46	39	7
Larvik	41 142	434	1,1	342	144	198	92	80	12
Svelvik	6 441	18	0,3	14	7	7	4	4	0
Sande	7 690	26	0,3	17	10	7	9	8	1
Hof	3 048	58	1,9	42	12	30	16	11	5
Re	8 182	19	0,2	14	5	9	5	5	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Andebu	5 083	10	0,2	7	2	5	3	3	0
Stokke	10 014	49	0,5	32	21	11	17	17	0
Nøtterøy	20 022	41	0,2	36	24	12	5	5	0
Tjøme	4 582	143	3,1	135	16	119	8	6	2
Lardal	2 419	27	1,1	22	8	14	5	4	1
Telemark	166 289	2 765	1,7	2 128	826	1 302	637	487	150
Porsgrunn	33 407	618	1,9	494	155	339	124	96	28
Skien	50 676	1 139	2,3	874	401	473	265	209	56
Notodden	12 359	313	2,5	240	98	142	73	54	19
Siljan	2 372	7	0,3	6	1	5	1	1	0
Bamble	14 154	43	0,3	38	14	24	5	5	0
Kragerø	10 529	120	1,1	98	32	66	22	18	4
Drangedal	4 143	29	0,7	25	5	20	4	4	0
Nome	6 565	21	0,3	17	5	12	4	4	0
Bø	5 249	235	4,5	162	54	108	73	45	28
Sauherad	4 323	42	1,0	34	7	27	8	4	4
Tinn	6 380	40	0,6	34	16	18	6	4	2
Hjartdal	1 633	7	0,4	4	1	3	3	3	0
Seljord	2 919	24	0,8	18	7	11	6	6	0
Kviteseid	2 598	21	0,8	16	6	10	5	4	1
Nissedal	1 408	8	0,6	6	2	4	2	2	0
Fyresdal	1 353	21	1,6	15	2	13	6	4	2
Tokke	2 463	22	0,9	14	5	9	8	8	0
Vinje	3 758	55	1,5	33	15	18	22	16	6
Aust-Agder	103 596	1 569	1,5	1 227	429	798	342	270	72
Risør	6 909	59	0,9	48	24	24	11	9	2
Grimstad	18 885	360	1,9	300	88	212	60	47	13
Arendal	39 676	915	2,3	720	264	456	195	156	39
Gjerstad	2 500	10	0,4	9	3	6	1	1	0
Vegårshei	1 854	8	0,4	4	3	1	4	4	0
Tvedestrand	5 889	80	1,4	47	13	34	33	18	15
Froland	4 672	14	0,3	8	4	4	6	4	2
Lillesand	9 043	25	0,3	19	8	11	6	6	0
Birkenes	4 340	20	0,5	14	4	10	6	6	0
Åmli	1 801	23	1,3	19	3	16	4	3	1
Iveland	1 154	2	0,2	1	0	1	1	1	0
Evje og Hornnes	3 305	36	1,1	23	10	13	13	13	0
Bygland	1 327	6	0,5	6	1	5	0	0	0
Valle	1 384	9	0,7	8	4	4	1	1	0
Bykle	857	2	0,2	1	0	1	1	1	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Vest-Agder	161 276	2 948	1,8	2 282	810	1 472	666	475	191
Kristiansand	76 066	2 461	3,2	1 926	683	1 243	535	359	176
Mandal	14 010	131	0,9	92	30	62	39	33	6
Farsund	9 479	43	0,5	29	13	16	14	13	1
Flekkefjord	8 878	82	0,9	65	21	44	17	15	2
Vennesla	12 427	34	0,3	23	8	15	11	11	0
Songdalen	5 556	8	0,1	8	5	3	0	0	0
Søgne	9 547	33	0,4	27	10	17	6	6	0
Marnardal	2 167	9	0,4	7	2	5	2	2	0
Åseral	907	5	0,6	3	1	2	2	1	1
Audnedal	1 575	6	0,4	4	2	2	2	2	0
Lindesnes	4 484	17	0,4	13	5	8	4	4	0
Lyngdal	7 244	80	1,1	57	23	34	23	19	4
Hægebostad	1 594	10	0,6	7	1	6	3	3	0
Kvinesdal	5 582	19	0,3	13	3	10	6	5	1
Sirdal	1 760	10	0,6	8	3	5	2	2	0
Rogaland	393 104	6 667	1,7	5 341	2 119	3 222	1 326	1 034	292
Eigersund	13 408	125	0,9	94	30	64	31	27	4
Sandnes	57 618	657	1,1	502	235	267	155	136	19
Stavanger	113 991	3 968	3,5	3 251	1 333	1 918	717	541	176
Haugesund	31 530	651	2,1	509	216	293	142	110	32
Sokndal	3 309	24	0,7	19	0	19	5	5	0
Lund	3 129	39	1,3	27	11	16	12	11	1
Bjerkreim	2 463	8	0,3	6	1	5	2	2	0
Hå	14 784	220	1,5	181	43	138	39	34	5
Klepp	14 536	72	0,5	55	10	45	17	14	3
Time	14 461	96	0,7	61	32	29	35	33	2
Gjesdal	9 273	27	0,3	17	7	10	10	10	0
Sola	19 832	246	1,2	222	53	169	24	22	2
Randaberg	9 099	23	0,3	16	11	5	7	5	2
Forsand	1 102	2	0,2	2	1	1	0	0	0
Strand	10 441	43	0,4	33	18	15	10	8	2
Hjelmeland	2 736	11	0,4	8	4	4	3	3	0
Suldal	3 901	22	0,6	14	6	8	8	8	0
Sauda	4 819	32	0,7	24	13	11	8	7	1
Finnøy	2 772	11	0,4	7	1	6	4	4	0
Rennesøy	3 350	13	0,4	8	3	5	5	5	0
Kvitsøy	511	112	21,9	77	5	72	35	5	30
Bokn	769	2	0,3	1	1	0	1	1	0
Tysvær	9 370	52	0,6	41	18	23	11	5	6
Karmøy	37 567	144	0,4	118	57	61	26	23	3
Utsira	213	1	0,5	1	1	0	0	0	0
Vindafjord	4 700	51	1,1	38	7	31	13	10	3
Ølen	3 420	15	0,4	9	2	7	6	5	1

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Hordaland	448 343	12 792	2,9	10 349	3 783	6 566	2 443	1 540	903
Bergen	239 209	11 402	4,8	9 263	3 321	5 942	2 139	1 290	849
Etne	3 904	13	0,3	11	5	6	2	2	0
Sveio	4 672	15	0,3	10	4	6	5	5	0
Bømlo	10 830	25	0,2	15	7	8	10	10	0
Stord	16 516	323	2,0	249	132	117	74	53	21
Fitjar	2 895	8	0,3	7	2	5	1	1	0
Tysnes	2 825	12	0,4	5	2	3	7	6	1
Kvinnherad	13 122	52	0,4	43	21	22	9	9	0
Jondal	1 078	4	0,4	3	0	3	1	1	0
Odda	7 378	67	0,9	56	28	28	11	11	0
Ullensvang	3 517	33	0,9	26	12	14	7	5	2
Eidfjord	914	4	0,4	3	2	1	1	1	0
Ulvik	1 163	7	0,6	4	1	3	3	3	0
Granvin	1 008	1	0,1	1	0	1	0	0	0
Voss	13 850	205	1,5	170	37	133	35	28	7
Kvam	8 334	54	0,7	40	12	28	14	12	2
Fusa	3 709	13	0,4	7	4	3	6	5	1
Samnanger	2 322	8	0,3	4	2	2	4	4	0
Os	14 908	51	0,3	42	20	22	9	8	1
Austevoll	4 451	42	0,9	29	10	19	13	11	2
Sund	5 537	6	0,1	6	5	1	0	0	0
Fjell	20 043	75	0,4	61	34	27	14	13	1
Askøy	22 020	80	0,4	64	32	32	16	15	1
Vaksdal	4 154	27	0,7	22	6	16	5	4	1
Modalen	361	1	0,3	0	0	0	1	0	1
Osterøy	7 207	24	0,3	14	6	8	10	9	1
Meland	5 861	8	0,1	6	5	1	2	1	1
Øygarden	3 975	10	0,3	8	3	5	2	2	0
Radøy	4 656	12	0,3	8	3	5	4	4	0
Lindås	13 043	114	0,9	97	55	42	17	13	4
Austrheim	2 527	10	0,4	6	4	2	4	4	0
Fedje	661	58	8,8	51	2	49	7	3	4
Masfjorden	1 693	28	1,7	18	6	12	10	7	3
Sogn og Fjordane	107 032	1 801	1,7	1 322	530	792	479	341	138
Flora	11 364	107	0,9	93	42	51	14	12	2
Gulen	2 459	15	0,6	8	3	5	7	7	0
Solund	875	8	0,9	6	3	3	2	2	0
Hyllestad	1 526	9	0,6	4	1	3	5	4	1
Høyanger	4 502	28	0,6	24	12	12	4	3	1
Vik	2 881	31	1,1	24	8	16	7	4	3
Balestrand	1 431	8	0,6	6	3	3	2	2	0
Leikanger	2 209	382	17,3	289	113	176	93	69	24
Sogndal	6 794	345	5,1	247	98	149	98	72	26

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvar- tal 2005	Tjeneste- menn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Aurland	1 783	40	2,2	37	2	35	3	2	1
Lærdal	2 158	21	1,0	18	6	12	3	3	0
Årdal	5 631	27	0,5	22	11	11	5	4	1
Luster	4 927	17	0,4	12	4	8	5	4	1
Askvoll	3 229	13	0,4	9	4	5	4	4	0
Fjaler	2 916	27	0,9	19	9	10	8	6	2
Gaular	2 749	13	0,5	9	3	6	4	3	1
Jølster	2 918	74	2,5	24	3	21	50	5	45
Førde	11 151	379	3,4	288	130	158	91	72	19
Naustdal	2 682	8	0,3	6	4	2	2	2	0
Bremanger	4 031	16	0,4	13	6	7	3	3	0
Vågsøy	6 218	78	1,3	58	21	37	20	18	2
Selje	2 999	13	0,4	7	1	6	6	6	0
Eid	5 766	72	1,3	51	23	28	21	14	7
Hornindal	1 197	5	0,4	3	2	1	2	2	0
Gloppen	5 793	38	0,7	25	10	15	13	11	2
Stryn	6 843	27	0,4	20	8	12	7	7	0
Møre og Romsdal	244 689	3 287	1,3	2 588	1 037	1 551	699	516	183
Molde	24 124	969	4,0	736	335	401	233	143	90
Kristiansund	17 026	296	1,7	244	104	140	52	39	13
Ålesund	40 295	970	2,4	817	266	551	153	118	35
Vanylven	3 693	20	0,5	14	6	8	6	6	0
Sande	2 576	7	0,3	4	1	3	3	3	0
Herøy	8 386	37	0,4	24	7	17	13	10	3
Ulstein	6 795	44	0,7	30	17	13	14	14	0
Hareid	4 658	21	0,5	12	4	8	9	7	2
Volda	8 351	335	4,0	256	102	154	79	46	33
Ørsta	10 233	105	1,0	76	32	44	29	27	2
Ørskog	2 121	16	0,8	12	3	9	4	3	1
Norddal	1 817	3	0,2	2	1	1	1	0	1
Stranda	4 605	43	0,9	34	17	17	9	9	0
Sykkylven	7 446	23	0,3	20	9	11	3	3	0
Skodje	3 597	6	0,2	4	3	1	2	2	0
Sula	7 453	18	0,2	15	4	11	3	3	0
Giske	6 591	14	0,2	11	5	6	3	3	0
Haram	8 715	26	0,3	20	9	11	6	6	0
Vestnes	6 390	39	0,6	28	16	12	11	10	1
Rauma	7 336	48	0,7	42	14	28	6	6	0
Neset	3 181	11	0,4	7	4	3	4	4	0
Midsund	1 939	5	0,3	3	1	2	2	1	1
Sandøy	1 274	2	0,2	2	1	1	0	0	0
Aukra	3 050	11	0,4	10	1	9	1	0	1
Fræna	9 023	46	0,5	37	20	17	9	9	0
Eide	3 304	7	0,2	3	3	0	4	4	0
Averøy	5 448	20	0,4	11	4	7	9	9	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Frei	5 301	5	0,1	5	3	2	0	0	0
Gjemnes	2 700	11	0,4	8	2	6	3	3	0
Tingvoll	3 105	13	0,4	9	3	6	4	4	0
Sunnadal	7 370	36	0,5	29	15	14	7	7	0
Surnadal	6 160	44	0,7	37	16	21	7	7	0
Rindal	2 101	3	0,1	3	1	2	0	0	0
Aure	2 620	11	0,4	9	4	5	2	2	0
Halsa	1 697	9	0,5	6	1	5	3	3	0
Tustna	1 006	1	0,1	0	0	0	1	1	0
Smøla	2 195	12	0,6	8	3	5	4	4	0
Sør-Trøndelag	272 567	11 044	4,1	8 190	3 040	5 150	2 854	1 438	1 416
Trondheim	156 161	9 891	6,3	7 229	2 755	4 474	2 662	1 285	1 377
Hemne	4 277	21	0,5	13	4	9	8	7	1
Snillfjord	1 026	1	0,1	1	0	1	0	0	0
Hitra	4 025	22	0,6	19	5	14	3	3	0
Frøya	4 114	33	0,8	27	12	15	6	6	0
Ørland	5 136	409	8,0	393	82	311	16	12	4
Rissa	6 433	41	0,6	32	12	20	9	8	1
Bjugn	4 685	43	0,9	30	14	16	13	12	1
Åfjord	3 337	13	0,4	6	1	5	7	7	0
Roan	1 074	9	0,8	8	2	6	1	1	0
Osen	1 052	3	0,3	1	1	0	2	0	2
Oppdal	6 473	58	0,9	52	15	37	6	5	1
Rennebu	2 660	9	0,3	9	3	6	0	0	0
Meldal	3 934	36	0,9	30	12	18	6	3	3
Orkdal	10 512	119	1,1	82	39	43	37	29	8
Røros	5 636	72	1,3	56	9	47	16	13	3
Holtålen	2 132	20	0,9	18	5	13	2	1	1
Midtre Gauldal	5 797	83	1,4	64	13	51	19	14	5
Melhus	13 977	74	0,5	52	24	28	22	14	8
Skaun	6 063	16	0,3	15	8	7	1	1	0
Klæbu	5 279	18	0,3	16	11	5	2	2	0
Malvik	12 095	34	0,3	27	12	15	7	7	0
Selbu	3 988	18	0,5	10	1	9	8	7	1
Tydal	902	1	0,1	0	0	0	1	1	0
Nord-Trøndelag	128 444	2 276	1,8	1 733	671	1 062	543	387	156
Steinkjer	20 527	963	4,7	719	292	427	244	143	101
Namsos	12 498	219	1,8	157	72	85	62	55	7
Meråker	2 560	16	0,6	16	7	9	0	0	0
Stjørdal	19 562	305	1,6	260	70	190	45	35	10
Frosta	2 493	7	0,3	5	2	3	2	2	0
Leksvik	3 508	12	0,3	8	6	2	4	4	0
Levanger	18 001	434	2,4	323	145	178	111	85	26

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Verdal	13 815	88	0,6	71	18	53	17	14	3
Mosvik	888	2	0,2	1	1	0	1	1	0
Verran	2 670	10	0,4	7	3	4	3	1	2
Namdalseid	1 781	8	0,5	6	1	5	2	2	0
Inderøy	5 908	17	0,3	12	4	8	5	4	1
Snåsa	2 260	29	1,3	20	7	13	9	8	1
Lierne	1 509	9	0,6	7	3	4	2	2	0
Røyrvik	542	1	0,2	1	1	0	0	0	0
Namsskogan	941	14	1,5	12	0	12	2	2	0
Grong	2 481	49	2,0	41	7	34	8	6	2
Høylandet	1 247	2	0,2	1	1	0	1	1	0
Overhalla	3 476	16	0,5	14	7	7	2	2	0
Fosnes	717	2	0,3	1	0	1	1	1	0
Flatanger	1 205	7	0,6	4	2	2	3	3	0
Vikna	4 013	31	0,8	23	9	14	8	7	1
Nærøy	5 233	28	0,5	21	11	10	7	5	2
Leka	609	7	1,2	3	2	1	4	4	0
Nordland	236 825	6 141	2,6	5 211	2 124	3 087	930	698	232
Bodø	44 414	2 268	5,1	1 950	737	1 213	318	217	101
Narvik	18 512	609	3,3	531	178	353	78	43	35
Bindal	1 778	6	0,3	5	2	3	1	1	0
Sømna	2 075	7	0,3	7	2	5	0	0	0
Brønnøy	7 585	482	6,4	418	230	188	64	61	3
Vega	1 356	7	0,5	4	2	2	3	3	0
Vevelstad	524	2	0,4	2	1	1	0	0	0
Herøy	1 739	12	0,7	10	5	5	2	2	0
Alstahaug	7 398	132	1,8	103	44	59	29	24	5
Leirfjord	2 156	29	1,4	16	11	5	13	10	3
Vefsn	13 486	296	2,2	243	83	160	53	25	28
Grane	1 544	20	1,3	20	5	15	0	0	0
Hattfjeldal	1 530	7	0,5	5	4	1	2	2	0
Dønna	1 528	6	0,4	3	1	2	3	3	0
Nesna	1 801	140	7,8	118	54	64	22	15	7
Hemnes	4 566	15	0,3	14	5	9	1	1	0
Rana	25 320	891	3,5	745	403	342	146	124	22
Lurøy	2 028	10	0,5	7	3	4	3	3	0
Træna	444	2	0,5	1	1	0	1	1	0
Rødøy	1 443	7	0,5	4	1	3	3	3	0
Meløy	6 759	34	0,5	27	10	17	7	7	0
Gildeskål	2 178	11	0,5	9	2	7	2	2	0
Beiarn	1 165	15	1,3	12	4	8	3	3	0
Saltdal	4 800	40	0,8	32	10	22	8	8	0
Fauske	9 549	167	1,8	135	58	77	32	25	7
Skjerstad		1		1	0	1	0	0	0
Sørfold	2 153	10	0,5	5	1	4	5	4	1

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvartal 2005	Tjenestemenn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Steigen	2 802	13	0,5	7	3	4	6	3	3
Hamarøy	1 836	11	0,6	8	3	5	3	2	1
Tysfjord	2 150	16	0,7	16	7	9	0	0	0
Lødingen	2 349	56	2,4	51	11	40	5	5	0
Tjeldsund	1 421	61	4,3	50	12	38	11	11	0
Evenes	1 417	5	0,4	3	1	2	2	2	0
Ballangen	2 736	10	0,4	8	5	3	2	2	0
Røst	602	2	0,3	2	2	0	0	0	0
Værøy	743	7	0,9	5	1	4	2	2	0
Flakstad	1 470	4	0,3	3	3	0	1	0	1
Vestvågøy	10 764	87	0,8	65	28	37	22	18	4
Vågan	9 034	134	1,5	122	48	74	12	10	2
Hadsel	8 039	43	0,5	40	21	19	3	3	0
Bø	3 003	17	0,6	12	6	6	5	5	0
Øksnes	4 550	15	0,3	11	6	5	4	4	0
Sortland	9 536	208	2,2	163	80	83	45	36	9
Andøy	5 341	222	4,2	215	27	188	7	7	0
Moskenes	1 201	4	0,3	3	3	0	1	1	0
Troms	152 741	6 343	4,2	5 321	2 036	3 285	1 022	651	371
Harstad	23 108	468	2,0	406	202	204	62	49	13
Tromsø	62 558	3 964	6,3	3 178	1 460	1 718	786	478	308
Kvæfjord	3 072	12	0,4	8	4	4	4	4	0
Skånland	2 954	13	0,4	11	3	8	2	2	0
Bjarkøy	535	5	0,9	3	1	2	2	2	0
Ibestad	1 649	9	0,6	6	4	2	3	3	0
Gratangen	1 268	4	0,3	2	0	2	2	1	1
Lavangen	1 029	4	0,4	2	1	1	2	1	1
Bardu	3 874	48	1,2	38	10	28	10	0	10
Salangen	2 244	52	2,3	40	20	20	12	9	3
Målselv	6 658	1 299	19,5	1 235	199	1 036	64	41	23
Sørreisa	3 330	127	3,8	124	11	113	3	2	1
Dyrøy	1 288	4	0,3	4	3	1	0	0	0
Tranøy	1 632	5	0,3	4	3	1	1	0	1
Torsken	1 033	2	0,2	2	1	1	0	0	0
Berg	1 014	8	0,8	5	1	4	3	3	0
Lenvik	11 035	163	1,5	127	63	64	36	29	7
Balsfjord	5 560	35	0,6	29	17	12	6	6	0
Karlsøy	2 372	11	0,5	8	3	5	3	2	1
Lyngen	3 158	9	0,3	5	2	3	4	3	1
Storfjord	1 934	22	1,1	19	3	16	3	3	0
Kåfjord	2 288	8	0,4	7	4	3	1	1	0
Skjervøy	3 003	17	0,6	13	2	11	4	4	0
Nordreisa	4 744	48	1,0	40	18	22	8	7	1
Kvænangen	1 401	6	0,4	5	1	4	1	1	0

Tabell 3.2 fortsetter

Fylke/kommune	Folketallet per 1.kvar- tal 2005	Tjeneste- menn i alt	Tj.menn i prosent av samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Finmark	73 074	2 310	3,2	1 963	871	1 092	347	262	85
Vardø	2 366	65	2,8	54	25	29	11	9	2
Vadsø	6 181	433	7,0	369	184	185	64	47	17
Hammerfest	9 261	246	2,7	205	111	94	41	34	7
Kautokeino	2 997	184	6,1	136	74	62	48	38	10
Alta	17 628	483	2,7	415	194	221	68	38	30
Loppa	1 266	9	0,7	5	3	2	4	3	1
Hasvik	1 049	10	1,0	6	2	4	4	4	0
Kvalsund	1 080	2	0,2	2	1	1	0	0	0
Måsøy	1 393	19	1,4	14	3	11	5	5	0
Nordkapp	3 415	85	2,5	79	27	52	6	5	1
Porsanger	4 299	128	3,0	115	37	78	13	12	1
Karasjok	2 876	98	3,4	84	45	39	14	14	0
Lebesby	1 430	16	1,1	10	3	7	6	6	0
Gamvik	1 114	8	0,7	4	1	3	4	4	0
Berlevåg	1 133	15	1,3	12	4	8	3	3	0
Tana	3 037	29	1,0	26	10	16	3	2	1
Nesseby	901	18	2,0	13	6	7	5	4	1
Båtsfjord	2 185	23	1,1	17	8	9	6	6	0
Sør-Varanger	9 463	439	4,6	397	133	264	42	28	14
Svalbard		60		55	18	37	5	5	0
Spitsbergen		47		42	15	27	5	5	0
Bjørnøya		9		9	3	6	0	0	0
Hopen		4		4	0	4	0	0	0
Jan Mayen		4		4	0	4	0	0	0
Utenriks tj.menn		616		614	286	328	2	1	1